

**BELEIDS- EN BEGROTINGSTOELICHTING
NAAR AANLEIDING VAN DE
BEGROTINGSOPMAAK 2024
WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN**

Ingediend door
Hilde Crevits
Vlaams minister van
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

I. INHOUDSTAFEL

I. INHOUDSTAFEL	2
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER	11
III. SAMENVATTING	13
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	15
1. Transversale en horizontale doelstellingen.....	15
1.1. Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.....	15
1.2. Vlaams Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan	15
1.3. Horizontaal Integratie- en gelijke kansenbeleidsplan	16
1.4. Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden	16
1.5. Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld	16
1.6. Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie	16
1.7. Luchtbeleidsplan 2030	17
1.8. De 7 transitieprioriteiten	17
2. Overkoepelende strategische doelstellingen.....	17
2.1. We investeren in de kwaliteit van de zorg en dienstverlening die we opvolgen met indicatoren waar sociale ondernemers mee aan de slag kunnen en waar zorginspectie toezicht op houdt. (SD kwaliteit)	17
2.2. We verruimen de toegankelijkheid van zorg en dienstverlening die nabij en betaalbaar is, door in te zetten op uitbreiding en op een hertekende organisatiestructuur. (SD Toegankelijkheid)	18
2.3. We gaan voluit voor innovatie en digitalisering, als overheid en voor het aanbod en de gebruikers, met aandacht voor ethische vraagstukken en privacy. (SD Innovatie).....	20
2.4. We ambiëren 'Health en Wellbeing in all policies' en bundelen daartoe de krachten binnen de Vlaamse overheid, met andere bestuursniveaus en alle belanghebbenden. (SD All policies)	20
V. BELEIDSVELD WELZIJN	22
1. ISE BELEIDSONDERSTEUNING.....	22
1.1 Strategische en operationele doelstellingen.....	22
SD 1: We coördineren de totstandkoming en/of de uitvoering van welzijns- en zorgbeleid dat bij uitstek een brede, entiteitoverschrijdende impact heeft....	22
OD 1.1: We coördineren de uitvoering van het nieuw kwaliteitsdecreet.....	22
OD 1.2: We coördineren de totstandkoming en de uitvoering van intersectorale beleidsplannen.	23
OD 1.3: In samenspraak met de minister bevoegd voor Economie, actualiseren we Flanders' Care	24
OD 1.4: We coördineren de inzet van gerichte praktijkondersteuning, wetenschappelijk onderzoek en de dialoog met het middenveld en de gebruikers.	25
OD 1.5: We voeren een internationaal beleid met oog voor een meerwaarde voor Vlaanderen en investeren in samenwerking met andere Europese regio's.....	26
OD 1.6: We onderzoeken manieren om slapende reserves te activeren.....	26

SD 2: Kwaliteit	26
OD 2.1: We investeren in voldoende competent zorgpersoneel om ook in de toekomst kwaliteitsvolle zorg en dienstverlening te kunnen bieden.....	27
OD 2.2: We ontwikkelen gevalideerde indicatoren en versterken het beleids- en praktijkimpact	28
SD 3: All policies.....	28
OD 3.1: We rationaliseren het advies- en overleglandschap met het oog op efficiëntiewinst	28
OD 3.3: We onderbouwen het beleid met wetenschappelijk onderzoek en goede gegevens	28
SD 4: Innovatie	29
OD 4.1: We gaan radicaal digitaal voor gegevensuitwisseling tussen zorgverleners, zorggebruikers en overheid	29
OD 4.2: We gaan radicaal voor een digitale overheid en een data-gedreven beleid	30
OD 4.3: We evalueren het Vlaams Agentschap voor Samenwerking over Gegevensdeling tussen Actoren in de Zorg en we zetten in op een performante sociale kaart en ontsluiting van data	30
1.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	32
1.2.1. Departement Zorg	32
1.2.2. Overige entiteiten onder toezicht	37
Entiteit: Vlaams Agentschap voor Samenwerking rond Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg (VASGAZ).....	37
Entiteit: Koninklijke Vlaamse Academie voor Geneeskunde van België (KAGB)	38
2. ISE Welzijnswerk	40
1.1 Strategische en operationele doelstellingen.....	41
SD 1: Toegankelijkheid.....	41
OD 1.1: We versterken het Sociaal Werk in haar basisopdrachten.....	41
OD 1.2: We zetten de paradigmashift naar vermaatschappelijking van de zorg verder	41
OD 1.3: We voorzien in een nabije zorg door het versterken van de regierol van lokale besturen in het lokaal sociaal beleid teneinde de toegang tot de sociale grondrechten voor iedereen te realiseren	42
OD 1.4: We waarborgen een krachtig algemeen welzijnswerk.....	43
SD 2: Innovatie	45
OD 2.1: Digitalisering van de dienstverlening is een centraal aandachtspunt, waarbij we onlinehulp en een kwaliteitsvolle telehulp een gevalideerde plaats geven.....	45
SD 3: All policies.....	45
OD 3.1: We evalueren de uitvoering van het werk-zorgdecreet en sturen bij waar nodig.....	45
1.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	46
1.2.1. Departement Zorg	46
3. ISE Vlaams intersectoraal akkoord	50
3.1 Strategische en operationele doelstellingen.....	50

SD 1: Kwaliteit	50
OD 1.2: We voeren het Vlaams Intersectoraal Akkoord 6 uit	50
3.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	51
3.2.1. Departement Zorg	51
VI. BELEIDSVELD GEZONDHEIDS- EN WOONZORG	53
1. ISE Algemeen gezondheidsbeleid	53
1.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	53
1.2.1 Departement Zorg	53
2. ISE Preventie	55
2.1 Strategische en operationele doelstellingen	55
SD 1: All policies.....	55
OD 1.1: We werken samen met andere beleidsdomeinen, andere overheden en relevante actoren om te komen tot een doelmatig preventief welzijns- & gezondheidsbeleid.....	55
SD 2: We voeren een thematisch preventief gezondheidsbeleid	57
OD 2.1: We realiseren 'Gezonder Leven' en zetten daarbij in op fysieke en mentale gezondheid met aandacht voor een gezonde omgeving	57
OD 2.2: We investeren in gerichte preventie van suïcide en geestelijke gezondheidsproblemen	59
OD 2.3: We investeren verder in ziektepreventie door bevolkingsonderzoeken	60
SD 3: We zetten in op het voorkomen, het detecteren en snel indijken van infectieziekten	60
OD 3.1: We realiseren een kwaliteitsvol vaccinatiebeleid.....	60
OD 3.2: We bestrijden infectieziekten en dringen ze terug, in de gemeenschap en in onze voorzieningen	61
OD 3.3: We ontwikkelen een preparedness programma	62
SD 4: We zetten in op het voorkomen en het detecteren van milieugezondheidsschade.....	64
OD 4.1: We ontwikkelen preventieprogramma's op het vlak van onder meer binnenmilieu, drinkwater, waterrecreatie en klimaat.....	64
SD 5: We investeren in de randvoorwaarden voor een efficiënt en effectief preventief gezondheidsbeleid	65
OD 5.1: We evalueren het preventiebeleid en stellen aanpassingen voor waar nodig, mee op basis van het principe van het proportioneel universalisme en de socio-economische gradiënt	65
2.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	67
2.2.1. Departement Zorg	67
3. ISE Woonzorg en eerste lijn	72
3.1 Strategische en operationele doelstellingen.....	72
SD 1: Kwaliteit	72
OD 1.2: We ondersteunen in samenwerking met het VIKZ, en voor de eerste lijn ook met VIVEL, voorzieningen bij het meten van de kwaliteit van zorg en dienstverlening	72
SD 2: Toegankelijkheid	72

OD 2.1: We werken aan een kwaliteitsvol en gespreid aanbod van woonzorgvoorzieningen	72
OD 2.2: We stroomlijnen de organisatie van de eerste lijn met het oog op een geïntegreerde zorg en dienstverlening	74
SD 3: Innovatie	76
OD 3.1: We ondersteunen innovatie via wetenschappelijk onderzoek en pilootprojecten	76
3.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	76
3.2.1. Departement Zorg	77
4. ISE Gespecialiseerde Zorg.....	81
4.1 Strategische en operationele doelstellingen.....	81
SD 1: Kwaliteit	81
OD 1.1: We werken, in samenwerking met het Vlaams Instituut Kwaliteit van Zorg, aan een kwaliteitsvol aanbod van ziekenhuizen, revalidatievoorzieningen, psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven voor beschermt wonen en centra voor geestelijke gezondheidszorg dat afgestemd is op de noden van de populatie	81
OD 1.2: We realiseren een efficiënte en effectieve praktijkondersteuning binnen de geestelijke gezondheidszorg	82
SD 2: Toegankelijkheid.....	82
OD 2.1: We zorgen voor een gespreid en betaalbaar aanbod van revalidatievoorzieningen, psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven voor beschermt wonen en centra voor geestelijke gezondheidszorg.....	82
OD 2.2: We zorgen voor een gespreid en toegankelijk ziekenhuisaanbod	84
SD 3: Innovatie	85
OD 3.1: We ondersteunen innovatie via wetenschappelijk onderzoek en pilootprojecten	85
4.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	85
4.2.1. Departement Zorg	86
VII. BELEIDSVELD OPGROEIEN.....	88
1. ISE Jeugdhulp	88
1.1 Strategische en operationele doelstellingen.....	88
SD 1: Kwaliteit	88
OD 1.1: We definiëren, meten en monitoren de kwaliteit van de zorg en dienstverlening en informeren gebruikers hierover op een toegankelijke en begrijpelijke manier	88
OD 1.2: We ondersteunen het sociaal ondernemerschap.....	89
OD 1.3: We voeren een coherent beleid inzake vrijheidsbeperkende maatregelen in een gesloten setting, vertrekkend van een intersectorale visie	89
SD 2: Toegankelijkheid.....	89
OD 2.1: We breiden de zorg en dienstverlening uit, zowel het gestructureerde aanbod als de mogelijkheden van persoonsvolgend financieren	89
OD 2.2: We voeren het decreet jeugddelinquentierecht, in nauwe samenwerking met de minister van Justitie en Handhaving, uit.....	91
OD 2.3: We organiseren de zorg en dienstverlening efficiënt en intersectoraal afgestemd, toegankelijk op maat van de gebruiker, niet op maat van het aanbod	92

SD 3: Innovatie	93
OD 3.1: We gaan radicaal digitaal voor gegevensuitwisseling tussen zorgverleners en investeren in afgestemde digitale dienstverlening	94
OD 3.2: Digitalisering van de dienstverlening is een centraal aandachtspunt, waarbij we onlinehulp een gevalideerde plaats geven	94
SD 4: All policies.....	94
OD 4.1: We werken intersectoraal en transversaal samen in het beleidsdomein en in de Vlaamse overheid	94
OD 4.2: We capteren de stem van de wetenschap, het middenveld en de gebruikers met het oog op een evidence-based welzijns- en zorgbeleid dat aansluit op de noden van de gebruikers	96
SD 5: Armoedebestrijding	97
OD 5.1: In kader van een gecoördineerde armoedebestrijding voeren we een versterkt armoedebeleid naar kinderen, jongeren en hun gezinnen in de jeugdhulp	97
1.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	98
1.2.1. Departement Zorg	98
1.2.2. Overige entiteiten onder gezag	101
Entiteit: Opgroeien regie	101
2. ISE Groeipakket.....	102
2.1 Strategische en operationele doelstellingen.....	102
SD 1: We blijven het Groeipakket inzetten als een krachtige pijler in het Vlaamse gezinsbeleid	102
OD 1.1: We borgen het Groeipakket met bijzondere aandacht voor de opdrachten 'kinderopvang- en zorgtoeslag'	102
OD 1.2: We monitoren en evalueren het Groeipakket en sturen bij waar nodig	103
OD 1.3: We informeren gezinnen en belanghebbenden efficiënt en transparant, met het oog op het begeleiden van de burger naar zijn rechten	103
SD 2: Innovatie	104
OD 2.1: We digitaliseren en automatiseren onze dienstverlening met het oog op een efficiënt dossier- en klantenbeheer en investeren in een data-gedreven beleid	104
OD 2.2: We zetten maximaal in op automatische rechtentoekenning	105
OD 2.3: We verhogen de efficiëntie binnen het Groeipakket en evolueren, in overleg met de private uitbetalingsactoren, naar 1 uitbetalingsactor	106
SD 3: Toegankelijkheid.....	106
OD 3.1: We bouwen de loketfunctie uit en zorgen voor geografische spreiding	106
SD 4: All policies.....	106
OD 4.1: We stemmen het evaluatie-instrument voor de zorgtoeslag specifieke ondersteuningsbehoefte af op een breder instrument voor de inschaling van zorgbehoeften van kinderen	106
OD 4.2: In overleg met de betrokken bestuursniveaus werken we, rekening houdend met internationale wetgeving, een regeling uit waardoor asielzoekers vanaf hun erkenning recht hebben op het Groeipakket	107

OD 4.3: We bekijken op Europees niveau om de bedragen gezinsbijlagen aan te passen naar de levensstandaard van het land.....	107
SD 5: Armoedebestrijding	107
OD 5.1: We blijven het Groeipakket, met name de sociale toeslag en de selectieve participatietoeslag, gericht inzetten in de strijd tegen kinderarmoede	107
2.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	108
2.2.1. Departement Zorg	108
2.2.2. Overige entiteiten onder gezag.....	109
Entiteit: Opgroeien regie.....	109
2.2.3. Overige entiteiten onder toezicht	110
Entiteit: Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid (VUTG)	110
2.2.4. Overige entiteiten onder toezicht	112
Entiteit: Private uitbetalingsactoren.....	112
3. ISE Geïntegreerd gezinsbeleid	112
3.1 Strategische en operationele doelstellingen.....	113
SD 1: Met een geïntegreerd gezinsbeleid willen we aan alle kinderen in Vlaanderen, waar of hoe ze ook geboren zijn, maximale kansen geven	113
OD 1.1: We volgen de ontwikkeling van kinderen op en realiseren geïntegreerde gezinstrajecten op hun maat	113
OD 1.2: We willen voor zwangere vrouwen zo snel mogelijk een zorgtraject op maat starten om aanstaande ouders te ondersteunen in hun ouderschap, met bijzondere aandacht voor risicozwangenschappen.....	114
OD 1.3: We zetten in op het blijvend realiseren van een hoge vaccinatiegraad bij kinderen en kwetsbare zwangere vrouwen	115
SD 2: Toegankelijkheid.....	115
OD 2.1: We zijn als erkennende en subsidiërende overheid een competente partner	115
OD 2.2: We faciliteren een positieve leefomgeving voor kinderen en hun gezinnen met basisvoorzieningen en specifieke buurtgerichte initiatieven....	116
OD 2.3: We realiseren een groeipad van de capaciteit, de toegankelijkheid, de financiële leefbaarheid en de werkbaarheid in de kinderopvang met voorrang voor werkende ouders en ouders in een traject naar werk.....	116
SD 3: We voeren een adoptiebeleid dat de rechten en belangen van alle betrokkenen maximaal respecteert	119
SD 4: Kwaliteit	121
OD 4.1: We zetten in op de kwaliteit van onze dienstverlening en op die van de partners die we erkennen en subsidiëren	121
OD 4.2: Een onafhankelijke instantie evalueert onze dienstverlening aan de hand van een tevredenheidsmeting bij gebruikers en initiatiefnemers	122
SD 5: All policies.....	122
OD 5.1: We realiseren, met oog voor de versterkte regierol van lokale besturen, de versterking van de Huizen van het Kind en de uitvoering van het decreet buitenschoolse opvang en activiteiten.....	122
OD 5.2: We hanteren, zo mogelijk over beleidsdomeinen heen, de begrippen inkomen en gezin op een uniforme manier	123

SD 6: Innovatie	124
OD 6.1: We zetten in op een doordachte digitalisering om de dienstverlening meer klantgericht te maken	124
OD 6.2: We gaan radicaal digitaal voor gegevensuitwisseling tussen zorgverleners en zorggebruikers	124
SD 7: Armoedebestrijding	124
OD 7.1: We zetten met de lokale teams en de kinderopvang in op vroegdetectie en aanpak van (kinder)armoede	124
3.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	125
3.2.1. Departement Zorg	126
3.2.2. Overige entiteiten onder gezag.....	127
Entiteit: Opgroeien regie.....	127
VIII. BELEIDSVELD PERSONEN MET EEN HANDICAP	129
1. ISE Personen met een handicap.....	129
1.2 Strategische en operationele doelstellingen.....	130
SD 1: Kwaliteit	130
OD 1.1: We werken een nieuw kwaliteitskader uit, gericht op eigen regie en autonomie en gebaseerd op de principes van kwaliteit van bestaan.....	130
OD 1.2: We zetten in op een doelmatige besteding van persoonsvolgende budgetten	130
OD 1.3: We stimuleren sociaal ondernemen	131
OD 1.4: We zetten verder in op de kwaliteit van de dienstverlening inzake hulpmiddelen en aanpassingen	131
SD 2: Toegankelijkheid.....	131
OD 2.1: We breiden de middelen voor zorg en ondersteuning van personen met een handicap verder uit	131
OD 2.2: De middelen voor zorg en ondersteuning worden zodanig toegekend dat we een gedifferentieerd aanbod voor zoveel mogelijk personen met een handicap krijgen.....	133
OD 2.3: We evalueren de zorgvragen in de prioriteitengroepen en hervormen het systeem van toewijzing en prioritering van persoonsvolgende budgetten.....	134
OD 2.4: We evalueren en verbeteren het systeem van persoonsvolgend financieren voor volwassenen	134
OD 2.5: We verschuiven middelen van structuren naar personen.....	134
OD 2.6: Personen met een gelijke zorgzwaarte krijgen een gelijke financiering	134
OD 2.7: We onderzoeken de mogelijkheden en de noodzakelijke voorwaarden van een leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid	135
OD 2.8: We werken een kader uit voor een intersectoraal georganiseerde zorg en ondersteuning.....	135
OD 2.9: We werken aan betaalbare zorg, ondersteuning en hulpmiddelen... ..	135
SD 3: Innovatie	136
OD 3.1: We zetten verdere stappen in het digitaliseren van de dienstverlening van het VAPH, en we ontsluiten het VAPH-loket verder en verhogen de toegankelijkheid en hanteerbaarheid ervan	136
OD 3.2: We investeren verder in het op een veilige elektronische wijze uitwisselen van gegevens.....	136

OD 3.3: We investeren in onlinehulp, in elk geval in de vorm van chathulp .	136
SD 4: All policies.....	138
OD 4.1: We werken samen met Onderwijs en Werk aan een afgestemde dienstverlening inzake tolken voor doven en slechthorenden	138
OD 4.2: We schrijven ons in een intersectoraal uitgewerkte programmatieverkenning in die ons toelaat de te verwachten zorg en ondersteuning in kaart te brengen	138
OD 4.3: We versterken onze samenwerking met lokale besturen en stimuleren lokale initiatieven inzake zorg en ondersteuning	138
OD 4.4: We monitoren de implementatie van de VN-conventie over de rechten van personen met een handicap in Vlaanderen en rapporteren daarover.....	138
SD 5: Armoedebestrijding	139
OD 5.1: We voeren de veralgemeende omschakeling van het systeem van woon- en leefkosten door met aandacht voor de groep personen met een handicap die de woon- en leefkosten moeilijk kunnen dragen.....	139
OD 5.2: We nemen begeleidende maatregelen voor personen met een handicap in kwetsbare situaties.....	139
1.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	139
1.2.1. Departement Zorg	140
1.2.2. Overige entiteiten onder gezag.....	142
Entiteit: Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)	142
IX. BELEIDSVELD SOCIALE BESCHERMING	160
1. ISE Vlaamse sociale bescherming	160
1.1 Strategische en operationele doelstellingen.....	160
SD 1: Toegankelijkheid.....	160
OD 1.1: We maken een meerjarenplan op waarin het beschikbare budget met de verwachte noden voor de komende 5 jaar in kaart wordt gebracht	160
OD 1.2: Met het zorgbudget voor ouderen, zorgbehoevenden en personen met een handicap verbeteren we de financiële toegankelijkheid voor zorg op maat voor deze doelgroep.....	160
OD 1.3: We realiseren een digitale vereenvoudigde transparante financiering van woonzorgcentra, centra voor kortverblijf & dagverzorgingscentra met bijkomende erkenning	161
OD 1.4: We versterken de controle op de dagprijsverhogingen in de residentiële ouderenzorg	161
OD 1.5: We evalueren het beleid inzake mobiliteitshulpmiddelen en sturen bij waar nodig.....	162
OD 1.6: We zetten verdere stappen voor de inkanteling van de sectoren thuiszorg, revalidatie en geestelijke gezondheidszorg in de Vlaamse sociale bescherming	162
OD 1.7: We bereiden de persoonsvolgende financiering in de woonzorg, revalidatie en geestelijke gezondheidszorg voor.....	163
OD 1.8: We evalueren de werking van de zorgkassen.....	163
OD 1.9: We bieden de inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verder de mogelijkheid om aan te sluiten bij de VSB en te genieten van de rechten op VSB.....	163
1.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar	165

1.2.1. Departement Zorg	165
1.2.2. Overige entiteiten onder gezag.....	177
Entiteit: Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming	177
X. BELEIDSVELD ZORGINFRASTRUCTUUR	190
1. ISE Zorginfrastructuur.....	190
1.1 Strategische en operationele doelstellingen.....	190
SD 1: Toegankelijkheid.....	190
OD 1.1: Met het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden verstrekken we investeringssubsidies	190
OD 1.2: We voeren een onderbouwd en strategisch infrastructuurbeleid met oog voor duurzaamheid en integrale toegankelijkheid.....	192
1.2.1. Departement Zorg	193
1.2.2. Overige entiteiten onder gezag	197
Entiteit: Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA)	197
XI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	198
1. Apparaatskredieten	198
1.1 Departement Zorg	198
1.2 IVA zonder rechtspersoonlijkheid Zorg en Gezondheid	203
1.2 IVA zonder rechtspersoonlijkheid Opgroeien	205
2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld	207
2.1 Programma GB – Provisies.....	207
XII. LIJST MET AFKORTINGEN	209
XIII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	211

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

2024 kondigt zich aan als een belangrijk jaar. En dan heb ik het niet zozeer over de opeenvolgende verkiezingen, maar wel over verschillende grote werven binnen zorg en welzijn waar we serieuze stappen vooruit willen zetten, bijvoorbeeld in de kinderopvang, de jeugdhulp en ouderenzorg. Maar 2024 is ook het jaar van het Europees voorzitterschap van België en Vlaanderen. Tot eind juni zal Vlaanderen België vertegenwoordigen als voorzitter van de Raad van de EU voor de luiken Industrie, Jeugd, Cultuur, Media en Visserij, maar Vlaanderen zal ook woordvoerder zijn voor luiken zoals Volksgezondheid. Dat geeft zonder twijfel de mogelijkheid om bepaalde Vlaamse uitdagingen met internationaal perspectief in de kijker te zetten.

Zo is er het belang van een efficiënt en effectief gezondheids- en welzijnsbeleid voor de welvaart van een samenleving. Dit kan niet voldoende benadrukt worden. Samenwerking, het doorbreken van schotten en een innovatief zorgbeleid op maat van personen met een zorgnood blijven daarbij voor ons een belangrijke focus.

Met deze beleids- en begrotingstoelichting 2024 willen we daar een antwoord op geven, geen allesomvattend antwoord uiteraard, maar wel een grote stap in de richting van een stabiel en warm gezins-, zorg- en welzijnsbeleid. Op de volgende bladzijden beschrijven we per sector en per budgetlijn de inspanningen en de middelen die we volgend werkjaar inzetten om die beleidskoers aan te houden. Een beleid dat vertrekt van de noden van de individuele Vlamingen en doelgericht en op maat oplossingen aanreikt.

Uit de veelheid van acties en projecten geef ik u graag meteen een aantal prioritaire beleidslijnen mee.

Eén van de blikvangers voor 2024 wordt zonder twijfel de belangrijke investering in de Vlaamse kinderopvang. Met die extra jaarlijkse middelen willen we onder meer de kind-begeleider ratio verlagen en zo de werkdruk verlichten en de kwaliteit verhogen. Daarnaast creëren we ook 5.000 nieuwe plaatsen. Maar het werk is daarmee niet af. Ik werk samen met de Toekomstgroep verder aan een meerjarenplan voor de sector.

Het Groeipakket bestaat in 2024 vijf jaar. Het is meer dan ooit één van de belangrijkste instrumenten in Vlaanderen om onze gezinnen te ondersteunen. Door de betalingen te automatiseren, komt dit Groeipakket nu bij meer gezinnen terecht en wordt het ook sneller uitbetaald. De schooltoeslag bijvoorbeeld staat nog voor de start van het schooljaar op de rekening.

Ook de jeugdhulp verdient onze blijvende aandacht. Op basis van de verontrustende signalen uit de sector gingen we afgelopen jaar met de sector aan tafel en tekenden we een crisis- en investeringsplan uit voor de jeugdhulp. Het plan, waarvoor we in totaal 100 miljoen euro uittrokken, zal in 2024 volop uitgerold worden en moet toelaten kinderen en gezinnen in crisissituaties nog beter te ondersteunen. Het moet onze voorzieningen versterken en inzetten op elke fase van de crisishulp.

2024 zal ook het jaar zijn waarin alle zorgsectoren definitief geïntegreerd worden in de Vlaamse sociale bescherming, een belangrijke mijlpaal. In 2024 zal er zo voor het eerst meer dan 4 miljard euro ingezet worden via de Vlaamse sociale bescherming! Bovendien wordt het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden opgetrokken naar 140 miljoen euro. Het gaat over een totale investering van 16 miljoen euro waarmee we 272.000 personen bereiken. In de ouderenzorg willen we de komende periode nog stappen vooruit zetten. We maken werk van de

betaalbaarheid en financiële transparantie, zetten bijkomend in op levenskwaliteit en geven via de hervorming van de palliatieve zorg extra aandacht aan de laatste levensfase.

Voor personen met een handicap blijven we prioritair inzetten op mensen met de zwaarste zorgnoden. Dit doen we door een persoonsvolgend budget toe te kennen aan de dringendste vragen, zowel voor volwassenen, als voor kinderen en jongeren met een persoonlijk assistentiebudget (PAB). Om die doelstelling te bereiken, vereenvoudigen we de aanvraagprocedure en sturen we het systeem bij waar nodig. Daarnaast blijven we ook inzetten op de andere prioriteitsgroepen onder meer via de innovatieve projecten m.b.t. rechtstreeks toegankelijke hulp (RTH).

Op het vlak van preventie staan er enkele belangrijke gezondheidsconferenties op de agenda. Zo stellen we eind dit jaar de Gezondheidsdoelstelling Milieugezondheidszorg voor waarbij we focussen op 3 thema's: klimaatgezondheid, leefkwaliteit en zeer zorgwekkende stoffen. Na de aanpassing van het preventiedecreet eerder dit jaar, verwachten we volgend jaar ook een nieuwe gezondheidsdoelstelling rond vaccinatie. Ook de succesvolle herfstvaccinatiecampagne die momenteel volop loopt, blijft natuurlijk een belangrijke pijler van ons preventiebeleid.

Ook het mentaal welzijn van de Vlaming blijft hoog op onze agenda staan. Zo investeren we verder in de uitbouw van de hulplijnen zoals Nupraatikerover.be, 1712, Stop It Now!, autisme-chat en de online hulpverlening rond geestelijke gezondheid. Ook de uitrol van de OverKop-huizen in heel Vlaanderen is het komend jaar een absolute mijlpaal.

Ook de inspanningen met betrekking tot de personeelstekorten zetten we onverminderd voort. Door de werkomstandigheden te blijven verbeteren, maar ook door te werken aan een positieve beeldvorming, willen we meer mensen warm maken voor een job in de zorg. De Week van de Zorg in maart 2024 zal dan ook de schoonheid van een job in de zorg in de kijker zetten.

Door in te zetten op innovatie en digitalisering in de sector willen we er voor zorgen dat de middelen en zorg nog efficiënter en meer op maat worden ingezet. De verdere uitrol van Alivia in 2024 als dé digitale zorg- en ondersteuningstool via pilootregio's zal op dat vlak cruciaal zijn.

Ik wil de laatste beleids- en begrotingstoelichting van deze legislatuur tot slot aangrijpen om alle partners uit de sector van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van harte te bedanken voor hun groot engagement en warm hart voor de sector. Ik heb de afgelopen jaren enorm gedreven mensen leren kennen, die elk vanuit hun expertise en domein elke dag bijdragen aan een sterke en stabiele Vlaamse gezondheidszorg. Als bevoegd minister ben ik jullie daarvoor ontzettend dankbaar!

III. SAMENVATTING

Voor een samenvattend overzicht van de belangrijkste beleidslijnen voor 2024 verwijzen we naar de overkoepelende strategische doelstellingen. Onder die hoofding bundelen we de beleidsprioriteiten.

TOTAAL - WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	27.199	455	0	15.878.661	15.635.301
Bijstelling BO 2024	-22.290	2.530	0	603.569	619.838
BO 2024	4.909	2.985	0	16.482.230	16.255.139

PROGRAMMA GC - WELZIJN

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	220	0	0	295.106	295.478
Bijstelling BO 2024	0	0	0	277.554	277.410
BO 2024	220	0	0	572.660	572.888

PROGRAMMA GD - GEZONDHEIDS- EN WOONZORG

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	3.578	455	0	584.941	575.744
Bijstelling BO 2024	1.111	2.530	0	-287.122	-283.325
BO 2024	4.689	2.985	0	297.819	292.419

PROGRAMMA GE - OPGROEIEN

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	7	0	0	6.452.829	6.457.927

Bijstelling BO 2024	-7	0	0	371.585	371.668
BO 2024	0	0	0	6.824.414	6.829.595

PROGRAMMA GG - PERSONEN MET EEN BEPERKING

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	0	0	0	2.625.358	2.422.237
Bijstelling BO 2024	0	0	0	125.643	119.706
BO 2024	0	0	0	2.751.001	2.541.943

PROGRAMMA GH - SOCIALE BESCHERMING

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	0	0	0	5.034.408	5.036.517
Bijstelling BO 2024	0	0	0	182.595	183.586
BO 2024	0	0	0	5.217.003	5.220.103

PROGRAMMA GI - ZORGINFRASTRUCTUUR

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	23.394	0	0	886.019	847.398
Bijstelling BO 2024	-23.394	0	0	-66.686	-49.207
BO 2024	0	0	0	819.333	798.191

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale en horizontale doelstellingen

1.1. Vlaams Actieplan Armoedebestrijding

Armoedebestrijding is en blijft een belangrijke doelstelling binnen het beleidsdomein. Het zit ook verknoopt doorheen deze beleids- en begrotingstoelichting (BBT). In uitvoering van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) vermelden we illustratief een aantal van de geplande acties.

We blijven inzetten op Geïntegreerd Breed Onthaal met het oog op het aanpakken van de onderbescherming en het verhogen van de toegankelijkheid van de hulp- en dienstverlening, met bijzondere aandacht voor de meest kwetsbaren (zie ook beleidsveld Welzijn, ISE Welzijnswerk). We blijven ook het aanbod voor kwetsbare personen die ten gevolge van zorg- en/of welzijnsproblematieken (nog) niet terecht kunnen op de gewone arbeidsmarkt, verder verbeteren. In het kader van het herwerkte decreet over de werk- en zorgtrajecten, treedt op 1 januari 2024 de vernieuwde regeling in werking voor het aanbod aan arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid (zie beleidsveld Welzijn, ISE Welzijnswerk).

We verdiepen de bestaande en ontwikkelen ook nieuwe samenwerkingsverbanden tussen de lokale teams van Opgroeien en de OCMW's in functie van het beter ondersteunen van gezinnen met jonge kinderen die leven in armoede en sociale uitsluiting (zie beleidsveld Opgroeien, ISE Preventieve Gezinsondersteuning).

1.2. Vlaams Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan

We nemen een belangrijke rol op bij de realisatie van het Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP). We vermelden illustratief een aantal van de geplande acties gelinkt aan de belangrijkste prioriteiten voor het beleidsdomein.

We zetten sterk in op het welbevinden en de positieve identiteitsontwikkeling van kinderen en jongeren (prioriteit 1). Binnen deze prioriteit stimuleren we geïntegreerde samenwerking en zorgzame netwerken. We voorzien geïntegreerde gezinstrajecten al tijdens de eerste 1.000 dagen. Volgens de principes van het proportioneel universalisme schakelen we - waar nodig - generieke, specifieke of aanvullende ondersteuning, zorg en hulp bij vanuit een zeer lokaal georganiseerde opvolging van gezinnen met jonge kinderen. We zetten verder in op veiligheidsplanning, conform de methodiek 'Signs of Safety'. Het inzetten op intensieve mobiele begeleidingen voor jongeren met verhoogde aandacht voor veiligheid blijft immers cruciaal om uithuisplaatsingen te vermijden. We bestendigen ook de werking van de samenwerkingsverbanden '1 Gezin, 1 Plan' (1G1P) (zie beleidsveld Opgroeien, ISE Jeugdhulp). Tot slot implementeren we, in afwachting van intersectorale richtlijnen in verband met vrijheidsbepalende maatregelen, zoveel mogelijk de bestaande richtlijnen via een driejarig ondersteuningstraject. We finaliseren ook het regelgevend traject van het decreet rechtspositie van de minderjarige in de jeugdhulp met specifieke bepalingen rond afzondering en fixatie (zie beleidsveld Welzijn, ISE Beleidsondersteuning).

We zetten in op een toegankelijke vrijetijdsbesteding voor iedereen (prioriteit 4). We zetten een onderzoekopdracht op om de werkende factoren van het project 'Over Drempels' in kaart te brengen. Via dit project willen we drempels voor vrije tijd voor kinderen en jongeren in de jeugdhulp verkleinen door samenwerking te

stimuleren tussen de drie cruciale partners (lokaal bestuur, jeugdhulporganisaties en vrijetijdsaanbod) (zie beleidsveld Opgroeien, ISE Jeugdhulp).

Tot slot breiden we, in het kader van de prioriteit in verband met mediawijsheid (prioriteit 5), ook het aanbod van opleidingen en terugkomdagen mediacoach jeugdhulp uit en maken we werk van acties die e-inclusie en mediawijsheid van jongeren en hun sociaal netwerk binnen de jeugdhulp versterken (zie beleidsveld Opgroeien, ISE Jeugdhulp).

1.3. Horizontaal Integratie- en gelijke kansenbeleidsplan

In de uitvoering van het horizontaal integratie- en gelijkheidsbeleidsplan (HIGKP) zetten we prioritair in op de doelstelling 'Samenleven begint bij het leren van elkaar. We zorgen ervoor dat iedereen de mogelijkheid heeft om een sterk netwerk uit te bouwen'. Om deze doelstelling te realiseren, versterken we de OverKop-netwerken en streven we naar een uitbreiding van de OverKop-huizen naar minstens één OverKop-huis per eerstelijnszone (zie beleidsveld Opgroeien, ISE Jeugdhulp).

1.4. Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden

In de uitvoering van het Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden (STRAP) zetten we prioritair in op de (psychosociale) begeleiding door het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW). Daarnaast blijven we investeren in forensische geestelijke gezondheidszorg en hebben we een nieuwe overeenkomst voor het project TANDEM (Toeleiding en aanmelding na detentie en meer) voor de komende jaren afgesloten. Deze acties vallen onder het beleidsveld Gezondheids- en woonzorg, ISE gespecialiseerde zorg. We ondersteunen ook gedetineerden in hun ouderrol en bekijken met de federale overheid of het aanbod preventieve gezinsondersteuning in bepaalde gevangenissen uitgebreid kan worden. Deze actie valt onder het beleidsveld Opgroeien, ISE preventieve gezinsondersteuning. Tot slot, wordt midden 2024 een evaluatieonderzoek afgerond over het VAPH-beleid ten aanzien van geïnterneerden en gedetineerden. Deze actie valt onder het beleidsveld personen met een handicap.

1.5. Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld

In de uitvoering van het actieplan ter bestrijding van seksueel geweld nemen we een belangrijke rol op gelinkt aan onze expertise rond welzijnswerk, slachtofferhulp en preventiebeleid. We geven uitvoering aan de maatregelen waartoe we ons engageerden. Zo krijgt de kademethodiek ter preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag in 2024 verder vorm zodat lokale besturen ermee aan de slag kunnen (zie beleidsveld Gezondheids- en woonzorg, ISE Preventie).

1.6. Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie

In uitvoering van het Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie nemen we actief deel aan het Vlaams Platform Radicalisering (zie beleidsveld Welzijn, ISE Beleidsondersteuning). We nemen ook een actieve rol op in functie van de afstemming van trajecten inzake radicalisering met focus op kinderen en jongeren en dit in het kader van de

uitvoering van het decreet Lokale Integrale Veiligheidscellen. Deze actie valt onder het beleidsveld Opgroeien, ISE Jeugdhulp.

1.7. Luchtbeleidsplan 2030

Luchtverontreiniging kan een belangrijke impact op onze gezondheid hebben. We blijven dan ook inzetten op het realiseren van een 'Gezonde Publieke Ruimte'. Zo versterken we de werking van de medische milieukundigen met 2 ambassadeurs 'Gezonde Publieke Ruimte'. Deze ambassadeurs moeten de nodige samenwerking stimuleren tussen de Logo's, de eerstelijnsactoren en de lokale besturen. Deze acties vallen onder het beleidsveld Gezondheids- en woonzorg, ISE Preventie. Algemeen gezien is er een sterke link met het Vlaamse preventieve gezondheidsbeleid waarin onder andere ook ingezet wordt op acties gericht op het 'binnenmilieu'. We lanceren ook een gezondheidsdoelstelling milieugezondheidszorg waarin we aandacht hebben voor de leefkwaliteit van onze omgeving met betrekking tot onder meer luchtkwaliteit.

1.8. De 7 transitieprioriteiten

Van de 7 transitieprioriteiten uit de vierde Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling (VSDO4) zijn er twee waarbinnen het beleidsdomein een belangrijke rol opneemt: samenleven in 2050 en energie en klimaat. Wat de transitieprioriteit 'samenleven in 2050' betreft, verwijzen we naar de gedeelde doelstelling van de pijler 'gezondheid in alle beleid' en onze overkoepelende strategische doelstelling "We ambiëren 'Health en Wellbeing in all policies' en bundelen daartoe de krachten binnen de Vlaamse overheid, met andere bestuursniveaus en alle belanghebbenden" (SD All policies) die doorheen deze BBT gerichte acties bundelt.

Wat de transitieprioriteit 'energie en klimaat' betreft, gaat onze prioriteit naar het actief ondersteunen van de verschillende zorg- en welzijnssectoren via middelen van het Vlaams Klimaatfonds en VIPA-middelen om de bestaande zorg- en welzijnsinfrastructuur tijdig richting zero-emissie te brengen door onder andere energieaudits te blijven aanbieden. In functie van energiebesparende maatregelen, die voortvloeien uit die energieaudits, subsidiëren we de maatregelen met het grootste rendement. Deze actie valt onder het Beleidsveld Zorginfrastructuur.

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

2.1. We investeren in de kwaliteit van de zorg en dienstverlening die we opvolgen met indicatoren waar sociale ondernemers mee aan de slag kunnen en waar zorginspectie toezicht op houdt. (SD kwaliteit)

We hebben een nieuw kwaliteitsdecreet dat geldt voor het hele beleidsdomein. Het decreet omvat de grote lijnen en principes voor het werken aan kwaliteit van zorg. Het decreet schetst dus de contouren, daar geven we de komende periode verder invulling aan via een kaderbesluit. In dat kaderbesluit bepalen we onder andere de kwaliteitsthema's waarvoor de komende jaren een belanghebbendenoverleg of 'kwaliteitstafel' georganiseerd kan worden. Dit belanghebbendenoverleg staat centraal in het decreet en moet ervoor zorgen dat alle belanghebbenden mee in de dialoog over kwaliteit betrokken worden. Door in te zetten op doelregelgeving creëren we ook ruimte voor sociaal ondernemerschap. Actoren krijgen de mogelijkheden om op basis van de vooropgestelde principes een kwaliteitsbeleid uit te tekenen voor de eigen organisatie. Daarnaast zetten we ook een intersectorale proeftuin op voor het uittesten van een waarderingstool waarin de zorggebruiker zijn ervaringen over de zorg kan delen.

Naast het voorzien van een kader rond kwaliteitsvolle zorg, is het ook essentieel dat we deze kwaliteit kunnen controleren via een gestroomlijnde keten van toezicht en handhaving. We verdiepen daarom de werking van Zorginspectie en maken ze doelgerichter.

Nadat de Parlementaire Onderzoekscommissie (POC) naar de veiligheid van de kinderopvang uitdrukkelijk aanstuurde op een versterking van Zorginspectie, heeft de Vlaamse Regering daar ook de nodige middelen tegenover gezet. Momenteel worden de nieuw aangeworven collega's opgeleid en ingewerkt. Deze substantiële versterking van het inspectieteam zal zowel leiden tot kortere inspectietermijnen binnen het basistoezicht als tot een snellere reactiemogelijkheid binnen het incidenteel toezicht. Naast het verwerken van wijzigingen aan de regelgeving en de andere aanbevelingen van de POC, vraagt ook het implementatieproces van het bijgestuurde pedagogisch monitoringsinstrument MeMoQ de komende periode de nodige aandacht. Voorop staat hierbij ook steeds de verdere uitbouw en versterking van de samenwerkings- en overlegstructuren met het agentschap Opgroeien en dit zowel op casus- als op ketenniveau. Ook in nauw overleg met Opgroeien werken we aan een verdere optimalisering van het gezamenlijke project rond de actieve openbaarheid. We voorzien hierbij ook reactiemogelijkheid voor initiatiefnemers. In 2024 hebben we uiteraard ook aandacht voor de versterking van het toezicht op het zorgaanbod in de rest van de gezondheids- en welzijnssectoren, waarbij veel aandacht zal gaan naar de woonzorgcentra.

Naast de controlerende opdracht heeft Zorginspectie bovendien nog andere opdrachten (zoals bijvoorbeeld afstemming zoeken binnen het toezichtlandschap, rol als schakel in de handavingsketen, via beleidsondersteuning en door de voorzieningen en het bredere publiek te informeren over haar opdracht en werking). Dankzij de bijkomende capaciteit en een aanpassing van de organisatiestructuur en interne werking kan vanaf 2024 een aanzet gegeven worden om bijkomend meer structureel op deze taken in te zetten.

2.2. We verruimen de toegankelijkheid van zorg en dienstverlening die nabij en betaalbaar is, door in te zetten op uitbreiding en op een hertekende organisatiestructuur. (SD Toegankelijkheid)

Om toegankelijkheid te garanderen, blijven we de zorg en ondersteuning uitbreiden, zowel via de capaciteit van het aanbod als de mogelijkheden van persoonsvolgend financieren. We geven daar verder in deze BBT per sector concreet invulling aan. Illustratief vermelden we de uitbreiding van de capaciteit van de Centra voor Geestelijke Gezondheid (CGG) waarbij we bijkomende middelen toekennen aan zeven CGG's in ondergefinancierde regio's. We investeren ook verder in de uitbreiding van de kinderopvang. Voor personen met een handicap rollen we het zorginvesteringsplan verder uit (persoonsvolgende budgetten en persoonlijke assistentiebudgetten). We voorzien ook extra middelen voor de ondersteuning van complexe problematieken. Ook wat de ouderenzorg betreft gaan we verder in de BBT in op de voorziene elementen in het uitbreidingsbeleid.

In 2023 werd onze aandacht gevestigd op de sterke stijging van het aantal crisishulpvragen in de jeugdhulp in de afgelopen jaren. Met het crisis- en investeringsplan jeugdhulp zetten we in op zowel crisismaatregelen die het tekort aan capaciteit op korte termijn moeten helpen oplossen als investeringen en maatregelen die op middellange termijn het geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid versterken. In 2024 zetten we onze inspanningen verder. Zo investeren we onder andere bijkomend in perinatale mentale gezondheid, zetten we een proefproject op om de samenwerking tussen jeugdhulp en gezinshulp te versterken, versterken we de multifunctionele centra om kinderen en jongeren met complexe ondersteuningsvragen beter te kunnen ondersteunen, ...

Het realiseren van bijkomende capaciteit hangt echter in grote mate af van het vinden van geschikt personeel. We blijven dan ook bijzondere aandacht besteden aan de personeelsuitdagingen in ons domein. We plannen bijvoorbeeld een nieuwe Dag van de Zorg op 17 maart 2024. Tijdens deze dag kunnen de zorg- en welzijnssectoren hun aanbod én hun noden in de kijker plaatsen, als zorgaanbieder én als werkgever. Dat laatste is belangrijk voor het genereren van de nodige instroom van personeel.

In het streven naar een nabije en geïntegreerde zorg en ondersteuning hanteren we consequent de indeling in eerstelijnszones en regionale zorgzones. Voortbouwend op de eerstelijnszones die, op enkele door de Vlaamse Regering goedgekeurde uitzonderingen na, zijn gealigneerd op de referentieregio's, bepalen we de werkingsgebieden van de regionale zorgplatformen. Deze werkingsgebieden, of regionale zorgzones, zullen bestaan uit minimaal twee eerstelijnszones (m.u.v. de eerstelijnszone Brussel) en worden afgebakend rekening houdend met de referentieregio's, inclusief de toegestane uitzonderingen daarop. Ze vormen het werkingsgebied voor o.a. de Logo's, de palliatieve netwerken en de erkende regionale expertisecentra dementie. Voor wat de GGZ-netwerken betreft wordt hierover federaal overleg gepleegd.

We stimuleren samenwerking en coördinatie tussen de verschillende niveaus en zorgen zo voor een efficiënt, geïntegreerd en intersectoraal afgestemd aanbod, op maat van de gebruiker. Met 132 projecten zorgzame buurten, gespreid over Vlaanderen en Brussel, zetten we in op de opbouw van sociaal weefsel, solidariteit en zorgzaam samenleven. We leggen er de link tussen de informele en formele zorg. Tijdens een symposium in april 2024 zetten we de ervaringen en good practices in de kijker. De lokale besturen spelen ook een belangrijke rol vanwege hun unieke positie op gemeenschapsniveau. We versterken de aanwezigheid van lokale besturen in de zorgraden van de eerstelijnszones en garanderen via de regelgeving zo voldoende verbondenheid en afstemming met het lokaal sociaal beleid.

In het kader van een geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid werken we een kaderdecreet "vroeg & nabij" uit dat de nodige decretale rechtsgronden geeft om de principes te concretiseren. We willen gedeelde verantwoordelijkheid en samenwerking stimuleren door de afstemming van financiering en het expliciteren van de opdrachten binnen het landschap van zorg en ondersteuning aan gezinnen, kinderen en jongeren. In het licht van deze evolutie groeit ook de nood aan een meer intersectorale, kwaliteitsvolle en afgestemde diagnostiek. In 2024 testen we het nieuw uitgetekende organisatie-model uit in een aantal pilootregio's.

We stroomlijnen en versterken ook de organisatie van de eerste lijn met het oog op geïntegreerde zorg en ondersteuning. Verschillende projecten in het kader van deze hervorming haken in elkaar. We verwijzen onder andere naar de testfase van het digitaal zorg en ondersteuningsplan Alivia (zie ook 2.3), de hervorming van de palliatieve zorg, de herwerking van het eerstelijnsdecreet, de verdere ontwikkelingen binnen het interfederaal plan Geïntegreerde zorg, ...

Ook wat de eigen organisatiestructuur betreft, hebben we de afgelopen jaren resoluut ingezet op een meer geïntegreerde werking via onder andere de oprichting van het agentschap Opgroeien, en meer recent, het Departement Zorg. We zetten de herstructurering van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) verder met het oog op afstemming en efficiëntie. Dit houdt in dat we werk maken van de verdere verzelfstandiging van het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Geel en het Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum Rekem. We hebben met de goedkeuring van het voorontwerp van decreet een kader vastgelegd en zetten de laatste stappen richting een finale goedkeuring.

2.3. We gaan voluit voor innovatie en digitalisering, als overheid en voor het aanbod en de gebruikers, met aandacht voor ethische vraagstukken en privacy. (SD Innovatie)

De digitale transformatie van de zorg- en welzijnssector is geen kwestie meer van 'wanneer'. Het is een onvermijdelijke evolutie die volop aan de gang is, ingegeven door de technologische vooruitgang. We zorgen ervoor dat onze eigen dienstverlening ook mee evolueert. Dit moet leiden tot efficiëntere dienstverlening met de nodige transparantie en minder administratieve lasten. We willen bijvoorbeeld werk maken van CoBRHA(+), waarbij deze databank moet uitgroeien tot dé kruispuntbank voor de interbestuurlijke uitwisseling van administratieve gegevens over zorgverstrekkers en zorgvoorzieningen, zodat voor elke betrokken partij op elk moment duidelijk is wie welke zorg mag verlenen en wie welke verantwoordelijkheden heeft. Nieuwe technologieën kunnen ons daarin ook helpen. Zo onderzoeken we bijvoorbeeld de mogelijkheden voor het uitbreiden van het gebruik van een chatbot in de informatiekanaalen van FONS, de Vlaamse overheidsdienst die het Groeipakket uitbetaalt. We bouwen onze e-loketten verder uit. We vermelden illustratief de uitbreiding van het e-loket voor personen met een handicap met een mogelijkheid om documenten digitaal te ondertekenen. Het is ook van belang dat we ervoor zorgen dat digitale of online zorg en ondersteuning een gevalideerde plaats krijgt binnen het aanbod. Om dat te realiseren is een duidelijk kader nodig. Het Steunpunt WVG heeft daarom de opdracht gekregen om een kwaliteitskader op te stellen voor de ontwikkeling en het gebruik van onlinehulp in de sectoren van WVG.

Daarnaast is het essentieel dat we veilige en digitale gegevensuitwisseling tussen zorgverleners verder uitbouwen. Het mogelijk maken van digitale en veilige uitwisseling van gegevens is immers noodzakelijk om geïntegreerde zorg en ondersteuning, waarin de zorggebruiker centraal staat, te realiseren. In 2024 testen we de eerste versie van de webtoepassing en mobiele app Alivia uit in twee regio's. Alivia is een digitaal zorg- en ondersteuningsplan waarin de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood zelf, de mantelzorgers en de professionele zorgaanbieders laagdrempelig kunnen samenwerken. We investeren ook in de realisatie van PARKOUR, een veilig digitaal ecosysteem waar de jongere vanaf 13 jaar aan het roer zal zitten van zijn eigen traject en zal beschikken over zijn eigen gegevens/verhaal en dit, indien hij dit wenst, op een veilige manier kan delen met een team. We plannen tot slot een evaluatie van het decreet gegevensdeling in de zorg.

2.4. We ambiëren 'Health en Wellbeing in all policies' en bundelen daartoe de krachten binnen de Vlaamse overheid, met andere bestuursniveaus en alle belanghebbenden. (SD All policies)

Het erkennen van het belang van gezondheid en welzijn in het beleid is een fundamentele stap om een holistische aanpak te realiseren. Gezondheid en welzijn hebben invloed op en worden zelf ook beïnvloed door verschillende factoren, waaronder onderwijs, milieu, mobiliteit,... Interactie met andere domeinen en bevoegdheidsniveaus is onontbeerlijk.

Op Vlaams niveau vermelden we illustratief een aantal acties waarin samenwerking van vitaal belang is. Om impact te verzekeren van het preventief gezondheidsbeleid, is het belangrijk om domeinoverschrijdend samen te werken ('health in all policies' principe). Een belangrijk accent, de afgelopen jaren en ook in 2024, ligt op klimaat en milieu. In samenspraak met de collega-minister bevoegd voor Omgeving zullen we in het tweede kwartaal van 2024 geïntegreerd rapporteren over de acties in uitvoering van de visie Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), over het PFAS-actieplan en de aanbevelingen van de parlementaire onderzoekscommissie PFAS/PFOS. We werken daarvoor samen in het Hub ZZS.

Niet enkel op Vlaams niveau is samenwerking cruciaal. De bevoegdheidsverdeling zorgt voor een noodzaak aan structurele samenwerking met het lokale en federale niveau. We vermeldden onder SD Toegankelijkheid al de belangrijke rol van de lokale besturen. Wat het federale niveau betreft vermelden we illustratief de samenwerking, ook met de andere deelstaten, aan een gedeeld begrippenkader met betrekking tot zorgcoördinatie en casemanagement, twee cruciale aspecten van zorgcontinuïteit die we verder willen verfijnen en concretiseren in het licht van de hervorming van de eerste lijn. We streven hiervoor naar een protocolakkoord in verband met het interfederaal plan geïntegreerde zorg.

Daarnaast groeit ook de invloed van de Europese regelgeving op onze sectoren. Het Europese niveau eist in 2024 de nodige aandacht. De eerste helft van 2024 staat in het teken van het Europees voorzitterschap. In dit kader organiseren we verschillende internationale conferenties, zoals een Europese Sociaalwerkconferentie en een conferentie over geïntegreerde zorg. Daarnaast leveren we proactief een bijdrage aan de ontwikkeling van de verordening over de European Health Data Space, de eerste gemeenschappelijke gegevensruimte van de Europese Unie (EU) voor het uitwisselen van gezondheidsgegevens. We bereiden ons ook intern voor op de implementatie van deze verordening.

V. BELEIDSVELD WELZIJN

1. ISE BELEIDSONDERSTEUNING

In het kader van de fusie tussen het Departement WVG en het agentschap Zorg en Gezondheid is bekeken of één en ander gestroomlijnd kon worden. Het ISE Algemeen gezondheidsbeleid en het ISE Beleidsondersteuning omvatten beiden meer algemene, coördinerende opdrachten. Het inhoudelijk en budgettair luik is dan ook samengevoegd onder één ISE, het ISE beleidsondersteuning (beleidsveld Welzijn).

Dit inhoudelijk structurelement omvat taken en activiteiten die betrekking hebben op het ondersteunen, het coördineren en het ontwikkelen van het beleid. Het gaat om een gevarieerd palet van taken en opdrachten die bij uitstek een entiteitsbreed, beleidsdomeinbreed of zelfs beleidsdomeinoverschrijdend karakter hebben. Illustratief vermelden we in dat verband de uitvoering van het ouderenbeleidsplan, internationaal beleid, ... We concretiseren dat onder de begrotingsartikelen in kwestie.

Prestatie-informatie: uitvoering van het eenzaamheidsplan

De Vlaamse Regering maakte een prioriteit van de strijd tegen eenzaamheid in Vlaanderen door de opmaak van een Vlaams eenzaamheidsplan 2021 – 2024 over alle leeftijden heen met acties vanuit de verschillende Vlaamse beleidsdomeinen.

In het plan zijn er 33 acties opgenomen. Daarvan zijn/is:

- 27 acties in uitvoering;
- 5 acties gerealiseerd;
- 1 actie nog op te starten.

De budgetten werden ingezet vanuit de betrokken agentschappen. Deze indicator geeft uitvoering aan 'OD1.2: we coördineren de totstandkoming en de uitvoering van intersectorale beleidsplannen' onder 'SD1: we coördineren de totstandkoming en/of de uitvoering van welzijns- en zorgbeleid dat bij uitstek een brede, entiteitsoverschrijdende impact heeft'.

1.1 Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: We coördineren de totstandkoming en/of de uitvoering van welzijns- en zorgbeleid dat bij uitstek een brede, entiteitsoverschrijdende impact heeft.

OD 1.1: We coördineren de uitvoering van het nieuw kwaliteitsdecreet.

De Vlaamse Regering heeft het nieuwe kwaliteitsdecreet bekrachtigd op 5 mei 2023. In dit decreet neemt het voorbereiden en uitwerken van kwaliteitsthema's binnen een overleg van de verschillende belanghebbenden een centrale rol in. We leggen nu de basis voor de uitvoering hiervan vast in een kaderbesluit. We bepalen de kwaliteitsthema's waarvoor de komende jaren een belanghebbendenoverleg kan worden georganiseerd en speciëren de modaliteiten voor en de verwachte resultaten van dit belanghebbendenoverleg. Het uitvoeringsbesluit zal ook de procedures in geval van sanctionerend optreden omschrijven, en aangeven hoe resultaatgerichte financiering en doelregelgeving geïmplementeerd kunnen worden. Op basis van dit kaderbesluit kunnen dan sectorspecifieke, intersectorale of beleidsdomeinbrede initiatieven met betrekking tot kwaliteit van zorg worden genomen. Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

Naast dit kaderbesluit leggen we ook de basis voor een proeftuin voor het intersectoraal werken met een waarderingstool. Hiermee geven we concrete

invulling aan het principe om de ervaringen van de zorggebruiker centraal te stellen en hierover transparantie te bieden.

OD 1.2: We coördineren de totstandkoming en de uitvoering van intersectorale beleidsplannen.

In 2024 finaliseren we de acties van het eenzaamheidsplan. Eind 2024 voorzien we een evaluatie van het plan. De beleidsuitgaven worden aangerekend op de begrotingsartikels van de betrokken agentschappen.

Ook de realisatie van het Vlaamse ouderenbeleidsplan volgen we verder op. We doen dat via een ambtelijke werkgroep die de voortgang van de verschillende acties structureel monitort. De beleidsuitgaven worden aangerekend op de begrotingsartikels van de betrokken agentschappen.

In uitvoering van het actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie nemen we actief deel aan het Vlaams Platform Radicalisering. We zien erop toe dat de acties van ons beleidsdomein (verder) worden uitgevoerd. Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

De uitvoering van het actieplan autisme spitst zich toe op een aantal specifieke acties waarbij we voornamelijk via sensibilisering verder inzetten op een autismevriendelijke samenleving. De beleidsuitgaven worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2BA-WT.

We stemmen de ontwikkelingen met betrekking tot de preventie en de kwaliteitsvolle toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen binnen het beleidsdomein verder af. Het Steunpunt WVG kreeg de opdracht voor het voeren van een onderzoek naar de ontwikkeling van een geïntegreerde richtlijn voor het beleidsdomein WVG. Daarin worden de bestaande richtlijnen voor de residentiële brede jeugdhulp en de residentiële gezondheidszorg geïntegreerd en gaat specifieke aandacht naar de doelgroep ouderen en volwassen personen met een handicap. Het budget hiervoor is aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2BA-WT. Intussen worden de bestaande richtlijnen zoveel mogelijk geïmplementeerd: we volgen het driejarig ondersteuningstraject voor de brede jeugdhulp en de geestelijke gezondheidszorg van nabij op, we finaliseren het regelgevend traject van het decreet rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp met specifieke bepalingen rond afzondering en fixatie, we ronden de kwaliteitstafel vrijheidsbeperkende maatregelen voor de geestelijke gezondheidszorg af met een geactualiseerd referentiekader en formaliseren intersectorale afspraken met betrekking tot de registratie van afzondering en fixatie. Zorggebruikers worden in al deze processen betrokken. Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend. Deze acties zijn gelinkt aan het JKP.

Het aantal crisishulpvragen in de jeugdhulp is de afgelopen jaren fel gestegen. Met het crisis- en investeringsplan jeugdhulp zetten we in op zowel crisismaatregelen die het tekort aan capaciteit op korte termijn moeten helpen oplossen als investeringen en maatregelen die op middellange termijn het geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid versterken. Het plan wordt in nauwe samenwerking met de verschillende entiteiten binnen het beleidsdomein geoperationaliseerd en opgevolgd. Een deel van de beleidsuitgaven voor dit plan worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2BA-WT.

132 lokale besturen, zorgorganisaties en zorgraden van eerstelijnszones gaan samen met de partners van hun lokale netwerk verder aan de slag om van hun buurt een zorgzame buurt te maken. De projecten, gespreid over Vlaanderen en Brussel, zetten in op de opbouw van sociaal weefsel, solidariteit en zorgzaam

samenleven. We leggen er de link tussen informele en formele zorg. Om gedurende een projectperiode van twee jaar (1 maart 2022 tot 29 februari 2024) tot een stevig fundament van een zorgzame buurt te komen, ondersteunen we de projecten niet enkel via een financiële impuls, maar ook via vormingen en coaching door een consortium van universiteiten, hogescholen en middenveldorganisaties, gecoördineerd door de Koning Boudewijnstichting. We zetten het komende jaar verder in op het delen van kennis en goede praktijken. We doen dit via onze website, nieuwsbrieven, storytelling in interviews en video's en via een symposium in april 2024. Tijdens het symposium zetten we zowel de ervaringen van de projecten en het ondersteuningsaanbod als de bevindingen van het wetenschappelijk onderzoek van het Steunpunt WVG in de kijker. De onderzoekers werken een toolbox uit waarmee startende zorgzame buurten in de toekomst aan de slag kunnen gaan. Daarnaast zullen ze beleidsaanbevelingen geven aan de Vlaamse overheid over de uitwerking van een beleid rond zorgzame buurten. We continueren de samenwerking met de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en blijven de Vlaamse praktijk delen op internationale fora. De uitgaven voor deze actie worden aangerekend binnen het plan Vlaamse Veerkracht (zorgzame buurten – versterken van buurtgerichte lokale initiatieven, VV144). Deze actie is gelinkt aan het JKP.

Meer dan ooit is er het besef van de impact van de klimaatproblematiek en een gezonde leefomgeving op de fysieke en mentale gezondheid. De zorg- en welzijnssectoren vangen mee de fysieke, mentale en sociale gevolgen op, maar dragen terzelfdertijd bij aan de klimaatverandering en vervuiling. Gezien de urgentie om o.a. deze vicieuze cirkel te doorbreken, treden we op als facilitator van het participatief Green Deal project binnen de zorg- en welzijnssector. De Green Deal Duurzame Zorg houdt een vrijwillige overeenkomst in tussen (privé)partners en de Vlaamse overheid, met als hoofddoelstelling om de verduurzaming van onze sector te versnellen door gezamenlijk concrete acties te ondernemen en dit op korte termijn. Deze Vlaamse Green Deal, die loopt van 15 maart 2023 tot 31 december 2026, bevat een raamwerk van doelstellingen met voorbeeldacties om spelers binnen de brede sector (incl. de overheid) te inspireren een engagement op te nemen. De inhoud en werking is gestructureerd aan de hand van vier thema's: 'Natuur en gezondheid', 'Klimaat en infrastructuur', 'Materialen en afval' en 'Geneesmiddelen in water', met bijhorende overlegorganen en een overkoepelende stuurgroep, die op regelmatige basis samenkomen. Ook het Departement Zorg heeft, naast een faciliterende rol, mee een engagement opgenomen als deelnemer van deze Green Deal. Naast het eigen beleidsdomein zijn verschillende entiteiten binnen het beleidsdomein Omgeving rechtstreeks betrokken partner, waaronder de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), de Vlaamse MilieuMaatschappij (VMM), het Departement Omgeving en het Agentschap Natuur en Bos.

Op 8 mei 2024 organiseren we een Green Deal Duurzame Zorg actiedag, met als hoofddoelstelling de deelnemers te connecteren en inspireren. Ook binnen de vier thema's worden concrete initiatieven opgezet, waaronder toegepaste webinars, werkbezoeken, infosessies, thematische rondetafels ter ondersteuning van de uitvoering van specifieke acties onder dat thema. Verder onderhouden we een Green Deal Duurzame Zorg website als informatie-platform, zowel gericht naar interne als externe actoren, o.a. om te informeren over opkomende events, te inspireren met goede voorbeelden en de linken tussen de verschillende thema's te versterken. De beleidsuitgaven voor de Green Deal Duurzame Zorg worden aangerekend op het begrotingsartikel GB0-1GCF2BA-WT.

OD 1.3: In samenspraak met de minister bevoegd voor Economie, actualiseren we Flanders' Care

We zetten de herijking van het Flanders' Care-programma verder. We informeren over, sensibiliseren rond en faciliteren de implementatie van innovatie in de zorg. We dragen bij aan de initiatieven van en ontsluiten mee de ontwikkelingen in het Impulsprogramma Innovatie in Gezondheid en Zorg en van de speerpuntcluster Health (Medvia). Ook in 2024 ondersteunen we De Dag en De Week van de Zorg met als doel de zorg- en welzijnssector op een positieve manier op de kaart te zetten. Verder volgen we ook internationale ontwikkelingen m.b.t. innovatie op. De beleidsuitgaven voor Flanders' Care worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2BA-WT.

Daarnaast stemmen we de ontwikkelingen met betrekking tot de inzet van online en blended hulp binnen het beleidsdomein WVG verder af. Het Steunpunt WVG kreeg de opdracht voor het voeren van een onderzoek naar het opmaken van een kwaliteitskader voor de ontwikkeling en het gebruik van ICT-technologie in het kader van onlinehulp in de sectoren van WVG. We plannen een nieuwe oproep voor Incentives voor welzijn en gezondheid in 2024. We volgen tot slot de vooruitgang op van het project VV114 'Digitale hulpverlening – kwaliteitsbevordering' met als doel het realiseren van een kwalitatief en duurzaam ondersteuningsaanbod voor onze voorzieningen op het vlak van online en blended hulp. De beleidsuitgaven worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2BA-WT. Voor het project VV114 'Digitale hulpverlening – kwaliteitsbevordering' worden de uitgaven aangerekend binnen het plan Vlaamse Veerkracht.

OD 1.4: We coördineren de inzet van gerichte praktijkondersteuning, wetenschappelijk onderzoek en de dialoog met het middenveld en de gebruikers.

Het steunpunt Mens en Samenleving of kortweg SAM vzw zorgt voor gerichte praktijkondersteuning voor organisaties en sociale professionals in de sectoren jeugdhulp, personen met een handicap, welzijnswerk en schuldhulpverlening. Op basis van een tussentijdse evaluatie bekijken we hoe SAM vzw de werking gedurende de uitvoering van de tweede helft van de beheersovereenkomst verder kan stroomlijnen in functie van de inhoudelijke opdrachten. De beleidsuitgaven voor het steunpunt worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2BA-WT.

In het licht van de evolutie richting een meer geïntegreerde zorg en ondersteuning, groeit ook de nood aan een meer intersectorale, kwaliteitsvolle en afgestemde diagnostiek. Hiervoor doen we onder andere een beroep op het Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek (KCD). De werking van het KCD bestendigen we. Vanaf 1 januari 2024 gaat een nieuwe beheersovereenkomst in voor een periode van drie jaar. Een belangrijk speerpunt hierin wordt de verdere concretisering van de Algemene Intersectorale Richtlijn Diagnostiek als praktijkondersteunend kwaliteitskader en het breder implementeren van de richtlijn in de werking van het diagnostisch werkveld. Deze acties dienen o.a. ter ondersteuning van het nieuwe organisatiemodel voor diagnostiek dat uitgetekend werd in de strategische cirkel diagnostiek & inschaling (vroeg & nabij). Dit organisatiemodel heeft als doel diagnostiek toegankelijker en transparanter te maken voor kinderen, jongeren en hun gezinnen in Vlaanderen en Brussel en zal in twee proefprojecten vanaf 2024 uitgetest worden (zie ook beleidsveld Opgroeien, ISE Jeugdhulp). Daarnaast vervult het KCD een kernrol in de ontwikkeling en uitvoering van een BelRAI-opleidingsaanbod voor BelRAI-trainers en BelRAI-indicatiestellers. Deze opleidingen hebben zowel betrekking op het gebruik van de BelRAI-instrumenten in het kader van de Vlaamse sociale bescherming als het gebruik van deze instrumenten in het kader van zorgplanning, uitvoering van geïntegreerde zorg en kwaliteitsbeleid binnen voorzieningen en organisaties. De beleidsuitgaven voor het KCD worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2BA-WT voor wat betreft de basissubsidie en op begrotingsartikel GM0-AGHF2YA-WT voor wat betreft de opdrachten in verband met de Vlaamse sociale bescherming (VSB).

Het Steunpunt WVG, erkend voor de periode 2021-2026, blijft een strategische partner voor het wetenschappelijk onderbouwen en evalueren van het beleid. Via een ruim consortium met een uitgebreide expertise voert het Steunpunt WVG zowel langlopend onderzoek uit als onderzoek dat inspeelt op recente trends en acute vragen. De jaarlijkse basisfinanciering wordt aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2BA-WT.

OD 1.5: We voeren een internationaal beleid met oog voor een meerwaarde voor Vlaanderen en investeren in samenwerking met andere Europese regio's.

Van 1 januari tot 30 juni 2024 neemt België het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie (EU) waar. Hiervoor organiseren we twee internationale conferenties: een Europese Sociaalwerkconferentie en een conferentie binnen het thema geïntegreerde zorg. Bovendien dragen we ook bij aan de conferentie pandemische paraatheid en de conferentie gepersonaliseerde geneeskunde die door het departement Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) getrokken worden.

Daarnaast blijven wij alle reguliere werkzaamheden van de EU via de vertegenwoordiging van Vlaanderen bij de EU opvolgen, maar zal in 2024 de focus liggen op dossiers die onder de bevoegdheid van WVG vallen in haar hoedanigheid van assessor Volksgezondheid tijdens het voorzitterschap. Zo leveren we via het EU-besluitvormingsproces een bijdrage aan de ontwikkeling van de Verordening betreffende een Europese Ruimte voor Gezondheidsgegevens (European Health Data Space). Bijkomend stemmen we de Vlaamse posities en voorbereidingen af in de Health Data Region Board, samen met vertegenwoordigers van het departement EWI en Digitaal Vlaanderen. Ook intern bereiden we ons voor op het uitvoeren en de implementatie van de aankomende verordening. We verkennen de mogelijkheid van een impactanalyse. In het kader van de Health Data Region Board houden we rekening met 'health in all policies' en het gegeven dat ook andere entiteiten de beleidslijnen inzake welzijn en volksgezondheid kunnen helpen ondersteunen.

We verzekeren ook een meerwaarde door met andere regio's en landen samen te werken via de bestaande Europese en globale netwerken: EUREGHA, EHTEL, ECHAlliance en het WHO Europe Regions for Health Network, alsook via het versterken van onze bilaterale overeenkomsten zoals met Catalonië, Schotland, Wales, Chili en Taiwan. We onderhouden rechtstreekse relaties met andere overheden en initiatiefnemers rond thema's als digitale zorg, mentale gezondheid, geïntegreerde zorg, klimaat, ...

Het budget voor het Belgisch Europees Voorzitterschap wordt aangerekend op GB0-1GCF2BA-WT.

OD 1.6: We onderzoeken manieren om slapende reserves te activeren

Gelet op de gestegen bouw- en rentekosten onderzoeken we met de verschillende stakeholders op welke manier de bestaande reserves beter geactiveerd kunnen worden teneinde een betaalbare en kwalitatieve infrastructuur te kunnen realiseren.

SD 2: Kwaliteit

OD 2.1: We investeren in voldoende competent zorgpersoneel om ook in de toekomst kwaliteitsvolle zorg en dienstverlening te kunnen bieden

We besteden bijzondere aandacht aan de personeelsuitdagingen in de zorg- en welzijnssector. We vertrekken hierbij van het actieplan (zij-)instroom in de zorg- en welzijnssector, opgemaakt in afstemming met de sociale partners en de Vlaamse zorg- en welzijnsambassadeur.

Als eerste actie werkt VIVO vzw verder de koepelbranding uit onder de merknaam Careër. Deze branding moet zich ook weerspiegelen in herkenbaarheid van de opleidingen richting zorg- en welzijnsopleidingen. Hiervoor wordt werk gemaakt van een koepelbranding met bijhorende communicatie-initiatieven. Uniek aan dit concept is dat alle partners binnen zorg- en welzijn deze koepelbranding hanteren in hun communicatie. De website van Careër vormt ook de basis voor het intakeplatform. Het is een informatieforum, met gerichte info over mogelijke opleidingen/trajecten voor potentiële instromers en zij-instromers. De initiële focus ligt op 6 knelpuntberoepen (verpleegkundige, verzorgende, zorgkundige, kinderbegeleider, persoonsbegeleider en logistiek medewerker) en de toeleiding naar een opleiding/job.

We zetten het traject met drie hogeronderwijsinstellingen en het werkveld verder om een microdegree als zorgkundige uit te werken voor bachelorstudenten in zorgverwante opleidingen. Het doel is om ervoor te zorgen dat studenten binnen het hoger onderwijs de mogelijkheid hebben een microcredential te behalen als zorgkundige, binnen of aanvullend aan het kader van hun gekozen bachelor- of masteropleiding. Ook al finaliseren ze hun bachelor of masteropleiding niet, dan kunnen ze toch aan de slag als zorgkundige en kunnen ze ook als jobstudent ingezet worden als zorgkundige.

Met het structureel instroomkanaal bieden we zorg- en welzijnsorganisaties de mogelijkheid om niet of niet voldoende gekwalificeerd personeel tewerk te stellen met een contract van onbepaalde duur en deze personen structureel mee te verankeren in de basisfinanciering. Het gaat hierbij om kortlopende trajecten zoals bv. tot zorgkundige of kindbegeleider binnen 1,5 jaar na de aanwerving.

Verder werken we samen met de zorg- en welzijnsambassadeur aan betere, meer kwalitatieve stages in de zorg- en welzijnssector. Focus ligt hier op het versterken van de dialoog student-werkveld-opleiding om stages als leerrijk en inspirerend forum vorm te geven.

Tot slot is een denktank aan de slag over economische migratie onder voorzitterschap van de zorg- en welzijnsambassadeur. Deze denktank lijst good practices, maar ook uitdagingen en drempels van economische migratie in de zorg- en welzijnssector op. De denktank heeft als doel om het beleid te adviseren over het aantrekken van buitenlands zorgtalent naar de zorg- en welzijnssector.

De Dag van de Zorg wordt opnieuw gepland op 17 maart 2024 met als focusthema Troeven in zorg: Innovatie in zorg en er zal samengewerkt worden met Flanders Technology and Innovation (zie ook OD 1.4).

We blijven de instroom van kwaliteitsvol en competent personeel garanderen door bepaalde gezondheidsberoepen te erkennen. Voor een vlotte afhandeling van de erkenningsaanvragen hebben we een e-Loket ter beschikking gesteld van de burger. We bepalen en evalueren hiervoor de procedurele normen voor het beoordelen van erkenningsaanvragen. De Vlaamse Planningscommissie heeft als doel het medisch aanbod te spreiden, de wachttijden voor de patiënten te verlagen en zo de kwaliteit van zorg te verhogen. De Vlaamse Planningscommissie doet dit door de toegang tot de opleidingen arts en tandarts te regelen door het bepalen

van subquota, rekening houdend met het federale quotum. Hierdoor worden op termijn de zorgvraag en het zorgaanbod in Vlaanderen beter op elkaar afgestemd. Daarenboven moedigt De Vlaamse Planningscommissie de keuze voor knelpuntspecialisaties aan.

We zetten middelen van VIA6 - conform de tripartite-afspraken - in om de zorg- en welzijnssector aantrekkelijker te maken met focus op extra mensen en voltijds equivalenten (VTE) (zie ook ISE Vlaams Intersectoraal Akkoord). Daarnaast geven we uitvoering aan de acties zij-instroom. De concrete initiatieven in dit verband worden vermeld per sector.

Specifiek voor woonzorgcentra en centra voor kortverblijf voorzien we in tijdelijke maatregelen voor meer flexibele personeelsinzet. Deze voorzieningen kunnen tijdelijk zelfstandige verpleegkundigen en zorgkundigen, verpleegkundigen in dienst bij een andere zorgorganisatie en interim zorgkundigen en verpleegkundigen inzetten. Na evaluatie en overleg met de sociale partners kunnen de maatregelen een permanent karakter krijgen.

Ook voorzien we structureel de mogelijkheid om logistieke medewerkers en flexijobs in zorg en welzijn in te zetten als ondersteuning van het zorgpersoneel. Tussen werkgevers en vakbonden lopen intussen constructieve gesprekken rond de invoering van cowerkgeverschap.

De beleidsuitgaven voor OD 2.1. worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2IA-WT.

OD 2.2: We ontwikkelen gevalideerde indicatoren en versterken het beleids- en praktijkimpact

Voor het afstemmen van de vraag naar en het aanbod van arts-specialisten en tandarts-specialisten zijn we gestart met de ontwikkeling van een datamodel in Python (zie ook OD 2.1). Via dit datamodel voorzien we de Vlaamse Planningscommissie van relevante en actuele data opdat gepaste subquota geadviseerd kunnen worden. Het doel van dit model is om, in vergelijking met de modellen van de Planningscommissie Medisch aanbod, de berekening van de zorgvraag nauwkeuriger in kaart te brengen en tevens beter af te stemmen op de Vlaamse noden. Prioriteiten hierbij zijn het in kaart brengen van (determinanten van) de zorgvraag of -nood in tegenstelling tot het in kaart brengen van de zorgconsumptie en het nauwkeuriger in kaart brengen van de geografische spreiding in zorgaanbod.

SD 3: All policies

OD 3.1: We rationaliseren het advies- en overleglandschap met het oog op efficiëntiewinst

Het samengaan van het departement WVG en het agentschap Zorg en Gezondheid heeft een impact op de werking en samenstelling van de huidige advies- en overlegorganen zoals het raadgevend comité Zorg en Gezondheid en VSB. Het raadgevend comité van Zorg en Gezondheid werd reeds opgeheven. Hiervoor worden geen budgetten aangewend.

OD 3.3: We onderbouwen het beleid met wetenschappelijk onderzoek en goede gegevens

We blijven samenwerken met de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (KAGB). De Academie ondersteunt het beleid verder met de organisatie van verschillende symposia en adviseert gericht over de volksgezondheid, de

uitoefening van de geneeskunde, opleiding en vorming en onderzoek. De jaarlijkse subsidie voor KAGB wordt aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2IA-WT.

We subsidiëren jaarlijks Gezondheid en Wetenschap (CEBAM vzw) voor het geven van evidence based gezondheidsinformatie. Dat blijft belangrijk om de doelstelling 'wegwerken van sociale ongelijkheden op gezondheidsvlak' te realiseren. CEBAM vzw werkt in dat verband aan een lange termijnstrategie. We evolueren van een projectmatige naar een meer duurzame, globale financiering (met rechtsgrond in het eerstelijnsdecreet). De beleidsuitgaven voor CEBAM vzw worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2IA-WT.

SD 4: Innovatie

OD 4.1: We gaan radicaal digitaal voor gegevensuitwisseling tussen zorgverleners, zorggebruikers en overheid

We ontwikkelen de webtoepassing en mobiele app Alivia (voorheen 'Digitaal Zorgen ondersteuningsplan', oftewel 'DZOP') - waarvan in 2024 een eerste versie wordt getest in twee pilootregio's Antwerpen en West-Vlaanderen. In deze toepassing zullen we de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood centraal stellen en een plannings- en communicatieplatform aanbieden waarin de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood zelf, de mantelzorgers en de professionele zorgaanbieders laagdrempelig kunnen samenwerken. We hebben Digitaal Vlaanderen, DXC.technology en Cegeka de opdracht gegeven om de toepassing te bouwen. Voor de digitale gegevensdeling maakt Alivia gebruik van het vernieuwde gegevensdelingsplatform Vitalink. Door de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood de regie van zorg in eigen handen te laten nemen en de mantelzorgers te betrekken als volwaardige partner, verhoogt hun betrokkenheid aanzienlijk. Samen stellen ze multidisciplinaire zorg- en ondersteuningsdoelen op en wijzen ze taken toe die gedeeld worden met het volledige zorgteam. Zo weten de zorgteamleden wie waarmee bezig is, wordt er transparanter gecommuniceerd en worden taken niet dubbel opgenomen.

Daarnaast zullen we met Vitalink de transitie naar internationale standaarden op vlak van gegevensdeling verderzetten vanuit onze engagementen in het interfederale actieplan eGezondheid 2022-2024. We ondersteunen via die internationale standaarden de ambitie om alle relevante informatie uit elektronische patiëntendossiers te kunnen delen en actualiseren, zodat burgers en actoren in de zorg samen kunnen werken om kwalitatieve zorg, hulp of ondersteuning te geven. De omgeving maakt deel uit van een toekomstgerichte architectuur, die het technisch ook toelaat om de verzamelde gegevens te hergebruiken voor population health and care management, samen met het bepalen en het evalueren van het gezondheidsbeleid (op voorwaarde dat wel voldaan is aan alle juridische en privacy voorwaarden). Daarnaast zal deze informatie bruikbaar zijn voor wetenschappelijk onderzoek en het ondersteunen van de zorg- en hulpverlening. In het kader van de stuurgroep eBeleid is er een periodieke afstemming met onder meer het agentschap Digitaal Vlaanderen. We blijven ook voorzien in een periodieke rapportering met betrekking tot de evolutie van Vitalink als platform voor digitale gegevensdeling in de zorg- en hulpverlening.

We werken samen met IMEC vzw om actoren in zorg en welzijn toegang te laten vinden tot innovatieve technologieën en bedrijven en overheden te ondersteunen om hun ICT-oplossingen te laten toetsen op de correcte implementatie van (internationale) standaarden. In deze samenwerking biedt IMEC vzw een interoperabiliteits- en validatielabo aan, geeft het ondersteuning bij de realisatie en het gebruik van Vitalink voor digitale gegevensdeling in de zorg- en hulpverlening en ten slotte geeft ze ondersteuning in de uitvoering van een beleid

eGezondheid Vlaanderen. De samenwerking is geregeld via een addendum bij het convenant tussen het Vlaamse Gewest en IMEC 2022-2026.

Samen met de andere regio's en de federale overheid maken we een samenwerkingsakkoord eHealth op, en dit binnen de krijtlijnen van het protocolakkoord van 28 juni 2023 met het oog op het optimaal elektronisch uitwisselen en delen van informatie en gegevens tussen de actoren bevoegd inzake de gezondheids- en welzijnssector en inzake bijstand aan personen. We werken samen met de andere regio's en de federale overheid, met als doel een veilige elektronische informatie-uitwisseling en gegevensdeling tussen alle actoren bevoegd voor de gezondheids- en welzijnssector en de bijstand aan personen te bevorderen, met de nodige waarborgen op het vlak van de interoperabiliteit, de transparantie van de gezondheidskluizen over gegevens en architectuur, de informatieveiligheid, de vertrouwelijkheid van gegevens, de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het respect van het beroepsgeheim.

De beleidsuitgaven worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2IA-WT.

OD 4.2: We gaan radicaal voor een digitale overheid en een data-gedreven beleid

We werken verder aan het uitbreiden en verbeteren van onze eigen digitale diensten. Dit moet leiden tot efficiëntere dienstverlening met de nodige transparantie en minder administratieve lasten. De e-loket functionaliteiten voor burgers en voorzieningen zullen uitgroeien tot een interactief platform en eenvoudige communicatiekanalen voor het departement Zorg en zijn klanten. We beogen een groei van het aantal thema's en gebruikers van het e-loket. Deze beleidsuitgaven worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2IA-WT.

We digitaliseren de laatste sectoren die zijn overgekomen met de zesde staats Hervorming. Nadat de revalidatieziekenhuizen, Psychiatrische Verzorgingstehuizen (PVT), Initiatieven van Beschut Wonen (IBW) en de revalidatieconventies zijn ingekanteld, volgen nog de multidisciplinaire begeleidingsteams en revalidatieovereenkomsten voor het opstellen van rolstoeladviesrapporten. Vanaf najaar 2024 zijn dan alle sectoren gedigitaliseerd voor verzekerbaarheid en facturatie via het VSB-platform (zie ook beleidsveld Sociale Bescherming, ISE Vlaamse sociale bescherming).

Op 7 juli 2023 gaf de Vlaamse Regering haar tweede principiële goedkeuring aan een samenwerkingsakkoord tussen de verschillende regionale en federale overheden over COBRHA(+). De interbestuurlijke CoBRHA-databank (Common Base Registry For Healthcare Actors) brengt gegevens samen over de zorgaanbieders. We willen nu werk maken van CoBRHA(+), waarbij de databank zal uitgroeien tot dé kruispuntbank voor de interbestuurlijke uitwisseling van administratieve gegevens over zorgverstrekkers en zorgvoorzieningen, zodat voor elke betrokken partij op elk moment duidelijk is wie welke zorg mag verlenen en wie welke verantwoordelijkheden heeft. We ondernemen de nodige regelgevende stappen om dit samenwerkingsakkoord in uitvoering te laten gaan. We doen beroep op het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal voor de nodige budgettaire ondersteuning.

OD 4.3: We evalueren het Vlaams Agentschap voor Samenwerking over Gegevensdeling tussen Actoren in de Zorg en we zetten in op een performante sociale kaart en ontsluiting van data

We plannen een evaluatie van het decreet gegevensdeling in de zorg als onderdeel van een globaal kader m.b.t. gegevensdeling voor het beleidsdomein WVG.

We hebben de werking van het Vlaams Agentschap voor Samenwerking door Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg (VASGAZ) geëvalueerd. VASGAZ zal in de toekomst anders bestuurd worden, geïnspireerd op de werking van het Stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid. We leggen hiervoor deze legislatuur een kader voor aan de Vlaamse regering.

Daarnaast blijven we inzetten op het actualiseren van de gegevens in de databank Sociale Kaart, waarbij we de zorgaanbieders aansporen om zelf hun gegevens actueel te houden. In het kader van de verdere uitbreiding van de Sociale Kaart, die gebeurt met relancemiddelen (VV120: Verbeteren van de Sociale Kaart), hebben we recent de business case ontvangen vanuit Digitaal Vlaanderen. Op basis van dit rapport kunnen nu gefundeerde keuzes gemaakt worden over het uitbreidingstraject en kan de verdere ontwikkeling opgestart worden.

Samen met Digitaal Vlaanderen werken we volop verder aan de technische ontwikkeling van de nieuwe versie van de Rechtenverkenner en aan de ontwikkeling en optimalisering van de bouwstenen die nodig zijn voor deze applicatie. We volgen de technische ontwikkeling op, sturen bij waar nodig en tekenen de inhoudelijke krijtlijnen uit. Samen met het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) werken we aan het sensibiliseren en informeren van de lokale besturen, die hun lokale sociale rechten moeten ingeven en actueel houden in de Lokale Producten- en Dienstencatalogus (LPDC). Tegelijk werken we een communicatieplan uit om de eindgebruiker te informeren over de komst van de nieuwe Rechtenverkenner en starten we promotie- en vormingsactiviteiten op na de lancering. De lancering is daarbij afhankelijk van de werkzaamheden bij Digitaal Vlaanderen en de mate van beschikbaarheid van gegevens over lokale sociale rechten in de LPDC. We mikken op het midden van 2024 voor de oplevering. De financiering van de ontwikkeling van Rechtenverkenner 2.0 gebeurt met relancemiddelen (VV119: Ontwikkelen rechtenverkenner 2.0 met een meer gebruiksvriendelijke tool in sterke samenwerking met de lokale besturen). Dit project kadert ook in het VAPA 2020-2024.

Het uitbouwen van een datagedreven organisatie is een traject dat over een langere termijn verloopt. Daarom blijven we verder investeren in het ontwikkelen, ontsluiten en beveiligen van het ZorgAtlas Platform. Dit performante platform voedt het beleid met betrouwbare data en zet data om naar informatie en kennis, ook toegankelijk voor o.a. lokale besturen, universiteiten en zorg- en welzijnsactoren. Deze aanpak zal op termijn de basis versterken voor een 'population health and care management'. Via het verzamelen, analyseren en ontsluiten van gegevens en indicatoren willen we, vertrekkend vanuit het individu, tendensen aggregeren naar het niveau van subpopulaties die dan op hun beurt geëxtrapoleerd kunnen worden naar de totale populatie. Daarnaast testen we een 'Health Data Space', gelinkt aan het ZorgAtlas Platform. Deze 'dataruimte' moet gezondheidsdata op een veilige manier ontsluiten voor onderzoek, innovatie en beleid. We lijsten de ethische en privacy voorwaarden op voor een digitale 'health & care twin' en zetten scenario's op om via data-science en Artificiële Intelligentie (AI) snelle analyses uit te voeren en daar beleidsacties op te enten. We doen dat in afstemming met andere Vlaamse entiteiten (EWI, Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO), Digitaal Vlaanderen, Athumi, Vito) en met de federale overheid (Sciensano, Health Data Authority, FOD Volksgezondheid, ehealth). Naast deze nieuwe initiatieven die gericht zijn op de toekomst, investeren we ook verder in het ontsluiten van de beschikbare data binnen het ZorgAtlas Platform. De beleidsuitgaven worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2IA-WT. Daarnaast worden middelen uit het plan Vlaamse Veerkracht ingezet (Elektronisch Patiëntendossier - Geïntegreerd Zorg En Ondersteuningsplan, VV116).

1.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

BELEIDSONDERSTEUNING, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	22.794	271.021	293.815	23.166	270.877	294.043
Toelagen (interne stromen (IS))	25	0	25	25	0	25
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	22.819	271.021	293.840	23.191	270.877	294.068
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Als gevolg van de fusie werden een aantal budgetten ingekanteld in het ISE Beleidsondersteuning.

1.2.1. Departement Zorg

Ontvangstenartikelen

GB0-9GCFABA-OW - BELEIDSONTWIKKELING EN -ONDERSTEUNING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Uitzonderlijk heeft het beleidsdomein ontvangsten die niet elders kunnen aangerekend worden. Het betreft diverse, uitzonderlijke of eenmalige ontvangsten. Dit artikel moet toelaten om in voorkomend geval deze uitgaven aan te rekenen.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2023	0	0	0
Bijstellingen BO 2024	0	0	0
BO 2024	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Gelet op het uitzonderlijke karakter van de uitgaven aangerekend op dit artikel, kan geen raming worden gemaakt van de mogelijks te verwachten ontvangsten. Er wordt dan ook 0 keuro voorzien.

GB0-9GCFBBA-OW - BELEIDSONTWIKKELING EN -ONDERSTEUNING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het begrotingsartikel wordt gebruikt voor enerzijds de ontvangst van middelen i.v.m. wetenschappelijk onderzoek waarbij externe partners voor cofinanciering zorgen en anderzijds ontvangsten i.v.m. de aanmaak en de verspreiding van publicaties.

Uitgaven die met deze ontvangsten worden gefinancierd worden aangerekend op artikel GB0-1GCF4BA-WT van de uitgavenbegroting.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	0	0	0
Bijstellingen BO 2024	0	0	0
BO 2024	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er worden voor 2024 geen ontvangsten geraamd.

*Uitgavenartikelen***GB0-1GCF2BA-WT - BELEIDSONTWIKKELING EN -ONDERSTEUNING****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel omvat een aantal uitgaven die thema-overschrijdend zijn of die niet rechtstreeks aanleunen bij één van de andere structuurelementen of thema's.

Het gaat hierbij o.a. over bepaalde uitgaven voor communicatie, voor gegevensverzameling en gegevensdeling, voor digitalisering en ICT(-projecten) m.b.t. ondersteuning gegevensdeling in de zorg (oa Vitalink en het interfederaal actieplan eGezondheid), samenwerkingsakkoord met IMEC, CEBAM, Vlaamse Ouderenraad, het Centrum voor Diagnostiek en SAM, steunpunt mens en samenleving, voor wetenschappelijk en epidemiologisch onderzoek (o.a. Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin), voor de ondersteuning van advies- en overlegorganen (o.a. Adviescommissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (kandidaat-) pleegzorgers, Commissie Zorgstrategie), voor de uitvoering van internationale samenwerkingsovereenkomsten en projecten (WHO, EU, regionale samenwerking) in samenspraak met minister Jambon, voor de uitvoering van sociale akkoorden (niet elders allocerbare subsidies van het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Social Profitsector). Verder worden de Technische Commissie Brandveiligheid ondersteund. Ten slotte zijn er de subsidies van innoverende projecten in het kader van Flanders' Care, subsidies in het kader van autisme en de subsidiëring van projecten online hulpverlening.

Op dit artikel staan ook beperkte uitgaven waarvoor geen beroep kan gedaan worden op apparaatskredieten omdat deze klant gerelateerd zijn. Voorbeelden zijn uitgaven voor het uitbaten en het verder uitbouwen van de platformen E-loket, CIRRO Vesta (Thuiszorg en Vrijwillige Oppas), vergaderkosten en ontvangstkosten commissies zorgberoepen, presentiegelden werkgroepen, uitgaven voor 1700-lijn en andere diverse uitgaven. Met deze middelen gebeurt ook de opvolging van en de participatie aan het internationale en Europese beleid.

Daarnaast bevat dit artikel ook kredieten voor kosten die voortvloeien uit het beheer van het Paleis der Academiën en de voormalige Koninklijke Stallingen waar

de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België ondergebracht is en voor de werking van deze Academie.

Tenslotte bevat dit artikel ook de opbrengsten van de Nationale Loterij.

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstellingen:

OD 1.2: We coördineren de totstandkoming en de uitvoering van intersectorale beleidsplannen

OD 1.3: In samenspraak met de minister bevoegd voor Economie, actualiseren we Flanders' Care

OD 1.4: We coördineren de inzet van gerichte praktijkondersteuning, wetenschappelijk onderzoek en de dialoog met het middenveld en de gebruikers

OD 1.5: We voeren een internationaal beleid met oog voor een meetwaarde voor Vlaanderen en investeren in samenwerking met andere Europese regio's

OD 2.1: We investeren in voldoende competent zorgpersoneel om ook in de toekomst kwaliteitsvolle zorg en dienstverlening te kunnen bieden

OD 2.2: We ontwikkelen gevalideerde indicatoren en versterken het beleids- en praktijkimpact

OD 3.1: We rationaliseren het advies- en overleglandschap met het oog op efficiëntiewinst

OD 3.3: We onderbouwen het beleid met wetenschappelijk onderzoek en goede gegevens

OD 4.1: We gaan radicaal digitaal voor gegevensuitwisseling tussen zorgverleners, zorggebruikers en overheid

OD 4.2: We gaan radicaal voor een digitale overheid en een data-gedreven beleid

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	22.794	23.166
<i>Index</i>	624	624
<i>Compensaties</i>	257.131	256.546
<i>Andere bijstellingen</i>	9.298	9.795
BO 2024	289.847	290.131
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar GB0-1GCF2FA-WT	-44	-44	Bijdrage voor de tweede pensioenpijler
Naar GB0-1GIF5SX-IS	-2.700	-2.700	Terugcompenseren tijdelijke VIPA-bijdrage deel M
Van GB0-1GCF2EA-WT	31	31	Overdracht middelen Lus in kader van Integrale Jeugdhulp
Van GB0-1GCF2EA-WT	507	507	Overdracht middelen SOM en Sociaal.Net
Van GE0-1GDF2IA-WT	273.910	273.325	Verhangen uitgaven algemeen gezondheidsbeleid in kader van integratie Departement Zorg
Naar GB0-1GGF2RX-IS	-15.270	-15.270	Terugdraaien compensatie crisis- en

			investeringsplan jeugdhulp
Van GB0- 1GCI2CA-WT	7	7	VIA-middelen voor kwaliteit VIA-6 naar SAM
Van GB0- 1GHF2TX-IS	83	83	Overdracht van IFIC publieke voorzieningen nl. Initiatieven beschut wonen en Reva conventies
Van GB0- 1GHF2TX-IS	607	607	Overdracht middelen informaticapremies
TOTAAL	257.131	256.546	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Terugdraaien transitiebudget fusie Departement Zorg	-250	-250	
IFIC Aangroei budget WZC/CVK/CVD	2.048	2.048	Budget aangroei IFIC in WZC, CVK en CDV
VEK-bijstelling op basis van vereffeningskalender	0	497	
Investerings gezondheidsbeleid – crisis preparedness	5.000	5.000	Crisis preparedness / gezondheidsbeleid / IT
Uitbreidingsbeleid preventief en algemeen gezondheidsbeleid	2.500	2.500	
TOTAAL	9.298	9.795	

GB0-1GCF2BB-WT - BELEIDSINFORMATIE EN DATA

Korte inhoud begrotingsartikel:

We ontwikkelen stap voor stap een geïntegreerd digitaal zorg- en ondersteuningsplan in overleg met het Stuurorgaan Vlaams Informatie en ICT-beleid. Dat moet ervoor zorgen dat digitale gegevensuitwisseling tussen zorgverleners onderling én met de zorgvrager verbeterd wordt. Op die manier willen we de persoon versterken en activeren en tevens het zorgteam goed voorbereiden op de specifieke, individuele zorgsituatie van de persoon. We maken voor de realisatie gebruik van Vitalink als achterliggend platform om de data te delen.

We hanteren daarbij internationale standaarden en maken werk van een toekomstgerichte architectuur en infrastructuur, die toelaat om de verzamelde gegevens te hergebruiken voor population health & care management. Wat op zijn beurt beleidsevaluaties en het maken van beleidskeuzes kan ondersteunen. Daarnaast zal de informatie bruikbaar zijn voor wetenschappelijk onderzoek. We exploreren ook nieuwe mogelijkheden om gezondheidsinformatie uit diverse gegevensbronnen en netwerken te ontsluiten voor de burger en voor actoren in de zorg.

Om te evolueren naar actuele gegevensdeling tussen de overheid en Vlaamse zorgverleners investeren we in een selfservice portaal (eLoket of Burgerprofiel) en

Customer Relationship Management systeem (CRM). Hiermee kunnen nieuwe zorgverleners in eerste instantie de status en voortgang van hun erkenning consulteren. In een latere fase kan er bijkomende gegevensdeling en rapportage tot stand komen.

Samen met Digitaal Vlaanderen (ADV) (relanceproject 'gemeente zonder gemeentehuis') en het Vlaams Datanutsbedrijf, athumi, zetten we in 2023 en 2024 een 'proof of concept' op voor het digitaliseren van de aangifte van een overlijden. Dit kan zorgen voor een snellere, meer efficiënte en kwaliteitsvollere verwerking van de sterftecertificaten.

Er zijn steeds meer data die we kunnen inzetten voor beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering, maar ook voor operationele doeleinden. Daarom blijven we verder investeren in het ontwikkelen, ontsluiten en beveiligen van het ZorgAtlas Data Platform. Dit performante platform voedt het beleid met betrouwbare data en zet data om naar informatie en kennis, ook toegankelijk voor burgers, lokale besturen, universiteiten en zorg- en welzijnsactoren.

Deze aanpak zal op termijn de basis versterken voor een 'population health and care management'. Via het verzamelen, analyseren en ontsluiten van gegevens en indicatoren willen we, vertrekkend vanuit het individu, tendensen aggregeren naar het niveau van subpopulaties die dan op hun beurt geëxtrapoleerd kunnen worden naar de totale populatie.

Daarnaast testen we een Vlaamse 'Health Data Space', gelinkt aan het ZorgAtlas Data Platform, wat ons moet klaar maken voor de (digitale) uitdagingen in de toekomst m.b.t. gezondheids- en welzijnszorg. Deze 'dataruimte' moet gezondheids- en welzijnsdata op een veilige manier ontsluiten via een decentrale werkwijze voor onderzoek, innovatie en beleid. We lijsten de ethische en privacy voorwaarden op voor een digitale 'health & care twin' en zetten scenario's op om via data science en Artificiële Intelligentie (AI) snelle analyses uit te voeren en daar beleidsacties op te enten. We slaan hierbij bruggen naar de andere Vlaamse entiteiten (EWI, athumi, Digitaal Vlaanderen, FTI,..) en met de federale overheid. De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstellingen:

OD 4.1: We gaan radicaal digitaal voor gegevensuitwisseling tussen zorgverleners, zorggebruikers en overheid

OD 4.2: We gaan radicaal voor een digitale overheid en een data-gedreven beleid

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	3.968	3.912
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	3.968	3.912
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GE0-1GDF2IA-WT	3.968	3.968	Verhangen uitgaven beleidsinformatie en data in kader van integratie Departement Zorg
TOTAAL	3.968	3.912	

GB0-1GCF2BY-IS - EVA VASGAZ

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de toelage aan het EVA VASGAZ. Voor meer detail wordt verwezen naar de bespreking van de begroting van het EVA VASGAZ.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	25	25
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	25	25
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er zijn geen wijzigingen aan het krediet.

GB0-1GCF4BA-WT - BELEIDSONTWIKKELING EN -ONDERSTEUNING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het begrotingsartikel wordt gebruikt voor wetenschappelijk onderzoek waarbij externe partners voor cofinanciering zorgen. Er zijn momenteel geen onderzoeksprojecten lopende noch gepland zodat geen nieuwe uitgaven worden voorzien.

In voorkomend geval worden deze uitgaven gefinancierd met de ontvangsten aangerekend op artikel GB0-9GCFTBA-OW van de middelenbegroting.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er worden voor 2024 geen uitgaven geraamd.

1.2.2. Overige entiteiten onder toezicht

Entiteit: Vlaams Agentschap voor Samenwerking rond Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg (VASGAZ)

Omschrijving

Het agentschap heeft als missie het bevorderen en regelen van de samenwerking op het vlak van gegevensdeling, zowel tussen de actoren in de zorg met het oog op de verbetering van de kwaliteit van zorg, als tussen actoren in de zorg en de administratie om zorggebruikers op een administratief vereenvoudigde wijze rechten te laten genieten die voortvloeien uit de regelgeving inzake de VSB en de zorgverzekering.

VASGAZ wordt bestuurd door een raad van bestuur, samengesteld uit vierentwintig leden met aantoonbare deskundigheid. Het agentschap heeft geen eigen personeel. De diensten worden door het personeel van het beleidsdomein WVG geleverd.

Ontvangsten

Het agentschap beschikt over een toelage van 25 keuro.

Uitgaven

Het agentschap beschikt via een toelage over een budget van 25 keuro voor uitgaven in verband met de werking van het agentschap en de raad van bestuur. Het betreft kosten zoals verzekering bestuurdersaansprakelijkheid, verzendingskosten, catering, verplaatsingskosten, presentiegelden, ...

Entiteit: Koninklijke Vlaamse Academie voor Geneeskunde van België (KAGB)

Ontvangstenartikelen

De KAGB kent een totale ontvangst van 1.544k euro. Deze ontvangsten zijn onderverdeeld in de volgende rubrieken.

Artikel GK0-9GDFAIA-OW (Ontvangsten werking en toelagen – algemeen gezondheidsbeleid – zorg- en gezondheidsbeleid algemeen) = 112k euro.

Het betreft enerzijds inkomsten uit beleggingen ten belope van 15k euro, anderzijds diverse ontvangsten ten belope van 97k euro, zowel van rechtspersonen als van natuurlijke personen, welke ontvangsten worden aangewend voor de toekenning van diverse prijzen.

Artikel GK0-9GDFAZZ-OP (Ontvangsten participaties) = 1.400k euro.

Het betreft de mogelijke verkopen in het kader van het beheer van de beleggingsportefeuille van de KAGB.

Artikel GK0-9GDFAZZ-OR (Ontvangsten reserves) = 32k euro.

Bewegingen in verband met het evenwicht tussen ontvangsten en uitgaven gebeuren via het spijzigen van en de opnemingen uit reservefondsen.

Uitgavenartikelen

De KAGB kent een totale uitgave van 1.693k euro VAK en 1.544k euro VEK. Deze uitgaven zijn onderverdeeld in de volgende rubrieken.

Artikel GK0-1GDF2IA-WT (Werking en toelagen – algemeen gezondheidsbeleid – zorg- en gezondheidsbeleid algemeen) = 293k euro VAK en 144k euro VEK.

Het betreft onkosten verbonden aan het beheer van de beleggingsportefeuille en de uitgaven voor de prijzen, beurzen en kredieten welke door de KAGB worden toegekend, voor een totaalbedrag van 293k euro VAK en 144k euro VEK.

Artikel GK0-1GDD2ZZ-PA (Participaties) = 1.400k euro VAK en VEK.

Het betreft de mogelijke aankopen in het kader van het beheer van de beleggingsportefeuille van de KAGB.

Artikel GK0-1GDD2ZZ-RE (Reserves) = 0k euro.

Bewegingen in verband met het evenwicht tussen ontvangsten en uitgaven gebeuren via het spijzigen van en de opnemingen uit reservefondsen.

2. ISE Welzijnswerk

Hier worden de middelen voor het beleid rond welzijnswerk opgenomen. Welzijnswerk is een brede term die het beleid omvat dat zich richt tot alle zorgvragers met een brede welzijnsvraag. Concreet gaat het om het algemeen welzijnswerk, het algemeen welzijnsbeleid en het lokaal sociaal beleid. Ook de uitvoering van het decreet van 5 oktober 2017 houdende de werk- en zorgtrajecten maakt deel uit van het welzijnswerk. Dat geldt ook voor het autonoom vrijwilligerswerk in de welzijns- en gezondheidssector.

Prestatie-informatie: het bereik van de CAW's

In 2022 bereikten de CAW's 117.424 cliënten: 101.270 cliënten in onthaal (waarvan 30.013 niet geïdentificeerde cliëntcontacten) en 28.281 cliënten in begeleiding. Er werden 292.250 hulpverlenende cliëntcontacten geregistreerd in onthaal en 267.092 in begeleiding. In begeleiding is het aanbod gemoduleerd in 25 verschillende modules (bv. bezoekreimte, begeleiding slachtofferschap, preventie uithuiszetting, ...). In 2022 werden 26.919 begeleidingsmodules ingezet.

Voor hun reguliere werking ontvingen de 11 CAW's in 2022 een subsidie-enveloppe van in totaal 115.079.616,73 euro.

Niet alle cliënten zijn geïdentificeerd. We vermelden niet het afzonderlijk aantal geïdentificeerde cliëntcontacten waar een beperkte en anonieme registratie van wordt bijgehouden. In onthaal focust de hulpverlening op onder meer vraagverheldering, rechtendetectie, directe hulp, adviesverlening, doorverwijzing en toeleiding. In begeleiding werkt de hulpverlener methodisch met de cliënt rond gezamenlijk geformuleerde doelstellingen om de ervaren problemen aan te pakken. Sommige cliënten worden zowel in onthaal als in begeleiding voortgeholpen, anderen enkel in onthaal of enkel in begeleiding.

Met deze indicator volgen we de realisatie van de operationele doelstelling 'We waarborgen een krachtig algemeen welzijnswerk' onder SD1 Toegankelijkheid op.

Prestatie-informatie: het aanbod binnen het autonoom vrijwilligerswerk

Op basis van de ingediende jaarverslagen van de organisaties autonoom vrijwilligerswerk registreerden we in 2022 32.473 vrijwilligers die aan de slag waren binnen de 150 erkende organisaties voor autonoom vrijwilligerswerk.

Deze 150 erkende organisaties voor autonoom vrijwilligerswerk ontvingen in 2023 in totaal 1.480.998,76 euro aan subsidies.

Het aantal vrijwilligers biedt geenszins een indicatie over de mate van inzet. Een vrijwilliger die één dag per jaar wordt ingezet, telt uiteraard een lagere inzet dan een vrijwilliger die gedurende een jaar wekelijks 5u als vrijwilliger wordt ingeschakeld.

De subsidiëring van de organisaties die erkend zijn als organisatie voor autonoom vrijwilligerswerk geeft uitvoering aan de strategische doelstelling "Toegankelijkheid" (SD1). De voorgestelde cijfers brengen de realisatie van operationele doelstelling "OD 1.2: We zetten de paradigmashift naar vermaatschappelijking van de zorg verder" in beeld.

Prestatie-informatie: het aanbod aan arbeidsmatige activiteiten (AMA)

In 2022 waren er 3.236 AMA-overeenkomsten, 3.065 personen die AMA uitvoerden en 143 voorzieningen met een erkenning als begeleider AMA. De top 3 van de voorzieningen met de meeste overeenkomsten in 2022 ziet er als volgt uit:

- Beschut Wonen: 1.636 (50,56%)
- OCMW (incl. verenigingen): 604 (18,67%)
- Voorziening erkend door VAPH: 477 (14,74%)

Voor het aanbod aan arbeidsmatige activiteiten kenden we in 2022 in totaal een budget toe van 3.001.921,00 euro.

We geven een apart cijfer voor het aantal overeenkomsten en het aantal personen, aangezien één persoon ook meerdere lopende overeenkomsten kan hebben.

De activiteiten in het kader van het werk- en zorgdecreet geven uitvoering aan de strategische doelstelling "Health and Wellbeing in all policies" (SD3 All Policies). De voorgestelde cijfers brengen de realisatie in beeld van operationele doelstelling "OD 3.1: We evalueren de uitvoering van het werk-zorgdecreet en sturen bij waar nodig".

1.1 Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: Toegankelijkheid

OD 1.1: We versterken het Sociaal Werk in haar basisopdrachten

Het actieplan Sterk Sociaal Werk heeft een looptijd van 2020 tot en met 2024. Ook in 2024 gaan we dus verder aan de slag met de acties uit het actieplan. In 2024 leggen we de focus voornamelijk op de krapte op de arbeidsmarkt en rechtvaardige duurzaamheid. Daarnaast zal ook de Europese Sociaalwerkconferentie, die – in het kader van het Europees voorzitterschap – doorgaat op 25 en 26 april in Brugge, een belangrijke mijlpaal zijn. Tot slot laten we ook kleinere acties, bijvoorbeeld rond sociaal werk op de eerste lijn, niet los. Het Vlaams platform Sterk Sociaal Werk blijft de vorderingen van het actieplan verder opvolgen en stuurt bij waar nodig.

De regionale platformen gaan ook in 2024 verder aan de slag met de praktijkwerkers uit hun regio. Zij zetten in op het creëren van verbinding en ontmoeting tussen sociaal werkers. Op 19 maart 2024 zullen, naar aanleiding van World Social Work Day, opnieuw verschillende activiteiten doorgaan. Los daarvan worden er, vanuit de regionale platformen, doorheen het jaar webinars, praktijksafari's, studiedagen, enz. georganiseerd met het oog op deskundigheidsbevordering en praktijkuitwisseling.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD we versterken het sociaal werk in haar basisopdrachten' worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF-2-EA-WT.

OD 1.2: We zetten de paradigmashift naar vermaatschappelijking van de zorg verder

We blijven verder inzetten op het versterken van de eigen krachten en mogelijkheden van de burger en zijn omgeving, onder meer via de subsidiëring van LUS vzw, BurgersAanZet, het Platform Zelfzorg Oost-Vlaanderen en Trefpunt Zelfhulp. In 2023 werd een legistiek traject gelopen om de subsidiekaders uit te werken voor LUS vzw (inclusief BurgersAanZet) en Trefpunt Zelfhulp in het kader van hun ondersteunende rol in de vermaatschappelijking van de lokale sociale hulp- en dienstverlening. Het werken met een overeenkomst op basis van een meerjarenplan laat toe om met de organisaties een meer langdurig traject te kunnen opstarten in het kader van de paradigmashift naar vermaatschappelijking van de zorg. Deze beleidsuitgaven worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GC-F-2-EA-WT.

We investeren verder in het vrijwilligerswerk. In het decreet op het georganiseerd vrijwilligerswerk voorzien we nu ondersteuningsvormen voor het georganiseerd vrijwilligerswerk binnen het beleidsdomein WVG (zowel het ingebouwd als het

autonoom vrijwilligerswerk). We plaatsen de subsidiëring van onder andere het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk nu binnen dit kader en bouwen verder aan deze sectorale ondersteuningsstructuur. Het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk zal vanaf 2024 ook werken met een meerjarenplan inclusief omgevingsanalyse. Dit laat toe om een meer langdurig traject op te starten met de organisatie, en dit in nauwe afstemming met het departement Cultuur Jeugd en Media (CJM) vanwege hun subsidieopdracht aan het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk in het kader van het gecoördineerd vrijwilligerswerk.

Ook subsidiëren we verder 150 organisaties die erkend zijn als organisatie voor autonoom vrijwilligerswerk.

We blijven verder actief participeren aan het Vlaams Gecoördineerd Vrijwilligersbeleid gecoördineerd door de minister bevoegd voor Cultuur.

Deze beleidsuitgaven worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2EB-WT.

OD 1.3: We voorzien in een nabije zorg door het versterken van de regierol van lokale besturen in het lokaal sociaal beleid teneinde de toegang tot de sociale grondrechten voor iedereen te realiseren

We hebben de uitrol van de samenwerkingsverbanden Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) onder regie van het lokaal bestuur uitgebreid naar heel Vlaanderen en Brussel met als doel de toegankelijkheid van de lokale sociale hulp- en dienstverlening te verhogen en de onderbescherming gericht aan te pakken. In 2024 blijven we de GBO's verder ondersteunen.

Ook het project m.b.t. de specifieke doelgroep nabestaanden blijven we van nabij opvolgen. Na een overlijden komen er immers heel wat zaken af op de overlevende partner en andere aanverwanten. Niet enkel is er het eigen rouwproces en soms de zorg voor de kinderen, maar zowel financieel als administratief dienen er allerlei zaken zeer snel geregeld te worden. We hebben een projectwerkgroep 'nabestaanden' opgericht waar de projecten op regelmatige basis kennis uitwisselen en de voortgang van het project bewaken. Deze projecten lopen tot en met 28/02/2025.

De GBO-projecten voor personen met een advies welzijn (hiervoor 'niet toeleidbaar naar de arbeidsmarkt' genaamd) zijn regulier ingebed. Dit door uitvoering te geven aan de betreffende bepalingen uit het nieuwe decreet van 8 juli 2022 over de werken zorgtrajecten. Ook het aspect van de gegevensdeling is opgenomen in het vernieuwde decreet. De afspraken in verband met de verwerking van de persoonsgegevens zijn momenteel tijdelijk via een overeenkomst geregeld in afwachting van een structurele oplossing via een automatische gegevensstroom.

In 2024 gaan we, in overleg met de kernpartners van het GBO, verder aan de slag met de resultaten en aanbevelingen uit het onderzoek 'Gegevensverwerking in het kader van het samenwerkingsverband Geïntegreerd Breed Onthaal' dat het Steunpunt WVG uitvoerde. Het logistiek traject wordt voorbereid en zal verder uitvoering krijgen in 2024.

In 2024 gaan we ook verder aan de slag met de resultaten uit 'het evaluatieonderzoek van de samenwerkingsverbanden Geïntegreerd Breed Onthaal' dat het Steunpunt WVG heeft uitgevoerd. Er wordt in overleg met de kernpartners een actieplan uitgetekend om een verdere structurele verduurzaming van de samenwerkingsverbanden GBO te ondersteunen. Dit actieplan zal uitgevoerd worden in 2024 en 2025.

Daarnaast blijven we de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en SAM vzw subsidiëren voor de ondersteuning van de GBO-samenwerkingsverbanden. Zij werken samen met de CAW Groep en de Diensten Maatschappelijk Werk van de Ziekenfondsen een ondersteuningspakket uit dat bestaat uit een online GBO community, workshops rond specifieke thema's, en de mogelijkheid tot individuele procesbegeleiding.

Specifiek voor wat het lokaal sociaal beleid in Brussel betreft, werd in 2021 een convenant afgesloten met de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). Hierbij wordt de focus gelegd op het verhogen van de afstemming van de lokale sociale hulp- en dienstverlening op de lokale behoeften. Daarnaast wordt ingezoomd op het verhogen van de toegankelijkheid van de lokale sociale hulp- en dienstverlening voor de bevolking en het aanpakken van onderbescherming. Het meerjarenplan van de VGC heeft een werkingsperiode van 5 jaar, en loopt tot eind 2025.

De beleidsuitgaven voor voormelde acties worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2EA-WT.

Het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' voorzag in een bijkomende financiering van VVSG en SAM vzw inzake het ondersteuningsaanbod voor de GBO-samenwerkingsverbanden. Zo biedt VVSG individuele begeleiding aan op maat van lokale besturen in de procesaanpak via Service Design-trajecten. SAM vzw heeft leertrajecten uitgewerkt met het oog op het versterken van de competenties van de (basis)medewerkers. Daarnaast is een online community uitgebouwd om over de grenzen van de regio's heen kennis uit te wisselen. Oorspronkelijk kende de projectperiode voor deze bijkomende ondersteuning een looptijd tot eind 2023, maar de organisaties stelden de vraag om het aanbod, zonder bijkomende middelen, te kunnen verderzetten tot eind 2024.

Ook in 2024 investeren we dankzij het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' extra in de uitbouw van de GBO-samenwerkingsverbanden in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het project 'welzijn op school' richt zich in eerste instantie op drie Brusselse lokale besturen, namelijk Jette, Koekelberg en Anderlecht.

De beleidsuitgaven voor voormelde acties, alsook voor de acties vanuit het relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' in het kader van geïntegreerd breed onthaal (actie 149) worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2EA-WT.

OD 1.4: We waarborgen een krachtig algemeen welzijnswerk

In 2024 investeren we verder in het algemeen welzijnswerk. We sturen het proces van beleidsplanning van de CAW's bij om meer transparantie in het aanbod van hulp- en dienstverlening te realiseren en onderzoeken daarbij hoe we die informatie verder kunnen ontsluiten naar relevante stakeholders in zorg en welzijn. Voor deze actie worden geen specifieke budgetten aangewend.

Tot einde 2024 is de erkenning van de CAW's uitgebreid met 29,28 VTE voor het realiseren van een preventief, laagdrempelig en integraal hulpverleningsaanbod voor mensen die door de energiecrisis in de problemen (dreigen te) geraken. De beleidsuitgaven voor deze actie worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2EA-WT.

Om de crisis in de jeugdhulp mee te ondervangen, versterken we de CAW's voor 2 jaar voor de werking van de crisismeldpunten en het realiseren van een aanbod van crisisopvang voor gezinnen en outreachende crisisbegeleiding (zie ook ISE Beleidsondersteuning). De hiervoor benodigde middelen worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2BA-WT.

In 2023 versterkten we de werking van CAW Antwerpen, CAW Oost-Vlaanderen en Payoke vzw in het kader van de opvang en begeleiding van slachtoffers van mensenhandel. De toegenomen instroom van slachtoffers aangetroffen op de werven van Borealis en BASF zetten de betrokken actoren sterk onder druk. We onderzoeken hoe we ook in 2024 een antwoord kunnen bieden op de verhoogde aandacht voor deze doelgroep.

De werkingsperiode van de subsidies die de 11 CAW's en de CAW Groep ontvingen vanuit het noodfonds Oekraïne voor de versterking van het aanbod psychosociale eerstelijns hulp bij persoonlijke en psychische problemen voor personen op de vlucht uit Oekraïne en hun directe sociale omgeving, is met een jaar verlengd gezien de verlenging van het statuut tijdelijk ontheemden, en dit tot maart 2024. De beleidsuitgaven voor dit project worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2EA-WT.

De samenwerking tussen het Vlaams Apothekers Netwerk, de CAW's en de lokale besturen blijven we verduurzamen. We doen dat om hen te versterken in het detecteren, bespreekbaar stellen en doorverwijzen naar hulp bij psychosociale noden van burgers – en in het bijzonder de problematiek van familiaal geweld. De beleidsuitgaven voor dit project worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2EA-WT.

Actoren vanuit welzijn zullen een cruciale rol spelen bij de doorontwikkeling van de Family Justice Centers in Veilige Huizen. Het decreet tot oprichting en regeling van deze Veilige Huizen kent aan de CAW, de vertrouwenscentra kindermishandeling en de betrokken diensten van het Agentschap Opgroeien een belangrijke rol als kernpartners toe. We voorzien de nodige versterking van deze kernpartners. We finaliseren, samen met de minister van Justitie en Handhaving, het regelgevend traject en ondersteunen onze diensten bij de verdere uitbouw van de centra.

Hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

We blijven inzetten op de begeleiding en behandeling van daders en (potentiële) plegers van alle soorten misdrijven, om in eerste instantie op doeltreffende wijze (nieuwe) slachtoffers te voorkomen. Maar niet enkel recidivebeperking is van belang binnen onze visie, evenzeer streven we naar een integratiebevorderend beleid. Hulpverlening, samen met preventie en de strafrechtelijke benadering, vormt een onmisbaar element in het streven naar een meer veilige maatschappij. Dit doen we door bij te dragen aan het strategisch plan voor hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden (STRAP). Zo zetten we, net zoals in 2023, verder in op:

- het zoeken naar nieuwe samenwerkingsmodellen en instrumenten om de effectiviteit van onthaalpraktijken in gevangenissen te verbeteren;
- de ontwikkeling van een handelingskader voor de CAW's dat ze kunnen gebruiken om te komen tot herstel van relaties tussen gedetineerden en hun sociale netwerk en het inzetten van dit netwerk bij re-integratie;
- de ontwikkeling en implementatie van een hulp- en dienstverleningsplan voor gedetineerden.

In 2023 kwam er in uitvoering van het masterplan gevangenissen heel wat extra capaciteit aan gevangenisplaatsen bij. Om het aanbod van hulp- en dienstverlening binnen de gevangenis te kunnen garanderen, werd een projectsubsidie toegekend aan enkele CAW's. De hiervoor benodigde middelen werden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2BA-WT. In 2024 blijven we de uitbreiding van de capaciteit binnen de gevangenissen van nabij opvolgen en monitoren we de inzet en effecten van de extra middelen. We anticiperen op de verdere federale uitbreiding van de gevangenis capaciteit. We bekijken welke noden zich op dat punt

bij onze diensten al stellen in de loop van 2024 en voorzien middelen om hier in een eerste fase aan tegemoet te komen.

Bestrijding van Seksueel Geweld

We blijven ook verder inzetten op het voorkomen en bestrijden van verschillende vormen van gendergerelateerd geweld. We doen dit onder meer door verder uitvoering te geven aan de maatregelen waartoe we ons engageerden binnen het Nationaal Actieplan in de strijd tegen gendergerelateerd geweld 2021-2025 en het Vlaams Actieplan ter bestrijding van Seksueel Geweld 2021-2024. Er wordt onderzocht of we het decreet houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering dienen uit te breiden naar voorzieningen met kwetsbare meerderjarigen.

In het kader van de strijd tegen kindermisbruik zorgen we ook voor een structurele financiering van Stop it Now! zodat de dienst continuïteit kan bieden en zich verder duurzaam kan ontwikkelen.

De beleidsuitgaven voor de acties worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2EA-WT. Bovenstaande acties zijn gelinkt aan het actieplan ter bestrijding van seksueel geweld.

SD 2: Innovatie

OD 2.1: Digitalisering van de dienstverlening is een centraal aandachtspunt, waarbij we onlinehulp en een kwaliteitsvolle telehulp een gevalideerde plaats geven

We zetten blijvend in op online- en telefonische hulpverlening. We stimuleren, zoals al aangegeven, kwaliteitsbevordering en het organisatorisch inbedden van een blended care-werking.

SD 3: All policies

OD 3.1: We evalueren de uitvoering van het werk-zorgdecreet en sturen bij waar nodig

Het decreet houdende de werk- en zorgtrajecten is vernieuwd in 2022. De operationalisering van de nieuwe regelgeving gebeurt in fasen. De regelgeving voor de onthaaltrajecten bij het GBO en de activeringstrajecten trad in werking op 1 juli 2023. Sindsdien is er voor elke werk- en zorgregio een gemandateerd samenwerkingsverband Zorg dat de casemanagers Zorg aanlevert en deelnemers aan activeringstrajecten ondersteunt. Tot eind december 2025 worden de samenwerkingsverbanden Zorg ondersteund door SAM vzw. De focus hierin ligt op de nieuwe samenwerkingsvormen die de vernieuwde regelgeving met zich meebrengt, en op inhoudelijke ondersteuning met extra aandacht voor organisaties die nog niet vertrouwd zijn met de activeringstrajecten. De onthaaltrajecten bij het GBO zijn ook opgestart. We vermeldden dat al onder OD 1.3 'We voorzien in een nabije zorg door het versterken van de regierol van lokale besturen in het lokaal sociaal beleid teneinde de toegang tot de sociale grondrechten voor iedereen te realiseren'.

Voor arbeidsmatige activiteiten, zowel in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid als in de sociale economie, treedt de regelgeving in werking vanaf 1 januari 2024. Vanaf dan zal er ook een nieuw AMA WVG e-loket voor erkende begeleiders arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid beschikbaar zijn. Het e-loket komt tegemoet aan de vraag naar

administratieve vereenvoudiging en stelt gebruiksvriendelijkheid voorop: alle administratieve informatie wordt voor erkende begeleiders gebundeld en is raadpleegbaar op een gepersonaliseerde pagina.

De beleidsuitgaven voor deze acties worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GCF2EA-WT. Bovenstaande actie is gerelateerd aan het VAPA.

1.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

WELZIJNSWERK, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	149.163	6.085	155.248	149.163	6.085	155.248
Toelagen (interne stromen (IS))	2.018	-2.018	0	2.018	-2.018	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	151.181	4.067	155.248	151.181	4.067	155.248
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Globaal wijzigt het vastleggingskrediet naar 155.248 keuro en het vereffeningskrediet naar 155.248 keuro. Dit ten gevolge van wijzigingen die geduid worden bij de begrotingsartikelen, onder andere het forensisch werk in de bijgekomen gevangnissen, de overdracht naar VDAB in het kader van werk in de zorg en hulpverlening ten gevolge van de energiecrisis.

1.2.1. Departement Zorg

Ontvangstenartikelen

GB0-9GCF2EA-OW - WELZIJNSWERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Deze ontvangsten komen uit terugvorderingen van subsidies in het kader van welzijnswerk. Terugvorderingen doen zich voor als een subsidie niet of onvoldoende inhoudelijk of financieel wordt verantwoord.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	220	0	0

Bijstellingen BO 2024	0	0	0
BO 2024	220	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het krediet blijft ongewijzigd.

Uitgavenartikelen

GB0-1GCF2EA-WT - WELZIJNSWERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel zijn de subsidies opgenomen voor de CAW's, de centra voor teleonthaal en de samenwerkingsverbanden voor schuldhulpverlening. Daarnaast zijn er middelen voor een aantal werkingssubsidies aan welzijnsorganisaties. Ten slotte zijn er middelen voor projectsubsidies.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	147.158	147.158
<i>Index</i>	2.899	2.899
<i>Compensaties</i>	-10.010	-10.010
<i>Andere bijstellingen</i>	3.212	3.212
BO 2024	143.259	143.259
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JDB2CE-WT	530	530	Overdracht van WSE in het kader van werk-zorg
Naar HB0-1HBA2AA-WT	-25	-25	Vrijwilligersverzekering
Naar GB0-1GCF2EE-WT	-7.580	-7.580	Overdracht Werk-Zorg
Naar GB0-1GCF2BA-WT	-31	-31	Overdracht Integrale Jeugdhulp voor Lus
Naar GB0-1GCF2BA-WT	-507	-507	Overdracht Beleidsontwikkeling voor Sociaal.net en SOM
Naar GB0-1GCF2ED-WT	-2.402	-2.402	Overdracht Lokaal Sociaal Beleid
Van GB0-1GCI2CA-WT	5	5	VIA-6-middelen voor Moderator
TOTAAL	-10.010	-10.010	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Versterking n.a.v. IFG	1.473	1.473	IFG - CAW - stop it now - 1712
Versterking n.a.v. capaciteit gevangenen	739	739	Forensisch welzijnswerk in bijgekomen gevangenen - CAW
Investering Welzijn	1.000	1.000	Eenmalige middelen ter financiering initiatieven welzijnsbeleid conform BBT
TOTAAL	3.212	3.212	

GB0-1GCF2EB-WT - VRIJWILLIGERSWERK

Korte inhoud begrotingsartikel:

De middelen op dit begrotingsartikel dienen voor de subsidiëring van organisaties voor vrijwilligerswerk.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	2.005	2.005
<i>Index</i>	2	2
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	2.007	2.007
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er is alleen een aanpassing aan de indexevolutie.

GB0-1GCF2ED-WT - LOKAAL SOCIAAL BELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Hier zijn de kredieten opgenomen voor het lokaal sociaal beleid en voor het geïntegreerd breed onthaal. Daarnaast zijn er middelen voor een aantal werkingssubsidies aan organisaties die het lokaal sociaal beleid ondersteunen en organisaties voor de vermaatschappelijking van de zorg.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	2.402	2.402
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	2.402	2.402
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GB0-1GCF2EA-WT	2.402	2.402	Overdracht Lokaal Sociaal Beleid
TOTAAL	2.402	2.402	

GB0-1GCF2EE-WT - WERK-ZORG**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Hier zijn de kredieten opgenomen voor de uitvoering van het werk- en zorgdecreet.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	7.580	7.580
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	7.580	7.580
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GB0-1GCF2EA-WT	7.580	7.580	Overdracht van Welzijnswerk
TOTAAL	7.580	7.580	

GB0-1GCF2EY-IS - VDAB**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Deze middelen dienen voor de subsidiëring van de Casemanagers Werk door de VDAB en worden nu overgedragen naar de VDAB.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	2.018	2.018
<i>Index</i>	34	34
<i>Compensaties</i>	-2.052	-2.052
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar JB0-1JDB2CX-IS	-2.018	-2.018	Overdracht vanuit WVG naar VDAB voor werk-zorg
Naar JB0-1JDB2CX-IS	-34	-34	Index BO 2024 2% kruissnelheid overschrijding eind 2023
TOTAAL	-2.052	-2.052	

3. ISE Vlaams intersectoraal akkoord

De Vlaamse Regering en de vertegenwoordigers van werknemers en werkgevers van de Vlaamse social/non-profitsectoren uit de private en publieke sector sluiten meerjarige intersectorale sociale akkoorden ("VIA", Vlaams Intersectoraal Akkoord). In deze intersectorale akkoorden worden maatregelen afgesproken rond de verhoging van de koopkracht van de personeelsleden, de verbetering van de kwaliteit van het werken en de uitbreiding van het aanbod.

3.1 Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: Kwaliteit

OD 1.2: We voeren het Vlaams Intersectoraal Akkoord 6 uit

VIA6 is afgesloten op 30 maart 2021 en loopt van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025. De uitvoering van de afgesproken maatregel gebeurt gefaseerd. We zien er op toe dat de afspraken die gemaakt zijn in VIA6 in 2024 verder worden uitgevoerd en dan in het bijzonder dat:

- het nieuwe functieclassificatiesysteem met bijhorend loonhuis (IF.IC) verder wordt uitgerold;
- de maatregelen rond de verbetering van de kwaliteit van werken en het aantrekken van extra personeel (in, -zij- en doorstroom) wordt verdergezet. Hierbij licht de focus vooral op het actieplan (zij-)instroom;
- de structurele gegevensvergaring en monitoring van de uitvoering van VIA6 verder wordt geoperationaliseerd.

Op het begrotingsartikel CB0-1CBG2AI-PR worden de kredieten voor de uitvoering van VIA6 samengebracht. Vanuit deze provisie worden de kredieten dan jaarlijks herverdeeld naar de verschillende begrotingsartikels in de verschillende beleidsdomeinen die bij de uitvoering van VIA6 betrokken zijn. Tot en met 2022 gebeurde dit via verschillende (herverdelings)besluiten. Sinds 2023 gebeurt de toekenning van de VIA-budgetten via de begrotingsopmaak en -aanpassingen van de desbetreffende administraties.

3.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

VLAAMS INTERSECTORAAL AKKOORD, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	121.106	2.466	123.572	121.106	2.466	123.572
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	121.106	2.466	123.572	121.106	2.466	123.572
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Globaal wijzigt het vastleggingskrediet naar 123.572 keuro en het vereffeningskrediet naar 123.572 keuro. Dit ten gevolge van wijzigingen die geduid worden bij de begrotingsartikelen.

3.2.1. Departement Zorg

Uitgavenartikelen

GB0-1GCF2FA-WT - VLAAMS INTERSECTORAAL AKKOORD

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel zijn kredieten opgenomen voor de gedeeltelijke uitvoering van VIA-4, VIA-5 en VIA-6. Het gaat om subsidies aan Verso, VIVO en het Sociaal Fonds voor de non-profit voor de private sector. Daarnaast zijn er subsidies aan de Gemeenschappelijke Sociale Dienst voor de Lokale Besturen voor Vlaanderen en aan de VVSG voor de publieke sector. De betaling van de middelen voor VIA-4, VIA-5 en VIA-6 aan de personeelsleden, gefinancierd door de sociale maribel gebeurt door de sociale fondsen sociale maribel. Hiervoor worden subsidies toegekend. De middelen voor de tweede pensioenpijler ter uitvoering van VIA-4 en VIA-5 staan eveneens op dit artikel.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	121.106	121.106
<i>Index</i>	2.422	2.422
<i>Compensaties</i>	44	44
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	123.572	123.572
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GB0-1GCF2BA-WT	44	44	Bijdrage tweede pensioenpijler
TOTAAL	44	44	

VI. BELEIDSVELD GEZONDHEIDS- EN WOONZORG

1. ISE Algemeen gezondheidsbeleid

In het kader van de fusie tussen het Departement WVG en het agentschap Zorg en Gezondheid is bekeken of een en ander gestroomlijnd kon worden. Het ISE Algemeen gezondheidsbeleid en het ISE Beleidsondersteuning omvatten beiden meer algemene, coördinerende opdrachten. Daarom is het inhoudelijk en budgettair luik samengevoegd onder één ISE, het ISE Beleidsondersteuning (beleidsveld Welzijn). We verwijzen voor de toelichting dus naar dat ISE.

1.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ALGEMEEN GEZONDHEIDSBELEID, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	272.696	-272.696	0	272.055	-272.055	0
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	272.696	-272.696	0	272.055	-272.055	0
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De wijzigingen worden per begrotingsartikel toegelicht.

1.2.1 Departement Zorg

Ontvangstenartikelen

GB0-9GDFIAA-OW - ZORG- EN GEZONDHEIDSBELEID ALGEMEEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op deze basisallocatie worden de terugbetalingen ontvangen van eerder uitbetaalde voorschotten van subsidies en toelagen die niet of onvoldoende verantwoord werden.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2023	1.500	0	0
Bijstellingen BO 2024	500	0	0
BO 2024	2.000	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er wordt meer ontvangst ingeschreven rekening houdende met de uitvoeringscijfers 2022.

*Uitgavenartikelen***GE0-1GDF2IA-WT - ZORG- EN GEZONDHEIDSBELEID ALGEMEEN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Omwille van de fusie worden de uitgaven van dit begrotingsartikel worden verhangen naar de GB0-1GCF2BA-WT en GB0-1GCF2BB-WT.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	272.696	272.055
<i>Index</i>	5.182	5.182
<i>Compensaties</i>	-277.878	-277.237
BO 2024	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar GB0-1GCF2BB-WT	-3.968	-3.912	Verhangen uitgaven beleidsinformatie en data in kader van integratie Departement Zorg
Naar GB0-1GCF2BA-WT	-273.910	-273.325	Verhangen uitgaven algemeen gezondheidsbeleid in kader van integratie Departement Zorg
TOTAAL	-277.878	-277.237	

2. ISE Preventie

Dit structurelement bevat de uitgaven voor het bevorderen en het beschermen van de gezondheid, het voorkomen en de vroegdetectie van ziektes en aandoeningen en het voorkomen en zo nodig indijken van ziekte-uitbraken. De doelstelling is het realiseren van gezondheidswinst op bevolkingsniveau en het verkleinen van sociale ongelijkheden op het vlak van gezondheid. We streven naar een universeel, toegankelijk basisaanbod preventieve gezondheidszorg voor alle burgers in Vlaanderen. Het preventief gezondheidsbeleid richt zich op verschillende factoren die de gezondheid positief beïnvloeden en omspannt daardoor een veelheid aan gezondheidsthema's.

Het bevorderen van de gezondheid door een gezonde leefstijl heeft effect op veel risico's en ziekten. We zetten daarom in op versterkende factoren die bijdragen tot een gezondere leefstijl en gedragsverandering bij alle burgers. We werken daarnaast ook aan een gezonde leefomgeving. Soms volstaat dit alles niet om het risico op een ziekte te voorkomen en is het nodig het bewustzijn rond een probleem te verhogen (huidkanker, mentale gezondheid), te vaccineren of is het zinvol om voorstadia, risico's of ziekten al op te sporen op het moment dat een behandeling erger kan voorkomen of schadebeperking aangewezen is (zoals onder andere bij diabetes, zeldzame ziekten en kanker).

Een onderbouwd preventief gezondheidsbeleid vertrekt van degelijke data over de gezondheid van de bevolking, met bijzondere aandacht voor groepen die in één of meer opzichten kwetsbaar zijn. De essentie van preventief gezondheidsbeleid is een populatiebenadering.

Prestatie-informatie: dekkingsgraad voor het Bevolkingsonderzoek baarmoederhals-, borst-, en dikkedarmkanker

Voor het Bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker was de totale dekkingsgraad 63,6%, voor het Bevolkingsonderzoek Borstkanker was dit 63,5% en voor het Bevolkingsonderzoek Dikkedarmkanker was dit 64,1%. Voor de organisatie van deze 3 bevolkingsonderzoeken naar kanker werd in totaal in 2021 een subsidie van 9.272.088 euro toegekend.

Deze cijfers worden jaarlijks geactualiseerd in het jaarrapport Bevolkingsonderzoeken naar kanker. Eind 2022 werden deze resultaten gepubliceerd voor het jaar 2021. De cijfers van 2022 zullen ter beschikking zijn eind 2023. Deze indicator geeft de proportie personen weer uit de volledige doelgroep die deelnamen aan het bevolkingsonderzoek in jaar 2021 of een screening buiten het bevolkingsonderzoek kregen in 2021 of niet in aanmerking kwamen voor screening in jaar 2021 omwille van een uitsluiting of een screening binnen of buiten het bevolkingsonderzoek in het voorgaande jaar.

Deze indicator geeft een partieel beeld van de realisatie van OD 2.3: We investeren verder in ziektepreventie door bevolkingsonderzoeken.

2.1 Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: All policies

OD 1.1: We werken samen met andere beleidsdomeinen, andere overheden en relevante actoren om te komen tot een doelmatig preventief welzijns- & gezondheidsbeleid

We zetten verder in op Health in All Policies waarbij we ernaar streven dat gezondheidsoverwegingen steeds worden meegenomen in het ontwikkelen en

implementeren van verschillende beleidsmaatregelen, zowel op het Vlaamse als op andere beleidsniveaus.

We werken verder de Vlaamse voedselstrategie mee uit. Een gezond en duurzaam voedingspatroon dat voor iedereen toegankelijk is en waarbij de gezonde keuze de meest voor de hand liggende is, staat hierbij centraal. Onder meer de Green Deal Eiwitshift en de Eiwitstrategie, waarin we actief betrokken zijn, pleiten hier mee voor.

Preventief inzetten op gezondheid van kinderen en jongeren is noodzakelijk. Onderwijs is hierbij een belangrijke setting. In het decreet leerlingenbegeleiding is bepaald dat scholen een beleid moeten voeren op vlak van preventieve gezondheidszorg.

Daarnaast voorzien de CLB's samen met de consultatiebureaus van Kind en Gezin een uniek aanbod van preventieve gezondheidszorg zoals de systematische contactmomenten, profylactische maatregelen en vaccinatie met breed bereik. We willen de bestaande ondersteuning van de CLB's in hun opdracht preventieve gezondheidszorg blijven voorzien en sluiten in 2024 een nieuwe meerjarige beheersovereenkomst om die continuïteit te garanderen.

Binnen het preventieve beleid inzake seksuele gezondheid leggen we prioriteit op de bevordering van een gezonde seksuele ontwikkeling bij kinderen en jongeren door middel van het aanbod van kwaliteitsvolle materialen relationele en seksuele vorming die andere beleidsdomeinen kunnen gebruiken. Dit is immers de basis voor het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Bovendien wordt met een extra financiering en specifiek voor de lokale besturen, werk gemaakt van een methodiek ter preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de publieke ruimte. Zo geven we samen met andere beleidsdomeinen het Vlaams actieplan seksueel geweld mee uitvoering.

We geven mee vorm aan het beleid inzake tabak, alcohol, gokken en drugs waarvoor de bevoegdheden zich situeren binnen verschillende beleidsdomeinen en overheden. Daartoe nemen we actief deel aan de verschillende interfederale werkgroepen gelinkt aan de interfederale actieplannen over deze thema's. We beklemtonen hierin de belangrijke hefboomen voor duurzame gedragsverandering die zich situeren bij de federale bevoegdheden (reclame, accijnzen, enz.).

In opdracht van de Interministeriële conferentie Volksgezondheid, werken we mee het Hiv-plan uit en bereiden we in het bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker de overschakeling voor naar HPV-screening (humaan papillomavirus) als primair screeningsinstrument.

Vlaanderen ging tijdens de VN-klimaatconferentie in 2021 het engagement aan om een strategie te ontwikkelen voor gezondheid en klimaatverandering. Dit bekijken we concreet in de NEHAP werkgroepen klimaatmitigatie en -adaptatie. Daarnaast wordt in het kader van Milieugezondheidszorg eveneens veelvuldig samengewerkt met Departement Omgeving en andere partners. Hiervoor verwijzen we naar SD 4 'We zetten in op het voorkomen en het detecteren van milieugezondheidsschade'.

We streven naar een versterkte en duidelijke positionering van de locoregionale gezondheidsoverleggen (Logo's) om het Vlaams preventief gezondheidsbeleid Loco-regionaal uit te dragen. Dit wordt geconcretiseerd in een transitietraject dat startte in het najaar 2023. Het ruime netwerk van de Logowerking dat zich uitstrekt over alle relevante levensdomeinen (settings) voor het preventieve gezondheidsbeleid en het breed bereik op het terrein beschouwen we hierbij als unieke succesfactoren.

We ondersteunen tot slot ook specifiek de lokale besturen in de uitbouw van een lokaal preventiebeleid via de subsidies voor intergemeentelijke preventiewerking en het aanbod van de lokale gezondheidsenquête.

De beleidsuitgaven voor dit OD worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2JA-WT.

SD 2: We voeren een thematisch preventief gezondheidsbeleid

De prioriteiten en klemtonen van het preventief gezondheidsbeleid worden grotendeels vastgelegd in gezondheidsdoelstellingen of concrete actieplannen. Maar de huidige gezondheidsdoelstellingen omvatten niet het hele preventief gezondheidsbeleid. Ook thema's of problemen die niet zijn opgenomen in een gezondheidsdoelstelling krijgen beleidsmatig gepaste aandacht, met oog voor nieuwe relevante gezondheidsthema's en evoluties.

OD 2.1: We realiseren 'Gezonder Leven' en zetten daarbij in op fysieke en mentale gezondheid met aandacht voor een gezonde omgeving

De gezondheidsdoelstelling 'De Vlaming leeft gezonder in 2025' omvat intussen veel verschillende gezondheidsthema's: gezonde voeding, bewegen, minder sedentair gedrag, ondervoeding bij ouderen, preventie van middelengebruik en verslaving (tabak, alcohol, drugs, gamen, gokken), geestelijke gezondheidsbevordering, valpreventie bij ouderen en preventieve mondgezondheid. De doelstelling wordt in 2024 verder in concrete acties omgezet, met nog meer aandacht voor implementatie op het terrein en bereiken van de burger. De uitvoering van de concrete acties zit voor het grootste deel vevat in beheersovereenkomsten met relevante partners. Waar nodig worden daarom, met het oog op de continuïteit van het beleid, vanaf 2024 nieuwe beheersovereenkomsten gesloten. Dit is bijvoorbeeld het geval voor het thema valpreventie bij ouderen. Andere lopende beheersovereenkomsten zullen we verlengen zoals voor de thema's diabetespreventie, 'sociale vaardigheidstraining in het basisonderwijs en middelenpreventie in het secundair onderwijs', 'preventie van eetstoornissen', 'voorkomen en beperken van gezondheidsschade bij injecterende druggebruikers', 'ondersteuning settinggericht werken'.

In 2024 starten we met de voorbereiding van een gezondheidsconferentie die we plannen eind 2025 en waar we een vervolgoelstelling willen formuleren. We verzamelen en analyseren hiervoor relevante data, maken een omgevingsanalyse en inventariseren nieuwe uitdagingen en kansen.

Hierna sommen we - niet-limitatief - enkele concrete beleidsaccenten op voor 2024 in het kader van deze gezondheidsdoelstellingen.

Gezonde leef- en voedingsomgeving

In samenwerking met Sport Vlaanderen breiden we hun bestaande sport- en beweegscan voor bedrijven uit naar een meer globale gezondheidsscan. We verkennen hierbij de link tussen o.a. mentale gezondheid en bewegen en het belang van inzetten op meerdere factoren tegelijk om de gezondheid te beïnvloeden.

In kader van het project 'Bewegen op Verwijzing' voert het Vlaams Instituut Voor de Eerste Lijn (VIVEL), in samenwerking met betrokken partnerorganisaties, een pilootproject uit waarin wordt onderzocht hoe de methodiek verder op maat van eerstelijnsactoren kan worden vertaald. We willen daarbij gebruik maken van geïntegreerde coaching programma's (gewicht, roken, stress, beweging,

enzovoort) om mensen te helpen hun levenswijze aan te passen. We gaan tegelijkertijd na of een uitbreiding van 'Bewegen op Verwijzing' naar kinderen en jongeren mogelijk en zinvol is in het kader van o.a. preventie van obesitas bij deze doelgroep, en hoe dit kan passen binnen het toekomstige interfederaal plan geïntegreerde zorg.

Preventie van diabetes type 2 en het verkleinen van het cardiovasculair risico bij de Vlaamse burger blijft een belangrijk onderdeel van het preventief gezondheidsbeleid. We zetten daarom nog meer in op implementatie van preventiemethodieken zoals Zoet Zwanger, Halt2Diabetes en het Vlaams Gezondheidskompas, en op het gekoppelde leefstijlaanbod 'Sessies Gezonde Voeding Op Verwijzing'. Voor betere afstemming van deze methodieken op de noden van de eerstelijnsactoren, doen we een beroep op de expertise bij VIVEL.

We onderzoeken hoe gelijkaardige instrumenten zoals het Gezondheidskompas en de Gezondheidsgids verder op elkaar afgestemd kunnen worden, of kunnen samengaan. Daarbij worden de mogelijkheden m.b.t. gegevensdeling via Vitalink onderzocht. Ook via Flanders Technology & Innovation worden bijkomende handvaten aan de burger aangereikt om de eigen gezondheid te monitoren en te verbeteren via de persoonlijke kluizen.

Voor preventie van eet- en gewichtsproblemen richten we onze aandacht in 2024 onder andere op vroegdetectie van risicogroepen, zoals topsporters. Voor zorgprofessionals in de (top)sportsector zal Eetexpert ondersteuningsmaterialen en vormingspakketten ontwikkelen in functie van hun noden. We doen dit in overleg met de (top)sportactoren. Voor de doelgroep kinderen met obesitas wordt een draaiboek voor huisartsen met materialen rond vroeginterventie ontwikkeld.

Met de partnerorganisatie Gezonde Mond zetten we in 2024 verder in om kwetsbare groepen te bereiken en te ondersteunen om een preventief tandartsonderzoek te laten uitvoeren.

Preventie van tabak en middelengebruik

We willen stoppen met roken beleidsmatig sterker in de verf zetten. We zorgen voor een bestendiging van het aanbod aan rookstopbegeleiding door tabakologen o.a. door de regelgeving aan te passen met betrekking tot gegevensuitwisseling. Tegelijkertijd ondersteunen we de boodschap om te stoppen met roken opnieuw met een rookstopcampagne, waarbij we verder bouwen op de resultaten van eerdere campagnes.

Om gevolg te geven aan het interfederaal actieplan alcohol, voeren we onder meer een campagne gericht op alcoholpreventie.

We zetten het beleid ter preventie van middelengebruik verder. Specifiek met betrekking tot preventie van cocaïnegebruik, ontwikkelt het Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs (VAD) in onze opdracht een methodiek voor relevante doelgroepen.

We maken voor de periode 2024-2026 nieuwe beleidsplannen op met de organisaties met terreinwerking voor middelenpreventie.

Geestelijke gezondheidsbevordering en vroegdetectie

We actualiseren onze visie en de beleidsprioriteiten voor geestelijke gezondheidsbevordering, om zo meer resultaatgericht invulling te geven aan de gezondheidsdoelstelling. We stellen voor de periode 2024-2026 ook een nieuw beleidsplan op met de CGG's.

Net als in veel andere landen stond de geestelijke gezondheid van veel jongeren en volwassenen in België tijdens de COVID-19-pandemie onder druk. Daarom willen we werkzame methodieken, zoals bijvoorbeeld 'Expeditie geluk?', optimaliseren en herhalen.

'Gezond leven? Check het even!', een methodiek voor het CLB-consult bij jongeren van het derde jaar secundair onderwijs, wordt verder geïmplementeerd. We zetten ook het onderzoek naar de haalbaarheid van SPARK-36 bij kleuters verder. 'SPARK' staat voor 'Signaleren van Problemen en Analyseren van Risico bij (opvoeden en ontwikkeling van) Kinderen' en heeft als doel de zorgbehoeften van ouder(s) van het jonge kind in kaart te brengen om vroegsignalering van opvoed- en ontwikkelingsproblemen mogelijk te maken. Met beide methodieken zetten we in op zowel gezondheidsbevordering als vroegdetectie en dragen we bij tot het voorkomen en eventueel opsporen van Adverse Childhood Events (ACE's) (zie ook beleidsveld Opgroeien, ISE Geïntegreerd Gezinsbeleid – OD 1.1).

Seksuele gezondheid

Vanaf 2024 wordt de vernieuwde en verruimde terreinwerking seksuele gezondheid voorbereid die gericht zal zijn op kwetsbare migranten en de organisaties die hen bereiken.

Alle beleidsuitgaven voor OD 2.1 worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2JA-WT, behalve de uitgaven voor de partnerorganisatie VIVEL. Deze worden aangerekend op GE0-1GDF2KA-WT.

OD 2.2: We investeren in gerichte preventie van suïcide en geestelijke gezondheidsproblemen

Het Vlaams Actieplan Suïcidepreventie 2022 – 2030 vormt het kader voor de realisatie van de nieuwe gezondheidsdoelstelling 'suïcidepreventie' die stelt dat het aantal zelfdodingen in 2030 met 10% moet gedaald zijn ten opzichte van referentiejaar 2020. We zetten hiervoor in op verschillende strategieën en acties. Die acties zitten voor het grootste deel vervat in beheersovereenkomsten met relevante partners. Met het oog op de continuïteit van het beleid, worden vanaf 2024 nieuwe beheersovereenkomsten gesloten met een partnerorganisatie Suïcidepreventie en een organisatie met terreinwerk voor 'suïcidepreventie door laagdrempelige telezorg'.

Suïcidepreventie bij kwetsbare groepen, preventie bij suïcidale personen en continuïteit van zorg bij suïcidaliteit krijgen veel aandacht. Zo zal voor de kwetsbare doelgroep mannen onderzocht worden welke noden intermediairs/hulpverleners enerzijds en mannen zelf anderzijds ondervinden, en in welke mate ze het idee hebben dat bestaande instrumenten zijn aangepast aan hun werkelijkheid, zodat bestaande methodieken indien nodig kunnen worden aangepast of nieuwe methodieken op basis van nodenonderzoek kunnen worden uitgewerkt.

We zetten in op de uitwerking van praktische tools voor de doelgroep kinderen en jongeren, onder andere een creatieve methodiek voor hulpverleners om met kinderen en jongeren in gesprek te gaan rond hun suïcidegedachten.

We starten met de ontwikkeling van interventies en methodieken gericht op de doelgroep gedetineerden op basis van nodenonderzoek en in samenspraak met het werkveld.

Alle beleidsuitgaven voor OD 2.2 worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2JA-WT, behalve de uitgaven voor de ontwikkeling van de wetenschappelijke

richtlijnen en de e-learning voor hulpverleners, de zelfhulp-app voor suïcidale jongeren en de methodiek voor deskundigheidsbevordering van apothekers. Deze worden aangerekend op GE0-1GDF2LA-WT.

OD 2.3: We investeren verder in ziektepreventie door bevolkingsonderzoeken

We voorzien een evaluatie van de huidige gezondheidsdoelstelling 'Bevolkingsonderzoeken naar kanker'. We doen dit om op onderbouwde wijze een nieuwe gezondheidsdoelstelling te kunnen formuleren waarvoor de voorbereiding start in 2024. De drie bestaande Vlaamse bevolkingsonderzoeken worden intussen verdergezet, nauwgezet opgevolgd en gemonitord. We continueren ook de jaarlijkse campagnes over de drie bevolkingsonderzoeken naar kanker.

Participatie verhogen is een belangrijke subdoelstelling in deze gezondheidsdoelstelling. We zoeken daarom naar efficiënte methodieken om de nooit-deelnemers en ontrouwe deelnemers te sensibiliseren tot effectieve deelname. We gaan onder meer na of we de nooit-deelnemers voor de drie bevolkingsonderzoeken naar kanker op een andere wijze rechtstreeks kunnen informeren. Samen met het Centrum voor Kankeropsporing monitoren we de BLIK- en communityprojecten ondersteund door de Logo's en communityhealthworkers van de mutualiteiten in wijken of gemeenten met een lage participatiegraad aan deze bevolkingsonderzoeken.

We breiden het bevolkingsonderzoek 'Aangeboren aandoeningen bij pasgeborenen' verder uit met de opsporing van de ziekte Severe Combined Immune Deficiency (SCID). Bij deze ziekte kunnen afweercellen zich niet goed ontwikkelen en kunnen er infecties ontstaan die bij kinderen met SCID levensbedreigend kunnen zijn.

Samen met de werkgroep Bevolkingsonderzoek volgen en evalueren we de evidentie voor nieuwe screeningsprogramma's (zowel m.b.t. fysieke als mentale gezondheid). Daarbij worden kosten en baten op populatieniveau geëvalueerd.

Alle beleidsuitgaven voor OD 2.3 worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2JA-WT.

SD 3: We zetten in op het voorkomen, het detecteren en snel indijken van infectieziekten

OD 3.1: We realiseren een kwaliteitsvol vaccinatiebeleid

In 2023 hebben we enkele overheidsopdrachten voor de levering van vaccins voor het reguliere Vlaamse Vaccinatieprogramma vernieuwd en hierbij ook een paar wijzigingen doorgevoerd die ingegaan zijn vanaf september 2023. Zo is de toediening van de tweede dosis van de vaccinatie tegen mazelen, bof en rubella vanaf schooljaar 2023-2024 vervroegd van het 5de leerjaar (10 jaar) naar het 4de leerjaar (9 jaar), wat in lijn is met het actuele advies van de Hoge GezondheidsRaad (HGR) en in overeenstemming is met de vraag van de WHO. Dit betekent dat gedurende één schooljaar zowel het vierde als het vijfde leerjaar deze vaccinatie aangeboden krijgt.

De gezondheidsconferentie vaccinatie, gepland op 25 januari 2024, moet leiden naar een vernieuwde gezondheidsdoelstelling vaccinaties. Dit traject werd in diverse werkgroepen met externe en interne stakeholders voorbereid. Deze oefening wordt aangevuld met bevindingen en adviezen geformuleerd in de vaccinatiegraadstudie en twee studies over het vaccinatievertrouwen bij de bevolking in Vlaanderen, waarvan momenteel nog één studie lopende is.

In 2024 zetten we in op verdere verbetering en modernisering van het vaccinatie registratiesysteem annex databank Vaccinnet. Na zowat twee decennia is vernieuwing van het noodzakelijke bestel- en registratiesysteem inzake vaccins nodig en een Vaccinnet 2.0 wordt geconcipeerd. Voor de gegevensdeling naar burgers en zorgverstrekkers is Vitalink een grote hefboom.

Voor personen die moeilijker toegang hebben tot vaccinaties via het reguliere gezondheidssysteem, voorzien we verder outreach-vaccinatie via een mobiel vaccinatieteam. Hierbij gaat aandacht naar scholen zonder een schoolgezondheidsstructuur (CLB), woonwageneigenaren, daklozen, en ook (zie verder) ontheemden uit Oekraïne en andere vluchtelingen. De vaccinatie-inspanningen gebeuren zowel in routine (reguliere vaccinaties) als door randvaccinatie naar aanleiding van specifieke ziekte-uitbraken.

We bestendigen verder het griepvaccinatiebeleid bij oudere personen en risicogroepen en personen werkzaam in de zorg. Voor personen die wonen in woonzorgcentra, voorzieningen voor mensen met een handicap of langdurig opgenomen psychiatrische patiënten voorzien we kosteloos vaccins. Voor daklozen kan dit ook voorzien worden via het mobiel vaccinatieteam.

Na de boostervaccinatie tegen COVID-19 voorzien we dat dit de volgende jaren wellicht een jaarlijkse (periodieke) vaccinatie zal worden, telkens in het najaar, ingekanteld in de eerstelijnsgezondheidszorg. We blijven Vaccinnet ter beschikking stellen van de andere landsdelen als Vaccinnetplus voor correcte registratie van COVID-19 vaccinaties in België zolang zij niet beschikken over een eigen registratiesysteem voor deze vaccinaties.

We blijven inzetten op informeren en communiceren over vaccins en vaccinaties naar de verschillende doelgroepen en werken ook aan educatie en sensibilisering van de vaccinatoren.

Vaccinatie tegen difterie, tetanus en kinkhoest (dTap), tegen mazelen, bof en rubella (MBR) en polio voorzien we voor asielzoekers op het moment van de asielaanvraag. De beleidsuitgaven hiervoor worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF4JA-WT.

Alle andere beleidsuitgaven voor OD 2.2.3 worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2JA-WT.

OD 3.2: We bestrijden infectieziekten en dringen ze terug, in de gemeenschap en in onze voorzieningen

De specifieke activiteiten rond het COVID-19 contact- en brononderzoek zijn ondertussen volledig stopgezet. De vaccinatie-inspanningen worden stap voor stap ingekanteld in het reguliere vaccinatoren- en vaccinatiecircuit (eerste lijn met huisartsen, apothekers en coördinerend en raadgevende artsen in de woonzorgcentra).

We zorgen voor een continue actualisering van onze richtlijnen in verband met infectieziekten zodat wetenschappelijk onderbouwde voorzorgsmaatregelen kunnen genomen worden aansluitend op een verplichte infectieziektemelding (individueel en op niveau van betrokken collectiviteiten). Indien er voor de actualisering van richtlijnen een specifieke externe expertise nodig is, bijvoorbeeld vanuit een universitaire groep, dan kan hiervoor een gerichte overheidsopdracht uitgeschreven worden.

Voor de meldingen van infectieziekten, en dit zowel in luwe als in crisistijden, moderniseren we onze ICT-tools tot een Samenwerkingsplatform Uitbraak

Management (SUM), waarvoor de eerste stappen reeds tijdens de COVID-19-pandemie werden gezet. Het laat naast de behartiging van de meldingen door het Departement Zorg, ook vlotte communicatie daarrond toe met stakeholders die een belangrijke rol hebben bij het aanleveren van informatie of het uitvoeren van indijkingsmaatregelen.

De COVID-19-surveillance blijft nog doorlopen en is ondertussen versterkt om ook andere respiratoire epidemische verheffingen te kunnen oppikken om er tijdig en adequaat een beleidsantwoord op te kunnen geven. De samenwerking met Sciensano in dat kader loopt in 2024 door. Een specifieke afspraak in 2023 regelde de versterkte respiratoire surveillance (waaronder COVID-19) en wordt, met inclusie van de poliosurveillance, vernieuwd voor de periode 2024 – 2026.

We analyseren routinegewijs onze data over meldingsplichtige infectieziekten om signalen te detecteren. Verder ontwikkelen we een early warning systeem voor een betere en vroegere detectie van de toename van een infectieziekte om het vroegtijdig instellen en opvolgen van adequate maatregelen beter mogelijk te maken.

We zetten verder in op infectiepreventie in zorginstellingen, het indijken van uitbraken met multiresistente organismen (MDRO) in zorginstellingen en het terugdringen van antimicrobiële resistentie. We engageren ons in de doelstellingen en actiepunten van het interfederaal opgezette Nationaal Actieplan tegen Antimicrobiële Resistentie en stemmen af met de aanbevelingen van de EU hierover. We verduidelijken het infectiepreventiebeleid in de ouderenzorgsector, door aanpassingen aan uitvoeringsbesluiten van het woonzorgdecreet en het updaten van het werkinstrument infectiepreventiebeleid in woonzorgcentra. Naast de ouderenzorgsector, exploreren we de mogelijkheden om het infectiepreventiebeleid in de sector voor personen met een handicap vorm te geven. We zorgen voor een verbetering van de naleving van de meldingsplicht van MDRO uitbraken door zorginstellingen, waarbij ook de terugkoppeling naar de melders en, in samenwerking met Sciensano, het ontstaan en de uitgebreidheid van uitbraken onderzocht wordt. We starten in 2024 bovendien met de voorbereidingen voor een nieuwe handhygiënecampagne voor de woonzorgcentra in 2025.

Een specifieke doelgroep van moeilijker te bereiken personen zijn de gedetineerden. De hervorming van de penitentiaire gezondheidszorg vormt een prima gelegenheid om het preventief gezondheidsbeleid in gevangenissen nader te bekijken en - waar nodig - bij te sturen met specifieke aandacht voor besmettelijke infectieziekten zoals scabiës, tuberculose, seksueel overdraagbare infecties en hepatitis C.

Alle beleidsuitgaven voor SD 3 aangaande infectieziekten worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2JA-WT.

OD 3.3: We ontwikkelen een preparedness programma

Zowel op basis van eigen geleerde lessen uit de COVID-19-pandemie als uit diverse aanbevelingen van internationale organisaties en buitenlandse nationale gezondheidsdiensten komt naar voor dat we beter voorbereid moeten zijn op kleinere en grotere (volks)gezondheidsgebeurtenissen. Voorbereid zijn ("preparedness") en snel beleidsmatig en operationeel kunnen ageren ("readiness") zijn cruciaal om de impact van zo'n gezondheidsgebeurtenissen op alle maatschappelijke sectoren en geledingen zo beperkt als mogelijk te houden.

In 2024 werken we verder aan een integraal plan "pandemic preparedness en readiness" opgebouwd rond een aantal cruciale bouwstenen: surveillance, testing,

contact tracing, vaccinatie, extra werkracht, strategische stock en niet-farmacologische maatregelen, en daarnaast de juridische, ICT-technische en datavergaring en -analyse omkadering ervan. Hierbij zullen we ook rekening houden met de actiepunten die voortkomen uit het klimaatgezondheidsplan dat in december 2023 zal voorgesteld worden op de gezondheidsconferentie milieugezondheidszorg. Deze preparedness en readiness zullen een zekere kost met zich meebrengen; een kost die evenwel verantwoord is om in de toekomst veel menselijk leed en de negatieve impact te vermijden bij de uitbraak van een nieuwe gezondheids- of zorgcrisis. Dit past ook in de vraag vanuit Europa waarbij elke lidstaat werk moet maken van een 'general preparedness pandemic plan'.

We werken mogelijke risicoscenario's uit voor de toekomst en bereiden hiervoor generieke draaiboeken, scripts en andere beleidsondersteunende documenten voor. In 2024 werken we specifiek op een draaiboek inzetbaar bij een humane uitbraak van vogelgriep. Daarnaast werken we een crisiscommunicatieplan uit.

Wat de eerste bouwsteen surveillance betreft, verwijzen we naar OD 3.2 waarbij we ons verbinden om op het vlak van opvolging van infectieziekten verder verbeterstappen te zetten onder andere met een early warning systeem. We ontwikkelen de bouwsteen 'werkracht' verder uit. We willen een bepaalde personeelsinzet omvormen tot een snel inzetbaar en flexibel schaalbaar geheel om meteen te kunnen reageren bij startende gezondheidscrises. Daarnaast onderzoeken we hoe we de ondersteuning van de zorggraden en lokale besturen kunnen verbeteren voor de preventie en bestrijding van gezondheidsgebeurtenissen in de locoregionale populatie. We beheren en optimaliseren ook verder de noodzakelijke elementen van de Vlaamse strategische voorraad aan persoonlijke beschermingsmaterialen en we ontwikkelen een adequaat bestel- en voorraadbeheerssysteem voor persoonlijke beschermingsmiddelen.

Wat de omkadering betreft, werken we op juridisch vlak een decretale basis uit voor gegevensdeling die rekening houdt met de bestaande regelgeving inzake privacy en gegevensbescherming en voorzien we in een rechtsbasis om de bevoegdheid van de aangeduide ambtenaren-artsen en ambtenaren m.b.t. de mogelijkheden binnen het preventiedecreet tot indijkingsmaatregelen te verruimen in geval van een nieuwe gezondheidscrisis. We investeren ook verder in het ontwikkelen, ontsluiten en beveiligen van het Zorgatlas dataplatform en het SUM ter ondersteuning van de datadeling met alle belanghebbenden om tot een performanter en geïntegreerd verdedigingsbeleid te komen bij een nieuwe gezondheidscrisis.

Momenteel hebben we al een crisisaanpak voor personen op de vlucht van het Oekraïense conflict. De kans is reëel dat de oorlog in Oekraïne ook in 2024 blijft aanhouden. Om de personen op de vlucht uit Oekraïne zelf, en bij uitbreiding de algemene bevolking te beschermen tegen infectieziekten, is het essentieel om vaccinatie, medische screening en vroegtijdige opsporing van infectieziekten zoals tuberculose enz. proactief te blijven aanbieden aan deze doelgroep. De vaccinatiëgraad is in Oekraïne immers te laag om op populatieniveau voldoende beschermend te zijn en het voorkomen van (deels multiresistente) tuberculose is er veel hoger dan in Vlaanderen. Ook in 2024 willen we dit preventief zorgaanbod dus blijven verwezenlijken via mobiele (vaccinatie)teams in Vlaanderen en via het bestaande interfederaal gemeenschappelijk centraal zorgpunt in Brussel.

Deze beleidsuitgaven worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2JA-WT. Basisallocatie 1GD41000: Crisis Preparedness.", met uitzondering van de uitgaven i.k.v. het beleid naar de Oekraïense ontheemden, dat aangerekend wordt op begrotingsartikel GE0-1GDF2JA-WT, basisallocatie 1GD40700 "noodfonds Oekraïne 2022".

SD 4: We zetten in op het voorkomen en het detecteren van milieugezondheidsschade

OD 4.1: We ontwikkelen preventieprogramma's op het vlak van onder meer binnenmilieu, drinkwater, waterrecreatie en klimaat

De 7^e conferentie Milieu en Gezondheid van de WHO te Boedapest in juli 2023 heeft aangetoond dat we blijvend moeten inzetten op acties in het kader van een drievoudige gezondheids crisis m.b.t. milieugezondheid: milieuvervuiling, klimaatverandering en verlies aan biodiversiteit. Bijkomend willen we voldoende aandacht hebben voor mentale gezondheid. We lanceren dan ook een gezondheidsdoelstelling milieugezondheidszorg waarin we aandacht hebben voor 3 subthema's: de leefkwaliteit van onze omgeving met betrekking tot onder meer luchtkwaliteit en geluid, blootstelling aan en impact door zeer zorgwekkende stoffen, en klimaatgezondheid. De mogelijkheden, initiatieven, inzichten, ... die ontstaan zijn in het voorbije decennium in verband met milieugezondheidszorg worden verankerd in een aanpassing van het Preventiedecreet tegen begin 2024. We streven naar een alineëring van dit preventief gezondheidsbeleid met het Omgevingsbeleid.

Specifiek voor klimaat kijken we vanuit gezondheidsperspectief naar de impact van de klimaatcrisis die zich al volop toont. De preventie van klimaatgerelateerde gezondheidseffecten loopt daarom ook als een rode draad door het aan te passen Vlaams preventiedecreet. In 2023 werd volop gewerkt aan een klimaatgezondheidsplan waarin we de langetermijnvisie uitzetten waarbij we een dubbele gezondheidswinst willen bereiken door gericht in te zetten op klimaatadaptatie en gezondheidsbescherming (in ondersteuning en aanvulling van het klimaatadaptatieplan) en verduurzaming van de zorgsector. Begin december 2023 vindt in dat kader de gezondheidsconferentie 'milieugezondheidszorg' plaats waar onder andere het eerste klimaatgezondheidsplan voor Vlaanderen wordt voorgesteld. Dit klimaatgezondheidsplan rollen we vanaf 2024 stapsgewijs uit in nauwe samenwerking met o.a. het Medisch Milieukundig Netwerk van de Logo's.

Resultaten van overheidsopdrachten opgestart in 2023 met betrekking tot hitteproblematiek en communicatie rond invasieve muggen en gerelateerde infectieziekten worden verder uitgewerkt voor de opmaak van communicatiedraaiboeken en een herziening van sensibilisatiecampagnes rond warmteperiodes en vectoren. We blijven in 2024 inzetten op waakzaamheid bij warmteperiodes. Binnen de partnerorganisatie Milieugezondheidszorg en bestaande samenwerkingsovereenkomsten met o.a. Sciensano en Intego werken we verder aan evaluaties die de lange termijn impact van klimaatverandering op de gezondheid in Vlaanderen in kaart brengen en de zoektocht naar indicatoren die ons toelaten om mogelijke klimaatgerelateerde gezondheidsproblemen te detecteren, op te volgen en te evalueren. De Vlaamse werkgroep Klimaat en Gezondheid die eind 2022 werd opgericht geeft hierbij gericht advies. We zetten volop in op samenwerking zowel binnen Departement Zorg als met andere beleidsdomeinen.

We dragen in samenspraak met de collega-minister bevoegd voor Omgeving bij, rekening houdend met de Gezondheidsdoelstelling Milieugezondheidszorg en **Milieudoelstellingen**, tot een beleidsplan (tot 2030) Zeer Zorgwekkende Stoffen. We werken samen met de collega-minister bevoegd voor Omgeving binnen de hub Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) die naast haar taakstelling tot het uitwerken van het beleidsplan ZZS, tevens de uitvoering van lopende actieprogramma's zoals het NAPED (Nationaal actieplan hormoonverstoorders), het PFAS-actieplan en het actieplan dioxines en PCB's rond shredders, het Loodactieplan drinkwater, ... opvolgt. We zetten samen overkoepelend in op de verkenning van het concept gezondheids- en milieugebruiksruimte. We stemmen met de collega's van het

omgevingsbeleid af over de te realiseren gezondheidkundige impactinschattingen in milieugezondheidskundige aandachtsgebieden. We hebben het hierbij over een lood-in-bloed analyse in de stadskern Antwerpen, surveillance van en naar kankerclusters, een Humane Biomonitoringonderzoek (HBM) in de omgeving Hoboken, het medisch milieukundig in beeld brengen van de problematiek rond de luchthaven Brussel-Nationaal en het grootschalig bloedonderzoek PFAS (Per- en polyfluoralkylstoffen) in de 5km-zone rond 3M. Wat dat laatste betreft, geven we met een versterkte werking van de medisch milieukundigen van de Logo's extra aandacht aan de gezondheidsvragen, en we lanceren een oproep voor een 10-jarige longitudinale wetenschappelijke studie naar de blootstelling-effect relatie PFAS, geflankeerd met een programma voor gezondheidsopvolging. Deelname aan het nieuwe referentie-HBM-programma van het Steunpunt Milieu & Gezondheid zal opnieuw extra inzicht geven m.b.t. enkele pollutanten op een Vlaanderen-breed niveau.

Met de partnerorganisatie Milieugezondheidszorg houden we de vinger aan de pols door in te zetten op methodieken voor risicoanalyses, dataverwerking en het doorvertalen van medisch-milieukundig wetenschappelijk inzicht naar inzet op het terrein. Hierbij hebben we extra aandacht voor bodem i.s.m. OVAM en voor natuur i.s.m. ANB. De recent geïmplementeerde nieuwe Europese Drinkwaterrichtlijn formuleert uitdagingen om o.a. de hoge basiskwaliteit van het drinkwater te vrijwaren, in te zetten op 'water voor iedereen' en waterhergebruik op een gezonde manier te faciliteren. Om dit te realiseren lanceren we een oproep voor een nieuwe partnerorganisatie.

Gezondheid is een kernelement in de strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. We blijven hierop inzetten vanuit het preventief gezondheidsbeleid en versterken de werking van de Medisch Milieukundigen met 2 VTE ambassadeurs Gezonde Publieke Ruimte. Zij zullen lokaal de samenwerking tussen de Logo's, de eerstelijnsgezondheidsactoren en de lokale besturen faciliteren. Een gezonde publieke ruimte nodigt ook uit tot bewegen, zowel voor functionele verplaatsingen als voor actieve recreatie. Samen met Sport Vlaanderen en de lokale besturen bekijken we hoe we open water meer toegankelijk krijgen voor waterrecreatie.

Voor gevoelige groepen zoals ouderen en kinderen die langdurig binnen verblijven is een gezond binnenmilieu extra belangrijk. We bouwen daarom ook de ondersteuning op maat van de verschillende zorgsectoren verder uit en we zetten de inspanningen verder voor het kwaliteitskader ventilatie (zie ook beleidsveld Zorginfrastructuur). Daarnaast zetten we het Vlaams platform binnenmilieu verder waarbij speciale aandacht gaat naar voorbereidend onderzoek van de binnenmilieukwaliteit in kinderdagverblijven en bij sociaal kwetsbaren.

Deze beleidsuitgaven worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2JA-WT. Specifieke projecten die lopen in de omgeving van Hoboken en Zwijndrecht worden aangerekend op GE0-1GDF4JA-WT.

SD 5: We investeren in de randvoorwaarden voor een efficiënt en effectief preventief gezondheidsbeleid

OD 5.1: We evalueren het preventiebeleid en stellen aanpassingen voor waar nodig, mee op basis van het principe van het proportioneel universalisme en de socio-economische gradiënt

De essentie van 'population health management' is verzamelen, analyseren en ontsluiten van goede gegevens en indicatoren (zie ook beleidsveld Welzijn, ISE Beleidsondersteuning). We stimuleren dan ook permanente aandacht voor het opvullen van hiaten in kennis over relevante gezondheidsindicatoren en gedrags-,

attitude- en omgevingsfactoren. We nemen dit als leidend principe mee op in de verschillende beheersovereenkomsten die we sluiten en projecten die we opzetten.

We verwachten uitgebreide rapportage van de gezondheidsgegevens die tijdens de systematische contacten van de CLB's worden verzameld. Op basis van deze gegevens maken we werk van een onderbouwd behoeftegestuurd beleid bij kinderen en jongeren (onder meer m.b.t. Body Mass Index (BMI), gehoor, visus, mondgezondheid), zowel op Vlaams als lokaal niveau.

De preventiepeiling, die in verschillende plaatsen (scholen, woonzorgcentra, kinderdagverblijven, enz.) de stand van zaken bevraagt m.b.t. preventief gezondheidsbeleid, wordt verder uitgevoerd.

We continueren ook het project waarbij lokale besturen kunnen deelnemen aan een lokale gezondheidsenquête. Dit stelt de deelnemende steden en gemeenten in staat om op feiten gebaseerde beslissingen te nemen en prioriteiten te stellen in hun lokale preventiebeleid.

Na een geslaagde eerste editie, maken we een vervolg op de preventiebarometer mogelijk. Dit is een bevraging die, naast bestaande bronnen met gegevens over gezondheidsgedrag en gezondheidsstatus, inzicht geeft in kennis, attitude en motivatie rond preventiethema's bij de Vlaamse bevolking.

Het eindrapport van de Health Behaviour In School Aged Children studie (HBSC), die door de UGent wordt uitgevoerd in Vlaanderen, wordt in 2024 verwacht. Intussen zetten we de nodige stappen om de volgende editie op te starten.

Alle beleidsuitgaven voor OD 5.1 worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2JA-WT.

2.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

PREVENTIE, MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	109.965	-11.004	98.961	100.779	-7.848	92.931
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	109.965	-11.004	98.961	100.779	-7.848	92.931
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Globaal wijzigt het vastleggingskrediet naar 98.691 keuro en het vereffeningskrediet naar 92.931 keuro. Dit ten gevolge van wijzigingen die geduid worden bij de begrotingsartikelen.

2.2.1. Departement Zorg

Ontvangstenartikelen

GB0-9GDFTJA-OI - PREVENTIEF GEZONDHEIDSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel komen de toegewezen ontvangsten vanuit het MINA-fonds.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	0	0	0
Bijstellingen BO 2024	0	2.530	0
BO 2024	0	2.530	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In het kader van de overeenkomst rond PFAS wordt er 2.530k euro ontvangen van het MINA-fonds.

GB0-9GDFTJA-OW - PREVENTIEF GEZONDHEIDSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel bevat de ontvangsten in het kader van het preventieve gezondheidsbeleid, zoals:

- fonds vervuiler betaalt;
- overeenkomst vaccins GGC;
- overeenkomst met federale overheid voor vaccins asielzoekers;
- verwerking sterftcertificaten;
- Europese projecten.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2023	0	455	0
Bijstellingen BO 2024	0	0	0
BO 2024	0	455	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen evolutie ten opzichte van 2023.

*Uitgavenartikelen***GB0-1GDF2JA-WT - PREVENTIEF GEZONDHEIDSBELEID****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel bevat kredieten voor:

- de aankoop van vaccins;
- het onderhoud van Vaccinnet;
- profylactische maatregelen in verband met gemelde infectieziekten en outbreakmanagement;
- ondersteunende werkgroepen voor de uitvoering van initiatieven in het kader van het preventieve gezondheidsbeleid;
- evaluaties van preventieprogramma's, -strategieën en -methodieken;
- de uitvoering van het hittegolf- en ozonpiekplan; het locoregionaal gezondheidsoverleg en -organisatie (Logo's);
- intergemeentelijke preventiewerking (gereguleerde subsidie);
- partnerorganisaties (meerjarige beheersovereenkomsten)
- organisaties met terreinwerking (meerjarige beheersovereenkomsten);
- andere preventie-initiatieven voor gezondheidsbevordering en ziektepreventie, onder meer de realisatie van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen, het beleid rond schadebeperking, seksuele gezondheid en andere bevolkingsonderzoeken in het kader van ziektepreventie gefinancierd. Ook de preventieve mondzorg en rookstopbegeleiding worden gefinancierd vanuit dit artikel;
- subsidie voor het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek;
- het samenwerkingsakkoord met het Sciensano voor beleidsondersteuning op gebieden waar deze instelling een unieke expertise heeft. Het gaat hier om surveillance van infectieuze aandoeningen en agentia waaronder de surveillance rond zorginfecties, van biologische allergiserende agentia, van genetisch gemodificeerde agentia, van niet infectieuze aandoeningen en epidemiologische en beleidsgeoriënteerde wetenschappelijke ondersteuning rond surveillance;
- opzetten en uitvoeren van een crisis preparedness plan voor gezondheids- en zorgcrisiscrissen;
- Het uitvoeren van een klimaatgezondheidsplan.

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstellingen:

OD 1.1: We werken samen met andere beleidsdomeinen, andere overheden en relevante actoren om te komen tot een doelmatig preventief welzijns- & gezondheidsbeleid

OD 2.1: We realiseren 'Gezonder Leven' en zetten daarbij in op fysieke en mentale gezondheid met aandacht voor een gezonde omgeving

OD 2.2: We investeren in gerichte preventie van suïcide en geestelijke gezondheidsproblemen

OD 2.3: We investeren verder in ziektepreventie door bevolkingsonderzoeken

OD 3.1: We realiseren een kwaliteitsvol vaccinatiebeleid

OD 3.2: We bestrijden infectieziekten en dringen ze terug, in de gemeenschap en in onze voorzieningen

OD 4.1: We ontwikkelen preventieprogramma's op het vlak van onder meer binnenmilieu, drinkwater, waterrecreatie en klimaat in samenspraak met de bevoegde minister voor omgeving.

OD 5.1: We evalueren het preventiebeleid en stellen aanpassingen voor waar nodig, mee op basis van het principe van het proportioneel universalisme en de socio-economische gradiënt.

OD 3.3: We ontwikkelen een preparedness programma

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	96.115	97.891
<i>Index</i>	2.223	2.223
<i>Compensaties</i>	350	350
<i>Andere bijstellingen</i>	-14.684	-11.900
BO 2024	84.004	88.564
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GB0-1GDF2KA-WT	350	350	beheersovereenkomst Vivel
TOTAAL	350	350	

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Terugdraaien correctie technisch issue Orafin	-2.784	0	
Terugdraai uitgaven strategische voorraad beschermingsmateriaal	-11.900	-11.900	
TOTAAL	-14.684	-11.900	

De aankoop van de strategische voorraad beschermingsmateriaal is gebeurd in 2023, deze middelen dienen in 2024 niet opnieuw voorzien te worden. De middelen voor crisis preparedness worden in 2024 voorzien op het begrotingsartikel GB0-1GCF2BA-WT.

GB0-1GDF4JA-WT - PREVENTIEF GEZONDHEIDSBELEID

Korte inhoud begrotingsartikel:

Deze kredieten worden aangewend om een deel van de kosten van het bevolkingsonderzoek naar dikkedarmkanker, een aantal door het RIZIV gefinancierde projecten en een aantal uitgaven i.v.m. het gezondheidsbeleid mee te betalen.

Ten laste van dit Fonds worden de regelingen voorzien in uitvoering van artikel 19 tot en met 21 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 februari 2007 betreffende de preventie van de veteranenziekte op publiek toegankelijke plaatsen.

Hierop komen uitgaven in het kader van de pfas problematiek (overeenkomst 3M).

Ten laste van dit Fonds worden alle soorten uitgaven die gedaan worden door het Departement Zorg aangerekend, voor zover die uitgaven verband houden met de oprichting van een netwerk voor de bewaking van de in de mens gemeten blootstelling of voor de bewaking van de effecten van fysische en chemische factoren op de bevolking, om maatregelen te kunnen nemen voor de bescherming van de volksgezondheid (principe vervuiler betaalt).

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstellingen:

OD 1.1: We werken samen met andere beleidsdomeinen, andere overheden en relevante actoren om te komen tot een doelmatig preventief welzijns- & gezondheidsbeleid

OD 2.3: We investeren verder in ziektepreventie door bevolkingsonderzoeken

OD 3.2: We bestrijden infectieziekten en dringen ze terug, in de gemeenschap en in onze voorzieningen

OD 4.1: We ontwikkelen preventieprogramma's op het vlak van onder meer binnenmilieu, drinkwater, waterrecreatie en klimaat.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	13.850	2.888
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	1.107	1.479
BO 2024	14.957	4.367
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het budget wijzigt ten gevolge van bijgestelde uitgaven in het kader van de pfas problematiek, humane biomonitoring in Antwerpen, Europese projecten en dikkedarmkankerscreening.

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
bijdrage mina fonds 2023 ikv PFAS	-12.180	-1.218	
3M BO 2024	13.120	2.530	
Humane biomonitoring Hoboken + zorgondersteuning	250	250	
Europese projecten	-46	-46	
dikkedarmkankerscreening	49	49	
vervuiler betaalt	-86	-86	
TOTAAL	1.107	1.479	

3. ISE Woonzorg en eerste lijn

Dit structurelement bevat uitgaven voor de eerstelijnsgezondheidszorg, voor de samenwerking tussen de zorgaanbieders in de eerste lijn en voor woonzorg.

Prestatie-informatie: aanbod binnen het domein thuiszorg

In 2022 is:

- 15.947.262,18 uur effectief gepresteerd in gezinszorg;
- 4.279.923,57 uur effectief gepresteerd in de aanvullende thuiszorg, onder te verdelen in volgende subcategorieën:
  - o 160.937,67 uur professionele oppashulp
  - o 121.047,15 uur karweihulp
  - o 3.997.938,76 uur poetshulp
- 57,12% invulling programmatie Lokale Dienstencentra;
- 73.087,50 uur gepresteerd in gastopvang;
- 975.877,33 uur gepresteerd in de vrijwillige oppashulp.

Hiervoor is in 2022 858.501.716,24 euro uitgegeven.

Met deze indicator volgen we de realisatie van de operationele doelstelling 'We werken aan een kwaliteitsvol en gespreid aanbod van woonzorgvoorzieningen' onder SD2 Toegankelijkheid op.

3.1 Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: Kwaliteit

OD 1.2: We ondersteunen in samenwerking met het VIKZ, en voor de eerste lijn ook met VIVEL, voorzieningen bij het meten van de kwaliteit van zorg en dienstverlening

We maken verder werk van de ontwikkeling, validatie en implementatie van kwaliteitsindicatoren binnen de verschillende sectoren in samenwerking met het Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg (VIKZ). We werken ook samen met VIVEL en de stakeholders aan procesdoelstellingen voor de samenwerking in de eerste lijn. We doen dit vanuit de burger en zijn visie op kwaliteitsvolle organisatie van zorg en ondersteuning.

De beleidsuitgaven voor het VIKZ worden aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GDF2LA-WT.

In samenwerking met het VIKZ, het expertisecentrum dementie en de Vlaamse Ouderenraad onderzoeken en implementeren we de bevraging van bewoners van woonzorgcentra en hun naasten rond wonen, leven en zorg. Samen met de KULeuven en de sector investeren we in pilootprojecten met als doelstelling het verbeteren van het medicatiebeheer en -beleid in woonzorgcentra. Verder continueren we het overleg met de vertegenwoordigers van de coördinerende en raadgevende artsen (CRA) en de koepels ouderenzorg rondom hun positie binnen het woonzorgcentrum.

SD 2: Toegankelijkheid

OD 2.1: We werken aan een kwaliteitsvol en gespreid aanbod van woonzorgvoorzieningen

Het lopende traject voor de uitbreiding van het aantal woongelegenheden in woonzorgcentra en centra voor kortverblijf, op basis van de goedgekeurde erkennings- en omzettingskalenders, loopt af eind 2025. Voor een beperkt aantal

projecten die hierdoor gevat zijn zal de effectieve ingebruikname pas na 2025 gebeuren gelet op het verleende uitstel. Het overgrote deel van de nu geplande capaciteit zal eind 2025 evenwel gerealiseerd en in gebruik genomen zijn. Ook de uitgevaardigde vergunningstop loopt af op 31 december 2025. Gelet op de vergrijzingsgolf die op ons afkomt en het gegeven dat hiervoor bijkomende infrastructuur zal moeten gerealiseerd worden, is het noodzakelijk om in 2024 de oefening op te starten om voor de hierop volgende jaren bijkomende capaciteit voor residentiële ouderenzorg te creëren. Voor het inschatten van de noden doen we onder meer beroep op het model dat in het onderzoek "Naar een prognosemodel voor de Vlaamse Sociale Bescherming" door het steunpunt WVG werd uitgewerkt voor de sector van de Woonzorg. Mogelijks zal hierbij geopteerd worden voor een opdeling met op korte termijn een overgangperiode op basis van de beschikbare instrumenten, en daarnaast het opstarten van een globale - mogelijks zelfs sectoroverschrijdende - oefening op langere termijn die zijn beslag zal kennen in een volgende legislatuur.

We breiden de gezinszorg uit zoals voorzien in de meerjarenbegroting en brengen de vastgelegde omzettingskalender mee in rekening. We evalueren en herbekijken de criteria om extra uren gezinszorg toe te kennen aan de diensten. Hiervoor zal de studie van het steunpunt WVG 'Definiëren van doelgroepen preferentieel te bereiken kwetsbare gebruikers voor gezinszorg én aanvullende thuiszorg' de nodige richting geven. Deze studie heeft vertraging opgelopen door het ontbreken van een decretale basis om de BelRAI gegevens te kunnen includeren in het onderzoek. Deze BelRAI gegevens zijn nodig om op basis van de meest accurate cijfers na te gaan welke doelgroepen preferentieel door de diensten voor gezinszorg moeten bereikt worden. De resultaten van dit onderzoek worden nu verwacht half 2024.

We zetten het proces verder dat voor een afbakening moet zorgen tussen de aanvullende thuiszorg en het aanbod van dienstencheque-ondernemingen. We realiseren enerzijds de randvoorwaarden zoals een uniforme gebruikersbijdrage in de aanvullende thuiszorg. Anderzijds bakenen we ook hier af welke doelgroepen van kwetsbare gebruikers we preferentieel zouden moeten bereiken, mee op basis van de lopende studie die we hierboven reeds vermeldde. De resultaten van deze studie kunnen de start betekenen van de ontwikkeling van een geautomatiseerde berekeningswijze van de gebruikersbijdrage voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg.

We starten tevens het inhoudelijk/technische traject voor de aanpassing van het financieringssysteem van gezinszorg in de richting van een persoonsvolgend systeem met zorgtickets, met als doel de krachtlijnen voor de hervormingen goed te keuren voor het einde van deze legislatuur.

We zetten in op de aandacht voor en het bevorderen van het mentaal welzijn bij ouderen. Hierbij is er aandacht voor het signaleren, ondersteunen en doorverwijzen van personen waar er aandacht nodig is rond eenzaamheid of mentaal welzijn.

De beleidsuitgaven voor 'de groei van het urencontingent gezinszorg' worden aangerekend op begrotingsartikel GB0- 1GHF2TH-WT (urencontingent) en begrotingsartikel GB0-1GHF2TG-WT (studie).

Het pilootproject BelRAI Home Care is afgelopen. We bekijken hoe de brede implementatie van het Home Care instrument gerealiseerd moet worden in het ruimere kader van geïntegreerde zorg.

We hebben een tijdelijke financiering voorzien van 1 juli 2023 tot en met 31 december 2024 voor de 2 zorghuizen voor kankerpatiënten, in afwachting van een inkanteling in het woonzorgdecreet als centra voor kortverblijf type 2. Het centrum

voor kortverblijf type 2 is een voorziening die respijtzorg aanbiedt aan specifieke doelgroepen vanaf 18 jaar, andere dan ouderen met een zorg- en ondersteuningsvraag met name personen met jongdementie en personen met een levensbedreigende aandoening. De middelen daartoe zijn voorzien op begrotingsartikel GB0-1GHF2TGWT.

De inkanteling van de centra voor kortverblijf type 3 in het woonzorgdecreet is vanaf 1 januari 2024 gerealiseerd. Deze voorzieningen bieden respijtzorg aan aan ernstig zieke kinderen en jongeren tot en met 21 jaar. De middelen daartoe zijn voorzien op begrotingsartikel GB0-1GHF2TGWT.

We starten een project op dat praktijkvoorbeelden en innovatieve ideeën in kaart brengt in het kader van collectieve gezinszorg teneinde een kader te ontwikkelen dat de sector toelaat collectieve gezinszorg te faciliteren en stimuleren. De middelen daartoe zijn voorzien op begrotingsartikel GB0-1GHF2TGWT.

We volgen de Proefomgeving experimentele woonvormen van het beleidsdomein wonen op en meer specifiek de geselecteerde projecten rond cohousing van ouderen. In aansluiting op de resultaten vanuit die proefomgeving zullen we onderzoeken welke aanpassingen aan het Woonzorgdecreet aangewezen zijn om dergelijke nieuwe kleinschalige woonzorgvormen mogelijk te maken

Binnen gezinszorg werd tijdens de coronacrisis beeldbellen met zorggebruikers geïntroduceerd. Dit beeldbellen bleek een meerwaarde te hebben in het aanbod van de diensten en resulteerde in een proefproject "hybride gezinszorg" waarin op kleinschalige basis hybride gezinszorg als aanvullende alternatieve vorm van zorg en ondersteuning getest werd. We volgen nu het vervolgproject op dat onder andere de betaalbaarheid van deze aanvullende vorm van gezinszorg in kaart moet brengen. De middelen daartoe zijn voorzien op begrotingsartikel GB0-1GHF2TGWT.

We zetten in op een project bij de diensten voor oppashulp dat finaal als doel heeft om extra vrijwilligers te werven om tegemoet te komen aan het toenemend aantal gebruikers. De middelen daartoe zijn voorzien op begrotingsartikel GB0-1GHF2TGWT.

We zetten samen met het agentschap Opgroeien een proefproject op om de samenwerking tussen jeugdhulp en gezinshulp te versterken. Dit doen we door de link te leggen tussen gezinszorg en de samenwerkingsverbanden "1gezin, 1plan" met als doel om uithuisplaatsing te vermijden. Dit pilootproject kadert binnen het bredere "crisis- en investeringsplan jeugdhulp" en wordt opgestart voor het einde van de legislatuur (zie ook beleidsveld Welzijn, ISE Beleidsondersteuning en beleidsveld Opgroeien, ISE jeugdhulp).

We starten samen met het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) een verkennend onderzoek waarin bekeken wordt hoe we personen met een beperking beter kunnen toeleiden naar het zorg- en ondersteuningsaanbod van de diensten voor gezinszorg (zie ook Beleidsveld personen met een handicap).

De voortgang van de acties in het Mantelzorgplan en het Dementieplan wordt opgevolgd aan de hand van een monitoringcomité.

OD 2.2: We stroomlijnen de organisatie van de eerste lijn met het oog op een geïntegreerde zorg en dienstverlening

We werken samen met de zorgaanbieders, VIVEL en de beroepsorganisaties verder aan een performante eerste lijn. Verschillende projecten in het kader van de hervorming van de eerste lijn haken in 2024 in elkaar.

Een goed werkende eerste lijn veronderstelt voldoende ondersteuning en begeleiding. We realiseren die verder door het erkennen en financieren van verschillende organisaties: VIVEL, Zorgraden, Multidisciplinaire Begeleidingsequipes Palliatieve Zorg, Palliatieve Netwerken, LEIF-punten en huisartsenkringen.

We begeleiden en ondersteunen de zorgraden verder in hun ontwikkeling als slagkrachtige en efficiënte organisaties binnen hun eerstelijnszone. We positioneren de zorgraden als netwerkorganisaties met zowel een faciliterende als een organiserende functie. We stimuleren, in samenwerking met VIVEL als kennis- en expertisecentrum, de ontwikkeling van de zorgraden tot organisaties met continue aandacht voor kwaliteit en vorming. We stemmen de werking van VIVEL beter af op de noden van de zorgraden. We bekijken hoe we de betrokkenheid van de burgers en van personen met een zorg- en ondersteuningsnood in de zorgraden kunnen vergroten. We verwelkomen organisaties vanuit de sectoren gezin, jeugdhulp en personen met een handicap in de zorgraden. We beklemtonen en versterken ook de aanwezigheid van lokale besturen in de zorgraad en garanderen zo voldoende democratische controle en afstemming met het lokaal sociaal beleid. We creëren hiervoor de juridische kaders in een aanpassing van het eerstelijnsdecreet en de bijhorende uitvoeringsbesluiten.

Samen met de federale overheid en de andere deelstaten werken we – in het kader van het toekomstige interfederale plan geïntegreerde zorg - verder aan een gedeeld begrippenkader met betrekking tot zorgcoördinatie en casemanagement, twee cruciale aspecten van zorgcontinuïteit die we verder willen verfijnen en concretiseren. We bereiden hiervoor de uitvoeringsbesluiten voor in verband met zorg, zorgplanning, zorgdoelen, zorgcoördinatie en casemanagement.

In het kader van het lopende hervormingstraject voor de palliatieve zorg, ontwikkelen we een Vlaams actieplan rond vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg. Dit alles met als doelstelling burgers, artsen en andere zorgverleners hierover degelijk en transparant te informeren. We zetten hierbij in op een gedragen transitieplan en bouwen bruggen naar de kaders met betrekking tot geïntegreerde zorg. De concepten die in de bredere hervorming van de eerstelijnszorg naar doelgerichte zorg en ondersteuning en een meer geïntegreerde organisatie van zorg en ondersteuning gehanteerd worden (zoals zorgdoelen, levensdoelen, zorgteam, zorgplanning, zorgcoördinatie en casemanagement) komen ook aan bod in de palliatieve zorg.

De zorgcapaciteit en de toegankelijkheid van de eerste lijn zijn cruciaal voor een performant aanbod. We werken in eerste instantie aan een inventarisatie van zowel de zorgcapaciteit als de zorgnood binnen de huisartsenpraktijken en zetten hiermee de eerste stappen naar een toekomstgerichte zorgstrategische planning binnen de eerste lijn. Samen met de sector werken we aan een plan van aanpak om de toegankelijkheid van de huisartsgeneeskunde te verhogen. De Vlaamse Planningscommissie kan de beschikbare inzichten gebruiken en in haar datatool kan verwerken.

We ondersteunen en begeleiden de huisartsen in hun praktijkvoering via een partnerschap met PMV/z (Participatiemaatschappij Vlaanderen voor zelfstandige ondernemers) met renteloze startleningen en tegemoetkomingen in interdisciplinaire praktijkvoering. Vanaf 2024 gebeurt dit in uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering tot ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders en de interdisciplinaire samenwerking in de praktijkvoering en tot uitbreiding van de opdrachten van de huisartsenkringen.

Alivia, het digitaal zorg en ondersteuningsplan, wordt verder ontwikkeld. We vermeldden dit al (zie beleidsveld Welzijn, ISE Beleidsondersteuning). Om dit

zorgproces methodologisch te onderbouwen wordt er in 2024 met twee pilootprojecten (regio Antwerpen en regio zuid-West-Vlaanderen) intensief samengewerkt om Alivia te ontwikkelen als hét werkinstrument voor doelgerichte, geïntegreerde zorg.

De zorggraad erkend in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad BruZel, stemt zijn beleidsplan af met het lokaal sociaal beleidsplan van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. -In de mate van het mogelijke sporen de beleidsplannen van BruZel en de VGC met de beleidsplannen van de vijf Brusselse hulp- en zorgzones, onder toezicht van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) en de Franstalige tegenhanger COCOF. De bestaande samenwerking kan versterkt worden met het oog op een duidelijk Vlaams aanbod binnen de Brusselse hervormde eerstelijnszorg.

De beleidsuitgaven voor de reguliere werking en hervorming van de eerste lijn en de monitoring van de zorgcapaciteit van de huisartsgeneeskunde worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GDF2KA-WT. De beleidsuitgaven m.b.t. de ondersteuning voor de praktijkvoering van huisartsen worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GDF2KB-WT. De beleidsuitgaven m.b.t. de leningen worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GDF2KA-PA.

SD 3: Innovatie

OD 3.1: We ondersteunen innovatie via wetenschappelijk onderzoek en pilootprojecten

De hervorming van de eerste lijn is bij uitstek een innovatief zorglaboratorium. Binnen deze context worden verschillende initiatieven opgezet zoals het digitaal zorg en ondersteuningsplan, de hervorming van de palliatieve zorg, de monitoring van de zorgcapaciteit van de huisartsgeneeskunde en de pilootprojecten brede eerstelijnspraktijkvormen. We leggen zo een brede basis voor toekomstgerichte samenwerkingen en geïntegreerde zorg.

3.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

WOONZORG EN EERSTE LIJN, MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	61.422	-10.621	50.801	62.052	-10.621	51.431
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties)	3.680	-160	3.520	3.680	-160	3.520

(PA); geen ESR-impact)						
Totaal	65.102	-10.781	54.321	65.732	-10.781	54.951
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De grootste wijzigingen binnen dit krediet zijn het gevolg van het toekennen van index en compensatie. Het overzicht van de evolutie wordt hieronder per artikel toegelicht.

3.2.1. Departement Zorg

Ontvangstenartikelen

GB0-9GDFAKA-OP - BELEID EERSTELIJNGEZONDHEIDSZORG

Korte inhoud begrotingsartikel:

Betreft terugbetalingen in het kader van de overeenkomst tussen Participatie Maatschappij Vlaanderen (PMV) en de Vlaamse Gemeenschap over de uitvoering en het dagelijks beheer van het Impulsfonds voor huisartsgeneeskunde.

Het Impulsfonds voor huisartsgeneeskunde voorziet o.a. in renteloze leningen aan huisartspraktijken.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2023	2.013	0	0
Bijstellingen BO 2024	615	0	0
BO 2024	2.628	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Als gevolg van het verhoogde maximale leenbedrag in 2020 wordt het geraamde bedrag van de terugbetalingen aangepast.

GB0-9GDFAKA-OW - BELEID EERSTELIJNGEZONDHEIDSZORG

Korte inhoud begrotingsartikel:

Betreft terugbetalingen in het kader van de overeenkomst tussen Participatie Maatschappij Vlaanderen (PMV) en de Vlaamse Gemeenschap over de uitvoering en het dagelijks beheer van het Impulsfonds voor huisartsgeneeskunde.

Het Impulsfonds voor huisartsgeneeskunde voorziet o.a. in premies en tegemoetkomingen aan huisartspraktijken.

Kredietevolutie:

(Duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2023	65	0	0
Bijstellingen BO 2024	-4	0	0
BO 2024	61	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De 4 keuro bijstelling is het gevolg van de actualisatie van de ontvangsten op basis van gemiddelde ontvangsten tussen 2017 en 2021.

Uitgavenartikelen

GB0-1GDF2KA-PA - BELEID EERSTELIJNGEZONDHEIDSZORG

Korte inhoud begrotingsartikel:

Huisartsen die een individuele praktijk of een huisartsengroepering (groepspraktijk) opstarten kunnen een renteloze lening krijgen. Dit artikel bevat de uitgaven hiervoor.

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstelling. We stroomlijnen de organisatie van de eerste lijn met het oog op een geïntegreerde zorg en dienstverlening.

Kredietevolutie:

	(Duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	3.680	3.680
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-160	-160
BO 2024	3.520	3.520
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(Duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Bijstelling raming BO 2024	-160	-160	
TOTAAL	-160	-160	

GB0-1GDF2KA-WT - BELEID EERSTELIJNGEZONDHEIDSZORG

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het budget wordt aangewend voor de eerstelijnsgezondheidszorg en de samenwerking tussen de zorgaanbieders.

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstellingen:

OD 1.2: We ondersteunen in samenwerking met het VIKZ, en voor de eerste lijn ook met VIVEL, voorzieningen bij het meten van de kwaliteit van zorg en dienstverlening.

OD 2.2: We stroomlijnen de organisatie van de eerste lijn met het oog op een geïntegreerde zorg en dienstverlening.

OD 3.1: We ondersteunen innovatie via wetenschappelijk onderzoek en pilootprojecten.

Kredietevolutie:

	(Duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	37.648	38.278
<i>Index</i>	1.175	1.175
<i>Compensaties</i>	-12.707	-12.707
<i>Andere bijstellingen</i>	144	144
BO 2024	26.260	26.890

Aanwending VAK-ruiter		
-----------------------	--	--

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:**(Duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar GB0-1GHF2TR-WT	-508	-508	Uitgaven sociale akkoorden
Naar GB0-1GDF2JA-WT	-350	-350	Beheersovereenkomst VIVEL
Naar GB0-1GHF2TX-IS	-11.849	-11.849	Inkanteling MBE in de VSB (naar GM0-AGHF2TQ-WT)
TOTAAL	-12.707	-12.707	

(Duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Actualisatie bevolkingsaantal MBE	1	1	
Actualisatie bevolkingsaantal HAKS	79	79	
Actualisatie bevolkingsaantal Palliatieve Netwerken	64	64	
TOTAAL	144	144	

GB0-1GDF2KB-WT - IMPULSEO**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Huisartsen of huisartsengroeperingen kunnen ook een tegemoetkoming krijgen voor een onthaal- en administratief bediende of een medisch telesecretariaat. Dit artikel bevat de uitgaven die betrekking hebben op deze tegemoetkomingen (Impulseobudget).

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstelling: OD 2.2: We stroomlijnen de organisatie van de eerste lijn met het oog op een geïntegreerde zorg en dienstverlening.

Kredietevolutive:**(Duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	23.774	23.774
<i>Index</i>	767	767
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	24.541	24.541
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

Globaal wijzigt het vastleggingskrediet naar 24.541 keuro en het vereffeningskrediet naar 24.541 keuro als gevolg van het toekennen van index.

4. ISE Gespecialiseerde Zorg

Dit structurelement bevat de werkingsuitgaven voor de revalidatieziekenhuizen, de organisaties met een (psychosociale of fysieke) revalidatieovereenkomst en de geestelijke gezondheidszorg (centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG), initiatieven van beschut wonen (IBW), psychiatrische verzorgingstehuizen (PVT)). Daarnaast zijn hier ook uitgaven voorzien voor beleidsontwikkeling m.b.t. normering, erkenning, programmering, subsidiëring en handhaving van de algemene ziekenhuizen, revalidatieziekenhuizen en psychiatrische ziekenhuizen, de (psychosociale en fysieke) revalidatie en de geestelijke gezondheidszorg.

Prestatie-informatie: zorgaanbod in de residentiële gespecialiseerde zorg

In 2022 hebben we het volgende zorgaanbod gerealiseerd in de residentiële gespecialiseerde zorg:

- 1003 erkende bedden in de revalidatieziekenhuizen;
- 409 erkende plaatsen in de residentiële revalidatieconventies (fysieke revalidatie of geestelijke gezondheidszorg);
- 1.961 plaatsen aan opnamecapaciteit in de PVT's;
- 2.938 plaatsen aan begeleidingscapaciteit in de IBW's.

Deze cijfers geven weer welk zorgaanbod beschikbaar is voor de Vlaming met een zorgnood. Het is een duidelijke en objectieve indicator over het aanbod.

Deze indicator geeft uitvoering aan OD 2.1: We zorgen voor een gespreid en betaalbaar aanbod van revalidatievoorzieningen, psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven voor beschut wonen en centra voor geestelijke gezondheidszorg onder SD2: Toegankelijkheid.

4.1 Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: Kwaliteit

OD 1.1: We werken, in samenwerking met het Vlaams Instituut Kwaliteit van Zorg, aan een kwaliteitsvol aanbod van ziekenhuizen, revalidatievoorzieningen, psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven voor beschut wonen en centra voor geestelijke gezondheidszorg dat afgestemd is op de noden van de populatie

We blijven de kwaliteit van zorg verbeteren door de indicatoren die worden uitgewerkt door het VIKZ en de resultaten die hieruit voortkomen, te gebruiken als belangrijke bron in de verbetering van erkennings- en handavingsprocedures. We maken verder werk van meer diversiteit in de huidige handavingsregelgeving, met de mogelijkheid van invoeren van andere maatregelen dan enkel intrekken of schorsen van erkenningen, zodat een meer diverse aanpak mogelijk wordt. We zetten in op transparantie van de uitgewerkte indicatoren en de bijhorende resultaten naar de burger toe.

De beheersovereenkomst met het VIKZ loopt af eind 2023. We werken een nieuwe beheersovereenkomst uit. Op dit moment ligt de focus vooral op indicatoren voor de algemene ziekenhuizen, woonzorgcentra en de geestelijke gezondheidszorg. In functie van de prioriteiten in de nieuwe beheersovereenkomst zal bekeken worden welke indicatoren nog verder kunnen ontwikkeld worden.

De beleidsuitgaven voor het VIKZ worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GDF2LA-WT.

We werken richting één meldpunt waar men terecht kan met alle mogelijke klachten over zorg. Dit meldpunt verzorgt de doorverwijzing van klachten en

bemiddelt zelf waar mogelijk tussen de patiënt, de zorgverlener en de zorginstellingen

In het kader van de algemene bevoegdheid voor kwaliteitsbeleid en naar analogie met datgene wat voor de Woonzorgcentra is ontwikkeld, wordt voor de algemene ziekenhuizen door het bevoegde agentschap en in overleg met de betrokken stakeholders en de zorginspectie, een aangepast referentiekader kwaliteit van zorg inzake vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg (o.a. euthanasie) ontwikkeld.

OD 1.2: We realiseren een efficiënte en effectieve praktijkondersteuning binnen de geestelijke gezondheidszorg

In 2023 hebben we een nieuwe overeenkomst afgesloten met Psyche vzw voor de periode 2023-2025. De organisatie heeft volgende opdrachten: methodiekontwikkeling en praktijkondersteuning, optimaliseren en coördineren van samenwerking, beeldvorming en destigmatisering en ook instaan voor de organisatie van de externe ombudsfunctie in de geestelijke gezondheidszorg. We volgen de uitvoering van de opdrachten nauw op.

Het Familieplatform Geestelijke Gezondheid wordt verder ondersteund. Met deze middelen zullen zij o.a. inzetten op de implementatie van het kader (de zogenaamde 'familiereflex') van waaruit zorgorganisaties en hun netwerken een familiebetrokken zorg voor volwassenen en kinderen kunnen realiseren.

Alle beleidsuitgaven voor Psyche vzw en het Familieplatform Geestelijke Gezondheid worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GDF2LA-WT, beleid over ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg.

SD 2: Toegankelijkheid

OD 2.1: We zorgen voor een gespreid en betaalbaar aanbod van revalidatievoorzieningen, psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven voor beschut wonen en centra voor geestelijke gezondheidszorg

In 2024 investeren we verder in de uitbreiding van de capaciteit van de CGG's. Net zoals in 2022 en 2023 worden deze uitbreidingsmiddelen toegekend aan zeven CGG's in ondergefinancierde regio's. Op deze manier maken we werk van een meer eerlijke verdeling van de middelen over alle CGG-werkingsgebieden en voor alle burgers.

We werken mee aan de uitvoering van het Vlaams Strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden (2020-2025). We continueren onze investeringen in de forensische geestelijke gezondheidszorg. In 2023 werd een nieuwe overeenkomst voor de werking van TANDEM (Toeleiding en aanmelding na detentie en meer) voor de komende jaren afgesloten. TANDEM focust op het helpen van gedetineerden met geestelijke gezondheidsproblemen in het vinden van gepaste zorg- en hulpverlening na detentie. We werken ook mee aan de hervorming van de penitentiaire gezondheidszorg samen met de bevoegde federale ministers en de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving. Dit omvat zowel geestelijke als somatische en preventieve gezondheidszorg.

In overleg tussen alle ministers bevoegd voor Justitie en Volksgezondheid (zowel Federaal als deelstaten) wordt er gewerkt aan een globaal en geïntegreerd masterplan forensische zorg. Dit masterplan beschrijft de toekomst van de zorg voor, tijdens en na detentie aan volwassenen die strafbare feiten hebben gepleegd en waar een verband wordt gelegd met een onderliggende psychiatrische problematiek. Vzw Psyche staat in voor de procesbegeleiding van het traject.

In uitvoering van het decreet over de organisatie en ondersteuning van het geestelijke gezondheidsaanbod zetten we het traject waarbij we een gezamenlijk kader voor de Centra voor Ambulante Revalidatie (CAR) en CGG's willen realiseren, verder. Dit als onderdeel van de grotere transitie van het Vlaamse zorglandschap naar geïntegreerde en persoonsgerichte zorg. In opvolging van het traject dat in 2022 en 2023 werd gelopen met de sector leggen we aan de Vlaamse Regering een conceptnota en besluit van de Vlaamse Regering (BVR) voor ter goedkeuring. Dit BVR omvat de erkenning van de functies die beide organisaties in de toekomst kunnen aanbieden, namelijk gespecialiseerde diagnostiek, gespecialiseerde behandeling, en uitwisseling en samen inzetten van expertise tussen netwerkpartners. De doelgroep van dit aanbod betreft personen met een vermoeden van, risico op, of een vastgestelde ernstige psychische zorgnood. Daarnaast werken we ook een nieuw financieringsmodel uit voor CAR's en CGG's, voortbouwend op de principes van VSB. We starten een modelleringsoefening voor dit nieuw financieringsmodel en bereiden pilootprojecten voor die van start zullen gaan vanaf 2025. Deze pilootprojecten moeten het nieuw financieringsmodel uittesten in de praktijk.

Eveneens ter uitvoering van het decreet betreffende de organisatie en ondersteuning van het geestelijke gezondheidsaanbod maken we een BVR op in verband met de erkenning van de geestelijke gezondheidsnetwerken.

We bereiden een nieuwe overeenkomst voor rond online hulpverlening in de geestelijke gezondheidszorg die zal ingaan op 1 januari 2024.

We investeren verder in het ondersteunen van ervaringsdeskundigen in de netwerken geestelijke gezondheid volwassenen via het Vlaams Patiëntenplatform.

In het kader van het crisisplan jeugdhulp investeren we extra in de geestelijke gezondheid voor kinderen en jongeren (zie ook beleidsveld Welzijn, ISE Beleidsondersteuning).

- Het programma vroegdetectie en vroeginterventie (CONNECT) in de netwerken geestelijke gezondheid kinderen en jongeren in Vlaanderen en Brussel wordt gecontinueerd en uitgebreid. Het voorbije jaar werd de werking van dit programma geëvalueerd, onderbouwd door onderzoek van het Steunpunt WVG. Dit leverde de inhoudelijke input voor de bijsturing van het programma CONNECT met focus op gespecialiseerde vroegdetectie en -interventie, gericht op het vroegtijdig detecteren en voorkomen van specifieke pathologieën in bepaalde doelgroepen.
- We breiden de capaciteit van de CGG's uit zodat zij verder kunnen instaan voor vervolgzorg voor die kinderen en jongeren die nood hebben aan gespecialiseerde diagnostiek en behandeling na doorverwijzing door het CONNECT programma.
- We investeren verder in perinatale mentale gezondheid, in lijn met de beleidsaanbevelingen die door het Vlaams Expertise Netwerk Perinatale Mentale Gezondheid werden geformuleerd. Gespecialiseerde perinatale geestelijke gezondheidsteams bundelen hun expertise vanuit de 2de en 3de lijn. Hiertoe wordt extra geïnvesteerd in de capaciteit van de CGG's en enkele ziekenhuizen.
- Er is in 2023 een intersectorale oproep gelanceerd voor een zorgvorm die gericht is op jongvolwassenen in dreigende dak- en thuisloosheid en met psychische of verslavingsproblemen (dubbeldiagnose).. Deze projecten gaan in 2024 van start.
- We investeren extra in gespecialiseerde diagnostiek.

Mede onder impuls van de relancemiddelen steeg het aantal cursisten en lesgevers in de Herstelacademies de afgelopen jaren. Een Herstelacademie voorziet een open cursusaanbod rond diverse thema's die te maken hebben met psychisch herstel,

en richt zich in de eerste plaats naar iedereen die wil werken aan zijn/haar psychisch herstel. We willen de Herstelacademies verder ondersteunen en kennen hiervoor middelen toe aan elk netwerk geestelijke gezondheid volwassenen.

Na de psychiatrische verzorgingstehuizen en de revalidatievoorzieningen kantelen op 1 januari 2024 ook de IBW's in de Vlaamse Sociale Bescherming in. Via de data op het VSB-platform krijgen we meer zicht op de herkomst en instroom van zorggebruikers in deze sectoren. Deze informatie zullen we gebruiken om te onderzoeken in welke mate het bestaande zorgaanbod in overeenstemming is met de gewenste geografische toegankelijkheid.

In samenspraak met de federale overheid en de andere deelstaten werken we via de oprichting van een interfederale werkgroep aan de hervorming van het revalidatiebeleid voor fysieke revalidatie. We waken hierbij over de aandachtspunten voor de Vlaamse revalidatiezorg. In het verlengde van dit overleg wordt een constante terugkoppeling met de sector en het Vlaams PatiëntenPlatform voorzien. We nemen deze werkzaamheden mee in de uitwerking van een conceptnota 2.0 voor de fysieke revalidatie.

De beleidsuitgaven voor O.D. 2.1. worden aangerekend op begrotingsartikels GB0-1GDF2LA-WT, beleid over ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorg, en GM0-AGHF2TO-WT, revalidatie.

OD 2.2: We zorgen voor een gespreid en toegankelijk ziekenhuisaanbod

We blijven instaan voor de behandeling van planningsvergunningen, erkenningen en klachten.

We zetten in 2024 in op het uitreiken van de planningsvergunning voor de twee resterende geprogrammeerde NMR-toestellen (nucleaire magnetische resonantie) op basis van specifieke nieuwe programmatienormen die hiervoor geschreven zijn.

De implementatie van de (regionale en individuele) zorgstrategische planning moet ervoor zorgen dat het zorgaanbod beter is afgestemd op de zorgnoden in de regio. Na de start van de implementatie in 2023 blijven we in 2024 inzetten op de goedkeuring van deze plannen. Nog niet alle ziekenhuisnetwerken hebben een regionaal zorgstrategisch plan ingediend. Dit wordt wel voorbereid door deze netwerken. In het verlengde van de behandeling van deze dossiers zetten we in op een verbetering van de opvolging van zorgstrategische planning en het juridisch en organisatorisch kader dat werd uitgewerkt.

In samenspraak met de federale overheid zetten we in op het garanderen van kwalitatieve borstkankerzorg. Hiervoor willen we de borstkankerzorg concentreren binnen erkende centra die aan de nodige kwaliteitsgaranties voldoen. Om te garanderen dat deze erkenningen effectief de nodige kwaliteitsgaranties bieden, willen we verschillende actiepunten regelgevend verankeren:

- Het herinvoeren van erkenningen van bepaalde duur voor erkenningen gebonden aan het behalen van welbepaalde volumes, zodat na een zekere looptijd ziekenhuizen terug actief moeten aantonen dat zij de kwaliteitsnormen halen. Dit belet dat erkenningen blijven doorlopen hoewel er niet aan de normen voldaan wordt;
- Het verlenen van erkenningen op basis van gevalideerde cijfers aangeleverd door het kankerregister van de drie laatst beschikbare jaren, in combinatie met de meest recente cijfers aangeleverd door het ziekenhuis;
- Het invoeren van transparantie over indicatoren, bv. uitgewerkt door het VIKZ, als een erkenningsnorm.

Indien niet wordt voldaan aan de erkenningsnormen, moeten erkenningen kunnen worden ingetrokken. In het verlengde hiervan zullen we bekijken of de handhavingsmogelijkheden ten aanzien van ziekenhuizen kan worden uitgebreid zodat handhaving proportioneel in het belang van de patiënt kan worden ingezet. We bekijken om samen met de federale overheid een structurele datastroom op te zetten met de nodige gegevens om de handhaving te ondersteunen.

Er wordt ook verder gewerkt aan de herziening van de ziekenhuisnormen. Het traject is opgesplitst in drie grote werkpakketten waarvan we het eerste pakket met 'quick wins' zullen afwerken. In overleg met de sector wordt gestart met het tweede werkpakket. Binnen dit werkpakket zullen we eerst de inhoudelijke scope verder aflijnen. We wensen hierbij de focus te leggen op de meest precieze inhoudelijke belemmeringen binnen de regelgeving die binnen de bevoegdheid van de Vlaamse overheid kunnen worden aangepast.

Voor de bovenstaande acties worden geen specifieke budgetten aangewend.

SD 3: Innovatie

OD 3.1: We ondersteunen innovatie via wetenschappelijk onderzoek en pilootprojecten

Voor de sector geestelijke gezondheidszorg wordt een pilootimplementatie van de GGZ BelRAI-instrumenten in een beperkt aantal netwerken geestelijke gezondheid volwassenen voorbereid. We starten in 2024 de business analyse met de sector op en de implementatie van het instrument op het Vlaams digitaal platform, met het oog op de start van de piloten in de netwerken Geestelijke Gezondheid.

4.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

GESPECIALISEERDE ZORG, MVG excl. DAB

	(Duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	137.178	4.859	142.037	137.178	4.859	142.037
Toelagen (interne stromen (IS))	0	0	0	0	0	0
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	137.178	4.859	142.037	137.178	4.859	142.037
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De belangrijkste wijzigingen zijn het gevolg van het toekennen van index, het herverdelen van VIA-6-middelen en het investeren in de geestelijke gezondheidszorg. Meer details over deze wijzigingen worden hieronder per begrotingsartikel toegelicht.

4.2.1. Departement Zorg

Uitgavenartikelen

GB0-1GDF2LA-WT - BELEID OVER ZIEKENHUIZEN EN GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de toelagen aan de Openbare Psychiatrische Zorgcentra Geel en Rekem.

Kredietevolucie:

	(Duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	17.670	17.670
<i>Index</i>	353	353
<i>Compensaties</i>	121.116	121.116
<i>Andere bijstellingen</i>	2.898	2.898
BO 2024	142.037	142.037
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GE0-1GDF2LA-WT	121.928	121.928	Verhangen uitgaven GGZ in kader van integratie Departement Zorg.
Naar GB0-1GHF2TX-IS	-812	-812	Compensatie in het kader van de bijkomende investering in de moeder baby units
TOTAAL	121.116	121.116	

	(Duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Versterking n.a.v. capaciteit gevangenissen	261	261	Aanbod CGG in bijkomende gevangenissen
IFIC OPZ	2.000	2.000	IFIC OPZ
Versterking n.a.v. IFG	897	897	Versterking CGG in kader van opstart Veilige Huizen
Efficiëntie en kerntaken - Personeelsbesparing 2024	-260	-260	In het kader van de generieke besparingen op personeel wordt het budget vermindert met 260 keuro
TOTAAL	2.898	2.898	

GE0-1GDF2LA-WT - BELEID OVER ZIEKENHUIZEN EN GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

Korte inhoud begrotingsartikel:

Omwille van de fusie worden de uitgaven van dit begrotingsartikel verhangen naar GB0-1GDF2LA-WT.

Kredietevolutie:

	(Duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	119.508	119.508
<i>Index</i>	2.646	2.646
<i>Compensaties</i>	-124.154	-124.154
<i>Andere bijstellingen</i>	2.000	2.000
BO 2024	0	0
Anwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(Duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GB0-1GHF2TJ-WT	603	603	Uitdovende PVT
Naar GB0-1GEF2MX-IS	-164	-164	Cachet - Take Care
Van GB0-1GHF2TX-IS	743	743	Uitbreiding CCG 2024 ondergefinancierde regio's
Naar GB0-1GHF2TX-IS	-3.408	-3.408	Uitbetalingskosten sectoren overnamedecreet richting VSB
Naar GB0-1GDF2LA-WT	-121.928	-121.928	Verhangen uitgaven GGZ in kader van integratie Departement Zorg.
TOTAAL	-124.154	-124.154	

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Uitbreidingsbeleid Geestelijke gezondheidszorg	2.000	2.000	Uitbreidingsbeleid Geestelijke Gezondheidszorg
TOTAAL	2.000	2.000	

VII. BELEIDSVELD OPGROEIEN

1. ISE Jeugdhulp

ISE Jeugdhulp betreft de bijstand aan personen, vermeld in artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet en de jeugdbescherming, met inbegrip van de sociale bescherming en de gerechtelijke bescherming. Onder dit ISE valt zowel de subsidiëring aan de erkende voorzieningen in de jeugdhulp, de pleegzorg, de gelijkgestelde voorzieningen, projectmatige initiatieven en wetenschappelijk onderzoek, als de budgetten voor de infrastructuur van de gemeenschapsinstellingen.

Prestatie-informatie: aantal kinderen en jongeren in de jeugdhulp

In 2022 werden 32.138 kinderen en jongeren geholpen door private voorzieningen (inclusief pleegzorg) in de jeugdhulp erkend door Opgroeien. Hiervoor werd 761.017.860 euro uitgegeven.

Het aantal kinderen dat we bereiken met jeugdhulp door private voorzieningen is een belangrijke indicator. Het leert ons hoeveel kinderen er ondersteund/opgevangen/ geholpen werden gedurende minstens 1 dag in het jaar.

Deze indicator kan gelinkt worden aan 'SD Kwaliteit' en 'SD Toegankelijkheid'.

Andere indicatoren met betrekking tot jeugdhulp zijn terug te vinden op www.jaarverslagjeugdhulp.be.

1.1 Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: Kwaliteit

OD 1.1: We definiëren, meten en monitoren de kwaliteit van de zorg en dienstverlening en informeren gebruikers hierover op een toegankelijke en begrijpelijke manier

We ontwikkelen indicatoren om de kwaliteit te monitoren en maken verder werk van een vernieuwde intersectorale rapportage

In 2024 zetten we verder in op indicatoren om een geïntegreerde jeugdhulp te monitoren op basis van bereik, prevalentie en regio in functie van een meer geoptimaliseerd beeld van welke ondersteuning en zorg gezinnen, kinderen en jongeren nodig hebben. We werken ook verder aan rapportage over diensten, organisaties en entiteiten heen voor een beter helikopterzicht. We verwijzen naar bijvoorbeeld de thematische rapportage inzake cijfers rond verontrusting, waar cijfers gebundeld worden over de diverse actoren heen.

Tegelijk bouwen we verder aan een vernieuwde rapportage (Opgroeien.be) over alle gezinnen, kinderen en jongeren die opgroeien in Vlaanderen en Brussel.

We voeren longitudinaal wetenschappelijk onderzoek naar gezinnen, kinderen en jongeren.

Het longitudinaal onderzoek jeugdhulp loopt ook in 2024 door. De komende periode staat in het teken van de verdere analyse van trajecten van jongeren binnen de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp. De analyses worden uitgebreid met een extra cohorte van jeugdhulpverlaters en de data over zorg binnen voorzieningen erkend en gesubsidieerd door het VAPH worden mee ontsloten. Op basis van deze bevindingen zullen we meer zicht krijgen op wat de impact is van jeugdhulp op gezinnen, kinderen en jongeren.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 1.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2MA-WT van Opgroeien regie.

OD 1.2: We ondersteunen het sociaal ondernemerschap

In het kader van een geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid zetten we in 2024 verdere stappen in het uitwerken en concretiseren van een logisch en samenhangend continuüm van universele en aanvullende zorg. Hierbij stimuleren we samenwerking door de afstemming van financiering en expliciteren we de opdrachten binnen het landschap van zorg en ondersteuning aan gezinnen, kinderen en jongeren. We werken hiertoe een kaderdecreet uit dat de nodige decretale rechtsgronden geeft om deze principes te concretiseren.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 1.2' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2MA-WT van Opgroeien regie.

OD 1.3: We voeren een coherent beleid inzake vrijheidsbeperkende maatregelen in een gesloten setting, vertrekkend van een intersectorale visie

In 2024 wordt het ontwerp van decreet definitief goedgekeurd dat belangrijke wijzigingen inhoudt van het decreet over de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en het decreet over het jeugddelinquentierecht. We werken momenteel verder aan de voorbereiding en de verdere implementatie van het decreet in de praktijk via een intersectorale aanpak.

De 'intersectorale richtlijn voor de preventie en toepassing van afzondering en fixatie in de brede residentiële jeugdhulp' is de basis voor een verfijnde intersectorale visie en handelingskader op dat vlak, die we ook vertalen in regelgeving (zie ook beleidsveld Welzijn, ISE beleidsondersteuning).

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 1.3' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2MA-WT van Opgroeien regie.

SD 2: Toegankelijkheid

OD 2.1: We breiden de zorg en dienstverlening uit, zowel het gestructureerde aanbod als de mogelijkheden van persoonsvolgend financieren

We voeren het crisis- en investeringsplan voor de jeugdhulp uit

In het voorjaar van 2023 lanceerden we een crisis- en investeringsplan voor de jeugdhulp (zie ook beleidsveld Welzijn, ISE Beleidsondersteuning). Hiermee geven we gehoor aan de noodkreten uit de sector die aangeven kinderen en gezinnen in crisissituaties onvoldoende te kunnen helpen. Het plan bevat maatregelen om op korte termijn verandering te brengen en hervormingen voor de toekomst. In het najaar van 2023 worden de maatregelen op korte termijn geïmplementeerd. In 2024 volgen we deze maatregelen op en evalueren we hun effect. Daarnaast zorgen we in 2024 voor de uitvoering van de hervormingen voor de toekomst. Het plan voorziet immers ook in een verduurzaming van verschillende projecten en acties die in het kader van relance werden opgestart en die een wezenlijke bijdrage leveren aan het realiseren van geïntegreerde zorg voor kinderen en jongeren.

We combineren gedeelde verantwoordelijkheid met een kwaliteitsvolle, trajectmatige begeleiding van gezinnen

We blijven de jeugdhulp verder versterken en doen dit in sterke verbinding met de uitbouw van kwalitatieve en toegankelijke basis- en aanvullende zorg. We verwijzen in het bijzonder naar een versterking van de OverKop-netwerken en naar de uitbreiding van het aantal OverKop-huizen waarbij we toewerken naar minstens één OverKop-huis per eerstelijnszone. We voorzien regelgeving waarin de structurele en duurzame erkenning en financiering van een OverKop-huis wordt geregeld. Deze actie is gelinkt aan het integratie- en gelijkheidsbeleidsplan (HIGKP) en het Jeugd- en Kinderrechtenbeleidsplan (JKP).

We bouwen verder aan de OverKop-netwerken als stevige netwerkorganisaties binnen een geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid. Samen met de Vlaams minister van Jeugd en met de federale minister van Volksgezondheid willen we het sociaal weefsel voor jongeren sterker maken door in te zetten op psycho-educatie en emotionele ontwikkeling. We zetten in op de verknoping en versterking van laagdrempelig en toegankelijk basisaanbod voor alle kinderen en jongeren. Het agentschap Opgroeien, het Departement Zorg, het VAPH en de FOD Volksgezondheid werken samen een afsprakenkader uit om de implementatie van een psychologisch zorgaanbod voor kinderen en jongeren in de eerste lijn te faciliteren.

We bestendigen de werking van '1 Gezin, 1 Plan' (1G1P) met volgende beleidsprioriteiten voor 2024. Op basis van afspraken in de conceptnota 'onderwijs-welzijn' starten we met de implementatie van de resultaten van de pilootprojecten inzake de samenwerking 'onderwijs-welzijn' voor kinderen en jongeren met een verontrustende thuissituatie die verblijven in een onderwijsinternaat. We maken werk van een regelgevend kader dat de ontwikkelde samenwerking voor laagdrempelige ondersteuning aan gezinnen, kinderen en jongeren verduurzaamt en ondersteunt. Binnen het pilootproject 'Upstream' ondersteunen we drie werkingsgebieden 1G1P om aan de slag te gaan met vroegdetectie en preventie van uitval (schooluitval, thuisloosheid, ...) bij jongeren (12 – 15 jaar). We brengen werkzame, preventieve interventies met vrijwilligers in kaart en bedden deze in in 1G1P. We ontwikkelen flexibele vervolghulp aan crisisbegeleiding en -interventie binnen 1G1P. Heel wat casussen zijn immers geen echte crisissen (in de zin van "niet voorspelbaar" en "niet gekend"), maar zijn gezinssituaties die al een tijd op de radar staan en op een bepaald moment escaleren.

In de afgelopen periode experimenteerden 3 regio's (project De Ideale Wereld) met het vergroten van de gedeelde verantwoordelijkheid voor kinderen en jongeren die tijdelijk niet thuis kunnen wonen. We continueren deze netwerkaanpak en verbinden de netwerken die een gelijkaardige opdracht of doelgroep hebben. We hebben hier in het bijzonder aandacht voor het verknopen van ontwikkelingen in de jeugdhulp met ontwikkelingen in de geestelijke gezondheidszorg.

Voor kinderen en jongeren met zeer complexe problematieken zetten we verder in op de operationalisering van de netwerken 'Geblokkeerde ontwikkelingstrajecten'. De organisaties die instaan voor veilig verblijf, GES+ en de intersectorale netwerken worden in deze netwerken ingebed, zodat van bij de start voor deze kinderen en jongeren een geïntegreerd zorgplan kan worden uitgewerkt en in gedeelde verantwoordelijkheid tussen de partners uitgevoerd. We leverden hiervoor het voorbereidende werk legistiek en ook in de praktijk ging men al aan de slag om de netwerkaanpak voor deze doelgroep te versterken en kwaliteitsvolle (proces)diagnostiek in deze trajecten te integreren.

We zetten verder in op veiligheidsplanning, conform de methodiek 'Signs of Safety'. Het inzetten op intensieve mobiele begeleidingen voor jongeren met verhoogde aandacht voor veiligheid blijft cruciaal om uithuisplaatsingen te vermijden. Op basis van de bevindingen van het ondersteuningstraject en een

wetenschappelijk opvolgonderzoek verduurzamen we dit aanbod. We voorzien tegelijkertijd ook in een uitbreiding in het kader van het crisis- en investeringsplan.

Daarnaast breiden we de INTENCO-pilootprojecten (intensieve traumabehandeling en contextopname) die ouders en kinderen systemisch als gezin positioneren en benaderen, uit. De afgelopen twee jaar experimenteerden 2 Centra Integrale Gezinszorg (CIG) met het verbinden van de opname van het gezin als geheel, met aanbod vanuit de geestelijke gezondheidszorg voor de ouders, met in het bijzonder aandacht voor hun trauma('s). De eerste bevindingen hiervan zijn positief en we willen 3 extra werkingen in Vlaanderen uitbouwen.

We kiezen voor en versterken het oplossingsgericht en krachtgericht werken op het continuüm van preventie tot meer ingrijpende hulpverlening.

We vermeldden al de keuze voor het model Signs of Safety als een concrete toepassing van oplossingsgericht werken. Daarnaast blijven we op dat vlak investeren in de preventieve dienstverlening met een vormingsaanbod en intervisie voor medewerkers van Opgroeien. Deze actie is gelinkt aan het JKP.

We versterken de werking van de ondersteuningscentra jeugdzorg, de vertrouwenscentra kindermishandeling en de sociale diensten jeugdrechtbank zodat een kwaliteitsvolle, oplossingsgerichte en multidisciplinaire benadering van de aan hen toegewezen minderjarigen gegarandeerd blijft.

In het kader van het versterken van de werking van de ondersteuningscentra jeugdzorg en de sociale diensten jeugdrechtbank, willen we het mandaat van de diensten scherper stellen, wat de uitstroom kan bevorderen en de partnerschappen met voorzieningen kan consolideren. Dit laatste impliceert dat we werk maken van gegarandeerde partnerschappen in het kader van jeugdbescherming.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 2.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2MA-WT en begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-LO van Opgroeien regie alsook op begrotingsartikel GD0-1GAF2ZZ-LO.

OD 2.2: We voeren het decreet jeugddelinquentierecht, in nauwe samenwerking met de minister van Justitie en Handhaving, uit

Binnen het jeugddelinquentierecht startte recent de zogenaamde tweede – en laatste – fase van de uitvoering van het decreet. Concreet betekent dit o.a. dat jongeren in verontrustende situaties niet langer geplaatst worden in een gemeenschapsinstelling, maar in een passend aanbod binnen de private jeugdhulp, onder meer in 'veilig verblijf'. De focus komt hierbij te liggen op een aanpak waarbij naast multidisciplinariteit van onze eigen teams, ook lokale samenwerking, het gezins- en netwerkgericht werken en de aandacht voor geestelijke gezondheid een versterkte plaats krijgen.

We investeerden de voorbije periode in bijkomende capaciteit en een aangepaste infrastructuur voor de gemeenschapsinstellingen. In de gemeenschapsinstelling De Grubbe te Everberg is de laatste fase van de bouwwerken afgerond, waardoor de capaciteit zich verder kan ontwikkelen tot 80 plaatsen. We doen hierbij bijkomende inspanningen rekening houdende met de situatie op de arbeidsmarkt. In 2024 verankeren we verder de module kortverblijf in de gesloten oriëntatie en begeleiding in de gemeenschapsinstellingen en implementeren we de good practices binnen het reguliere aanbod en in overleg met alle partners. We implementeren het forensisch en herstelgericht aanbod in de gemeenschapsinstellingen. We borgen de modules 'oriëntatie' en 'begeleiding 3-6-9 maanden'. Zo optimaliseren we de re-integratie van jonge delictplegers. Ook de langdurige begeleiding wordt voorbereid in de campussen De Hutten en Ruiselede.

Samen met de minister van onderwijs realiseren we kwalitatief onderwijs in onze gemeenschapsinstellingen vanaf 1 september 2024.

In 2024 brengen we, samen met de collega-minister van Justitie en Handhaving, ook een aantal nieuwe, versterkte initiatieven inzake jeugddelinquentie naar het Vlaams Parlement. We voorzien daarvoor de goedkeuring van een wijziging van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht. Het betreft diverse topics, zoals een decretale basis voor kortverblijf, de lokale ketenaanpak, het uitvoeren van elektronische monitoring waarbij gestart wordt met een pilootproject, de uitvoering van de terbeschikkingstelling, etc.

Daarnaast volgen we in 2024 het eerste Vlaamse Actieplan Jeugddelinquentie, in samenwerking met collega-minister van Justitie en Handhaving, nauwgezet op. We willen nog enkele zaken aanscherpen en enkele lacunes wegwerken, rekening houdend met de stijgende complexiteit binnen jeugddelinquentie en gebaseerd op wat er op het terrein wordt waargenomen, alsook de verharding van bepaalde vormen van criminaliteit bij jongeren. Preventief inzetten op het voorkomen van jeugddelinquentie en een omvattende aanpak van jeugddelinquentie vraagt om een daadkrachtig en breed gedragen 'transversaal' beleid. Jeugddelinquentie hangt namelijk samen met andere zorgen en vraagstukken, en zijn onderdeel van een bredere maatschappelijke situatie. Dit blijkt ook uit het recente 'Jeugdcriminaliteit: lessen uit de praktijk' van het Nederlands Jeugdinstituut waarbij jeugdcriminaliteit als veiligheids- en pedagogisch vraagstuk wordt bekeken met noodzaak tot gezamenlijke gerichte acties op het terrein vanuit alle betrokken vakgebieden.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 2.2' worden aangerekend op begrotingsartikel GD0-1GAF2ZZ-LO, alsook op begrotingsartikel GDF-AGEF2MA-WT en begrotingsartikel GDF-AGEF5MA-WT van Opgroeien regie.

OD 2.3: We organiseren de zorg en dienstverlening efficiënt en intersectoraal afgestemd, toegankelijk op maat van de gebruiker, niet op maat van het aanbod

We gaan voluit voor een maximale participatie van jongeren en hun context, ook in gesloten settings.

In 2024 zetten we de aanbevelingen van de commissie van toezicht (CvT) in overleg met alle stakeholders om in de praktijk. We bereiden ook – op basis van een parlementair goedgekeurd voorstel en in overleg met het werkveld en de commissie - de verbreding van het werkingsgebied van de CvT met de GES+-voorzieningen voor, die aangepaste opvang aan jongeren met extreme gedrags- en emotionele problemen (GES+) bieden.

We zorgen voor een transparant, kwaliteitsvol en eenduidig diagnostisch aanbod in Vlaanderen en Brussel dat erop gericht is om per kind één plan van aanpak te ontwikkelen.

In 2024 implementeren we de bepalingen uit het besluit van de Vlaamse Regering over de geblokkeerde ontwikkelingstrajecten. Met het hulpprogramma willen we de trajecten van jongeren deblokken door het organiseren van geïntegreerde zorg en ondersteuning op verschillende levensdomeinen. Ook diagnostiek behoort tot de opdrachten en zetten we in de praktijk om door krachten te bundelen binnen de netwerken.

Daarnaast starten we in 2024 met twee pilootprojecten vroegdiagnostiek (zie ook beleidsveld Welzijn, ISE Beleidsondersteuning). Het diagnostisch aanbod in 2 clusters van eerstelijnszones krijgt de opdracht om per eerstelijnszone een gedediceerde plek diagnostiek op te richten. Deze zijn geënt op de Huizen van het

Kind en/of OverKop. Op deze plekken worden kennis en expertise samengebracht om een zo ruim mogelijk aanbod te creëren opdat er antwoorden gevonden kunnen worden op de meest diverse diagnostische vragen.

We organiseren één duidelijk aanspreekpunt bij maatschappelijke verontrusting waarin de expertise van de ondersteuningscentra jeugdzorg en de vertrouwenscentra kindermishandeling een plaats krijgen.

De positionering van de gemandateerde voorzieningen - de Vertrouwenscentra Kindermishandeling (VK) en de Ondersteuningscentra jeugdhulp (OCJ) - klaren we uit in een strategische oefening.

De VK lopen een beleidstraject met als doel een heldere positionering op het terrein, een duidelijke afstemming met de rol van het OCJ en een efficiënte, geïntegreerde interne werking. Op basis van de resultaten van dit traject nemen we in 2024 de nodige legistieke en inhoudelijke stappen om de werking een doorstart te laten maken.

Het Agentschap Opgroeien werkt aan heel concrete voorstellen om partnerschappen van private voorzieningen met de gemandateerde voorzieningen te versterken, breder te bekijken hoe de uitstroom opnieuw kan versneld worden en het mandaat van de diensten, zowel OCJ, Sociale dienst jeugdrechtbank (SDJ) als VK, in functie van verontrusting of maatschappelijke noodzaak kan worden geactualiseerd.

We gaan ook na hoe de OCJ's onder meer in situaties, waarin er vrijwilligheid is, meer proactief, flexibel en outreachend kunnen werken door hun expertise te delen in gedeelde verantwoordelijkheid met de betrokken hulpverleningspartner in situaties van zuivere verontrusting, d.w.z. waar er zich geen maatschappelijke noodzaak tot interveniëren stelt.

We voeren een gericht beleid inzake kindermishandeling in Vlaanderen in samenwerking met het nieuw opgerichte expertenplatform

De aanpak van kindermishandeling vereist samenwerking tussen verschillende partners. In 2024 zetten we de werkzaamheden van het expertenplatform kindermishandeling verder. Er start binnen het platform een werkgroep op rond medische expertise inzake kindermishandeling.

We zetten in op bewustmakingscampagnes in het kader van intrafamiliaal geweld. In het kader van het plan Vlaamse Veerkracht plannen we een sensibiliseringscampagne voor ouders en verzorgenden van zeer jonge kinderen. We focussen op situaties van onmacht, stress of een onevenwicht tussen draagkracht en draaglast die kunnen leiden tot incidenteel geweld tegen zeer jonge kinderen. De uitgaven worden aangerekend op project Versterking aanpak intrafamiliaal geweld – bewustmakingscampagnes, VV142.

We maken ook verder werk van de operationele samenwerking in de Veilige Huizen Vanuit onze expertise focussen we op kinderen en jongeren betrokken in situaties van intrafamiliaal geweld. We doen dit samen met de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 2.3' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2MA-WT en begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT van Opgroeien regie.

We blijven inzetten op het realiseren van digitale transformatie binnen de jeugdhulp. Met het project "Bandbreedte" in het kader van Vlaamse Veerkracht laten we blended care duurzaam ingang vinden. We selecteren en ontsluiten tools voor de praktijk en verhogen het digitaal zelfvertrouwen via vorming, intervisie en opleiding voor jongeren en hulpverleners. De uitgaven worden aangerekend binnen het plan Vlaamse Veerkracht (Blended care jeugdhulp, VV113).

OD 3.1: We gaan radicaal digitaal voor gegevensuitwisseling tussen zorgverleners en investeren in afgestemde digitale dienstverlening

Op basis van het afgeleverde rapport zal Opgroeien keuzes maken hoe verder geïnvesteerd zal worden in het versterken van het digitaal samenwerken. Mogelijks door het selecteren van een aantal samenwerkingstools (ook gericht op kinderen en jongeren), het verder ondersteunen van het lerend netwerk en het uitwerken van een ondersteunend kader. We zetten ook de samenwerking verder met het team van Alivia op vlak van expertise uitwisseling en samenwerking.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 3.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2MA-WT en GDF-AGEF2UA-WT.

OD 3.2: Digitalisering van de dienstverlening is een centraal aandachtspunt, waarbij we onlinehulp een gevalideerde plaats geven

In 2024 investeren we in de realisatie van PARKOUR, een veilig digitaal ecosysteem waar de jongere vanaf 13 jaar aan het roer zal zitten van zijn eigen traject en zal beschikken over zijn eigen gegevens/verhaal en dit, indien hij dit wenst, op een veilige manier kan delen met een team. Hij kan ook makkelijk doelen formuleren en in samenwerking met WATWAT wordt gezorgd voor een automatische koppeling naar informatie of ondersteuningslijnen. Nabijheid staat voorop via vlotte en veilige samenwerking en communicatie. We willen dat alles in sterke co-creatie met jongeren en hun context gebeurt. Daarom wordt er in 2024 gedurende een jaar een pilootfase opgezet. We werken ook verder aan het legistische kader, data-infrastructuur, design en het opzetten van een veranderingstraject voor de jeugdhulpsector. Tot slot breiden we ook het aanbod van opleidingen en terugkomdagen mediacoach jeugdhulp uit en maken we werk van acties die e-inclusie en mediawijsheid van jongeren en hun sociaal netwerk binnen de jeugdhulp versterken. Dit past in het JKP.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 3.2' worden aangerekend op begrotingsartikel GD0-1GAF2ZZ-WT.

SD 4: All policies

OD 4.1: We werken intersectoraal en transversaal samen in het beleidsdomein en in de Vlaamse overheid

We bouwen sterke bruggen tussen onderwijs en jeugdhulp.

In 2023 liepen drie pilootprojecten om de ondersteuningsnood van kinderen met bijzondere noden, die door een verontrustende thuissituatie verblijven in een internaat, concreet vorm te geven. Nu organiseren we, op basis van de resultaten van de pilootprojecten, een brede implementatie in Vlaanderen. We vermeldden dat al.

We realiseren samen met de daarvoor bevoegde minister van onderwijs binnen de gemeenschapsinstellingen onderwijs en werken een nieuwe regeling uit gebaseerd op tijdelijk onderwijs aan huis (TOAH) voor de kinderen en jongeren die verblijven in voorzieningen veilig verblijf en het Vlaams Detentiecentrum.

We finaliseren de definitieve transitie van de Internaten met permanente openstelling (IPO) en de MPIGO's, maar ook die van Kastor en het Koninklijk Werk IBIS, het internaat van Kortemark en Kasterlinden van onderwijs naar welzijn.

We zetten in op preventief jeugdbeleid om kinderen en jongeren in kwetsbare situaties sneller en meer kansen te kunnen geven op kansrijk opgroeien en we normaliseren de jeugdhulp en meer in het algemeen de behoefte aan eender welke vorm van ondersteuning, onder meer door samenwerking met het jeugd(welzijns-)werk, vrije tijd, jeugdhulpactoren, non-profitactoren en welzijnsorganisaties aan elkaar te koppelen binnen de OverKopnetwerken.

De samenwerking tussen de drie cruciale partners (lokaal bestuur, jeugdhulporganisaties en vrijetijdsaanbod) staat centraal in het project 'Over Drempels', dat in nauwe samenwerking en met middelen van het departement Cultuur, Jeugd en Media uitgerold werd. We doen dat met aandacht voor specifieke doelgroepen, de koppeling met OverKop-huizen en lokale samenwerkingsverbanden. Er wordt een onderzoeksopdracht opgezet om de werkende factoren in de samenwerking te verhelderen en mogelijk te verduurzamen. We koppelen dit zowel aan het JKP als aan de beleidsontwikkelingen binnen de jeugdhulp. Ook binnen onze gemeenschapsinstellingen zetten we verder in op de verbinding 'binnen' en 'buiten' door de banden met het jeugdwerk en vrije tijdsactoren aan te halen.

Samen met de minister van Gelijke Kansen en de minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding engageren we ons om het komende jaar verder werk te maken van een inclusieve maatschappij met focus op kinderen en jongeren. Deze actie is gelinkt aan het JKP.

Samen zetten we concrete acties op die jongvolwassenen uitzicht geven op een zelfstandig leven.

De doelgroep jongvolwassenen verdient bijzondere aandacht. We verduurzamen de genomen initiatieven in het kader van het beleidsplan jongvolwassenen. De instrumenten die we hiervoor inzetten zijn het actualiseren van het actieplan jongvolwassenen om voorzieningen beter te ondersteunen in het werken met deze doelgroep, uitbreidingsbeleid dat kwaliteitsvolle, outreachende en integrale begeleiding van jongvolwassenen in (dreigende) dak- en thuisloosheid financiert en het verder consolideren en ondersteunen van de 12 lokale en regionale coalities die concrete acties uitrollen om jongerenthuisloosheid te voorkomen en te beëindigen.

We blijven een coördinerende rol opnemen in de gespecialiseerde opvang en integrale begeleiding van slachtoffers van mensenhandel. We volgen de proefprojecten op die we opgezet hebben voor slachtoffers van tienerpooiers, we stellen het aanbod bij waar nodig en operationaliseren de opvang van niet-begeleide minderjarige vluchtelingen die slachtoffer zijn van mensenhandel binnen de uitrol van veilig verblijf in Vlaanderen.

We rollen de Kindreflex verder uit naar belendende sectoren

Na de uitrol van de Kindreflex naar de CAW's, de ziekenhuizen en de geestelijke gezondheidszorg en het gelopen traject voor het jeugdwerk in het opmerken van en omgaan met verontrusting en kindermishandeling, maken we verder werk van de evaluatie en het onderzoek naar welke stappen nodig zijn om te komen tot een actueel handelingskader voor het omgaan met verontrusting in andere sectoren zoals het onderwijs of de kinderopvang.

We zetten in op een lokale, buurtgerichte ketenaanpak bij jeugddelinquentie

We schuiven een lokaal afgestemde ketenaanpak naar voor in situaties waar een verontrustende thuissituatie aan de basis ligt van jeugddelinquentie. We volgen de bevindingen van de lokale aanpak in Antwerpen (Kompas+) op en sturen – samen met de minister van Justitie en Handhaving – aan op actieve deelname van jeugdhulpactoren in de intensieve begeleiding van jongeren in hun context. We nemen ook de nodige initiatieven om de input van jeugdhulp in de lokale ketenaanpak te ondersteunen. In het kader van Vlaamse Veerkracht (Wijkverbeteringscontracten – integrale ketenaanpak welzijn-justitie-lokale besturen, VV151) is extra geïnvesteerd in een dergelijke aanpak. We volgen in 2024 vijf projecten (Antwerpen, Genk, Gent, Mechelen en Kortrijk) actief op in functie van versterkte inzichten in het belang van lokale samenwerking justitie-lokale besturen-welzijn en brengen werkzame factoren in kaart in functie van het verduurzamen van deze manier van werken. We voorzien ook in een decretale verankering van de lokale ketenaanpak jeugddelinquentie minimaal voor elk gerechtelijk arrondissement. Daartoe heb ik samen met mijn collega-minister van Justitie en Handhaving een voorstel ingediend tot wijziging van het decreet jeugddelinquentierecht dat op 13 oktober 2023 een 2^e keer principieel goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering. Het ontwerp van decreet bepaalt ook welke partners aan een casuoverleg voor ketenaanpak kunnen deelnemen, met welke finaliteit en volgens welke modaliteiten een casuoverleg met toepassing van artikel 458ter Strafwetboek kan plaatsvinden.

We participeren in de lokale integrale veiligheidscellen en ondersteunen de lokale besturen in de uitbouw van hun regierol in een gecoördineerde aanpak van radicalisering.

In het raam van het ontwikkelde decretale kader voor de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R) in Vlaanderen nemen we onze actieve rol verder op in functie van de afstemming van trajecten inzake radicalisering met focus op kinderen en jongeren.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 4.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2MA-WT van Opgroeien regie.

OD 4.2: We capteren de stem van de wetenschap, het middenveld en de gebruikers met het oog op een evidence-based welzijns- en zorgbeleid dat aansluit op de noden van de gebruikers

We betrekken actief alle gebruikers, zowel kinderen en jongeren als hun gezinnen, binnen een geïntegreerd beleid

Om de stem van de jongeren en de ouders binnen de jeugdhulp verder te versterken, zetten we verder in op het cliëntenforum, een netwerkorganisatie die vanuit een onafhankelijke positie opkomt voor de belangen van kinderen, jongeren, ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken in de jeugdhulp en hun stem wil versterken.

We evalueren op basis van wetenschappelijk onderzoek de aanpak van jeugddelinquentie in Vlaanderen.

Het decreet jeugddelinquentierecht hecht veel belang aan (wetenschappelijk) onderbouwd werken en voorziet in een permanente monitoring en evaluatie van het decreet. We hebben dan ook een eerste evaluatieonderzoek opgestart, voortbouwend op het vooronderzoek dat door het Steunpunt WVG uitgevoerd werd met betrekking tot de "Monitoring en evaluatie van het decreet jeugddelinquentierecht". De focus van het onderzoek zal uitgaan naar de implementatie en doelrealisatie van het decreet op niveau van het jeugdparquet. Er

zal ook nagegaan worden of er indicaties zijn van een gewenste verandering ten opzichte van de situatie voor de inwerkingtreding van het decreet en wat mogelijke knelpunten en verbeterpunten zijn met betrekking tot de maatregelen die in de eerste fase van het decreet mogelijk waren. De eerste resultaten worden midden 2024 verwacht.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 4.2' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2MA-WT van Opgroeien regie.

SD 5: Armoedebestrijding

OD 5.1: In kader van een gecoördineerde armoedebestrijding voeren we een versterkt armoedebeleid naar kinderen, jongeren en hun gezinnen in de jeugdhulp

We werken aan een nieuw beleid wat betreft de cliëntbijdragen in de jeugdhulp.

Het onderzoek naar de kosten en de bijdragen van cliënten in de jeugdhulp (en het traject "Kind van de rekening") onderzocht op basis van de regelgeving en de huidige praktijk de faciliterende en de belemmerende factoren voor een meer transparant en afgestemd beleid over cliëntbijdragen. Op basis van de resultaten uit dit onderzoek zetten we in 2024 een beleidstraject op, waar we intersectoraal, zowel regelgevend als empirisch, in afstemming met de stakeholders, bekijken welke afstemming mogelijk is, op korte en op langere termijn.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 5.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2MA-WT van Opgroeien regie.

1.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

JEUGDHULP, MVG excl. DAB

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	0	0	0	0	0	0
Toelagen (interne stromen (IS))	830.209	43.541	873.750	835.191	43.541	878.732
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	830.209	43.541	873.750	835.191	43.541	878.732
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Globaal wijzigt het vastleggingskrediet naar 873.750 keuro en het vereffeningskrediet naar 878.732 keuro. Dit ten gevolge van wijzigingen die geduid worden bij de begrotingsartikelen.

1.2.1. Departement Zorg

Ontvangstenartikelen

GB0-9GEFAMX-OI - OPGROEIEN REGIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat enkele ontvangsten specifiek in het kader van jeugdhulp maar valt weg in 2024.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2023	7	0	0
Bijstellingen BO 2024	-7	0	0
BO 2024	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De 7 keuro m.b.t. het saldo van EU-subsidie i.k.v. PANDA waarvan ontvangst in 2023 bij Opgroeien regie zat, maar uitgaven bij Agentschap Opgroeien, valt weg in 2024.

Uitgavenartikelen

GB0-1GEF2MX-IS - OPGROEIEN REGIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de werkingstoelage richting Opgroeien voor jeugdhulp. Voor meer detail wordt verwezen naar de bespreking van de begroting van Opgroeien regie.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	816.339	816.339
<i>Index</i>	16.327	16.327
<i>Compensaties</i>	-356	-356
<i>Andere bijstellingen</i>	27.570	27.570
BO 2024	859.880	859.880
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar CB0-1CBX2AC-PR	-20	-20	Actieplan Energie-efficiëntie
Van GE0-1GDF2LA-WT	164	164	Overdracht voor subsidie aan Cachet
Naar GB0-1GGF2RX-IS	-500	-500	Terugzetten éénmalige compensatie naar VAPH voor taskforce jeugdhulp
TOTAAL	-356	-356	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Aangroei pleegzorg	8.731	8.731	Kostendrijver jeugdhulp – ingeschat op basis van evolutie in voorgaande jaren
Weddedrift sector jeugdhulp	1.771	1.771	Kostendrijver jeugdhulp – ingeschat op basis van evolutie in voorgaande jaren
Specifieke acties en HCA	321	321	Kostendrijver jeugdhulp – ingeschat op basis van evolutie in voorgaande jaren
Intra Familiaal Geweld - jeugdhulp (zie ook inhoudelijk luik BBT omtrent Veilige Huizen)	747	747	Budget voor aanwerving extra personeel bij de Vertrouwenscentra Kindermishandeling en voor extra begeleidingen in dit kader door andere jeugdhulpvoorzieningen
Uitbreidingsbeleid Integrale jeugdhulp	16.000	16.000	Uitbreidingsbeleid jeugdhulp dat wordt geconcretiseerd in Crisis- en investeringsplan Jeugdhulp
TOTAAL	27.570	27.570	

GB0-1GEF5MX-IS - OPGROEIEN REGIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de investeringsmachtiging en -toelage richting Opgroeien voor jeugdhulp. Voor meer detail wordt verwezen naar de bespreking van de begroting van Opgroeien regie.

Kredietevolutie:

(duizend euro)		
	VAK	VEK
BA 2023	13.870	18.852
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	13.870	18.852
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er gebeurt geen bijstelling van het krediet. Dit wordt eventueel bij BA2024 herbekeken.

1.2.2. Overige entiteiten onder gezag

Entiteit: Opgroeien regie

Ontvangstenartikelen

De belangrijkste evoluties gekoppeld aan ISE Jeugdhulp worden onder deze rubriek besproken.

Artikel GDF-BGEDAZZ-OI omvat alle toelagen die ontvangen worden door het agentschap Opgroeien regie.

De belangrijkste kredietevoluties van de toelagen i.k.v. jeugdhulp werden hierboven reeds besproken. Zo wordt de toelage bij BO2024 verhoogd met 43.541 keuro.

Artikel GDF-BGEDAMA-OW, ontvangsten werking en toelagen jeugdhulp, worden bijgesteld.

Ten opzichte van BA2023 worden de ontvangsten uit de gezinsbijslagen van geplaatste kinderen constant gehouden.

De verhoogde terugvordering van ten onrechte uitbetaalde subsidies van BA2023 ten bedrage van 1.900 keuro wordt bij BO2024 terug gedraaid.

Artikel GDF-BGEDAMA-OW, ontvangsten werking en toelagen jeugdhulp, worden bijgesteld.

De middelen vanuit federaal worden ook voor 2024 ingeschat op 8.150 keuro. Het betreft hier enerzijds de middelen vanuit justitie en anderzijds de middelen vanuit Fedasil.

Uitgavenartikelen

Hieronder worden de evoluties in de uitgaven verbonden aan ISE Jeugdhulp besproken.

Artikel GDF-AGEF2MA-WT, werking en toelagen Jeugdhulp

De evolutie in de uitgaven weerspiegelt zich aan de duiding bij de evolutie bij de ontvangsten.

Artikel GDF-AGEF5MA-WT, werking en toelagen jeugdhulp

De evolutie in de uitgaven weerspiegelt zich aan de duiding bij de evolutie bij de ontvangsten.

2. ISE Groeipakket

Het beleid inzake het Groeipakket omvat de toelagen toegekend aan de gezinnen in het kader van het gezinsbeleid. Het geeft gezinnen maximaal de kans elk kind te laten groeien en zich zo volledig mogelijk te ontplooiën. Bovendien biedt het gezinnen ondersteuning bij de kosten van de opvoeding van kinderen. In de toelagen Groeipakket zitten de startbedragen, de maandelijkse uitkeringen zoals basisbedragen en toeslagen en de jaarlijkse universele, selectieve en andere toelagen.

Prestatie-informatie: aandeel kinderen met een sociale toeslag Groeipakket

De sociale toeslag is een tegemoetkoming voor gezinnen die met hun inkomen de opvoedingskosten moeilijker kunnen dragen.

De indicator kan gelinkt worden aan: Strategische doelstelling 5: Armoedebestrijding; Operationele doelstelling 5.1: We blijven het Groeipakket, met name de sociale toeslag en de selectieve participatietoeslag, gericht inzetten in de strijd tegen kinderarmoede.

Er werd in december 2022 een sociale toeslag uitbetaald aan 24,2% van de kinderen met een Groeipakket. Het gaat om 394.470 kinderen (uit 203.536 gezinnen). Het aantal kinderen met sociale toeslag neemt naar aanleiding van maatregelen van de regering bij de BO 2023 toe naar 490.022 in juni 2023.

Meer cijfers in verband met het Groeipakket zijn terug te vinden op www.groeipakket.be/voor-professionelen/cijfers.

2.1 Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: We blijven het Groeipakket inzetten als een krachtige pijler in het Vlaamse gezinsbeleid

OD 1.1: We borgen het Groeipakket met bijzondere aandacht voor de opdrachten 'kinderopvang- en zorgtoeslag'

In 2023 is de achterstand bij de behandeling van de aanvragen zorgtoeslagevaluatie weggewerkt. We integreren nu de sterktes van de vereenvoudigde procedure in een geoptimaliseerd model van zorgtoeslagevaluatie, met de nadruk op een korte doorlooptijd en een eenduidige manier van inschalen op basis van objectieve gegevens. Hierbij wordt primair ingezet op kwaliteitsbewaking en uniformiteit door middel van een vier-ogenprincipe. We pasten hiervoor het uitvoeringsbesluit zorgtoeslag aan. Wat de doorlooptijd betreft, garanderen we dat gezinnen het resultaat van een zorgtoeslagevaluatie ontvangen binnen de 2 maanden nadat ze een volledig dossier hebben bezorgd. We optimaliseren het portaal zodat alle drempels die ouders kunnen ervaren in de digitale aanvraagprocedure weggewerkt zijn, waarbij we er onder meer voor zorgen dat ouders de reeds aangeleverde gegevens kunnen hergebruiken bij herzieningen. Tot slot onderzoeken we op basis van de noden die ons daaromtrent gesignaleerd worden of een laagdrempelige beroepsprocedure specifiek voor de zorgtoeslag opportuun is en hoe zo'n procedure er zou kunnen uitzien.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 1.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT en GDF-AGEF2UA-LO van Opgroeien regie.

OD 1.2: We monitoren en evalueren het Groeipakket en sturen bij waar nodig

We monitoren continu het Groeipakketdecreet en haar toepassing. We voorzien standaard beleidscijfers via dashboards, die ieder kwartaal worden geactualiseerd. Een deel van deze cijfers wordt nu sneller en toegankelijker ontsloten via de website www.groeipakket.be. Deze maandelijkse beleidsmonitoring zal op basis van voorlopige cijfers een eerste, snelle inschatting geven van het aantal kinderen en gezinnen dat recht heeft op het Groeipakket, evenals het bedrag dat maandelijks wordt toegekend. Een meer gedetailleerd inzicht wordt geboden via de kwartaalcijfers uit de dashboards.

We presenteren in 2024 de resultaten van 5 jaar Groeipakket.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 1.2' worden aangerekend op begrotingsartikel GN0-AGEF2QA-WT van VUTG en op begrotingsartikel GDF-AGEF2QB-WT van Opgroeien regie.

OD 1.3: We informeren gezinnen en belanghebbenden efficiënt en transparant, met het oog op het begeleiden van de burger naar zijn rechten

We zetten via het programma 'klant centraal' een volgende stap in de ontwikkeling van de dienstverlening om gezinnen aangepaste en gerichte ondersteuning en communicatie te kunnen bieden in verband met hun Groeipakket. We onderzoeken welke partners in het kader van het Groeipakket een (sterkere) rol kunnen opnemen bij het informeren, de toeleiding en de gezamenlijke ondersteuning van gezinnen die zij (beter) bereiken, en werken deze rol samen met de betrokken partners concreet uit.

We implementeren een datastrategie die door het slim koppelen van data zal toelaten te monitoren welke klanten met welke noden we via welk kanaal optimaal kunnen ondersteunen om de beschikbare digitale, semi-digitale of fysieke dienstverleningskanalen zo doelgericht mogelijk in te zetten.

We concretiseren de ambitie om - waar nodig - nog proactiever te informeren, via digitale kanalen zoals Mijn Burgerprofiel voor de gezinnen die gebruiker zijn, maar ook via niet-digitale weg. Zo willen we gezinnen sneller informeren over hun Groeipakket en tegelijkertijd de impact van reactieve communicatie en vragen verlagen.

In het kader van het digitale aanbod, onderzoeken we samen met Digitaal Vlaanderen of en in welke mate een transfer zou kunnen gebeuren van wat we nu aanbieden via het eigen platform Mijn FONS naar Mijn Burgerprofiel. Deze toegangspoort naar allerlei informatie en dienstverlening van de Vlaamse Overheid biedt functionele mogelijkheden die we voor het Groeipakket kunnen benutten, zoals notificaties on demand en digitalisering van formulieren.

Nog op het vlak van het digitale aanbod zetten we verdere stappen in het exploreren van de mogelijkheden van een chatbot. Er is op de sites www.fons.be en mijn.fons.be al een chatbot in gebruik rond het thema schooltoeslag. We ontwikkelen ook chatconversaties over andere thema's waarna we de noden en het nut kunnen evalueren. We onderzoeken ook AI-technologie, zoals bijvoorbeeld chatGPT, ter ondersteuning van het dossierbeheer FONS en ter ontsluiting van meer gespecialiseerde informatie over de regelgeving in verband met het Groeipakket.

We zetten, in het kader van het project Heerlijk Helder waarbij we alle informatiebrieven voor gezinnen zo helder en begrijpelijk mogelijk maken, de inspanningen van de afgelopen jaren verder. We ambiëren om tegen juni 2024 te voldoen aan de basiscriteria Heerlijk Helder. Deze informatiebrieven kunnen ook door alle uitbetalers gebruikt worden voor de eigen communicatie.

Om de burger beter te informeren en te ondersteunen over hun eventuele zorgtoeslagevaluatie, blijven we onze dienstverlening stapsgewijs verbeteren. We monitoren in samenwerking met verschillende partners (zoals uitbetalers, Huizen van het Kind, sociale partners) welke gezinnen één of meerdere drempels ervaren bij het proces zorgtoeslagevaluatie. We zorgen ervoor dat de verschillende kanalen van onze dienstverlening toegankelijk zijn voor elk burger.

We engageren ons ten volle in het project MOOI (Mantelzorgers op zoek naar Objectieve en Onafhankelijke Informatie). In dit project wordt met alle relevante partners toegewerkt naar innovatieve samenwerkingsmodellen om ouders kwaliteitsvol en correct te informeren over alle levensdomeinen voor de ondersteuning voor een kind met een beperking.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 1.3' worden aangerekend op begrotingsartikel GN0-AGEF2QA-WT van VUTG.

SD 2: Innovatie

OD 2.1: We digitaliseren en automatiseren onze dienstverlening met het oog op een efficiënt dossier- en klantenbeheer en investeren in een data-gedreven beleid

We zetten meer en meer in op een datagedreven beleid en focussen op verdere automatisering en digitalisering. Elk gezin kan een aangekondigde of onaangekondigde controle krijgen van een gezinsinspecteur in verband met het Groeipakket. We ontwikkelen verder de tool voor detectie via datamining van mogelijke anomalieën in dossiers. Hierbij wordt ter ondersteuning van de gezinsinspecteurs een steekproefpopulatie gegenereerd van nader te onderzoeken dossiers. De gezinsinspecteurs kunnen hierdoor gericht en efficiënter ingezet worden met als doel de gezinnen te voorzien van de juiste rechten in het Groeipakket.

In het kader van de zorgtoeslagevaluatie analyseren we verder welke voor het dossierbeheer noodzakelijke gegevens op een geautomatiseerde en elektronische wijze kunnen worden opgehaald bij authentieke bronnen, zodat dienstverlening nog beter kan gegarandeerd worden.

We optimaliseren verder de elektronische gegevensstromen of fluxen binnen het Groeipakket in het kader van automatische rechtentoekenning waarbij we streven naar een minimaal gegevensgebruik. Na een grondige voorbereiding met het agentschap Digitaal Vlaanderen kunnen we de elektronische gegevensfluxen binnen het Groeipakket zo optimaliseren dat we automatisch enkel gegevens van de burger moeten verzamelen die betrekking hebben op de tijdsperiode waarbinnen er effectief een dossier wordt aangehouden voor deze burger. We kunnen deze optimalisatie breed uitrollen binnen de Vlaamse overheid wat het minimale gegevensgebruik voor de burger verder zal ondersteunen.

We verbinden de Centrale Groeipakketapplicatie (CGPA) rechtstreeks met het Europese digitale informatienetwerk EESSI (Electronic Exchange of Social Security Information), waardoor elektronische berichten uitgewisseld kunnen worden tussen Europese uitbetalers van gezinsbijslagen. Op die manier verhogen we de

efficiëntie van de intra-Europese informatie-uitwisseling en de behandeling van dossiers waar er een Europese coördinatie moet gebeuren.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 2.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GN0-AGEF2QA-WT van VUTG.

OD 2.2: We zetten maximaal in op automatische rechtentoekenning

We bouwen de Centrale Groeipakketapplicatie (CGPA) in 2024 verder uit met aandacht voor het zo automatisch mogelijk toekennen van Groeipakketrechten. Bij deze ontwikkelingen besteden we telkens de nodige aandacht aan efficiëntie en het gebruikscomfort voor het dossierbeheer. We garanderen een performante werking van de applicatie CGPA door een continue verbetering van zowel de applicatie als de gerelateerde processen. Daarnaast zetten we verder in op de automatische gegevensverwerking in CGPA door middel van het integreren van nieuwe datastromen (fluxen). We optimaliseren het gebruik van de reeds beschikbare fluxen. Wanneer de aanbieder van fluxen deze inhoudelijk of technisch wijzigt, zorgen we ervoor dat de goede verwerking binnen het Groeipakket gegarandeerd blijft.

Voor de aanvragen van het startbedrag binnen het Groeipakket bestaat vandaag nog geen automatisering van de aanvragen voorafgaand aan de geboorte (aanvragen waar een kind al geboren is, zijn uiteraard wel controleerbaar via de bestaande gegevensfluxen). Controle van de papieren zwangerschapsattesten blijft in dit geval een manueel proces dat fraudegevoelig is. We onderzoeken in hoeverre een koppeling met een digitale kluis, in het bijzonder Vitalink, het papieren zwangerschapsattest zou kunnen vervangen. Op zijn minst zou dergelijke koppeling er kunnen toe leiden dat gegevens die via dit kanaal opgevraagd worden niet verder gecontroleerd moeten worden en dat controle zich kan beperken tot papieren attesten waarvan de gegevens niet beschikbaar zijn via Vitalink.

Eens de analyse en ontwikkeling van de generieke MAGDA-dienst 'actueel inkomen' door Digitaal Vlaanderen afgerond is, kunnen we verder werk maken van de ontwikkeling en implementatie van meer digitale alarmbelprocedures sociale toeslag en schooltoeslag, die gebruik maken van dit actueel inkomen. Hierdoor kunnen we de doelgroepen voor de alarmbelprocedures beter bereiken.

Om het niet opnemen van het recht op zorgtoeslag te voorkomen, zetten we breed in op informatiedeling via alle partners en kanalen. Zo zorgen we ervoor dat de evaluatie van specifieke ondersteuningsnoden kan opgestart worden, ongeacht tot wie het gezin zich wendt voor ondersteuning.

In nauwe afstemming tussen Opgroeien, het VAPH en andere belanghebbenden zetten we verder in op de realisatie van een "only once"-aanpak voor de inschaling van kinderen door maximaal gebruik te maken van al bekende gegevens. Op die manier willen we de administratieve lasten voor ouders beperken. Daartoe zetten we een proeftuin op waarbij we voor een beperkt aantal kinderen (tussen 0-6 jaar) een gedeelde beeldvorming gebruiken voor de inschaling van PAB en voor zorgtoeslagevaluatie. Op die manier hebben we tegen de zomer van 2024 een zicht op hoe het ICF-kader (International Classification of Functioning) een goede basis kan zijn voor een gedeeld inschalingsinstrument, zodat verdere stappen naar implementatie kunnen worden gezet.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 2.2' worden aangerekend op begrotingsartikel GN0-AGEF2QA-WT en GN0-AGEF2QA-LO van VUTG.

OD 2.3: We verhogen de efficiëntie binnen het Groeipakket en evolueren, in overleg met de private uitbetalingsactoren, naar 1 uitbetalingsactor

We blijven de werkzaamheden stroomlijnen binnen de sector Groeipakket en zetten verder in op een steeds gemeenschappelijker operationeel beheer. We nemen alle nodige voorbereidende stappen in de evolutie naar één uitbetalingsactor

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 1.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GN0-AGEF2QA-WT en GN0-AGEF2QW-IS van VUTG.

SD 3: Toegankelijkheid

OD 3.1: We bouwen de loketfunctie uit en zorgen voor geografische spreiding

Voor de ondersteuning bij het aanvragen van een zorgtoeslag voor kinderen met specifieke ondersteuningsnoden onderzoeken we de mogelijkheden om de dienstverlening dichterbij de gezinnen te brengen. Daarbij wordt gekeken naar de versterking en integratie van de partners binnen de netwerken van de Huizen van het Kind, waartoe ook de uitbetalers Groeipakket een decretale opdracht hebben. Een sterke verbinding met Zoë, de dienst die de evaluatie uitvoert, is hierbij van essentieel belang. We maken hier concrete afspraken over, in de eerste fase met de uitbetalers Groeipakket.

De afgelopen jaren zetten we reeds hard in op de samenwerking tussen de uitbetalers van het Groeipakket en de Huizen van het Kind. Het afgelopen jaar stond in het teken van enkele analyses omtrent deze lokale dienstverlening en samenwerkingen met het oog op een gerichtere uitbouw ervan. Op basis van een omgevingsanalyse vertrekkende vanuit de (kans)armoede-indicatoren detecteerden we 18 nieuwe gemeenten met kwetsbare doelgroepen waar er nog geen lokaal aanbod vanuit het Groeipakket bestaat. Samen met de uitbetalers van het Groeipakket contacteren we deze gemeenten proactief met het doel een samenwerking op te zetten rond een lokale, fysieke dienstverlening.

We werken samen met de VGC om via gerichte mailings scholen en kinderopvanginitiatieven met ingeschreven gezinnen die buiten Vlaanderen wonen, vlot te bereiken. Met de verspreiding van een folder op maat in Brusselse scholen en kinderopvanginitiatieven informeren we deze gezinnen proactief over hun rechten in het kader van het Groeipakket en zorgen we voor een snellere toeleiding.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 3.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GN0-AGEF2QA-WT en GN0-AGEF2QA-LO van VUTG.

SD 4: All policies

OD 4.1: We stemmen het evaluatie-instrument voor de zorgtoeslag specifieke ondersteuningsbehoefte af op een breder instrument voor de inschaling van zorgbehoeften van kinderen

Het onderzoek van het Steunpunt WVG met betrekking tot de noden bij kinderen met zorgbehoeften en welke tegemoetkomingen ze krijgen (de zorgtoeslag, ondersteuningstoeslag, het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevend en het persoonlijk assistentiebudget) werd afgerond in 2023. Aan de hand van de beleidsaanbevelingen gaan we na welke stappen we kunnen zetten om te komen tot meer harmonisering op vlak van de inschaling inzake de financiële tegemoetkomingen voor kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 4.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GN0-AGEF2QA-WT van VUTG en op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT van Opgroeien regie.

OD 4.2: In overleg met de betrokken bestuursniveaus werken we, rekening houdend met internationale wetgeving, een regeling uit waardoor asielzoekers vanaf hun erkenning recht hebben op het Groeipakket

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 4.2' worden aangerekend op begrotingsartikel GN0-AGEF2QA-WT van VUTG en op begrotingsartikel GDF-AGEF2QB-WT van Opgroeien regie.

OD 4.3: We bekijken op Europees niveau om de bedragen gezinsbijlagen aan te passen naar de levensstandaard van het land

Oostenrijk is door het Europees Hof van Justitie veroordeeld voor de verlaging van de bedragen van de gezinsbijlagen voor kinderen in andere EU-lidstaten met een lagere levensstandaard, want het creëerde hiermee een inbreuk op de Europese coördinatieregels met betrekking tot de sociale zekerheid. Dit precedent leidt ertoe dat een dergelijke unilaterale invoering niet mogelijk is.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 4.3' worden aangerekend op begrotingsartikel GN0-AGEF2QA-WT van VUTG en op begrotingsartikel GDF-AGEF2QB-WT van Opgroeien regie.

SD 5: Armoedebestrijding

OD 5.1: We blijven het Groeipakket, met name de sociale toeslag en de selectieve participatietoeslag, gericht inzetten in de strijd tegen kinderarmoede

Het Groeipakket is één van de meest effectieve maatregelen om kinderarmoede te bestrijden. De sociale correcties binnen het Groeipakket zijn uitgebreid en versterkt.

We blijven ervoor zorgen dat de gezinnen waarvan we op dat moment de inschrijvings- en financiële gegevens ter beschikking hebben, reeds voor de start van het schooljaar een schooltoeslag kunnen ontvangen.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 5.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GN0-AGEF2QA-WT en GN0-AGEF2QA-LO van VUTG en op begrotingsartikel GDF-AGEF2QB-WT van Opgroeien regie.

2.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

GROEIPAKKET, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	0	0	0	0	0	0
Toelagen (interne stromen (IS))	4.668.746	91.664	4.760.410	4.668.746	91.664	4.760.410
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	4.668.746	91.664	4.760.410	4.668.746	91.664	4.760.410
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Globaal wijzigt het vastleggingskrediet en het vereffeningskrediet naar 4.760.410 keuro. Dit ten gevolge van wijzigingen die geduid worden bij de begrotingsartikelen.

2.2.1. Departement Zorg

Uitgavenartikelen

GB0-1GEF2QX-IS - OPGROEIEN REGIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de beleidskredieten inzake het Groeipakket. Voor meer detail wordt verwezen naar de bespreking van de begroting van Opgroeien regie.

Kredietevolucie:

	VAK	VEK
BA 2023	4.566.879	4.566.879
<i>Index</i>	90.486	90.486
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-3.237	-3.237
BO 2024	4.654.128	4.654.128
Aanwending VAK-ruiter		

GB0-1GEF2QY-IS - VUTG

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de toelage aan het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid (VUTG).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	101.867	101.867
<i>Index</i>	3.293	3.293
<i>Compensaties</i>	-23	-23
<i>Andere bijstellingen</i>	1.145	1.145
BO 2024	106.282	106.282
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar SH0-1SKA2QA-WT	-23	-23	1) Inhuizing VAC overname beheer netwerk door FacBedrijf
TOTAAL	-23	-23	

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
IT VUTG	1.500	1.500	Bijkomende middelen ter financiering recurrente IT-investeringen
Efficiëntie en kerntaken - Besparing apparaat 2024 (niet loon)	-43	-43	In het kader van de generieke besparingen op de werkingsmiddelen wordt het budget verminderd met 43 keuro
Efficiëntie en kerntaken - Personeelsbesparing 2024	-312	-312	In het kader van een generieke besparing op personeel wordt het budget verminderd met 312 keuro
TOTAAL	1.145	1.145	

2.2.2. Overige entiteiten onder gezag

Entiteit: Opgroeien regie

Ontvangstenartikelen

Artikel GDF-BGEDAZZ-OI omvat alle toelagen die ontvangen worden door het agentschap Opgroeien regie. De toelage voor beleidskredieten Groeipakket (GB0-1GED2QX-IS) wordt hier voorzien en neemt toe met 87.249 keuro t.o.v. BA2023. De toename bestaat voor 90.486 keuro uit indexeringskosten en -3.237 keuro andere bijstellingen.

De meerkost van de indexering bestaat uit volgende componenten:

- De indexering van 2023 die in 2024 op kruissnelheid komt: +47.086 keuro.

- Daarnaast zullen de bedragen van de gezinsbijslagen in september 2024 nog met 2% worden geïndexeerd, wat een impact heeft van 21.156 keuro.
- Tot slot is er nog 22.244 keuro meerkost op de indexeringen omwille van de indexering (10,7%) van de selectieve participatietoelage voor schooljaar 2024-2025.

De andere bijstellingen (-3.237 keuro) kunnen als volgt verklaard worden:

- Het toepassen van de bestaande regelgeving leidt tot een verhoging van de uitgaven met 22.256 keuro. Deze toename is vooral gesitueerd bij de basisbedragen (+14.722 keuro) en de sociale toeslagen (+12.766 keuro).
- De uitvoering van de politieke afspraken bij BO2023 (uitbreiding van de doelgroep van de sociale toeslag, verhoging van de sociale toeslag en verhoging van de halfwezentoeslag) zorgt voor een meerkost van 5.146 keuro. Deze meerkost wordt wel gecompenseerd door een mindere uitgave van -38.500 keuro door het wegvallen van de éénmalige premie van 100 euro voor de kinderen met sociale toeslag.
- Tot slot wordt een toename verwacht van de uit te voeren regularisaties in 2024 met 7.861 keuro.

Artikel GDF-BGEFAQB-OW omvat de terugvorderingen i.k.v. groeipakket t.b.v. 35.968 keuro.

Uitgavenartikelen

GDF-AGEF2QB-WT GROEIPAKKET - TOELAGEN GEZINSBELEID

Op dit begrotingsartikel worden de toelagen i.k.v. het Groeipakket die via de private uitbetalingsactoren aan de gezinnen uitbetaald worden, ingeschreven. De toekenningen die gebeuren via de private uitbetalingsactoren worden geraamd op 3.501.160 keuro. Dit bedrag wordt overgemaakt via toelagensubsidies aan de private uitbetalingsactoren.

De evolutie in de uitgaven weerspiegelt zich aan de duiding bij de evolutie bij de ontvangsten.

GDF-AGEF2QW-IS GROEIPAKKET – KINDERBIJSLAGFONDSEN

De uitgaven in het kader van de responsabilisering m.b.t. de invordering van de debetten van de private uitbetalingsactoren t.b.v. 644 keuro worden hier ingeschreven.

GDF-AGEF2QY-IS GROEIPAKKET - VUTG

Dit begrotingsartikel heeft betrekking op het deel van de toelagen die via FONS. (VUTG) worden uitbetaald. Deze worden toegekend via een interne stroom waarvoor een benodigd bedrag is geraamd van 1.188.292 keuro. Bij de bepaling van deze interne stroom is uitgegaan van een marktaandeel van 24,25% voor FONS (behalve voor de sociale toeslagen en SEPAR, waar FONS een hoger marktaandeel realiseert van 30,10%).

2.2.3. Overige entiteiten onder toezicht

Entiteit: Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid (VUTG)

Omschrijving

In het uitbetalingslandschap van de gezinstoelagen is er 1 publieke uitbetalingsactor die het Groeipakket toekent en uitbetaalt nl. Fons. Naast Fons

heeft het VUTG een overkoepelende functie binnen de sector en verdeelt het de werkingssubsidie onder de 4 private uitbetalingsactoren.

Ontvangsten

De eigen ontvangsten bestaan uit de terugvorderingen m.b.t. teveel uitbetaalde gezinstoelagen voor 14.562 keuro en lopende ontvangsten voor 115 keuro. De terugvorderingen m.b.t. teveel uitbetaalde gezinstoelagen worden voor het volledige stelsel besproken bij Opgroeien Regie.

De betoelaging is tweeledig en bestaat voor het ene deel uit de toelage vanuit Opgroeien Regie voor het toekennen en uitbetalen van de toelagen gezinsbeleid door de publieke uitbetalingsactor Fons. Deze bedraagt bij BO24 1.188.292 keuro. Samen genomen met de terugvorderingen m.b.t. teveel uitbetaalde gezinstoelagen vormt dit de financiering van de toelagen van het Groeipakket aan uitgavenzijde. Verder ontvangt het agentschap een toelage van het departement Zorg ter financiering van de werking van het agentschap en de werkingssubsidie voor de private uitbetalingsactoren. Deze bedraagt 106.282 keuro.

De betoelaging stijgt met 27.360 keuro wat te wijten is aan een stijging van 22.945 keuro in de toelage vanuit Opgroeien Regie (de reden hiervoor wordt besproken bij Opgroeien Regie waar het volledige stelsel besproken wordt) en een stijging met 4.415 keuro in de toelage vanuit departement Zorg. De stijging van deze laatste wordt besproken langs de uitgavenzijde.

De eigen ontvangsten voor 14.677 keuro, de betoelaging voor 1.294.574 keuro en het overgedragen saldo vorige boekjaren voor 7.604 keuro vormen samen de totale ontvangsten voor 1.316.855 keuro.

Uitgaven

De werking van het agentschap en de werkingstoelage van de private uitbetalingsactoren samen voor 106.397 keuro bestaat grotendeels uit de werkingssubsidie voor de private uitbetalingsactoren voor 65.759 keuro. Deze middelen worden aangewend om onrechtstreeks mee te werken aan SD1, SD2, SD3 en SD5 van het Groeipakket. De uitgaven voor de werking van het agentschap zelf bestaan uit 31.765 keuro lonen en 8.873 keuro werking. Deze middelen worden ingezet voor alle operationele doelstellingen m.b.t. het Groeipakket met specifiek de nadruk op de operationele doelstellingen onder SD1, SD2, SD3 en SD5.

De uitgaven voor de werking van het agentschap en de werkingssubsidie van de private uitbetalingsactoren stijgen met 4.415 keuro veroorzaakt door het volgende: een stijging van 3.293 keuro omwille van indexering en een stijging met 1.500 keuro recurrent budget voor IT-onderhoudsinvesteringen voor de Groeipakket-applicatie. Deze stijgingen worden deels gecompenseerd door een daling met 355 keuro wegens de besparing efficiëntie en kerntaken van de Vlaamse Regering.

Uitgaven gezinstoelagen

De toelagen gezinsbeleid bedragen 1.202.854 keuro en stijgen met 29.179 keuro. Het betreft de toelagen die toegekend en uitbetaald worden door de publieke uitbetalingsactor Fons. De toelagen gezinsbeleid worden voor het volledige stelsel besproken bij Opgroeien Regie.

Buiten het over te dragen overschot van 7.604 keuro is er geen verschil tussen vastleggings- en vereffeningskrediet van het agentschap.

2.2.4. Overige entiteiten onder toezicht *Entiteit: Private uitbetalingsactoren*

Omschrijving

In het uitbetalingslandschap van de gezinstoelagen zijn er vier private uitbetalingsactoren die het Groeipakket toekennen en uitbetalen nl. Infino Vlaanderen, MyFamily, Kidslife Vlaanderen en Parentia Vlaanderen.

Ontvangsten

	BO24	BA23
Eigen ontvangsten	1.427	1.401
Betoelaging	66.403	63.692

De gezamenlijke begrote ontvangsten bedragen 78.299 keuro. De gezamenlijke ontvangsten bestaan onder andere uit 1.427 keuro eigen ontvangsten en 66.403 keuro toelagen. De betoelaging is tweeledig waarbij het grootste deel of 65.759 keuro werkingssubsidie bedraagt die vanuit het VUTG wordt toegekend en daarnaast 644 keuro betoelaging vanuit Opgroeien Regie m.b.t. het effectief innen van terugvorderingen bij de gezinnen voor teveel uitbetaalde gezinstoelagen. Naast de eigen ontvangsten en betoelaging is er een overgedragen overschot van 8.799 keuro vanwege 3 uitbetalingsactoren en een over te dragen tekort van 1.670 keuro van 1 uitbetalingsactor.

De gezamenlijke begrote ontvangsten stijgen met 4.585 keuro ten opzichte van BA2023 voornamelijk door de toevoeging van indexering ten belope van 2.711 keuro en de stijging in het overgedragen overschot met 1.792 keuro.

Uitgaven

	BO24	BA23
Werking private uitbetalingsactoren	67.824	64.146

De gezamenlijke begrote uitgaven bedragen 78.299 keuro in vastleggingskrediet en 67.824 keuro in vereffeningskrediet. Het verschil tussen beide is het over te dragen overschot voor 8.861 keuro en een overgedragen tekort van 1 uitbetalingsactor van 1.614 keuro. De begrote uitgaven bestaan voornamelijk uit personeelskosten voor de vier private uitbetalingsactoren voor een totaal van 38.939 keuro en algemene werkingskosten voor 27.899 keuro. Verder zijn de investeringen geraamd op 986 keuro. Deze uitgaven dienen om onrechtstreeks mee te werken aan SD1, SD2, SD3 en SD5 van het Groeipakket.

De gezamenlijke begrote uitgaven stijgen met 4.585 keuro in vastleggingskrediet ten opzichte van BA2023 en stijgen met 3.678 keuro in vereffeningskrediet. De stijging in uitgaven volgens het vastleggingskrediet is voornamelijk te wijten aan een stijging van de uitgaven wegens indexering en een stijging van het overgedragen tekort van het boekjaar met 845 keuro van één uitbetalingsactor.

De gezinstoelagen die toegekend worden door de vier private uitbetalingsactoren worden begroot en besproken bij het agentschap Opgroeien Regie.

3. ISE Geïntegreerd gezinsbeleid

De dienstverlening van Opgroeien zet zich in voor de gezinnen als één geheel waarbij er geen scheidingslijnen zijn tussen preventieve gezinsondersteuning, kinderopvang, het Groeipakket en adoptie.

Prestatie-informatie: aandeel kinderen met minstens 1 consult in de eerste drie levensmaanden

In 2022 kreeg 91,2% van de borelingen in Vlaanderen een consult in de eerste 3 maanden. Hiervoor werd 49.359.580,97 euro uitgegeven.

De indicator maakt duidelijk welk aandeel van de kinderen geboren in een bepaald jaar binnen de eerste levensmaanden minstens 1 keer op consult kwamen op het consultatiebureau.

Deze indicator geeft uitvoering aan 'OD: We volgen de ontwikkeling van kinderen op en realiseren geïntegreerde gezinstrajecten op hun maat' onder 'SD: Met een geïntegreerd gezinsbeleid willen we aan alle kinderen in Vlaanderen, waar of hoe ze ook geboren zijn, maximale kansen geven'.

3.1 Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: Met een geïntegreerd gezinsbeleid willen we aan alle kinderen in Vlaanderen, waar of hoe ze ook geboren zijn, maximale kansen geven

OD 1.1: We volgen de ontwikkeling van kinderen op en realiseren geïntegreerde gezinstrajecten op hun maat

We zetten met de lokale teams van Opgroeien verder in op een kwalitatieve ondersteuning van gezinstrajecten tijdens de eerste 1.000 dagen. Volgens de principes van het proportioneel universalisme schakelen we vanuit een zeer lokaal georganiseerde opvolging van gezinnen met jonge kinderen waar nodig generieke, specifieke of aanvullende ondersteuning, zorg en hulp bij. We organiseren daarbij de lokale teams Opgroeien in functie van hun verdere inzet in geïntegreerde gezinstrajecten onder andere in verband met de opdrachten en het bijschakelen vanuit universele zorg en ondersteuning.

Daarnaast blijven we actief de mogelijkheden bekijken om de opvolging van de gezinstrajecten voor gezinnen met kinderen van 0 tot 3 jaar maximaal te laten aansluiten op de evoluties in de pre- en postnatale zorg binnen en buiten het beleidsdomein (zie hieronder en 1.2). Deze acties zijn gelinkt aan het JKP.

Inzetten op het voorkomen en eventueel opsporen van Adverse Childhood Events (ACE's)

Volgens internationaal onderzoek wordt de helft van de kinderen en jongeren blootgesteld aan één of meerdere ingrijpende negatieve ervaringen of Adverse Childhood Events (ACE's) vóór de leeftijd van achttien jaar. De opeenstapeling van verschillende van deze gebeurtenissen kan leiden tot ernstige verstoring van het stresssysteem van kinderen. We zijn daarom gestart met het creëren van een ondersteuningsaanbod voor de eerstelijnszones gericht op het voorkomen van gezondheids- en welzijnsproblemen bij kinderen die opgroeien in een gezin met meerdere kwetsbaarheidsfactoren.

Vanaf november 2023 zijn in 10 pilootprojecten 10 organisaties gedurende 13 maanden aan de slag. Het instrumentarium dat getest wordt (methodieken, vorming, zorgpaden, samenwerkingsmodellen, gesprekstechnieken, ...) zet in op het continuüm van preventie tot herstel en bouwt verder op bestaande inzichten en praktijken. De organisaties werken allen nauw samen met een eerstelijnszone

waarbinnen ontwikkeld materiaal uitgetest wordt op basis waarvan aanpassingen kunnen worden doorgevoerd. We ondersteunen de projecten via een financiële impuls én via vormingen en coaching door een consortium van universiteiten, hogescholen en middenveldorganisaties, gecoördineerd door de Koning Boudewijnstichting. Gelijktijdig met en flankerend aan de pilootprojecten, loopt een praktijkgericht implementatie- en evaluatieonderzoek.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 1.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GDFAGEF2UA-LO van Opgroeien regie.

OD 1.2: We willen voor zwangere vrouwen zo snel mogelijk een zorgtraject op maat starten om aanstaande ouders te ondersteunen in hun ouderschap, met bijzondere aandacht voor risicozwangerschappen

De geïntegreerde gezinstrajecten vullen we beleidsdomeinbreed op maat in

De ondersteuning van ouderschap, ook tijdens de zwangerschap en gelinkt met Infant Mental Health, maakt deel uit van geïntegreerde gezinstrajecten. Deze trajecten zijn ingebed in de screening en netwerken van perinatale mentale gezondheid, zetten gericht in op kraam- en gezinszorg en alertheid bij het vermoeden van een handicap. Hierbij worden linken gelegd naar de rol van de Huizen van het Kind en de regierol van het lokaal bestuur inzake lokaal sociaal beleid. Deze actie is gelinkt aan het JKP.

Inzetten op perinatale zorgpaden vanuit een verbinding gezondheid - welzijn

We implementeren verder de lokale perinatale zorgtrajecten waarbij er vanuit de gezondheidszorg verbindingen worden gelegd naar de geestelijke gezondheidszorg en de welzijnszorg. We vermelden het pilootproject waarbij in de eerstelijnszones in Leuven, Zuidoost Hageland en Demerland met alle zorgactoren een gedragen geïntegreerd perinataal zorgtraject bij laag-risico zwangerschap wordt uitgetekend en uitgetest en dat tot aanbevelingen zal leiden voor een eventuele uitrol in Vlaanderen. Ook het instrument voor psychosociale anamnese vroeg in de zwangerschap hanteren we. Hierbij bundelen we de krachten van PeriNet (voorheen het Vlaams Expertise Netwerk Perinatale Mentale Gezondheid) en het project Born in Belgium Professionals.

Op basis van het rapport van het Vlaams Expertise Netwerk Perinatale Mentale Gezondheid 'Vlaamse visie en prioriteiten ter ondersteuning van perinatale mentale gezondheid' doen we gerichte investeringen om het aanbod ter preventie en ter behandeling van perinatale mentale problemen, te versterken. In proeftuinen in 5 Huizen van het Kind wordt veerkrachtondersteunend groepsaanbod gerealiseerd onder coördinatie van Expertisecentrum Kraamzorg De Kraamvogel.

Aanklappende en meer geëigende jeugdhulp ten aanzien van zwangeren realiseren

Binnen het luik van de intensieve jeugdhulp tekenen we in overleg met de Centra Integrale Gezinszorg (CIG), de Centra Kinderzorg en Gezinsondersteuning (CKG) en andere jeugdhulporganisaties een aanklappende en meer geëigende jeugdhulp ten aanzien van aanstaande ouders uit. Dit gebeurt in het kader van een reconversiebeweging waarbij bestaande capaciteit op een innovatieve manier wordt ingevuld. Concreet gaat het om intensieve begeleiding thuis of in het kader van studiowerking met focus op praktische en emotionele voorbereiding op de bevalling, het opbouwen van gehechtheid, traumasensitief opvoeden, enz.

Door het realiseren van zorggarantie bij (dreigende) uithuisplaatsing willen we in de meest precaire situaties toch een kansrijke vroege ontwikkeling van kinderen garanderen. We bundelen daartoe de krachten van onder meer de lokale teams van Kind en Gezin en de kinderopvang enerzijds en pleegzorg en gezinshuizen anderzijds. Zorggarantie realiseren impliceert waar nodig ook het integreren van bv. Infant Mental Health, drughulpverlening en de Signs of Safety-methodiek.

We ondersteunen gedetineerden in hun ouderrol. Prioritair doen we dit naar aanstaande en jonge moeders die met hun kind in de gevangenis verblijven. We ontwikkelden al goede praktijken in Brugge. We onderzoeken in overleg met het federale niveau de mogelijkheid om in een aantal gevangnissen een structureel aanbod preventieve ondersteuning aan te bieden.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD. 1.2' worden aangerekend op begrotingsartikel GD01GAF2ZZ-LO en begrotingsartikels GDF-AGEF2MA-WT en GDF-AGEF2UA-WT van Opgroeien regie.

OD 1.3: We zetten in op het blijvend realiseren van een hoge vaccinatiegraad bij kinderen en kwetsbare zwangere vrouwen

We volgen het resultaat van de procesaudit vaccinaties op om zo de kwaliteit van de onderzochte processen verder te optimaliseren en verder in te zetten op het voorkomen van koude keten-incidenten. In overleg met de federale overheid onderzoeken we de mogelijkheid om de monitoring en opvolging van de verplichte poliovaccinatie te automatiseren.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 1.3' worden aangerekend op begrotingsartikel GDFAGEF2UA-LO van Opgroeien regie.

SD 2: Toegankelijkheid

OD 2.1: We zijn als erkennende en subsidiërende overheid een competente partner

We willen gedeelde verantwoordelijkheid en samenwerking stimuleren gezien het belang ervan in het beoogde geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid. Hiervoor moeten we inzetten op sociaal ondernemerschap en een vernieuwde manier van erkennen en financieren. We gaan daarbij verder op de ingeslagen weg voor onder meer de Huizen van het Kind en de buitenschoolse opvang en activiteiten. De lokale besturen zijn in deze telkens een belangrijke partner, ook al omwille van de regierol inzake lokaal sociaal beleid.

We continueren in samenwerking met VVSG de ondersteuning van lokale besturen en lokale samenwerkingsverbanden in de uitrol van het decreet lokaal sociaal beleid. Zo groeit ook de uitbouw van de lokale loketten kinderopvang gestaag verder. In de zomer van 2023 was in 91% van de Vlaamse gemeenten een gesubsidieerd lokaal loket kinderopvang actief. De doelstelling is het maximaliseren van dit percentage. We streven ook naar betrouwbare en kwaliteitsvolle registraties om ons uitbreidingsbeleid nog meer te kunnen afstemmen op reële tekorten. Enkel dan kunnen deze loketten de spil zijn van een kinderopvangmodel op maat van de noden van ouders, de arbeidsmarkt en de ruimere samenleving. We verkennen daarbij samen met Digitaal Vlaanderen de mogelijkheden om bijvoorbeeld een centrale registratietool te ontwikkelen, die lokale besturen moet toelaten het bestaande aanbod aan buitenschoolse opvang en activiteiten en het bereik van kwetsbare gezinnen en kinderen met specifieke zorgbehoeften in kaart te brengen.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 2.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GDFAGEF2UA-LO en GDF-AGEF2UA-WT van Opgroeien regie.

OD 2.2: We faciliteren een positieve leefomgeving voor kinderen en hun gezinnen met basisvoorzieningen en specifieke buurtgerichte initiatieven

Inzetten op Huizen van het Kind als geïntegreerde basisvoorzieningen

Op basis van de foto van Huizen van het Kind in 2022 en in lijn met de ontwikkelingen in het kader van het geïntegreerd gezins- en jeugdzorgbeleid, zetten we in op de versterking van de Huizen van het Kind. We onderzoeken op welke manier universele zorg en ondersteuning in elk Huis van het Kind aanwezig kan zijn. We willen ook de perinatale ondersteuning van (aanstaande) ouders versterken. We stimuleren partnerschappen van de lokale loketten kinderopvang in de Huizen van het Kind, samen met de lokale besturen. Tot slot verkennen we de verbinding met de eerstelijnszones en onderzoeken we hoe we de ondersteuning rond aanvraag zorgtoeslagevaluatie dichter en efficiënter bij de gezinnen kunnen brengen.

We werken, samen met de VGC, verder aan een geïntegreerd Vlaams gezinsbeleid in Brussel. In 2024 ligt de focus op de operationalisering van de 7 fysieke locaties Huis van het Kind en 11 ankerpunten. Bijzondere aandacht gaat naar de integratie van de consultatiebureaus daarin. Daarnaast wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van het nieuwe samenwerkingsverband Huis van het Kind Brussel. Daarbij wordt aansluiting gezocht met kinderopvang en het lokaal loket, de brede school en buitenschoolse activiteiten.

Inzetten op een doorgaande lijn tussen opvang en onderwijs voor jonge kinderen (0- 6 jaar)

We streven ernaar om de verbinding tussen kinderopvang en kleuteronderwijs verder uit te bouwen. Het project Doorgaande lijn, waarin nagegaan wordt hoe de pedagogische en zorgcontinuïteit voor het jonge kind (0 tot 6 jaar) kan worden versterkt in een lokaal partnerschap tussen kinderopvang baby's en peuters, kleuteronderwijs en buitenschoolse kleuteropvang, heeft een eerste fase afgerond (de uitgaven worden aangerekend op project Doorgaande lijn kinderopvang – onderwijs, VV147). In een eerste fase werden de mogelijkheden en moeilijkheden van een geïntegreerde samenwerking in kaart gebracht. Op basis daarvan is er een eerste stap in het creëren van meer regelluwte gezet. Deze regelluwte biedt meer mogelijkheden tot meer geïntegreerde samenwerking en experimenteren. In de tweede fase zullen gerichte acties verdergezet en gedocumenteerd worden met het oog op het beschrijven van praktijkmodellen en het formuleren van beleidsadviezen in functie van eventuele verderzetting en/of reguliere verankering.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 2.2' worden aangerekend op begrotingsartikel GDFAGEF2UA-WT van Opgroeien regie.

OD 2.3: We realiseren een groeipad van de capaciteit, de toegankelijkheid, de financiële leefbaarheid en de werkbaarheid in de kinderopvang met voorrang voor werkende ouders en ouders in een traject naar werk

We doen een extra investering voor kwaliteit en werkbaarheid in de kinderopvang

We werken verder aan het gelijke subsidiespeelveld in de kinderopvang. Om de leefbaarheid van de voorzieningen groepsopvang met louter de basissubsidie te versterken, verhogen we de basissubsidie (T1) naar 3.000 euro per plaats.

Daarnaast zorgen we ervoor dat minstens 5.000 reeds vergunde plaatsen met enkel de basissubsidie T1, kunnen omschakelen naar de hogere T2 subsidie voor inkomenstarief. We geven daarmee de betrokken initiatieven extra ruimte om te investeren in betere loon- en arbeidsvoorwaarden voor en in ondersteuning van hun medewerkers, en zo ook de pedagogische kwaliteit. Maar evenzeer ook introduceren we zo het inkomenstarief voor meer plaatsen wat de financiële toegankelijkheid van deze kinderopvang versterkt. Bovendien geven we zo ook meer ruimte aan de financiële leef- en werkbaarheid van de betrokken kinderopvangorganisaties.

Opganginitiatieven die de omschakeling naar T2 subsidie aanvroegen, maar deze nog niet kregen toegekend in juni 2023 door de beperkingen van het budget krijgen daartoe nu effectief wel de kans. Ze zijn echter niet verplicht om om te schakelen naar T2. Ze kunnen er ook voor kiezen te blijven werken met de basissubsidie T1, die nu ook sterk wordt verhoogd.

In 2024 investeren we ook verder in uitbreiding van het aanbod. We voorzien budget voor 5.000 nieuwe plaatsen. Zo voorzien we 3.000 nieuwe plaatsen met de verhoogde basissubsidie T1 die steeds kan aangevraagd worden voor nieuwe plaatsen kinderopvang die aan de vergunningsvoorwaarden voldoen. 2.000 nieuwe plaatsen met de T2 subsidie voor inkomenstarief kennen we toe op basis van een programmatie-oefening. We voorzien ook extra subsidiemodules voor ruimere openingsmomenten om meer mogelijkheden tot flexibele kinderopvang te bieden aan ouders met atypische werkuren.

In deze uitbreidingsplannen integreren we ook de uitbreidingen zoals voorzien voor 2024 in de meerjarenprogrammatie, met name de vrije toegang tot de subsidie voor nieuwe T1 plaatsen, de bijkomende T2 plaatsen in gemeenten die een groot tekort aantonen op basis van gegevens van het lokaal loket kinderopvang en de uitbreiding van de flexibele opvang met dringende opvangplaatsen en subsidiemodules voor verruimde openingsmomenten. We integreren hierin ook de herinzet van subsidies voor T2 plaatsen die in voorgaande jaren werden toegekend, maar die niet werden gerealiseerd of die inmiddels niet meer actief zijn Dit gebeurt bij voorrang in of zo dicht mogelijk bij de gemeenten waar deze subsidies voorheen actief of toegekend waren.

Samen met de Vlaamse minister van Werk starten we tot slot een project om kinderopvang via bedrijven nog sterker te stimuleren. We verlagen daartoe de drempel door een systeem te ondersteunen waarbij bedrijven kunnen investeren in bijkomende opvangplaatsen voor hun medewerkers in kinderopvanglocaties van bestaande organisatoren kinderopvang in de buurt van hun werknemers, en waartoe we als overheid bijdragen met de basissubsidie T1 (zie ook de 3.000 extra plaatsen in T1) en de mogelijkheid voor bedrijven om kosten ter zake fiscaal in te brengen. Voor het einde van het jaar zal ik samen met minister Brouns bij federaal minister Van Peteghem aandringen op een verbetering van het fiscaal stelsel. Zo kunnen werknemers dichtbij huis meer opvang ter beschikking hebben waar hun bedrijf mee in investeert.

We houden bij de versterkingen rekening met voorafnames en de principes zoals voorzien in de convenanten met de grootsteden voor de periode 2021 -2024.

Met deze aanpak zetten we noodzakelijke stappen in de verdere uitbouw van de kinderopvang als toegankelijke voorziening, met voldoende en voor gezinnen betaalbaar aanbod beschikbaar in de buurt.

Investeren in werkbaar werk op de werkvloer van de kinderopvang

We zetten sterk in op de verbetering van werkbaar werk op de werkvloer van de kinderopvang. Dit moet bijdragen aan meer kansen op kwaliteitsvol werk en minder werkdruk voor de medewerkers.

De visie van de Toekomstwerf Kinderopvang en het vergelijkende onderzoek met andere landen zijn duidelijk: het wettelijk toegelaten aantal kinderen per begeleider ligt in Vlaanderen hoger dan in alle andere onderzochte landen. Dit sluit aan bij de aanbeveling van de POC over veiligheid in de kinderopvang om de maximale kind-begeleider ratio in de kinderopvang te verlagen.

We zetten in 2024 daartoe een eerste significante stap en verlagen de maximale wettelijke ratio naar 1 begeleider per 5 kinderen in groepen met enkel baby's tot 12 maanden, 1 begeleider per 8 kinderen in groepen met enkel kinderen vanaf 12 maanden en 1 begeleider per 7 kinderen in gemengde groepen. Opvanginitiatieven krijgen 3 jaar de tijd om zich aan te passen aan deze ratio.

Ook logistieke medewerkers zullen volledig meegerekend worden voor deze lagere ratio. Zo kan de werkdruk voor de kinderbegeleiders toch al verminderd worden wanneer er op korte termijn geen bijkomende kinderbegeleiders worden gevonden. Logistieke medewerkers kunnen zo mogelijk interesse ontwikkelen om een kwalificerend traject te volgen naar een duurzame tewerkstelling als kinderbegeleider.

We maken ook de inzet van gekwalificeerde kinderbegeleiders via flexi-jobs mogelijk in de kinderopvang, zij het beperkt tot 20% van de prestaties. De federale regering heeft intussen beslist het stelsel uit te breiden naar de kinderopvangsector.

We verlagen de maximale wettelijke kind-begeleider ratio ook in de gezinsopvang naar 1 begeleider per 7 kinderen. We ondersteunen dit door diverse maatregelen die een mogelijk inkomensverlies voor de onthaalouder compenseren en die de job van kinderbegeleider in de gezinsopvang aantrekkelijker maken:

- We werken aan de verdere uitbreiding van het aantal onthaalouders dat kan overgaan naar het werknemersstatuut dat we in 2023 structureel in de subsidieregelgeving hebben ingeschreven. In 2024 voorzien we budget om bijkomend alvast 350 VTE onthaalouders toe te laten in te stappen in dit werknemersstatuut. Doordat onthaalouders-werknemers een vast loon krijgen voor de opvang van gemiddeld 4 voltijdse kinderen draagt dit ook bij tot een verlaging van het effectieve aantal kinderen dat zij tegelijk opvangen en dus de verlaging van de kind-begeleider ratio in de gezinsopvang.
- Voor aangesloten onthaalouders in het sui generis statuut impliceert het verlagen van de wettelijke kind-begeleider ratio een beperking van de piekprestaties met risico op verlies aan inkomen. Daarom trekken we hun onkostenvergoeding op met 3,27 euro per prestatie .
- Het verlagen van de wettelijke kind-begeleider ratio geeft ook voor de zelfstandige onthaalouders risico op inkomensverlies. Daarom verhogen we de T1 subsidie naar 2.000 euro per plaats.
- Door een federaal sociaal akkoord werd het gemiddeld gewaarborgd minimum maandinkomen (GGMMI) verhoogd in 2022, met als effect hogere RSZ-bijdragen bij organisatoren gezinsopvang voor hun onthaalouders in het sui generis statuut. Voor deze verhoging voorzagen we reeds een hogere subsidie in 2023. Ook in 2024 doet zich een dergelijke GGMMI-verhoging voor, waartoe we vanaf dan de subsidie analoog gaan verhogen.
- We voorzien een investerings- en renovatiepremie voor onthaalouders. Beginnende onthaalouders krijgen zo de mogelijkheid om hun opvanglocatie, die vaak hun eigen woning is, in te richten volgens de hedendaagse normen van een gezinsopvang. Reeds werkende onthaalouders kunnen op die manier hun opvanginfrastructuur na verloop van tijd vernieuwen. Dit verlaagt de financiële drempel om gezinsopvang te

kunnen opstarten en te blijven aanbieden, wat de aantrekkelijkheid van het beroep van onthaalouder versterkt.

Vereenvoudigen en doelgerichter maken van de voorrangregels

Zolang het aanbod nog niet toereikend is voor alle gezinnen die kinderopvang wensen te gebruiken, blijven we voorrangregels hanteren in de kinderopvang met een T2 subsidie.

Een organisator die een T2 subsidie ontvangt, realiseert voorrang bij de toegang tot de kinderopvang voor gezinnen waarvoor kinderopvang noodzakelijk is om te werken of om een opleiding met het oog op werk te volgen.

Deze organisator geeft absolute voorrang aan:

- Gezinnen die minstens 4/5de werken, of een 4/5de dagopleiding met het oog op werk volgen;
- Broertjes of zusjes van kinderen die op hetzelfde moment reeds gebruik maken van dezelfde kinderopvang;
- Bpleegkinderen

De organisator kan afwijken op de voorrang, vermeld in het eerste lid ten belope van maximaal 10% van het aantal vergunde kinderopvangplaatsen per kinderopvanglocatie, in het belang van het kind of omwille van een gezondheids- of welzijnssituatie in het gezin.

Verder werken aan de toekomst van kinderopvang

Eind 2022 ging op onze vraag de Toekomstwerf Kinderopvang van start. In een eerste tussentijds rapport van eind juni 2023 lanceerde de Toekomstwerf Kinderopvang een eerste reeks voorstellen inzake workforce in de kinderopvang, waaraan we gehoor geven met de reeds vermelde maatregelen die de werkbaarheid van het werk op de werkvloer verbeteren, zoals het verlagen van de kind-begeleider ratio en het kunnen inzetten van logistieke ondersteuners. We vragen de Toekomstwerf om hun werkzaamheden verder te zetten zodat ze in het voorjaar 2024 kunnen leiden tot een geheel van concrete, samenhangende voorstellen voor een omvattende vernieuwing en versterking van de kinderopvang, als aanzet voor een masterplan in de komende jaren.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 2.3' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT van Opgroeien regie.

SD 3: We voeren een adoptiebeleid dat de rechten en belangen van alle betrokkenen maximaal respecteert

Een toekomst voor interlandelijke adoptie

We geloven in een toekomst voor interlandelijke adoptie en hebben geenszins de bedoeling om interlandelijke adoptie stop te zetten of te laten uitdoven. Daarbij staat het belang van het kind voorop. Adoptie is in de eerste plaats de zoektocht naar een gepaste thuis voor een kind.

Partnerschappen met herkomstlanden versterken

Om de kansen voor kinderen te vergroten op een gepaste thuis en tegelijk ook het risico op mistoestanden nog sterker uit te sluiten, willen we de samenwerking op niveau van de naties (aankomstland – herkomstland) versterken. Van ieder herkomstland waarmee een lopende samenwerking bestaat, voert het Vlaams

Centrum voor Adoptie (VCA) een risicoanalyse uit op basis van het beslissingskader dat werd uitgewerkt door VCA en goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Na de screening door het VCA zijn er twee groepen kandidaat-adoptanten:

- Zij voor wie de procedure in het gekozen herkomstland zonder meer verder loopt (case closed);
- Zij voor wie geen samenwerking met herkomstland meer mogelijk is.

Voor deze laatste groep voorzien we de mogelijkheid om te heroriënteren naar de herkomstlanden waarmee Vlaanderen nog wil samenwerken.

Vlaanderen zal ter plaatse gaan naar de landen waarmee, na een risicoanalyse, is beslist dat er samengewerkt kan worden of nieuwe samenwerking kan worden gezocht om te komen tot intense samenwerkingsafspraken. Daarbij hoort dat bij zo'n doorstart of opstart heel goed wordt uitgelegd hoe Vlaanderen wil werken, welke kandidaat-ouders Vlaanderen heeft, voor welke kindprofielen, etc. Op kindniveau wordt het systeem vervolgens gestuurd door de vraag van de herkomstlanden om binnen de gemaakte afspraken kinderen te plaatsen. We verankeren deze werkwijze waarrond vandaag al goede praktijken met een aantal herkomstlanden bestaan in de werking van interlandelijke adoptie.

In het ganse proces dat komt kijken bij het vinden van nieuwe herkomstlanden en het maken van afspraken ermee, wordt ook de interlandelijke adoptiedienst nauw betrokken. Zij kunnen zelf ook nieuwe herkomstlanden voorstellen aan de VCA die deze dan zal onderzoeken.

De precieze opdrachten van de overheid en van de ééngemaakte adoptiedienst, alsook de onderlinge verhouding, verankeren we legistisch in het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen. De wijzigingen aan het decreet van 20 januari 2012 nopen eveneens tot wijziging van het BVR van 22 maart 2013 betreffende het inzagerecht en de bemiddeling bij interlandelijke adoptie.

Pleegzorg en adoptie verbinden

Er zijn verschillen tussen adoptie en pleegzorg, maar als we vertrekken vanuit de nood van vele kinderen aan opvang in een gezinscontext, dan moeten we elke kans grijpen om kinderen een opvangperspectief te geven, en net daarom is het van belang om ook pleegzorg en adoptie te verbinden. We hebben de ambitie om een deel van het voorbereidingstraject voor kandidaat-adoptieouders en kandidaat-pleegouders te laten samen sporen om op die manier alle kandidaat-ouders aan te spreken op hun bereidheid om een kind, al dan niet tijdelijk, in hun gezin te verwelkomen. Ouders kunnen uiteindelijk zelf de keuze maken voor pleegzorg of adoptie. Mogelijks zijn ze ook voor de beide gemotiveerd. De principiële keuze om te evolueren naar één traject voor kandidaat-adoptanten en kandidaat-pleegzorgers zullen we legistisch verankeren. We doen dit evenwel met respect voor het verschil in finaliteit tussen adoptie en pleegzorg, dat overeind blijft.

Inzetten op nazorg en begeleiding

We onderzoeken hoe we het bestaande nazorgbeleid nog kunnen versterken, met specifieke aandacht voor kinderen met bijzondere ontwikkelingsbehoeften, en maken werk van een verbeterde registratie van gegevens en documentenbeheer. We integreren dit in de bestaande instanties. Om de aanpak naar de toekomst toe op basis van bovenstaande krijtlijnen verder te concretiseren, werd aan het Steunpunt Adoptie een projectsubsidie voor uitwerking van beleidsvoorstellen uitwerkgroep zorg en begeleiding in het kader van adoptie toegekend waarvan de resultaten begin 2025 worden verwacht.

Het nieuwe decreet Interlandelijke Adoptie werd op 15 september 2023 een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. We vervolgen hier het legistische traject, zodat de krijtlijnen die door de Vlaamse Regering werden vastgelegd, hun concrete uitvoering kunnen krijgen.

Alle beleidsuitgaven voor 'SD 3' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-LO en GDF-AGEF2UA-WT van Opgroeien regie.

SD 4: Kwaliteit

OD 4.1: We zetten in op de kwaliteit van onze dienstverlening en op die van de partners die we erkennen en subsidiëren

We zetten verder in op integrale kwaliteitsontwikkeling in de kinderopvang

Net als elders in de zorg- en welzijnssector, blijft de personeelskrapte in de kinderopvang een uitdaging. Sterke samenwerking tussen beleidsdomeinen blijft hier onontbeerlijk. Het actuele tekort aan kinderbegeleiders en de te verwachten bijkomende behoefte aan medewerkers ingevolge het verlagen van de kind-begeleider ratio en de beoogde uitbreiding met nieuwe plaatsen zetten deze personele noden in de kinderopvang nog verder op scherp. We zetten onverminderd de dialoog verder met Werk en Onderwijs, minstens voor de knelpuntberoepen kinderbegeleider en verantwoordelijke in de kinderopvang. De samenwerking met de VDAB en de Centra voor Volwassenonderwijs wordt aangehouden opdat nog meer geschikte kandidaten niet enkel instromen, maar ook afstuderen in de beroepsopleiding kinderbegeleider in het volwassenenonderwijs. In samenwerking met de VGC, Actiris en de VDAB wordt ook gewerkt aan de inzet van geco's in kwalificerende trajecten in de Nederlandstalige kinderopvang in Brussel.

We monitoren de mate waarin de medewerkers in de kinderopvang de kwalificatievereisten in het kader van het decreet kinderopvang van baby's en peuters tegen 1 april 2024 behalen. Daarnaast ontwikkelen we ook een plan voor een aangepaste aanpak in functie van het kunnen realiseren van voldoende actieve kwalificerende trajecten voor de nieuwe instromers. Dit vragen we ook aan de partners die mee instaan voor deze kwalificerende opleidingen, in het bijzonder ook aan de sociale partners en VIVO, in het kader van zijn globale opdracht tot het beheren van het structureel zij-instroomkanaal dat specifieke financiële incentives voorziet voor ondersteuning op de werkvloer door een mentor en voor de inschrijvingskosten in de kwalificerende opleiding.

We voeren het actieplan "Kinderopvang, veilig en toekomstgericht" verder uit

We blijven verder inzetten op de realisatie van het actieplan kinderopvang dat is opgesteld op basis van de aanbevelingen van de POC naar de veiligheid in de kinderopvang en de procesaudit van Audit Vlaanderen. Een deel van de aanbevelingen zijn al opgenomen en/of gerealiseerd. Andere aanbevelingen zullen we in 2024 verder uitrollen, implementeren, opvolgen en waar nodig bijsturen. We vermelden er enkele.

De decretale onderbouw voor meerdere acties zal in het najaar van 2023 definitief goedgekeurd worden in het Vlaams Parlement. Op basis daarvan kunnen we ook de uitvoeringsbesluiten wijzigen. De herziene handhavingprocedures worden verder geïmplementeerd en geconsolideerd.

We gaan door met het proactief informeren, sensibiliseren en ondersteunen van organisatoren, met specifieke aandacht ook voor het referentiekader met de zes dragende principes van beleidsvoerend vermogen (duidelijk leiderschap,

geïntegreerde aanpak, reflectieve, proactieve en reactieve houding, innovatieve houding, doeltreffende communicatie en transparantie, en samenwerking) dat in samenspraak met de stakeholders wordt uitgewerkt.

We realiseren en consolideren het eenduidige contactpunt voor klachten en meldingen.

We onderzoeken op basis van de evaluatieresultaten van MemoQ (instrument voor de opvolging van de pedagogische kwaliteit) welke bijstellingen in het instrument of de aanpak nodig zijn en voeren deze door.

In de context van de uitvoering van het actieplan kinderopvang voorzien we ook in bijkomende flankerende maatregelen. Het verzorgingsprincipe staat voorop in het handhavingsbeleid. Hierdoor is het mogelijk dat opvang uit voorzorg wordt gesloten. Na onderzoek kan blijken dat een organisator van kinderopvang geen schuld had aan een incident waardoor deze werd gesloten uit voorzorg. In dat geval willen we als overheid een compenserend bedrag voorzien. In 2023 versterkten we zowel bij Opgroeien als bij Zorginspectie de personele omkadering in functie van het realiseren van de aanbevolen maatregelen in het actieplan kinderopvang. De ervaringen van het afgelopen jaar leerden dat een aanvullende versterking nog nodig is voor opdrachten gaande van juridische opvolging, over psychosociale ondersteuning, samenwerking met lokale besturen en beleidsimplementatie tot verder vormgeven aan het vernieuwde inspectiebeleid. We voorzien 13 bijkomende VTE voor Opgroeien en 6 bijkomende VTE voor Zorginspectie.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 4.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT van Opgroeien regie.

OD 4.2: Een onafhankelijke instantie evalueert onze dienstverlening aan de hand van een tevredenheidsmeting bij gebruikers en initiatiefnemers

Het in het Vlaams regeerakkoord voorziene onafhankelijke tevredenheidsonderzoek over de dienstverlening van Kind en Gezin bij ouders en de dienstverlening aan opvangorganisatoren werd in de eerste helft van 2023 afgerond door het marktonderzoeksbureau Homo Sapiens Sapiens (deel van M.A.S., Market Analysis & Synthesis). Het onderzoek toonde naast vele sterke punten, ook enkele werkpunten aan. We benutten de resultaten en aanbevelingen om gerichte verbeteracties op te zetten en blijven inzetten op het borgen van sterke punten.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 4.2' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT van Opgroeien regie.

SD 5: All policies

OD 5.1: We realiseren, met oog voor de versterkte regierol van lokale besturen, de versterking van de Huizen van het Kind en de uitvoering van het decreet buitenschoolse opvang en activiteiten

Ook in 2024 blijven de lokale besturen aan zet om een samenwerkingsverband op te richten en een lokaal beleid rond buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA) te ontwikkelen. We willen hierbij blijven inzetten op ondersteuning en zetten de samenwerking met de VVSG en andere ondersteuners verder om te bekijken waar de behoeften van de lokale besturen liggen om het decreet lokaal uit te rollen. We informeren de lokale besturen over de actuele beslissingen in verband met de compensatiemaatregel en de berekening van de BOA-subsidie vanaf 2030. Ook het bestaande inspiratiekader blijven we verder aanvullen met praktijkvoorbeelden.

Samen met Digitaal Vlaanderen verkennen we, zoals reeds vermeld, de mogelijkheden voor een centrale registratietool die het mogelijk moet maken voor lokale besturen om vlot de effecten en het bereik van hun beleid en acties met betrekking tot BOA meetbaar te maken, te registreren en te delen.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 5.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT van Opgroeien regie.

OD 5.2: We hanteren, zo mogelijk over beleidsdomeinen heen, de begrippen inkomen en gezin op een uniforme manier

We zetten verdere stappen over de afstemming van de inkomens- en gezinsbegrippen in de kinderopvang en het Groeipakket. We streven daarbij naar automatische toekenning van inkomensattesten, maar ook naar vereenvoudiging en efficiëntie. In het voorjaar van 2023 werd een onderzoek uitgevoerd waarbij het effect van de harmonisering van de inkomens- en gezinsbegrippen in kaart is gebracht, zowel op het niveau van de gezinnen als naar budgettaire impact. De inzichten uit dit onderzoek zullen worden meegenomen in de Toekomstwerf Kinderopvang, meer bepaald in functie van voorstellen voor een eventuele hervorming van de financiering van de kinderopvang, waarbij ook wordt gekeken naar mogelijkheden tot optimaliseren van de berekening van het inkomenstarief en de procesflows die hiertoe nodig zijn.

We bekijken in een samenwerking tussen het Departement Financiën en Begroting, Opgroeien en het VUTG of bepaalde kindgerelateerde voordelen binnen de fiscaliteit kunnen worden overgeheveld naar het Groeipakket. Op basis van diverse simulatiemodellen zullen de effecten van deze overheveling in kaart worden gebracht, zowel budgettair als op gezinsniveau en de impact op de armoedebestrijding.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 5.2' worden voor Opgroeien regie aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-LO en GDF-AGEF2UA-WT en voor VUTG op begrotingsartikel GN0-AGEF2QA-LO.

SD 6: Innovatie

OD 6.1: We zetten in op een doordachte digitalisering om de dienstverlening meer klantgericht te maken

In functie van een betere gegevensuitwisseling tussen verschillende entiteiten, hebben we in 2023 al heel wat belangrijke stappen gezet voor versterkte uitwisseling tussen de databanken van dossierbeheer kinderopvang, van Zorginspectie en van de klachtenregistratie over kinderopvang. In 2024 maken we in een volgende fase werk van de uitwisseling van financiële gegevens over kinderopvangvoorzieningen.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 6.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-LO en op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT van Opgroeien regie.

OD 6.2: We gaan radicaal digitaal voor gegevensuitwisseling tussen zorgverleners en zorggebruikers

We zijn bezig met het gefaseerd opnemen van de gegevens over het recht op het Groeipakket (en alle bijhorende onderdelen) in het Vlaams Kadaster Groeipakket. Deze gekwalificeerde gegevens worden via een webservice beschikbaar gesteld aan alle federale, regionale en gemeentelijke instellingen en instanties die hiervoor gemachtigd zijn. In 2024 voegen we de types sociale toeslag toe aan het kadaster, die dan ook benut kunnen worden door de lokale besturen.

We blijven ook verder inzetten op de gegevensdeling tussen Opgroeien regie en het VUTG enerzijds en de lokale besturen anderzijds om de lokale besturen te ondersteunen in het voeren van een lokaal sociaal beleid. In 2024 bouwen we in het kader van het project Family ProEf (onderdeel van het relanceproject Gemeente Zonder Gemeentehuis (GZG)) verder aan een applicatie waarmee we snel en efficiënt vragen en noden van lokale besturen met betrekking tot hun gezinsbeleid kunnen onderzoeken. Ook zetten we de campagne verder waarmee we ons aanbod bekend maken aan steden en gemeenten. Tegen het einde van 2024 willen we voor minstens 50 lokale besturen een meerwaarde creëren ten aanzien van hun gezinnen en medewerkers.

Momenteel worden de nodige regelgevende wijzigingen doorgevoerd zodat Opgroeien zelf de gegevensstromen vanuit het Groeipakket kan benutten om een 'Toegangspoort Informatiestromen Voor Opgroeien (TIVO)' te ontwikkelen, zodat ook andere afdelingen van Opgroeien elektronische gegevens van authentieke bronnen kunnen ontvangen of raadplegen. Van zodra dit gerealiseerd is, kunnen de bijhorende IT-aanpassingen worden uitgevoerd.

Daarnaast zetten we in op de gegevensdeling tussen de kraamklinieken en het agentschap zodat de continuïteit van een geïntegreerd zorgtraject in de perinatale periode mogelijk wordt gemaakt.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 6.2' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT van Opgroeien regie en op begrotingsartikel GN0-AGEF2QA-WT en GN0-AGEF2QA-LO van VUTG.

SD 7: Armoedebestrijding

OD 7.1: We zetten met de lokale teams en de kinderopvang in op vroegdetectie en aanpak van (kinder)armoede

De lokale teams hebben vroegtijdig zicht op de leefsituatie van gezinnen met jonge kinderen. Het is dan ook van belang dat we de samenwerking met de Sociale

Huizen/OCMW's en de Huizen van het Kind versterken. We werken binnen de bepalingen van het oprichtingsdecreet Kind en Gezin een samenwerkingsovereenkomst uit met lokale besturen in functie van een protocol voor elektronische gegevensdeling.

In 2024 zetten we verder in op het verdiepen van de bestaande en de ontwikkeling van nieuwe samenwerkingsverbanden tussen de lokale teams en de OCMW's in functie van individuele ondersteuning en het tegengaan van onderbescherming. Deze actie is gelinkt aan het VAPA.

De proeftuinen buurtgerichte netwerken en de KOALA-werkingen (Kind- en OuderActiviteiten voor Lokale Armoedebestrijding) pionieren sinds 2018 en 2019 op het vlak van geïntegreerd werken en impactmeting vanuit een samenwerkingsverband binnen een buurt. In 2024 lopen deze proeftuinen af en zullen er op basis van de resultaten beleidsaanbevelingen geformuleerd worden over het realiseren van buurtgerichte samenwerkingsverbanden. We bundelen en ontsluiten inspirerende voorbeelden, tools en methodieken ter inspiratie en ondersteuning van de Huizen van het Kind en de lokale besturen. Daarnaast wordt input verzameld voor verdere beleidsontwikkeling, zowel met betrekking tot de Huizen van het Kind, geïntegreerde zorg en -ondersteuning als de kinderopvang voor baby's en peuters. Deze actie is gelinkt aan het JKP.

Alle beleidsuitgaven voor 'OD 7.1' worden aangerekend op begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-LO en begrotingsartikel GDF-AGEF2UA-WT van Opgroeien regie.

3.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

GEINTEGREERD GEZINSBELEID, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	0	0	0	0	0	0
Toelagen (interne stromen (IS))	953.874	288.816	1.242.690	953.990	236.592	1.190.453
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	953.874	288.816	1.242.690	953.990	236.592	1.190.453
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Globaal wijzigt het vastleggingskrediet naar 1.242.690 keuro en het vereffeningskrediet naar 1.190.453 keuro. Dit ten gevolge van wijzigingen die geduid worden bij de begrotingsartikelen.

3.2.1. Departement Zorg

Uitgavenartikelen

GB0-1GEF2UX-IS - OPGROEIEN REGIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel omvat de apparaatskredieten voor kinderopvang, preventieve gezinsondersteuning, adoptie, geïntegreerd gezinsbeleid en het Groeipakket alsook de beleidskredieten die worden ingezet met betrekking tot kinderopvang, preventieve gezinsondersteuning en adoptie. Voor meer detail wordt verwezen naar de bespreking van de begroting van Opgroeien regie.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	953.874	953.990
<i>Index</i>	16.336	16.336
<i>Compensaties</i>	172	255
<i>Andere bijstellingen</i>	272.308	219.872
BO 2024	1.242.690	1.190.453
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van JB0-1JEB2HF-WT	491	491	Compensatie voor Vlaams klaverblad Welzijn – kinderopvang (SINE)
Van SG0-1SAC2ZZ-WT	7	7	Eénmalige rugzakjes vanuit Selectiecentrum Ago keren terug
Naar SJ0-1SFC2DB-PR	-200	-117	Terugzetten compensatie projecten vernieuwend aanbod Huizen van het Kind naar ABB
Naar CB0-1CBX2AC-PR	-4	-4	Actieplan Energie-efficiëntie
Naar SH0-1SAA2ZZ-LO	-129	-129	Personeelsoverdracht naar HFB ikv inkanteling vastgoed 2024 (Gebouw Hallepoortlaan)
Van SH0-1SAA2ZZ-WT	7	7	Eénmalige rugzakjes vanuit HFB ikv personeel gerelateerd aan inkanteling gebouw
TOTAAL	172	255	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Efficiëntie en kerntaken - Besparing apparaat 2024 (niet loon)	-132	-132	In het kader van de generieke besparingen op de werkingsmiddelen wordt het budget verminderd met 132 keuro
Efficiëntie en kerntaken - Personeelsbesparing 2024	-364	-364	In het kader van de generieke besparingen op personeel wordt het budget verminderd met 364 keuro
Structurele financiering buitenschoolse opvang en activiteiten	3.000	3.000	Uitbreidingsbudget voor structurele financiering BOA (opgestart in 2021 met relancemiddelen)
Versterking kinderopvang	269.604	217.168	Uitbreidingsbudget kinderopvang voor ondermeer: verlaging ratio kindbegeleider, uitbreiding van het aantal T1- en T2-plaatsen, de omschakeling van T1- naar T2-plaatsen, het optrekken van de basissubsidie T1 alsook voor het optrekken van de onkostenvergoeding van de onthaalouders en de aanwerving van 13 VTE's Opgroeien
Subsidie aan Berrefonds vzw	200	200	
TOTAAL	272.308	219.872	

3.2.2. Overige entiteiten onder gezag *Entiteit: Opgroeien regie*

Ontvangstenartikelen

De belangrijkste evoluties in de ontvangsten gekoppeld aan ISE Geïntegreerd gezinsbeleid worden onder deze rubriek besproken.

Artikel GDF-BGEFAZZ-OI omvat alle toelagen die ontvangen worden door het agentschap Opgroeien Regie.

De toelage voor geïntegreerd gezinsbeleid wordt bijgesteld met 236.463 keuro. Deze evolutie wordt hierboven reeds beschreven.

Artikel GDF-BGEFAUA-OW, ontvangsten werking en toelagen

De lopende ontvangsten voor goederen en diensten i.k.v. geïntegreerd gezinsbeleid worden hier ingeschreven. Deze worden verhoogd met 1,3 mio euro t.o.v. BA2023 door de inkanteling van het gebouw aan de Hallepoortlaan bij HFB.

De financiële bijdragen van de gezinnen m.b.t. kinderopvang worden naar boven bijgesteld met 36,5 mio euro t.o.v. niveau van BA2023, deze verhoging betreft de

omschakelingen van T1 naar T2 en de indexatie van deze financiële bijdragen van de gezinnen.

Uitgavenartikelen

Artikel GDF-AGEF2UA-LO, Lonen geïntegreerd gezinsbeleid

De evolutie van de personeelsuitgaven in het kader van geïntegreerd gezinsbeleid kan verklaard worden door de evoluties besproken onder de ontvangsten.

Artikel GDF-AGEF2UA-WT, werking en toelagen geïntegreerd gezinsbeleid

De evolutie van de uitgaven voor werking en subsidies kan verklaard worden door de evoluties besproken onder de ontvangsten.

VIII. BELEIDSVELD PERSONEN MET EEN HANDICAP

Voor dit beleidsveld is er slechts één ISE.

1. ISE Personen met een handicap

Onder dit ISE worden de ondersteuningsvormen opgenomen die personen met een handicap in staat stellen om een zo groot mogelijke autonomie en levenskwaliteit te bereiken. Onder handicap wordt verstaan: elk langdurig en belangrijk participatieprobleem van een persoon dat te wijten is aan het samenspel tussen functiestoornissen van mentale, psychische, lichamelijke of zintuiglijke aard, beperkingen bij het uitvoeren van activiteiten en persoonlijke en externe factoren. Het aanbieden van verschillende ondersteuningsvormen heeft als doel om zo veel mogelijk ondersteuning op maat te leveren.

Prestatie-informatie: Aantal personen met VAPH-ondersteuning, hulpmiddelen of recht op een zorgbudget en combinaties van ondersteuning.

Eind 2022 beschikten 28.506 personen over een persoonsvolgend budget (PVB). 1.816 personen hadden een persoonlijk assistentiebudget (PAB). Er waren 45.350 actieve gebruikers van hulpmiddelen en woningaanpassingen. Deze personen met een handicap kregen een uitbetaling voor hulpmiddelen en aanpassingen in de afgelopen 10 jaar.

28.818 personen met een (vermoeden van) handicap kregen in 2022 Rechtstreeks Toegankelijke Hulp (RTH). 1.079 personen met een (vermoeden van) handicap kregen Globale Individuele Ondersteuning (GIO). 8.054 kinderen en jongeren met een handicap hadden eind 2022 een lopende overeenkomst bij een Multifunctioneel Centrum (MFC).

14.427 personen hadden recht op een zorgbudget. In totaal zijn er 106.008 personen met VAPH-ondersteuning of recht op een zorgbudget. 103.423 personen krijgen effectief ondersteuning. In dit cijfer zijn mensen die wachten in de prioriteitengroepen, maar nog geen andere vorm van VAPH-ondersteuning hebben in afwachting van hun PVB niet meegerekend.

210 personen met een handicap wachtten eind 2022 op een PVB in prioriteitengroep 1; 6.172 personen in prioriteitengroep 2 en 10.345 personen in prioriteitengroep 3.

Bovenstaande cijfers maken duidelijk in welke mate het VAPH erin slaagt bijstand, zorg en ondersteuning voor personen met een (vermoeden van) handicap te voorzien (SD2 Toegankelijkheid). De realisatie van de operationele doelstellingen "OD 2.1: We breiden de middelen voor zorg en ondersteuning van personen met een handicap verder uit", "OD 2.2: De middelen voor zorg en ondersteuning worden zodanig toegekend dat we een gedifferentieerd aanbod voor zoveel mogelijk personen met een handicap krijgen" en "OD 2.3: We evalueren de zorgvragen in de prioriteitengroepen en hervormen het systeem van toewijzing en prioritering van persoonsvolgende budgetten" wordt in beeld gebracht.

1.2 Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: Kwaliteit

OD 1.1: We werken een nieuw kwaliteitskader uit, gericht op eigen regie en autonomie en gebaseerd op de principes van kwaliteit van bestaan

In 2024 zetten we vooral verder in op de afgeleide projecten 'kwaliteitskader', 'kwaliteitstoets' en 'handhaving'.

We werken het nieuwe kwaliteitsdecreet intersectoraal mee uit (zie ook beleidsveld welzijn, ISE Beleidsondersteuning). We bekijken onder andere wat zelfevaluatie en impactmetingen kunnen betekenen in de sector personen met een handicap. We verwachten ook bruikbare resultaten en aanbevelingen vanuit andere lopende projecten zoals kleinschalige initiatieven, infrastructuur, de academische werkplaats de-institutionalisering en het vernieuwde beleid minderjarigen die zullen meegenomen worden in de uitwerking van het nieuwe kwaliteitskader en kwaliteitsbesluit. Daarnaast werkt het VAPH actief mee aan het realiseren van een proeftuin voor het intersectoraal werken met een waarderingstool.

Met het project kwaliteitstoets willen we volgende doelstellingen bereiken:

- via preventie, nauwgezette begeleiding en opvolging vermijden dat het PVB in kwetsbare situaties oneigenlijk wordt gebruikt;
- aanvullend op het reeds bestaande proces "controle (rechtmatige) besteding cash", via een gelijkaardig proces ook rechtmatigheidscontroles uitvoeren bij inzet van het PVB in voucher;
- de doeltreffende inzet van het PVB nagaan en dit ongeacht de wijze waarop het PVB wordt besteed.

We werken ook in 2024 verder aan een methode van risicobeheersing met behulp van matrices met risico's, parameters en indicatoren binnen de handhavingscyclus. We toetsen de theorie aan de processen in een inhoudelijk Customer Relationship Management (CRM) over de organisaties. We ontwikkelen en passen de eigen applicaties aan voor een betere en transparante registratie en rapportering van meldingen en klachten. Via de interne commissie handhaving verfijnen we aan de hand van cases het risicobeheer en de handhavingscyclus van mogelijke begeleidende maatregelen, acties en sancties tot toezicht. We stemmen handhaving en toezicht doelmatig en risicogestuurd op elkaar af en zetten het vernieuwde structureel overleg VAPH - Zorginspectie verder.

In afwachting van de resultaten van verder wetenschappelijk onderzoek en rekening houdend met intersectorale ontwikkelingen implementeren we een sectorale visie op vrijheidsbeperkende maatregelen (zie ook Beleidsveld welzijn, ISE Beleidsondersteuning).

Tot slot gaan we, in opvolging van het Europese UNIC-project (towards User-centred funding models for long term Care), na hoe we de opgeleverde tools en aanbevelingen uit het UNIC-project kunnen inzetten ter ondersteuning van specifieke acties in het kader van 'kwaliteit'.

Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

OD 1.2: We zetten in op een doelmatige besteding van persoonsvolgende budgetten

We blijven inzetten op acties die erop gericht zijn om transparantie te bieden over de zorggebonden kosten en woon- en leefkosten die vergunde zorgaanbieders

hanteren, zodat budgethouders doelmatig en gericht keuzes kunnen maken en hun budget kunnen inzetten. Het evaluatietraject (gedurende 2 jaar) van de modeldocumenten individuele dienstverleningsovereenkomst (IDO) wordt verdergezet. Naast bijsturing van verstrekte informatie zetten we in 2024 ook in op communicatie naar gebruikers en organisaties. Daarnaast blijven we de applicaties Erkenningen en Zorgwijs verder ontwikkelen zodat zorggebonden kosten en woon- en leefkosten steeds op transparante wijze te raadplegen zijn door (potentiële) gebruikers.

Voorts werken we een concept uit om de doeltreffende inzet van het PVB te toetsen, ongeacht de bestedingswijze. De piste wordt bekeken of en hoe de Quality Monitoring Tool (QMT), die ontwikkeld werd binnen het UNIC-project, hierbij gebruikt kan worden. Naast het uitwerken van een controleproces met betrekking tot de doeltreffende inzet van het PVB werken we begeleidende maatregelen en handhavingsmaatregelen uit.

Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

OD 1.3: We stimuleren sociaal ondernemen

Op basis van de eerste resultaten en inzichten uit de pilootfase RTH evalueren we de mogelijkheid en wenselijkheid om organisaties als RTH-aanbieder te erkennen, zonder voorafgaande vergunning als vergunde zorgaanbieder of met voorafgaande erkenning als MFC. [Binnen deze projecten wordt o.a. het bieden van perspectief voor jongeren die als meerderjarigen in het BUO nog verblijven prioritair uitgerold.](#) We laten ook ruimte voor sociaal ondernemerschap door het ondersteunen van kleinschalige privé-initiatieven voor personen met een handicap, zoals bijvoorbeeld initiatieven met inwonende zorgondernemers. We zorgen voor een regelluw (kwaliteits)kader waarin het sociaal ondernemerschap ten volle kan spelen en we implementeren verdere mogelijkheden inzake collectieve ondersteuning binnen de cashbesteding en versoepelen daar waar mogelijk. Infrastructurele ondersteuning voor dergelijke initiatieven faciliteren we op gelijkwaardige basis als die aan vergunde zorgaanbieders. De voorwaarde dat ouders en familie voor minstens de helft deel moeten uitmaken van het beheer van deze initiatieven laten we vallen waarbij we zoeken naar formules om natuurlijke steunfiguren, zoals burens, verwanten en vrienden in deze initiatieven te betrekken.

Ook voor de vergunde voorzieningen die kiezen voor kleinschalige leefgroepen en vormen van genormaliseerd wonen zorgen we voor een aangepast kwaliteitskader. Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

OD 1.4: We zetten verder in op de kwaliteit van de dienstverlening inzake hulpmiddelen en aanpassingen

We blijven het aanbod aan hulpmiddelen en aanpassingen opvolgen en passen jaarlijks de regelgeving aan waar nodig. We stimuleren een kwaliteitsvolle advisering, onder meer via opleiding van de multidisciplinaire teams en het actueel houden van de informatie op onze website. Enkele concrete initiatieven in dit kader worden bij OD 2.9 toegelicht.

Alle beleidsuitgaven voor OD 1.4 worden aangerekend op begrotingsartikel GH0-AGGF2RB-WT.

SD 2: Toegankelijkheid

OD 2.1: We breiden de middelen voor zorg en ondersteuning van personen met een handicap verder uit

In 2024 voeren we het zorginvesteringsplan verder uit om de zorg en ondersteuning werkelijk toegankelijk te maken voor de personen met een handicap en hun gezinnen die er nood aan hebben.

We starten de evaluatie van de vernieuwende initiatieven die in 2023 werden genomen in het kader van de pilootfase RTH. Zowel bestaande RTH-diensten als nieuwe initiatiefnemers kregen een jaar lang extra regelruimte om nieuwe ondersteuningsvormen en -modellen uit te proberen. Op basis van de eerste bevindingen van de evaluatie bekijken we mogelijkheden voor een aangepast beleidskader RTH, met inbegrip van aangepaste regelgeving, waarbinnen de in 2023 toegekende bijkomende capaciteit RTH verder kan gecontinueerd worden. Alle beleidsuitgaven voor RTH worden aangerekend op begrotingsartikel GH0-AGGF2RC-WT.

We continueren, zoals vastgelegd in het zorginvesteringsplan, een onmiddellijke terbeschikkingstelling van het PVB aan de zorgvragers in de automatische toekenningsgroepen en een snelle (binnen 18 maanden) terbeschikkingstelling van het PVB aan de zorgvragers in prioriteitengroep 1. Alle beleidsuitgaven voor PVB worden aangerekend op begrotingsartikel GH0-AGGF2RD-WT.

In de eerste maanden van 2024 verwachten we de resultaten van het onderzoek in het kader van de terbeschikkingstelling van 911 deelbudgetten aan de wachtenden in prioriteitengroep 2.

In 2024 gaan we verder aan de slag met één van de belangrijke vaststellingen uit de bevraging van de wachtenden in prioriteitengroep 3 (zie ook beleidsveld Gezondheids- en woonzorg, ISE Woonzorg en eerste lijn). We proberen beter zicht te krijgen op welke 'praktische hulp' de wachtenden precies zouden willen krijgen (verdere specificering) en op hun (on)bekendheid met de diensten voor gezinszorg. Verder willen we onderzoeken waarom personen met een handicap de weg naar de diensten gezinszorg onvoldoende lijken te vinden en wat hen tegenhoudt om er (meer) gebruik van te maken. Tot slot zullen we ook de diensten voor gezinszorg laten bevragen zodat we hun ervaring in het ondersteunen van personen met een handicap en de eventuele drempels hierin in beeld kunnen brengen.

In 2024 blijven we zoals de voorbije jaren inzetten op een snelle uitbetaling van ingediende kosten voor Individuele Materiële Bijstand (IMB) en een regelmatige evaluatie van de termijn waarbinnen deze uitbetalingen gerealiseerd worden. Alle beleidsuitgaven voor IMB worden aangerekend op begrotingsartikel GH0-AGGF2RB-WT.

Het uitbreidingsbeleid voor de PAB's wordt verder uitgerold zoals afgesproken binnen het zorginvesteringsplan en crisis -en investeringsplan jeugdhulp. Een bijkomende investering werd beslist voor PAB's en MFC (inzet onderbenutting). Er wordt ingezet op zowel de prior-PAB-aanvragen als de langstwachters. Alle beleidsuitgaven voor PAB worden aangerekend op begrotingsartikel GH0-AGGF2RD-WT.

We geven verder uitvoering aan het crisis- en investeringsplan jeugdhulp en versterken de MFC's om kinderen en jongeren met complexe ondersteuningsvragen beter te kunnen ondersteunen. Samen met de FOD Volksgezondheid en het Agentschap Opgroeien richten we intersectorale units op waar expertises rond personen met een handicap, psychiatrische problematiek en contextproblematiek geïntegreerd kunnen aangepakt worden.

Tot slot ronden we begin 2024 samen met onze stakeholders de meerjarenanalyse af. We leveren een drieluik af dat als basis kan dienen voor een volgende regeerperiode: 1) een terugblik op de realisaties van de voorbije regeerperiode, 2) een vooruitblik met (financiële) scenario's inzake de onbeantwoorde noden en het

budget dat nodig is om deze in te vullen en 3) een reflectiedocument met inhoudelijke krijtlijnen en prioriteiten voor de nabije toekomst. Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

OD 2.2: De middelen voor zorg en ondersteuning worden zodanig toegekend dat we een gedifferentieerd aanbod voor zoveel mogelijk personen met een handicap krijgen

We streven ernaar om de middelen die beschikbaar zijn voor zorg en ondersteuning van personen met een handicap, efficiënter en effectiever in te zetten, om zo een gedifferentieerd ondersteuningsaanbod voor zoveel mogelijk personen met een handicap te realiseren. We ronden nu de volgende transities en vernieuwingsoperaties die tijdens deze regeerperiode werden gestart af:

- we starten met de evaluatie van de pilootfase RTH en doen eerste aanbevelingen tot verdere aanpassing van het beleid en de regelgeving RTH;
- we zetten verder in op de begeleiding en opvolging van de internaten GO! en de IPO's die in het najaar van 2023 werden ingekanteld in Welzijn;
- we zetten verder in op de lopende acties inzake online en blended hulpverlening;
- we passen de VAPH-website verder aan in functie van nieuwe initiatiefnemers van kleinschalige initiatieven voor woon- en dagondersteuning, zetten verder in op het sensibiliseren van aanbieders rond het belang van Zorgwijs, we ronden de aanpassing van de regelgeving voor geregistreerde ouderinitiatieven af. We bekijken welke aanpassingen van de regelgeving nodig zijn met betrekking tot de erkenning van wooninfrastructuur;
- we stemmen af met de operationalisering van Vroeg en Nabij voorwat betreft minderjarigen met een handicap en de rol van gespecialiseerde ondersteuning.

Daarnaast nemen we verschillende initiatieven gericht op kinderen en jongeren met een handicap. We werken samen met het agentschap Opgroeien om de initiatieven rond jongvolwassenen (met een handicap) beter op elkaar af te stemmen en aan te pakken. We optimaliseren de beschikbare informatie op onze website en evalueren het proces PVB na jeugdhulp. We engageren ons ook in de trajecten voor jongvolwassenen.

Voor jonge kinderen bundelen we de initiatieven en stemmen deze af met andere actoren, ook op niveau van de eerste lijn. We zetten in op verknoping en bekendmaking en een snellere bijschakeling van de ondersteuning indien nodig.

Globale individuele ondersteuning (GIO) is hulp in de gewone kinderopvang of school van het kind zodat kinderen met en zonder specifieke zorgbehoeften samen spelen, leren, vriendschappen sluiten,... Deze vorm van ondersteuning is uitgewerkt in samenwerking met het agentschap Opgroeien en het departement Onderwijs. We ronden de evaluatie GIO af en stemmen met de andere actoren verder af waar ieders rol zit en waar er overlap is zodat het aanbod zo efficiënt mogelijk kan worden ingezet.

We onderzoeken of het huidige PAB-inschalingsinstrument kan vervangen worden door een methodiek van zorgzwaartebepaling die meer is afgestemd op de huidige ondersteuningsmogelijkheden van een PAB en een geactualiseerde visie heeft op de zorg- en ondersteuningsnoden van minderjarigen met een handicap. Voor de 0 tot en met 5-jarigen zoeken we afstemming met de inschalingen in het kader van de zorgtoeslag en dit aan de hand van het ontwikkelen van een gemeenschappelijke beeldvorming.

Tot slot ronden we in de zomer van 2024 het onderzoek "Evaluatie VAPH-beleid t.a.v. geïnterneerden en gedetineerden" af en gaan we aan de slag met de resultaten en aanbevelingen. Op basis van de inzichten betreffende de maatschappelijke meerwaarde van de investeringen in deze bijzondere doelgroep én de aanduiding van de nog niet beantwoorde noden en de leemtes in het huidige VAPH-aanbod voor geïnterneerden en gedetineerden met een handicap zullen we een plan van aanpak met financiële raming opmaken met het oog op eventuele verdere investeringen.

Alle beleidsuitgaven voor OD 2.2 worden aangerekend op begrotingsartikel GH0-AGGF2RD-WT, met uitzondering van de beleidsuitgaven voor RTH, die aangerekend worden op begrotingsartikel GH0-AGGF2RC-WT.

OD 2.3: We evalueren de zorgvragen in de prioriteitengroepen en hervormen het systeem van toewijzing en prioritering van persoonsvolgende budgetten

In 2024 werken we de afgesproken hervorming van de procedure tot aanvraag en toekenning van een PVB verder uit.

In 2024 gaan we, zoals eerder vermeld onder OD 2.1 'We breiden de middelen voor zorg en ondersteuning van personen met een handicap verder uit', verder aan de slag met één van de belangrijke vaststellingen uit de bevraging van de wachtenden in prioriteitengroep 3 in verband met de diensten gezinszorg. We verwachten ook de resultaten van het onderzoek in het kader van de ter beschikking stelling van deelbudgetten aan de wachtenden in prioriteitengroep 2.

Alle beleidsuitgaven voor OD 2.3 worden aangerekend op begrotingsartikel GH0-AGGF2RA-WT.

OD 2.4: We evalueren en verbeteren het systeem van persoonsvolgend financieren voor volwassenen

Afhankelijk van het resultaat van de bespreking van de verschillende mogelijkheden van de eventuele inzet van BelRai voor de sector personen met een handicap werken we in 2024 een stappenplan en bijbehorend tijdspad uit voor de verdere aanpassing van het BelRai instrument aan de eigenheid van de doelgroep en voor de gefaseerde en gerichte implementatie van BelRai voor één of meerdere doeleinden (bijvoorbeeld: ter onderbouwing van een handelingsplan, zorgplanning/ondersteuningsplanning, bestedingsplan, kwaliteitsmonitoring, bevraging kwaliteit van zorg, bevraging kwaliteit van leven).

Alle beleidsuitgaven in het kader van de nieuwe financiering worden aangerekend op begrotingsartikel GH0-AGGF2RD-WT.

OD 2.5: We verschuiven middelen van structuren naar personen

Er worden los van de reeds lopende projecten geen nieuwe projecten opgestart die inzetten op het herstructureren van organisaties. Binnen de lopende projecten blijft het zoeken naar efficiëntiewinsten vanuit gebruikersperspectief een belangrijke doelstelling.

OD 2.6: Personen met een gelijke zorgzwaarte krijgen een gelijke financiering

We voeren de aanpassingen aan de PVB's in het kader van correctiefase 2 zoals gepland verder door. Alle beleidsuitgaven voor OD 2.6 worden aangerekend op begrotingsartikel GH0-AGGF2RD-WT.

OD 2.7: We onderzoeken de mogelijkheden en de noodzakelijke voorwaarden van een leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid

Samen met het agentschap Vlaamse Sociale Bescherming realiseren we in 2024 de geplande extra bevoegdheidsoverdracht van aankoppelwielen aan de rolstoel en rolstoelhulpmotoren van VAPH naar VSB. Deze overdracht van bevoegdheid gaat ook gepaard met een overdracht van middelen van VAPH naar VSB.

OD 2.8: We werken een kader uit voor een intersectoraal georganiseerde zorg en ondersteuning

In 2024 zetten we verder in op de afstemming tussen de sectoren personen met een handicap en geestelijke gezondheidszorg met het oog op een gepaste behandeling, ondersteuning, time-out ... aan personen met een dubbele diagnose (verstandelijke) handicap en psychiatrische stoornis. We participeren voortaan aan de Vlaamse Intersectorale Stuurgroep Dubbeldiagnose. Via deze stuurgroep willen we samen met de betrokken partners uit beide sectoren reflecteren over problemen en knelpunten op het snijvlak van beide sectoren, samen oplossingen zoeken en beleidsaanbevelingen formuleren.

In 2024 nemen we, samen met het Departement Zorg, het initiatief om een duurzame oplossing te realiseren voor personen die - ondanks het beschikken over een persoonsvolgend budget - zeer moeilijk bemiddelbaar blijken te zijn ten gevolge van een erg complexe, meervoudige problematiek die een combinatie van expertise in verband met personen met een handicap, geestelijke gezondheidszorg en vaak ook forensische expertise vereist. We breiden hiertoe de capaciteit van de Observatie-, diagnose- en behandelingsunits binnen het VAPH uit van 18 tot 30 plaatsen. Tevens voorzien we extra middelen voor de consulenteams in functie van bijkomende collectieve bemiddeling.

Samen met het departement Zorg, het Agentschap Opgroeien en de FOD Volksgezondheid werken we aan implementatie van intersectorale units (zie supra).

We stemmen ook verder af met de actoren binnen de jeugdhulp in het kader van Vroeg en Nabij.

Alle beleidsuitgaven voor OD 2.8 worden aangerekend op begrotingsartikel GH0-AGGF2RE-WT.

OD 2.9: We werken aan betaalbare zorg, ondersteuning en hulpmiddelen

Op het vlak van hulpmiddelen zijn er voor 2024 verschillende initiatieven gepland.

Binnen de werkgroep die zich bezighoudt met IMB-tegemoetkomingen bij initiatieven voor zorg en/of infrastructuur voor personen met een handicap is eind juni 2023 een akkoord bereikt over een uitbreiding van de refertelijst bis (Bijlage IV bij het BVR van 13 juli 2001) met een aantal tegemoetkomingen. In deze werkgroep zetelt niet alleen de administratie, maar is er ook een vertegenwoordiging van de gebruikersverenigingen, de vergunde zorgaanbieders en de kleinschalige initiatieven. Deze tegemoetkomingen zullen, onder voorbehoud van een vlot verloop van het legistiek traject, vanaf begin 2024 ook kunnen toegekend worden aan personen met een handicap die bijvoorbeeld bij een

vergunde zorgaanbieder of een ouderinitiatief verblijven. De nood aan en de mogelijkheid van bijkomende aanpassingen in dit verband wordt verder besproken binnen de werkgroep.

Daarnaast gaat op 1/1/2024 een algemene verhoging met 5% van alle bedragen in de refertelijst, de refertelijst bis en de hulpmiddelenfiches in werking. Daarmee willen we tegemoetkomen aan de algemeen gestegen kosten voor de aankoop van hulpmiddelen en aanpassingen de voorbije jaren. We onderzoeken of voor specifieke hulpmiddelen in de refertelijst nog een aanpassing noodzakelijk en haalbaar is binnen de voorziene middelen.

We werken een voorstel uit voor gedeeld gebruik van hulpmiddelen bij personen met een handicap, zowel naar eenvoudige aanvraag als betaling.

Tot slot wordt ook onderzocht hoe een aangepaste regeling voor huur en sommige abonnementskosten (vb. voor aangepaste software) in de regelgeving kan verduidelijkt worden.

Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

SD 3: Innovatie

OD 3.1: We zetten verdere stappen in het digitaliseren van de dienstverlening van het VAPH, en we ontsluiten het VAPH-loket verder en verhogen de toegankelijkheid en hanteerbaarheid ervan

In 2024 zetten we verder in op het verhogen van de gebruiksvriendelijkheid en de vindbaarheid van de site. Zo gaan we na of we via gebruikersonderzoek of zoekmachineoptimalisatie hier nog verdere stappen in kunnen zetten.

In 2024 breiden we het e-loket verder uit en bieden we de gebruikers de optie aan om via een digitale handtekening aan te geven dat ze akkoord gaan met specifieke voorwaarden, inhoud of beslissingen, zonder dat daarbij fysieke documenten of handtekeningen vereist zijn.

Verder zetten we in op de informatisering van nieuwe modules in mijnvaph en herwerken we Module D (Adviesrapport in kader van aanvraag hulpmiddelen). We experimenteren ook met artificiële intelligentie om de dienstverlening voor onze klanten te optimaliseren.

Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

OD 3.2: We investeren verder in het op een veilige elektronische wijze uitwisselen van gegevens

Ook in 2024 moedigen we andere entiteiten van de Vlaamse overheid aan om gebruik te maken van de VAPH-service via MAGDA, het gegevensdelingsplatform van de Vlaamse overheid, om gegevens in verband met handicap te hergebruiken.

We onderzoeken samen met Digitaal Vlaanderen de haalbaarheid om de automatische rechtentoekenning voor De Lijn of de European Disability Card (EDC) te optimaliseren via Mijn Burgerprofiel.

Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

OD 3.3: We investeren in onlinehulp, in elk geval in de vorm van chathulp

We werken verder aan de lopende acties inzake online- en blended hulpverlening. Zo werken we onder meer verder aan het ontwikkelen van een visie op onlineplatforms, en voorzien we in een algemeen ondersteunend kader voor voorzieningen die geconfronteerd worden met uitdagingen als het respecteren van privacy, het uitwisselen van gegevens en het afsluiten van dossiers. Alle beleidsuitgaven voor chathulp worden aangerekend op begrotingsartikel GH0-AGGF2RE-WT.

SD 4: All policies

OD 4.1: We werken samen met Onderwijs en Werk aan een afgestemde dienstverlening inzake tolken voor doven en slechthorenden

We streven naar eenzelfde regelgevende basis voor de beleidsdomeinen Onderwijs, Werk en Welzijn voor het inzetten van tolken voor doven en slechthorenden en stemmen de voorwaarden voor het inzetten van dove tolken gebarentaal verder op elkaar af. We werken samen met departement Werk en Sociale Economie om de regelgeving met betrekking tot de dienstverlening inzake tolken voor doven en slechthorenden verder te uniformiseren opdat het departement Werk en Sociale Economie kan toetreden tot het besluit van de Vlaamse Regering van 15 januari 2016 houdende de vaststelling van overkoepelende regels voor het centraal tolkenbureau voor de beleidsdomeinen Onderwijs en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Alle beleidsuitgaven voor OD 4.1 worden aangerekend op begrotingsartikel GH0-AGGF2RE-WT.

OD 4.2: We schrijven ons in een intersectoraal uitgewerkte programmatieverkenning in die ons toelaat de te verwachten zorg en ondersteuning in kaart te brengen

In de laatste fase van het project 'Cultuursensitieve zorg bij personen met een handicap' (CuSeHa) onderzoeken we mogelijkheden om divers-sensitieve diagnostiek voor volwassenen met een vermoeden van een ontwikkelingsstoornis structureel in te bedden in Brussel en Vlaanderen zodat de drempels tot zorg op het kruispunt van (vermoeden van) handicap en een migratieachtergrond verlaagd worden.

Alle beleidsuitgaven voor het CuSeHa-project worden aangerekend op begrotingsartikel GH0-AGGF2RF-WT.

OD 4.3: We versterken onze samenwerking met lokale besturen en stimuleren lokale initiatieven inzake zorg en ondersteuning

Binnen de pilootfase RTH werden lokale en intersectorale samenwerking bij de deelnemende initiatieven actief aangemoedigd en gestimuleerd. In 2024 evalueren we deze samenwerkingsverbanden.

In het kader van de nieuwe toeleidingsprocedure gaan we na of voor personen die in aanmerking komen voor een terbeschikkingstelling van hun PVB en vervolgens een proces van vraagverheldering doorlopen en een vraag naar ondersteuning formuleren in een ondersteuningsplan PVB, er ook beroep kan gedaan worden op de partners van het GBO. De personen die wachten op de terbeschikkingstelling van hun PVB of niet in aanmerking komen voor een PVB, kunnen met hun zorgvraag terecht bij andere actoren zoals de DOP's, RTH-diensten en het Sociaal Huis (met de GBO kernactoren OCMW en DMW).

Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

OD 4.4: We monitoren de implementatie van de VN-conventie over de rechten van personen met een handicap in Vlaanderen en rapporteren daarover

We continueren de "Academische Werkplaats De-institutionalisering - Ruimte voor Zorg". Met de Academische Werkplaats De-Institutionalisering beogen we via een sociaalruimtelijk perspectief de-institutionalisering proactief te realiseren. We

geven hierbij in 2024 verder vorm aan de 3 speerpunten (locatie, autonomie en stijl van dienstverlening).

In de eerste helft van 2024 neemt België het voorzitterschap op van de Raad van de Europese Unie. In dat kader organiseren we een workshop aansluitend bij een federaal symposium. We promoten hierbij ook de "Academische Werkplaats De-institutionalisering - Ruimte voor Zorg".

Ook in 2024 nemen we verder deel aan de werkgroep "Werkgroep Internationaal beleid & UNCRPD" die in het kader van de Interministeriële Conferentie (IMC) Handicap werd opgericht.

Alle beleidsuitgaven voor de academische werkplaats worden aangerekend op begrotingsartikel GH0-AGGF2RF-WT.

SD 5: Armoedebestrijding

OD 5.1: We voeren de veralgemeende omschakeling van het systeem van woon- en leefkosten door met aandacht voor de groep personen met een handicap die de woon- en leefkosten moeilijk kunnen dragen

We nemen in 2024 deel aan de werkgroep "erkenning, tegemoetkomingen en sociale diensten" van de IMC Handicap die ingaat op de toekenning van de federale tegemoetkomingen en de effecten op de betaalbaarheid van de woon- en leefkosten.

Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

OD 5.2: We nemen begeleidende maatregelen voor personen met een handicap in kwetsbare situaties

Zoals reeds vermeld onder OD 1.2 willen we in het project kwaliteitstoets bekijken of we via preventie nauwgezette begeleiding en opvolging kunnen vermijden dat het PVB in kwetsbare situaties oneigenlijk wordt gebruikt.

Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

1.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

PERSONEN MET EEN BEPERKING, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	Evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	0	0	0	0	0	0
Toelagen (interne stromen (IS))	2.625.358	125.643	2.751.001	2.422.237	119.706	2.541.943

Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	2.625.358	125.643	2.751.001	2.422.237	119.706	2.541.943
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Globaal wijzigt het vastleggingskrediet met 125.643 keuro naar 2.751.001 keuro en het vereffeningskrediet met 119.706 keuro naar 2.541.943 keuro en dit ten gevolge van wijzigingen die geduid worden bij de begrotingsartikelen.

1.2.1. Departement Zorg

Uitgavenartikelen

GB0-1GGF2RX-IS - VLAAMS AGENTSCHAP VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft de werkingstoelage aan het VAPH. Met deze werkingstoelage, aangevuld met de eigen inkomsten van het VAPH, wordt het beleid inzake personen met een handicap uitgevoerd. Het VAPH biedt budgetten en tegemoetkomingen aan personen met een handicap om hun zorg en ondersteuning op maat te financieren.

Onder handicap wordt verstaan 'elk langdurig en belangrijk participatieprobleem van een persoon dat te wijten is aan het samenspel tussen functiestoornissen van mentale, psychische, lichamelijke of zintuiglijke aard, beperkingen bij het uitvoeren van activiteiten en persoonlijke en externe factoren'.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	2.625.358	2.422.237
<i>Index</i>	47.210	43.553
<i>Compensaties</i>	37.581	37.581
<i>Andere bijstellingen</i>	40.852	38.572
BO 2024	2.751.001	2.541.943
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van SH0-1SAA2ZZ-WT	4	4	teruggave van een eenmalig deel rugzakje overgedragen personeelslid
Van GB0-1GCF2BA-WT	15.270	15.270	Teruggave van eenmalige overheveling crisisplan jeugdhulp
Van GB0-1GEF2MX-IS	500	500	Teruggave van eenmalige overheveling crisisplan jeugdhulp
Van FC0-1FDD2DA-WT	19.609	19.609	inkanteling internaten IPO en MPIGO! in Welzijn

Van FC0-1FDD2DD-WT	2.150	2.150	inkanteling internaten IPO en MPIGO! in Welzijn
Van FC0-1FDD2DH-WT	920	920	inkanteling internaten IPO en MPIGO! in Welzijn
Naar GB0-1GHF2TX-IS	-872	-872	Overheveling ikv. Subsiëring door departement Zorg: OC OLO (RCA Antwerpen) en WVCB (RCA Gent)
TOTAAL	37.581	37.581	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Uitbreidingsbeleid Personen met een handicap	38.761	38.761	Uitbreidingsbeleid voor personen met een handicap
extra VAK door gebruik onderbenutting bij PVB	-13.943	0	Correctie van de berekende onderbenutting t.o.v. BA2023
extra VAK door gebruik onderbenutting bij PAB	1.543	0	Correctie van de berekende onderbenutting t.o.v. BA2023
extra VAK voor aanrekening VIA bij PVB	3.110	0	Update van de berekening
extra VAK voor aanrekening VIA bij PAB	595	0	Update van de berekening
IMB Onderbenutting	10.975	0	Extra VAK voor de aanrekening van alle toezeggingen tot tussenkomst
Efficiëntie en kerntaken - Personeel	-156	-156	In het kader van de generieke besparingen op het personeel wordt het budget verminderd met 156 keuro
Efficiëntie en kerntaken - Besparing apparaat (niet loon)	-33	-33	In het kader van een generieke besparing op de werkingsmiddelen wordt het budget verminderd met 33 keuro
TOTAAL	40.852	38.572	

Index:

- Er wordt voor 47.210 keuro in VAK en 43.553 keuro in VEK toegevoegd voor de voorziene spilindexoverschrijding in 2023.

Compensaties:

- Compensatie vanuit SH0-1SAA2ZZ-WT: Het betreft de terugname van het éénmalig deel van een overheveling aan werkingsmiddelen aan Het Facilitair Bedrijf: 4 keuro.
- Compensatie vanuit het departement WVG: +15.270 keuro en vanuit het agentschap Opgroeien: +500 keuro. Het betreft de terugzetting van

éénmalige compensaties vanuit het VAPH bij de BA2023 in het kader van het crisisplan jeugdhulp.

- Compensatie vanuit het beleidsdomein Onderwijs in het kader van de inkanteling van de IPO's en MPIGO!'s in de welzijnssector: +22.679 keuro. De bijdrage vanuit Onderwijs bedraagt vanaf 2024 33.529 keuro. Bij de BA2023 was reeds 10.850 keuro recurrent overgeheveld voor de start vanaf september 2023. De compensatie gebeurt vanop 3 begrotingsartikelen bij het beleidsdomein Onderwijs: FC0-1FDD2DA-WT, FC0-1FDD2DD-WT en FC0-1FDD2DH-WT.
- Compensatie naar het departement Zorg voor de overname van de subsidies aan Oriëntatiecentrum OLO Rotonde vzw (OC OLO) (Referentiecentrum Autismespectrumstoornissen) (RCA Antwerpen) en West-Vlaams Consultatiebureau voor Diagnostiek & Zorg (WVCB) (Referentiecentrum Autismespectrumstoornissen) (RCA Gent): -872 keuro

Bijstellingen:

- Nieuwe beleidsimpuls: Warm Vlaanderen: In totaal wordt 38.761 keuro extra voorzien voor bijkomende ondersteuning van personen met een handicap in uitvoering van het Zorginvesteringsplan.
- Voor PVB's voor meerderjarigen PVB wordt 15.506 keuro in VAK en VEK voorzien voor bijkomende terbeschikkingstellingen.
- Voor PAB's voor minderjarigen wordt 8.255 keuro in VAK en VEK voorzien voor bijkomende terbeschikkingstellingen.
- Voor de integratie van sommige internaten IPO en MPIGO! vanuit Onderwijs in Welzijn wordt 15.000 keuro in VAK en VEK voorzien.
- Voor de VCO-conforme aanrekening van de budgetten gebeurt vanaf begrotingsjaar 2023 voor elke terbeschikkingstelling een aanrekening op VAK, terwijl dit tot 2022 enkel gebeurde in functie van de vereffening. In de begroting 2023 werd hiervoor voor het eerst een extra VAK opgenomen in de begroting, op basis van de berekende onderbenutting door de cliënten. In de begroting 2024 worden deze extra VAK aangepast aan de nieuwe totale budgetten en de geüpdatete bestedingsgegevens. Voor de PVB leidt dit tot een verlaging van de extra VAK ten belope van 13.943 keuro, voor de PAB leidt dit tot een verhoging van de extra VAK ten belope van 1.543 keuro. Daarbovenop wordt ook een extra VAK voorzien specifiek voor potentiële bijkomende kosten ten gevolge van de VIA4 en VIA6 bij de cashbesteding van PVB en voor PAB van respectievelijk 3.110 keuro en 595 keuro.
- Ook voor de correcte aanrekening van alle toezeggingen tot tussenkomsten inzake materiële hulpmiddelen wordt een extra VAK voorzien ten belope van 10.975 keuro.
- De generieke maatregelen betreffende de vermindering van het aantal personeelsleden en vermindering van de apparaatskredieten – gelijkmatig gespreid over de jaren 2020-2024 – ten belope van resp. 156 keuro en 33 keuro.

1.2.2. Overige entiteiten onder gezag

Entiteit: Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)

Omschrijving

Het VAPH:

- streeft naar een zo groot mogelijke autonomie en levenskwaliteit van personen met een handicap;
- treedt op als een klantgerichte en efficiënte partner van personen met een handicap en de organisaties die zorgen voor een kwaliteitsvolle ondersteuning;

- werkt het beleid uit voor personen met een handicap op het vlak van zorg en ondersteuning en evalueert de uitvoering ervan;
- behandelt aanvragen van personen met een handicap voor tegemoetkomingen voor hulpmiddelen en aanpassingen aan de woning of wagen en aanvragen voor het PVB voor meerderjarigen;
- stelt PVB's ter beschikking en ziet toe op de besteding ervan;
- erkent en vergunt diensten en voorzieningen die personen met een handicap begeleiden of opvangen;
- stemt de vraag naar zorg en ondersteuning af op het aanbod via regionaal overleg met gebruikers, diensten en voorzieningen.

Ontvangstenartikelen

GH0-BGGFARA-OW ONTVANGSTEN – TOELEIDING NAAR ZORG EN ONDERSTEUNING EN NAAR HULPMIDDELEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het ontvangstenartikel omvat terugvorderingen van ten onrechte uitbetaalde vergoedingen in het kader van de toeleiding.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	10	0	0
Bijstelling BO 2024	0	0	0
BO 2024	10	0	0

GH0-BGGFARB-OW ONTVANGSTEN – FINANCIERING VAN HULPMIDDELEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het ontvangstenartikel omvat de terugvorderingen van toegekende tegemoetkomingen voor hulpmiddelen, alsook terugvorderingen in het kader van wettelijke subrogatie (WS) met betrekking tot de hulpmiddelen. Door de opdeling van de ontvangsten per doelstelling, worden de terugvorderingen WS verdeeld volgens hun oorsprong.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	500	0	0
Bijstelling BO 2024	0	0	0
BO 2024	500	0	0

GH0-BGGFARC-OW ONTVANGSTEN – FINANCIERING VAN RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE ZORG EN ONDERSTEUNING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het ontvangstenartikel omvat de terugvorderingen van toegekende tegemoetkomingen voor RTH. Hierop wordt geen krediet voorzien aangezien de afrekening voor de subsidie-eenheid (SE) gebeurt.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO

BA 2023	0	0	0
Bijstelling BO 2024	0	0	0
BO 2024	0	0	0

GH0-BGGFARD-OP ONTVANGSTEN PARTICIPATIES FINANCIERING VAN NIET RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE ZORG EN ONDERSTEUNING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft terugvorderingen bij het beëindigen van de ondersteuning door het VAPH van werkkapitalen bij PAB voor minderjarigen en van terugvorderbare voorschotten bij de cashbesteding van PVB voor meerderjarigen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	5.000	0	0
Bijstelling BO 2024	0	0	0
BO 2024	5.000	0	0

GH0-BGGFARD-OW ONTVANGSTEN – FINANCIERING VAN NIET RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE ZORG EN ONDERSTEUNING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het ontvangstenartikel omvat de terugvorderingen van toegekende tegemoetkomingen voor niet rechtstreeks toegankelijke hulp (nRTH).

Het omvat zowel terugvorderingen van teveel betaalde voorschotten aan cliënten en vergunde zorgaanbieders bij de besteding van PAB en PVB - zowel bij voucherbesteding als cash besteding - en terugvorderingen in het kader van wettelijke subrogatie en cumulverbod.

Daar de afrekeningen per SE gebeuren van zowel RTH als nRTH, worden de terugvorderingen van de SE globaal op dit artikel aangerekend.

Daarnaast wordt het artikel ook gespijsd door de doorstorting door de voorzieningen van een RSZ-korting die deze genieten.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	20.800	0	0
Bijstelling BO 2024	0	0	0
BO 2024	20.800	0	0

GH0-BGGFARE-OW ONTVANGSTEN – FINANCIERINGEN VAN ONDERSTEUNENEDE EN INTERMEDIAIRE ORGANISATIES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het ontvangstenartikel omvat de terugvorderingen van subsidies toegekend aan organisaties.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	300	0	0
Bijstelling BO 2024	0	0	0
BO 2024	300	0	0

GH0-BGGFARF-OL ONTVANGSTEN LENINGEN BELEIDSVOORBEREIDINGEN EN UITVOERING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het ontvangstenartikel omvat waarborgen gestort aan het VAPH. Het artikel is eerder symbolisch voor het geval er een waarborg zou gestort worden. Aan de uitgavenzijde wordt eenzelfde bedrag ingeschreven.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	1	0	0
Bijstelling BO 2024	0	0	0
BO 2024	1	0	0

GH0-BGGFARF-OP ONTVANGSTEN PARTICIPATIES BELEIDSVOORBEREIDINGEN EN UITVOERING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het ontvangstenartikel omvat de terugstorting van door het VAPH betaalde waarborgen. Bij de huur van een zaal voor een evenement wordt er vaak een waarborg gevraagd. Die waarborg wordt dan teruggestort en komt dan op dit begrotingsartikel. Het is dus gekoppeld aan uitgavenartikel GH0-AGGF2RF-PA.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	20	0	0
Bijstelling BO 2024	0	0	0
BO 2024	20	0	0

GH0-BGGFARF-OW ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN BELEIDSVOORBEREIDING EN UITVOERING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het ontvangstenartikel omvat alle terugvorderingen vanuit de apparaatskredieten en opbrengsten van verkopen van goederen en diensten.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	2.665	0	0
Bijstelling BO 2024	-2.210	0	0

BO 2024	455	0	0
----------------	------------	----------	----------

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In 2023 was de raming aangepast omwille van de geplande verkoop van het gebouw te Hasselt en Antwerpen.

GH0-BGGFAZZ-OI ONTVANGSTEN INTERNE STROMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het ontvangstenartikel betreft de werkingstoelage afkomstig van de Vlaamse overheid voor de uitvoering van de opdrachten van het VAPH.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	2.422.237	0	0
Bijstelling BO 2024	119.706	0	0
BO 2024	2.541.943	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Zie toelichting bij begrotingsartikel GB0-1GGF2RX-IS.

GH0-BGGFAZZ-OG OVERGEDRAGEN OVERSCHOT VORIGE BOEKJAREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het artikel betreft het desgevallende gecumuleerde overschot van de begrotingen van de voorbije jaren.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	389.006	0	0
Bijstelling BO 2024	2.079	0	0
BO 2024	391.085	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het overgedragen saldo van 2023 wordt gespijsd door de verkoop van het gebouw in Hasselt en Antwerpen, met een geraamde waarde van respectievelijk 1.000 keuro en 1.210 keuro, die slechts ten belope van de huurkost in het Vlaams administratief centrum (VAC) te Hasselt (70 keuro) en Antwerpen (61 keuro) wordt omgezet in uitgaven, dus een netto-aangroei van 2.079 keuro.

Uitgaven

GH0-AGGF2RA-WT TOELEIDING NAAR ZORG EN ONDERSTEUNING EN NAAR HULPMIDDELEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het artikel bevat de vergoedingen voor de multidisciplinaire verslagen (MDV) uitgevoerd door de multidisciplinaire teams (MDT). De doelstelling ervan is het objectief bepalen van de ondersteuningsnood en de dringendheid van de zorgbehoefte.

Er zijn vier modules van MDV:

- Module A: objectivering handicap
- Module B: objectivering ondersteuningsnood

- Module C: checklist prioritering
  - Module D: vaststelling ondersteuningsbehoeften hulpmiddelen
- Daarnaast zijn er nog afzonderlijke expertenverslagen.

Kredietevoluitie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	6.503	6.503
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	6.503	6.503
Aanwending VAK-ruiter		

GH0-AGGF2RB-WT FINANCIERING VAN HULPMIDDELEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Aan personen door het VAPH erkend als persoon met een handicap kunnen tegemoetkomingen worden verschaft om hulpmiddelen aan te kopen of aanpassingen uit te voeren om dagelijkse activiteiten zelfstandig uit te voeren thuis. In bepaalde gevallen kan ook gekozen worden voor een tegemoetkoming voor de huur van een hulpmiddel.

Voorbeelden waarvoor een tegemoetkoming kan gebeuren:

- Activiteiten dagelijks leven (ADL): eetapparaat, leesloep, beeldschermloep, aangepaste werktafel, kleurendetector, trilwekker;
- Mobiliteit: aanpassingen aan een auto, aanvullende rijlessen, een witte stok, een geleidehond voor blinden;
- Wonen: een automatische deuropener, aanpassingen aan het sanitair, een hellingbaan;
- Communicatie: computeraanpassingen, een brailleleesregel, een tekstherkenningsprogramma;
- Andere: antidecubitusmateriaal, aangepaste stoelen, pedagogische hulp bij hogere studies, incontinentiemateriaal.

Het VAPH voorziet voor veelgevraagde hulpmiddelen een maximum bedrag van terugbetaling (= refertebedrag). De refertebedragen zijn opgenomen in een refertelijst.

Voor sommige hulpmiddelen wordt in de refertelijst een basiskost opgenomen. Dat is de kost van een courant gebruiksvoorwerp voor personen zonder handicap (bv. standaardfiets). De basiskost wordt in mindering gebracht van de factuur.

Een beslissing tot tegemoetkoming door het VAPH is geldig gedurende 2 jaar, behalve voor woningaanpassingen waar de beslissing 4 jaar geldig blijft.

Onder dit artikel worden ook tegemoetkomingen voor reis- en verblijfkosten naar school voor leerlingen van het gewoon onderwijs aangerekend.

Kredietevoluitie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	37.231	37.231
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	+10.975	0
BO 2024	48.206	37.231
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het krediet wordt aangevuld met een extra VAK voor de aanrekening van de toezeggingen die gebeuren voor de tussenkomst in materiële hulpmiddelen. Het VEK blijft constant. In de praktijk leiden heel wat toezeggingen niet tot effectieve tussenkomsten, omdat de cliënt finaal afziet van de aankoop of inrichting en een goedkoper hulpmiddel aanschafft dan het maximale refertebedrag.

GH0-AGGF2RC-WT FINANCIERING VAN RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE ZORG EN ONDERSTEUNING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Personen met een (vermoeden) van handicap die beperkte handicap specifieke hulp nodig hebben kunnen gebruik maken van RTH. RTH is zowel voor minderjarigen als voor meerderjarigen. De persoon met een (vermoeden) van handicap dient niet te beschikken over een PVB en dient eveneens de procedure toeleiding niet te doorlopen.

Een RTH-aanbieder wordt erkend voor het bieden van een aantal ondersteuning, uitgedrukt in personeelspunten.

Een zorgaanbieder kan volgende ondersteuning aanbieden:

- ambulante begeleiding
- mobiele begeleiding
- groepsbegeleiding
- dagopvang
- Verblijf
- Open functie
- Begeleid werken

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	122.239	122.239
<i>Index</i>	2.131	2.131
<i>Compensaties</i>	1.960	1.960
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	126.330	126.330
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er wordt 8.518 keuro index voorzien.

Het krediet wordt verhoogd met 1.960 keuro in het kader van de begeleiding van personen met complexe problematieken.

GH0-AGGF2RD-PA PARTICIPATIES FINANCIERING VAN NIET RECHTSTEEKS TOEGANKELIJKE ZORG EN ONDERSTEUNING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het krediet betreft de behoefte voor het toekennen van terugvorderbare voorschotten bij PAB voor minderjarigen en bij de cashbesteding van PVB voor meerderjarigen.

Naast het opnieuw gebruiken van de terugvorderingen bij het beëindigen van de ondersteuning door het VAPH, die ook aan de ontvangstenzijde van de begroting van het VAPH zijn opgenomen op begrotingsartikel GH0-BGGDARD-OP, wordt ook een krediet voorzien voor nieuwe toekenningen i.k.v. de automatische

toekenningen en/of het uitbreidingsbeleid en voor mogelijke wijzigingen in de besteding van het PVB van voucher naar cash bij bestaande cliënten.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	20.000	20.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	20.000	20.000
Aanwending VAK-ruiter		

GH0-AGGF2RD-WT FINANCIERING VAN NIET RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE ZORG EN ONDERSTEUNING

Korte inhoud begrotingsartikel:

De financiering van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning (nRTH) omvat de hoofdmoot van het totale te besteden budget van het VAPH.

Dit budget omvat de directe financiering die betrekking heeft op de zorg van de cliënten en toegekend wordt aan de cliënten of aan organisaties.

De ondersteuningsvormen via rechtstreekse financiering van de cliënten zijn een persoonlijk assistentiebudget (PAB) voor minderjarigen en een persoonsvolgend budget (PVB) voor meerderjarigen.

1. Persoonlijke-Assistentiebudget voor minderjarigen

Een PAB is een budget dat de Intersectorale toegangspoort van het Agentschap Opgroeien toekent aan een minderjarige persoon met een handicap of zijn/haar wettelijke vertegenwoordiger om de assistentie thuis of op school te organiseren en te financieren. De budgethouder bepaalt zelf waar, wanneer, hoe en door wie de assistentie wordt gegeven.

Een PAB wordt vaak besteed door middel van een overeenkomst met een persoonlijke assistent. Deze voert handelingen uit op het vlak van bijstand en begeleiding van de persoon met een handicap met het oog op de organisatie van diens dagelijks leven en bevordering van zijn sociale integratie. De budgethouder neemt zelf een persoonlijk assistent in dienst en sluit een overeenkomst af conform de Belgische arbeidswetgeving.

Overeenkomsten kunnen afgesloten worden via een sociaal secretariaat, een interimkantoor, een dienstenchequebedrijf, wijkwerken, een zelfstandige, een voorziening of een vrijwilligersorganisatie die vrijwilligers ter beschikking stelt.

2. Persoonsvolgend Budget voor meerderjarigen

Aan meerderjarigen wordt sinds 2017 doorgaans een PVB toegekend.

Met een PVB kunnen verschillende vormen van ondersteuning ingekocht worden:

- dagbestedingsondersteuning (begeleiding in groep en permanentie gedurende de dag);
- woonondersteuning (begeleiding en permanentie tijdens de nacht met inbegrip van avond- en ochtenduren);
- individuele ondersteuning (één-op-één-begeleiding gedurende een aantal uren per week).

De persoon met een handicap dient een overeenkomst af te sluiten met de persoon en/of de organisatie die ondersteuning aanbiedt. Dit kan o.a. zijn:

- thuiszorg om te helpen met het huishouden;

- een individuele begeleider om bijvoorbeeld een daguitstap te maken;
- een vervoersbedrijf;
- een door het VAPH vergunde zorgaanbieder een interimkantoor;
- een dienstenchequebedrijf.

De persoon met een handicap kan zijn/haar PVB cash besteden of via een voucher bij een vergunde zorgaanbieder (VZA).

Indien de persoon met een handicap het PVB omzet in een cashbudget, kan hij/zij vrij kiezen hoe de ondersteuning zal worden ingekocht bij een zorgverlener.

Op dat ogenblik wordt het PVB uitgedrukt in euro i.p.v. in personeelspunten, berekend volgens een vooraf bepaalde omslagsleutel (die jaarlijks wordt aangepast aan de inflatie).

De persoon met handicap kan dat cashbudget dan alsnog bij een VZA besteden, maar ook bij een niet vergunde zorgaanbieder of door zelf een persoonlijk assistent in dienst te nemen. Op een PVB dat cash wordt ingezet, krijgt de budgethouder ook een percentage beheerskosten.

Als het PVB ingezet wordt in voucher registreert de VZA de individuele dienstverleningsovereenkomst (IDO) waarin wordt vermeld welke ondersteuning de budgethouder ontvangt en hoeveel punten deze hiervoor zal inzetten.

De VZA kan voor de punten uit de IDO personeel inzetten. De bruto loonkost op basis van de prestatie-eenheid (inclusief anciënniteit) wordt gesubsidieerd. Bovenop het bruto loon ontvangt de VZA ook middelen voor: vakantiegeld, eindejaarspremie, variabele prestaties (een extra vergoeding voor zater-, zon- en feestdagen en voor avond- en nachtwerk), brugpensioen, VIA-maatregelen (werkgeversforfait, kwaliteit, conventioneel verlof, management, vorming, zware beroepen).

De VZA ontvangt bovenop de personeelspunten vermeld in de IDO's een percentage aan subsidies voor organisatiegebonden personeelspunten (voor kosten die niet direct verbonden zijn met het aanbieden van zorg en ondersteuning).

Een budgethouder kan ook een vrij besteedbaar deel van zijn budget opvragen, waarvoor geen verantwoording hoeft gegeven te worden voor de inzet ervan. Het maximaal vrij besteedbaar deel bedraagt €1.800 voor de laagste budgetcategorieën en €3.600 voor de hogere budgetcategorieën.

De ondersteuningsvormen via rechtstreekse financiering van de organisaties kan meerdere vormen aannemen.

- Multifunctioneel Centrum (MFC)

Een MFC biedt opvang voor personen met handicap tot en met 21 jaar (uitzonderlijk verlengbaar tot en met 25 jaar) die nood hebben aan handicap specifieke ondersteuning. Daarvoor is een jeugdhulpbeslissing van de intersectorale toegangspoort (ITP) vereist.

Een MFC wordt erkend voor een aantal personeelspunten.

Het MFC registreert de begeleidingsovereenkomst met de cliënt waarin wordt vermeld welke ondersteuning de budgethouder ontvangt op regelmatige basis (vorken). De ondersteuning die hij/zij effectief krijgt, wordt eveneens in dag-op-dagregistraties doorgegeven.

Het MFC kan voor de erkende punten personeel inzetten. De bruto loonkost op basis van de prestatie-eenheid (inclusief anciënniteit) wordt gesubsidieerd. Bovenop het bruto loon ontvangt de VZA ook middelen voor: vakantiegeld, eindejaarspremie, variabele prestaties (een extra vergoeding voor zater-, zon- en feestdagen en voor avond- en nachtwerk), brugpensioen, VIA-maatregelen (werkgeversforfait, kwaliteit, conventioneel verlof, management, vorming, zware beroepen).

- Persoonsvolgende Convenant (PVC)

Minderjarigen kunnen via de intersectorale toegangspoort een budget als PVC krijgen.

- Intersectorale Prioritaire Hulpvragen (IPH)

Een MFC kan ook ondersteuning bieden voor IPH aan minderjarigen.

- Vergoedingen besteed aan instellingen buiten Vlaanderen

Een aantal minderjarigen en meerderjarigen krijgen ondersteuning via instellingen buiten Vlaanderen. Deze instellingen dienen voor de geleverde ondersteuning facturen in. Voor meerderjarigen gebeurt dit via een PVB. Voor minderjarigen gebeurt dit door de rechtstreekse betaling van de facturen.

- Observatie-, Diagnose en Behandelingsunits (ODB-units)

ODB-units kunnen aan meerderjarigen die beschikken over een PVB, een verstandelijke beperking hebben en bijkomende gedragsproblemen, ondersteuning aanbieden op het vlak van observatie, diagnose en behandeling in een residentiële setting, ambulante of mobiele. Tevens leveren zij specifieke knowhow aan andere actoren die betrokken zijn bij de ondersteuning van de persoon met een handicap.

De units maken in samenspraak met de andere actoren die betrokken zijn bij de ondersteuning van de persoon met een handicap, een handelingsplan op met het oog op de terugkeer naar de reguliere woon- en leefsituatie.

- Gespecialiseerde units voor geïnterneerden

Het VAPH erkent en subsidieert voorzieningen om ondersteuning te bieden aan personen die door het VAPH erkend zijn als een persoon met een handicap, of aan personen met een vermoeden van handicap, die in de gevangenis verblijven als gedetineerde of als geïnterneerde.

Drie voorzieningen bieden handicap specifieke dagondersteuning in de gevangenis, alsook psychosociale begeleiding. Tevens zorgen ze voor de overdracht van handicap specifieke knowhow en forensische expertise aan andere actoren die betrokken zijn bij de ondersteuning van de gedetineerde of de geïnterneerde.

Daarnaast zijn er 3 voorzieningen erkend als unit voor geïnterneerden. Zij bieden ondersteuning aan personen met een handicap binnen hun eigen voorziening.

- Zorg voor personen met een niet aangeboren hersenletsel (NAH)

Personen met een NAH of tetraplegie ten gevolge van een hoge dwarslaesie met de hoogste zorg- en ondersteuningsnood kunnen aanspraak maken op zorg en ondersteuning.

De zorgaanbieder biedt hen een volledige zeven dagen op zeven dag- en woonondersteuning aan binnen de eigen voorziening.

- Rechtstreeks gefinancierde zorg voor geïnterneerden

Zorgaanbieders kunnen gefinancierd worden voor de zorg en ondersteuning van geïnterneerde personen die uitstromen uit de gevangenis of uit een gespecialiseerde unit.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	2.404.176	2.201.055
<i>Index</i>	44.198	40.541
<i>Compensaties</i>	35.669	35.669
<i>Andere bijstellingen</i>	30.066	38.761
BO 2024	2.514.109	2.316.026
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Index:

Het krediet wordt aangevuld met 44.198 keuro aan VAK en 40.541 keuro aan VEK.

Compensaties:

Het krediet wordt aangevuld met:

- 22.679 keuro dat wordt overgeheveld vanuit het beleidsdomein Onderwijs voor de integratie van een aantal internaten IPO en MPIGO! in Welzijn.
- 15.270 keuro dat wordt overgeheveld vanuit het departement Zorg dat éénmalig in 2023 werd ter beschikking gesteld vanuit de liquiditeitsoverschotten.
- 500 keuro dat wordt overgeheveld vanuit het agentschap Opgroeien dat éénmalig in 2023 werd ter beschikking gesteld vanuit de liquiditeitsoverschotten.

Het krediet wordt verminderd met:

- 230 keuro dat wordt overgeheveld naar GH0-AGGF2RE-WT voor de verderzetting van de subsidiëring aan de Liga Chathulp Autisme.
- 1.960 keuro dat wordt overgeheveld naar GH0-AGGF2R-WT in het kader van de begeleiding van personen met complexe problematieken.
- 590 keuro dat wordt overgeheveld naar GH0-AGGF2RE-WT voor de uitbreiding van de consulentenwerking in het kader van de begeleiding van personen met complexe problematieken.

Bijstellingen:

- Nieuwe beleidsimpuls: In totaal wordt 38.761 keuro VAK en VEK extra voorzien voor bijkomende ondersteuning van personen met een handicap in uitvoering van het Zorginvesteringsplan.
  - Voor PVB's voor meerderjarigen wordt 15.506 keuro in VAK en VEK voorzien voor bijkomende terbeschikkingstellingen.
  - Voor PAB's voor minderjarigen wordt 8.255 keuro in VAK en VEK voorzien voor bijkomende terbeschikkingstellingen.
  - Voor de integratie van sommige internaten IPO en MPIGO! vanuit Onderwijs in Welzijn wordt 15.000 keuro in VAK en VEK voorzien.
- Voor de VCO-conforme aanrekening van de budgetten gebeurt vanaf begrotingsjaar 2023 voor elke terbeschikkingstelling een aanrekening op VAK, terwijl dit tot 2022 enkel gebeurde in functie van de vereffening. In de begroting 2023 werd hiervoor voor het eerst een extra VAK opgenomen in de begroting, op basis van de berekende onderbenutting door de cliënten. In de begroting 2024 worden deze extra VAK aangepast aan de nieuwe totale budgetten en de geüpdatete bestedingsgegevens. Voor de PVB leidt dit tot een verlaging aan VAK ten belope van 13.943 keuro, voor de PAB leidt dit tot een verhoging aan VAK ten belope van 1.543 keuro. Daarbovenop wordt ook een extra VAK voorzien specifiek voor potentiële bijkomende kosten ten gevolge van de VIA4 en VIA6 bij de cashbesteding

van PVB en voor PAB van respectievelijk 3.110 keuro en 595 keuro aan VAK.

Andere bijstellingen	VAK	VEK
PAB uitvoering van het ZIP in 2024	+8.255	+8.255
PVB uitvoering van het ZIP in 2024	+15.506	+15.506
PAB i.k.v. Nieuwe Financiering	+1.543	0
PAB i.k.v. Nieuwe Financiering – VIA6	+595	0
PVB i.k.v. Nieuwe Financiering	-13.943	0
PVB i.k.v. Nieuwe Financiering – VIA6	+3.110	0
MFC: internaten IPO en MPIGO!	+15.000	15.000
TOTAAL	+30.066	+38.761

Door de nieuwe aanrekeningsmethodiek die gebruikt wordt vanaf 2023 conform de VCO zal elke potentiële kost die voortvloeit uit een terbeschikkingstelling worden aangerekend op het VAK. De effectieve kost, aangerekend op het VEK, zal evenwel niet stijgen. Hiervoor volstaan de huidige kredieten. Om dit te kunnen uitvoeren wordt een hoger VAK in de begroting voorzien.

Ook voor de potentiële meerkost ten gevolge van de VIA 4, VIA 5 en VIA 6 wordt een extra VAK voorzien.

Bij PVB worden de kredieten vanaf 2023 hertekend, in het kader van de nieuwe financiering.

De ter beschikking gestelde PVB worden aangerekend op naam van de persoon met een handicap ten belope van het bedrag van de kost per punt bij cashbesteding, inclusief de beheerskosten.

Bij voucherbesteding komt er nog een kost bovenop de aan de persoon met een handicap aangerekende kost voor de vergunde zorgaanbieder (duurdere prijs per punt en 16,18% organisatiegebonden kosten t.o.v. 10,35% beheerskosten).

Bij voucherbesteding wordt het aangerekende PVB van de cliënt rechtstreeks uitbetaald aan de VZA.

Voor de VZA blijven de bestaande subsidieregels van kracht. Van de berekende subsidie wordt het uitbetaalde bedrag aan de VZA, maar aangerekend op naam van de persoon met een handicap, in mindering gebracht.

Binnen de huidige beschikbare kredieten PVB werd op basis van de reeds ter beschikking gestelde budgetten en de prognose van geplande terbeschikkingstellingen binnen de PVB's vastgesteld dat er in 2024 nog budgettaire ruimte is om extra inspanningen te doen voor specifieke doelgroepen, onder meer personen met complexe problematieken. Hierbij houden we rekening met de bijkomende toekenningen die gebeuren in het kader van de hervorming van de noodprocedure en de versoepelde voorwaarden PG1.

Binnen het begrotingsartikel GH0-AGGF2RD-WT zullen nog volgende acties ondernomen worden:

- de verdere versterking van MFC's in uitvoering van het crisis -en investeringsplan;
- extra maatregelen voor meerderjarige personen met complexe problematieken waarvoor intensieve ondersteuning en aangepaste infrastructuur nodig is;
- de evaluatie van de voorwaarden voor het verkrijgen van een PVB via de spoedprocedure;
- extra ondersteuning voor personen met een geregistreerde zorgvraag die nog geen PVB ontvangen.

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het krediet omvat de subsidies aan organisaties, zowel gereguleerde, semi-gereguleerde als niet gereguleerde subsidies.

Het betreft organisaties die een ondersteunende rol verlenen voor de personen met een handicap of het beleid.

1. Ondersteunende organisaties

Een bijstandsorganisatie is een organisatie van en voor personen met een handicap die ondersteuning biedt bij de besteding van een persoonsvolgend budget of bij de aanvraag van en het werken met een PAB. Er zijn 4 erkende bijstandsorganisaties.

De voorbije jaren is er een sterke groei van het aantal leden vastgesteld. Op 1 januari 2021 ging het om 6.088 leden.

Voor personen met een auditieve handicap kan een tegemoetkoming worden gegeven voor het inschakelen van een doventolk.

Een aantal gebruikersorganisaties krijgt een erkenning als infoloket waaraan een jaarlijkse subsidie gekoppeld is om personen met een handicap te ondersteunen bij de opmaak van een ondersteuningsplan PVB of de collectieve overlegorganen inhoudelijk bij te staan.

Het uitbouwen van de wegwijzer is de opdracht van het digitaal platform dat hiervoor zal samenwerken met het VAPH. In de wegwijzer VAPH-ondersteuning kunnen VZA hun aanbod kenbaar maken, zodat een budgethouder PVB gericht kan zoeken binnen de gewenste regio. Deze wegwijzer dient uitgebreid te worden met het niet-vergunde aanbod. Tevens moet de mogelijkheid gecreëerd worden voor de budgethouders om hun vraag naar ondersteuning kenbaar te maken aan potentiële aanbieders.

Het vertrouwensartsencentrum in Leuven krijgt een jaarlijkse subsidie van het VAPH. VAPH-voorzieningen kunnen hierdoor een beroep doen op de expertise van het vertrouwensartsencentrum met vragen over een vermoeden van misbruik bij meerderjarigen personen met een handicap.

Het VAPH erkent per provincie één opdrachthouder consulentenwerking. Zij ondersteunen personen met een handicap, het sociaal netwerk en de betrokken hulpverleners in vastgelopen situaties. Tevens staan zij in voor het zoeken naar ondersteuning van mensen met een PVB die ondanks de bijstand geen vraag gestuurde oplossing vinden omwille van de complexiteit van hun ondersteuningsvragen.

Het VAPH subsidieert het loon van personen die tewerkgesteld zijn in een DAC-project.

Extramurale revalidatiecentra of diensten kunnen een onderhoudstoelage ontvangen. Het VAPH subsidieert voor deze centra of diensten ook het loon van personen die tewerkgesteld zijn in een DAC-project.

Vrijtijdsorganisaties staan in voor de organisatie van vrijetijdsactiviteiten voor personen met een handicap en voor het ondersteunen van personen met een handicap en hun netwerk bij het zoeken naar inclusieve vrijetijdsbesteding.

Personen met een (vermoeden van) handicap kunnen bij de dienst ondersteuningsplan (DOP) terecht voor een traject waarin werk gemaakt wordt van netwerkversterking en vraagverheldering. Als uit dit traject blijkt dat de persoon met een handicap nood heeft aan een PVB kan de DOP ondersteunen bij de opmaak van een ondersteuningsplan PVB.

Er zijn 2 organisaties waarvoor de personeelskost wordt terugbetaald in het kader van Gesco-projecten. Er worden nog een aantal organisaties gesubsidieerd die een aantal jaren geleden zijn overgekomen van de provincies in het kader van de interne staatshervorming.

b. Intermediaire organisaties

De Hogeschool Vives krijgt een jaarlijkse subsidie voor het ondersteunen van het opleiden van assistentiehonden.

De vertegenwoordiging van Verwijzende Instanties heeft als opdracht om de vertegenwoordiging van de verwijzende instanties in alle overlegorganen van het agentschap en in het bijzonder in de overlegorganen die de materies behandelen betreffende de afhandeling van een vraag naar niet rechtstreeks toegankelijke hulp en ondersteuning en de terbeschikkingstelling van dat budget, te organiseren.

Tot slot is er ruimte voor projectsubsidies en allerlei subsidies i.k.v. flankerende maatregelen bij de hervorming van de regelgeving.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	27.040	27.040
<i>Index</i>	291	291
<i>Compensaties</i>	-878	-878
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	26.453	26.453
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het krediet wordt verhoogd met 291 keuro voor de index.

Het krediet wordt verminderd met 872 keuro door een overheveling naar het departement Zorg die vanaf 2024 zal instaan voor de subsidies aan OC OLO en WVCB.

Het krediet wordt verminderd met 826 keuro en overgeheveld naar GH0-AGGF2RF-LO voor de versterking van het personeelsbestand van het VAPH. Dit kan gerealiseerd worden door de beperking van ad hoc subsidies.

Het krediet wordt verhoogd met 230 keuro voor de verlenging van chathulp autisme, nadat deze werd gefinancierd met middelen uit de Vlaamse Veerkracht. Het krediet wordt verhoogd met 590 keuro voor de versterking van de consulentenwerking in het kader van de begeleiding van personen met complexe problematieken.

GH0-AGGF2RF-LE LENINGEN -BELEIDSVORBEREIDING EN UITVOERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het artikel bevat de terugbetaling van ontvangen waarborgen die gestort werden aan het VAPH. Het krediet is eerder symbolisch om alleszins een terugbetaling te kunnen doen als er een waarborg zou worden gestort. Het krediet hangt samen met het ontvangstenartikel GH0-BGGFARF-OL, waar de ontvangen waarborg wordt aangerekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	1	1
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	1	1
Aanwending VAK-ruiter		

GH0-AGGF2RF-LO LONEN - BELEIDSVOORBEREIDING EN UITVOERING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel worden de lonen van de personeelsleden van het VAPH aangerekend, evenals de loongerelateerde kosten (RSZ, vergoeding woon-werkverkeer).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	25.600	25.600
<i>Index</i>	510	510
<i>Compensaties</i>	826	826
<i>Andere bijstellingen</i>	-156	-156
BO 2024	26.780	26.780
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het krediet wordt verhoogd met 510 keuro voor de index.

De compensatie ten belope van 826 keuro betreft de overheveling vanuit GH0-AGGF2RE-WT voor de uitbreiding met 10 VTE voor het versterken van de werking van het VAPH gezien de stijging van het aantal budgethouders en de effecten op de verschillende processen en procedures.

De bijstelling ten belope van -156 keuro betreft de continuering van de personeelsbesparing gedurende de periode 2020-2024.

GH0-AGGF2RF-PA PARTICIPATIES - BELEIDSVOORBEREIDING EN - UITVOERING**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit artikel worden waarborgen en borgtochten aangerekend die verschuldigd kunnen zijn, bv. voor een levering of huur. Het krediet is eerder symbolisch om alleszins een gevraagde waarborg bij een dienst te kunnen storten. Het krediet hangt samen met het ontvangstenartikel GH0-BGGFARF-OP, waar de terugstorting van de waarborg zal worden aangerekend.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	20	20
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	20	20
Aanwending VAK-ruiter		

GH0-AGGF2RF-WT WERKING – BELEIDSVOORBEREIDING EN UITVOERING

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden alle kosten aangerekend die verband houden met de interne werking van het VAPH. Het gaat onder meer om de huur, elektriciteit, verwarming evenals alle vormen van dienstverlening (telefonie, IT, ...).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	9.765	9.765
<i>Index</i>	80	80
<i>Compensaties</i>	4	4
<i>Andere bijstellingen</i>	-33	-33
BO 2024	9.816	9.816
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Het krediet wordt verhoogd met 80 keuro voor de index.

De compensatie betreft de teruggave van een éénmalige overheveling aan werkingsmiddelen vanuit Het Facilitair Bedrijf, ten belope van 4 keuro.

De bijstelling ten belope van -33 keuro betreft de bijdrage in de bij de regeringsvorming afgesproken 'efficiëntieverbetering'.

GH0 AGGF2ZZ-PR PROVISIES

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het uitbreidingsbeleid – afkomstig van de netto-beleidsruimte – werd in het verleden initieel ingeschreven op dit artikel om vandaar op een later ogenblik te worden overgeheveld naar de geëigende begrotingsartikelen in functie van de gekozen verdeling over de groepen, in functie van de prioritaire beleidsaccenten en de verdeling tussen minder- en meerderjarigen. De verdeling is evenwel reeds gemaakt ter gelegenheid van de begrotingsopmaak 2021, zodat de kredieten onmiddellijk op de geëigende begrotingsartikels werden ingeschreven.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

GH0-AGGF2ZZ-OV OVER TE DRAGEN OVERSCHOT VAN HET BOEKJAAR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het artikel betreft het overschot van het boekjaar, aangevuld met gecumuleerde overschot van de begrotingen van de voorbije jaren. Voor 2022 betreft het het overgedragen resultaat van 2018 en van 2020 dat opnieuw zou worden overgedragen naar het volgend jaar zonder bijkomende aanwending.

Kredietevolucie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	0	391.085
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	-131
BO 2024	0	390.954
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De aanpassing is het gevolg van de volgende bijstellingen:

- Het - gespreid over 20 jaar - aanwenden uit het saldo van de opbrengst van de verkoop van het gebouw te Antwerpen voor de huur van kantoorruimte in het VAC te Antwerpen, ten belope van 61 keuro
- Het - gespreid over 20 jaar - aanwenden uit het saldo van de opbrengst van de verkoop van het gebouw te Hasselt voor de huur van kantoorruimte in het VAC te Hasselt, ten belope van 70 keuro

Het saldo bevat een bedrag van 43.510 keuro overgedragen door middel van een 'ruiter' specifiek om de kosten op te vangen in de beginjaren van de integratie van de IPO's en MPIGO!'s binnen welzijn. In de loop van 2024 zal nagegaan worden hoeveel er hiervan nodig is om aangewend te worden bovenop de reguliere kredieten, in functie van de effectieve personeelsinzet.

IX. BELEIDSVELD SOCIALE BESCHERMING

Voor dit beleidsveld is er slechts één ISE.

1. ISE Vlaamse sociale bescherming

De Vlaamse sociale bescherming (VSB) is een solidair verzekeringsmodel waarbij inwoners van Vlaanderen jaarlijks – verplicht - een zorgpremie betalen. Voor Brusselaars is er de mogelijkheid van een vrijwillige aansluiting. De uitvoering hiervan is toevertrouwd aan de zorgkassen. In geval van zorgbehoevendheid kan men in ruil voor deze premie een beroep doen op de Vlaamse sociale bescherming die momenteel uit volgende pijlers bestaat:

- zorgbudgetten voor zwaar zorgbehoevenden (vroeger zorgverzekering), voor ouderen met een zorgnood (vroeger tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden) en voor mensen met een handicap (ook basisondersteuningsbudget);
- financiering van residentiële ouderenzorg (woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en centra voor dagverzorging), revalidatieziekenhuizen, revalidatieovereenkomsten, psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, mobiliteitshulpmiddelen, multidisciplinaire begeleidingsequipes palliatieve verzorging en het multidisciplinair overleg.

Prestatie-informatie: aantal lopende dossiers zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden

Op 31 december 2022 waren er 272.269 lopende dossiers zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden. Er is voor dit type zorgbudget voor het jaar 2022 voor een bedrag van 407,3 miljoen euro aan tegemoetkomingen uitbetaald.

Met deze indicator volgen we de realisatie van de operationele doelstelling 'Met het zorgbudget voor ouderen, zorgbehoevenden en personen met een handicap verbeteren we de financiële toegankelijkheid voor zorg op maat voor deze doelgroep' onder SD1 Toegankelijkheid op.

1.1 Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: Toegankelijkheid

OD 1.1: We maken een meerjarenplan op waarin het beschikbare budget met de verwachte noden voor de komende 5 jaar in kaart wordt gebracht

Het onderzoek "Naar een prognosemodel voor de Vlaamse Sociale Bescherming" werd in 2022 opgeleverd door het steunpunt WVG. We gaan na of het door deze studie opgeleverde model geschikt is om de programmatiecijfers in de sector van de Woonzorg op korte termijn te actualiseren.

We zetten in 2024 verder in op gegevensverzameling voor de nieuw ingekantelde sectoren (PVT's, voorzieningen met een revalidatieovereenkomst, IBW's, revalidatieovereenkomsten voor het opstellen van rolstoeladviesrapporten en de multidisciplinaire begeleidingsequipes van de palliatieve zorg) om ook daarvoor op termijn een meerjarenplan op te maken.

Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

OD 1.2: Met het zorgbudget voor ouderen, zorgbehoevenden en personen met een handicap verbeteren we de financiële toegankelijkheid voor zorg op maat voor deze doelgroep

Op termijn is het de bedoeling om de 2 bestaande zorgbudgetten (voor zwaar zorgbehoevenden en ouderen met een zorgnood) te integreren tot 1 zorgbudget. De essentiële voorwaarde om dit te kunnen doen is het hanteren van een gemeenschappelijk inschalingsinstrument. Het decreet VSB voorziet dat hiervoor BelRAI wordt gebruikt. De BelRAI screener hebben we op 1 juni 2021 reeds ingevoerd voor het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden en in 2022 werd het gebruik van het instrument geëvalueerd en bijgestuurd. Vooraleer we kunnen overgaan tot volledige integratie van de zorgbudgetten moet de BelRAI screener ook uitgerold zijn zowel voor het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden als voor het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood. De volgende stap bestaat erin dat we de BelRAI screener implementeren voor het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood. Dit is gepland voor 1 juli 2024.

Tegen midden 2024 verwachten we tot slot de oplevering van een studie in het kader van de Vlaamse Brede Heroverweging, onder de vorm van een uitgaventoetsing. Deze studie zal een aantal aspecten van de zorgbudgetten onderzoeken en moet leiden tot een aantal mogelijke scenario's die we kunnen gebruiken voor de eenmaking van de zorgbudgetten.

De beleidsuitgaven voor het zorgbudget ouderen met een zorgnood worden aangerekend op artikel GM0-AGHF2TB-WT – Tegemoetkomingen hulp aan bejaarden.

OD 1.3: We realiseren een digitale vereenvoudigde transparante financiering van woonzorgcentra, centra voor kortverblijf & dagverzorgingscentra met bijkomende erkenning

We zetten de ontwikkeling van de nieuwe financieringstoepassing "eCalcura" voor de woonzorgcentra, centra voor kortverblijf en centra voor dagverzorging verder. De nieuwe eCalcura-toepassing zal Vlaanderen in staat stellen afzonderlijke financieringsstromen in de toekomst transparant te integreren in één toepassing en financieringskanaal (zoals bijvoorbeeld IFIC, werkingsmiddelen voor centra voor dagverzorging, oriënterend centrum voor kortverblijf, ...). Deze toepassing maakt het op termijn mogelijk om beleidssimulaties rond persoonsvolgende financiering uit te voeren. De eerste fasen van het project werden al in 2022 en 2023 doorlopen waardoor de volledige rekenmotor voor berekening van de basistegemoetkoming voor zorg en compenserende financiering eindloopbaan werd gerealiseerd. Nu doorlopen we de volgende fase, gericht op de database aan personeelsgegevens die jaarlijks worden doorgegeven door de voorzieningen.

We zetten het project "invoering van een transparante sectorspecifieke boekhouding in de residentiële ouderenzorg" verder en realiseren in 2024 het wettelijk kader, de praktische richtlijnen en starten met de gefaseerde uitrol. Het project doorliep in 2023 de opstartfase, een implementatieplan werd opgemaakt, samen met de experts uit de sector werden basisbegrippen gedefinieerd en een ontwerp van standaard rapporteringssjabloon opgemaakt en in pilootvoorzieningen getest.

De beleidsuitgaven voor het uitvoeren van het VIA6-akkoord worden aangerekend op begrotingsartikel GM0-AGHF2TL-WT.

OD 1.4: We versterken de controle op de dagprijsverhogingen in de residentiële ouderenzorg

We werken aan een versterking van het prijzenbeleid in de woonzorgcentra. Het geactualiseerde prijzenbeleid wordt waar nodig in de regelgeving verankerd, de nodige stukken worden aan de sector ter beschikking gesteld en we passen het geactualiseerde prijzenbeleid effectief toe.

Met die actualisatie van het prijzenbeleid beogen we de beoordelingscriteria voor dagprijsdossiers aan te scherpen. Tot slot onderzoeken we ook welke mogelijkheden er zijn om de bewonersparticipatie via de gebruikersraad te verhogen. We volgen het project "invoering van een transparante sectorspecifieke boekhouding in de residentiële ouderenzorg" nauwgezet op om de verkregen boekhoudkundige informatie in de toekomst aan te wenden in het kader van het prijzenbeleid.

Daarnaast brengen we een reeks maatregelen rond het financieel beheer van woonzorgcentra in uitvoering. Zo proberen we te vermijden dat kapitaal wordt onttrokken aan de zorg, wat de continuïteit onder druk zet.

We zetten in op transparantie. Binnen het departement Zorg bestaan er verschillende authentieke databronnen met relevante informatie over woonzorgcentra en andere zorgvoorzieningen. We willen transparant rapporteren uit deze verschillende databronnen in een lay-out die voor potentiële bewoners en hun familieleden helder is. In deze fase ligt de focus op de woonzorgcentra en centra voor kortverblijf. Belangrijke parameters zoals contactgegevens, capaciteit, dagprijs, personeelsinzet, verhoogd toezicht, ... maken we voor het brede publiek inzichtelijk op de website van het departement. Dit project zorgt ook voor een betere datastroming en rapportering over woonzorgcentra binnen het departement zelf en naar andere stakeholders.

Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

OD 1.5: We evalueren het beleid inzake mobiliteitshulpmiddelen en sturen bij waar nodig

In 2022 voerden we een vooronderzoek uit naar de uitbreiding van het verhuursysteem in de thuiszorg. Op basis van de resultaten van dit vooronderzoek en het vooronderzoek naar een tweedehandssysteem voor mobiliteitshulpmiddelen werd beslist om een wetenschappelijk onderzoek te laten uitvoeren door het Steunpunt WVG in 2023-2024 met een tweeledige doelstelling: enerzijds om de haalbaarheid en vergoedbaarheid van een tweedehandssysteem voor mobiliteitshulpmiddelen te onderzoeken en anderzijds om de eventuele uitbreiding van het verhuursysteem voor mobiliteitshulpmiddelen in de thuiszorg te analyseren. Beide onderdelen beogen het genereren van efficiëntiewinsten ten opzichte van de huidige systemen. Het eindrapport van dit onderzoek wordt verwacht tegen midden 2024.

De beleidsuitgaven voor mobiliteitshulpmiddelen worden aangerekend op artikel GM0-AGHF2TK-WT – Mobiliteitshulpmiddelen.

OD 1.6: We zetten verdere stappen voor de inkanteling van de sectoren thuiszorg, revalidatie en geestelijke gezondheidszorg in de Vlaamse sociale bescherming

Op 01 januari 2024 worden de resterende sectoren die werden overgedragen met de zesde staatshervorming, opgenomen in de Vlaamse Sociale Bescherming. Het gaat over 31 initiatieven van beschut wonen, de revalidatieovereenkomsten voor het opstellen van (gespecialiseerde) rolstoeladviesrapporten en 15 multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging. Daarmee zullen alle sectoren die werden overgedragen met de zesde staatshervorming en waarvan de inkanteling in VSB voorzien was deze legislatuur, ook effectief en volledig geïntegreerd zijn.

De beleidsuitgaven voor initiatieven van beschut wonen worden aangerekend op artikel GM0-AGHF2TP-WT – Instellingen Beschut Wonen. De beleidsuitgaven voor rolstoeladviesteams worden aangerekend op artikel GM0-AGHF2TK-WT - Rolstoeladviesrapporten. De beleidsuitgaven voor multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging worden aangerekend op artikel GM0-AGHF2TQ-WT – Multidisciplinaire Begeleidingsequipes.

OD 1.7: We bereiden de persoonsvolgende financiering in de woonzorg, revalidatie en geestelijke gezondheidszorg voor

Om persoonsvolgende financiering in de verschillende sectoren te realiseren moeten voorafgaandelijk een aantal randvoorwaarden zijn vervuld. De afgelopen jaren zijn hierin al een aantal stappen gezet, met in eerste instantie de inkanteling van deze sectoren in de Vlaamse Sociale Bescherming, en gelijktijdige digitalisering voor de facturatie en verzekerbaarheid.

Ook de implementatie van BelRAI als uniek inschalingsinstrument in de betrokken sectoren is een absolute randvoorwaarde om de doelstelling van persoonsvolgende financiering te bereiken. De eerste mijlpalen hebben we ondertussen gerealiseerd. Sinds juni 2021 wordt in de gezinszorg en voor het toekennen van het zorgbudget zwaar zorgbehoevenden enkel nog met de BelRAI screener gewerkt. Voor de andere zorgbudgetten ondernemen we de nodige stappen om de screener ook in te voeren (zie ook OD 1.2). Sinds juni 2023 wordt de BelRAI Long Term Care Facilities stelselmatig uitgerold in de residentiële ouderenzorg. Ook voor complexe dossiers in de gezinszorg bereiden we de implementatie van de BelRAI Home Care verder voor in functie van een zachte opstart. Het bredere gebruik van deze BelRAI-instrumenten draagt bij aan het voorbereidende onderzoek om de zorgzwaartecategorieën en -casemix-indexen (BelRAI RUG's) te kunnen gebruiken. Op basis van een grotere steekproef kunnen de internationale BelRAI RUG's verder worden gevalideerd voor Vlaanderen als basis voor een systeem van persoonsvolgende financiering.

In 2024 zetten we in op een toekomstverkenning woonzorg, waarin we sectoren willen stimuleren efficiënter samen te werken. Daartoe worden begin 2024 pilootprojecten PVF in de woonzorg opgestart. Deze omvatten ook het uittesten van concepten voor de (gedeeltelijke) toekenning van zorgtickets in de vorm van een cash-budget met het oog op het gebruik van erkende zorg. Daarnaast zijn we ook in gesprek met de federale overheid over de uitwerking van het interfederaal plan geïntegreerde zorg met focus op het gebruik van BELRAI.

OD 1.8: We evalueren de werking van de zorgkassen

De evaluatie zal gebeuren in de vorm van een audit bij de zorgkassen. In 2023 werd de opdracht verder vormgegeven in overleg met Audit Vlaanderen en opgestart. We focussen in deze auditopdracht op de werking van de zorgkassen met betrekking tot de zorgbudgetten, de mobiliteitshulpmiddelen en de residentiële ouderenzorg. De doorlichting zal bestaan uit een combinatie van procesaudit en financiële audit en wordt uitgevoerd in de tweede helft van 2023 en begin 2024. Het eindrapport wordt opgeleverd tegen 1 maart 2024. Aan de hand van de resultaten van de evaluatie bouwen we de parameters voor de financiële responsabilisering van de zorgkassen verder uit met het oog op een efficiënte dienstverlening voor elke Vlaming met betrekking tot zijn sociale bescherming.

OD 1.9: We bieden de inwoners van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verder de mogelijkheid om aan te sluiten bij de VSB en te genieten van de rechten op VSB

We blijven samenwerken met de VGC om de werking van de Vlaamse sociale bescherming in Brussel op een laagdrempelige manier bekend te maken. In eerste instantie zetten we in op bekendmaking op diverse Brusselse eerstelijnsfora waarvoor de eerste contacten al in 2023 werden gelegd.

We sluiten een samenwerkingsakkoord met de andere bevoegde deeltentiteiten betreffende de financiering van zorg bij gebruik van zorgvoorzieningen over de grenzen van de deelstaat. Met de zesde staatshervorming zijn de financiering van residentiële ouderenzorg en geestelijke gezondheidszorg, de revalidatieziekenhuizen en een aantal revalidatiecentra - die voorheen vergoed werden door de federale overheid via de ziekte- en invaliditeitsverzekering - overgedragen naar de deeltentiteiten. Om de financiering van de zorg in een andere deeltentiteit te regelen werd in 2018 een samenwerkingsakkoord afgesloten tussen alle deeltentiteiten (Vlaanderen, Wallonië, Brussel, de Duitstalige en Franstalige gemeenschap). Dit samenwerkingsakkoord loopt af eind 2024. Om te garanderen dat burgers in heel het land blijvend zorg kunnen krijgen zonder bijkomende administratieve of financiële hindernissen is een nieuw samenwerkingsakkoord noodzakelijk vanaf 1 januari 2025.

We sluiten een samenwerkingsakkoord met de andere bevoegde deeltentiteiten en de federale overheid inzake de interfederale maximumfactuur, het forfait chronisch zieken en het statuut chronische aandoeningen. De huidige overgangsmaatregelen lopen af eind 2023. Er is een akkoord dat vanaf 1 januari 2024 ook de regionale remgelden en betrokken prestaties mee zullen opgenomen worden in de berekening hiervan. Dit gaat voornamelijk over de prestaties in de revalidatieziekenhuizen en Vlaamse revalidatieovereenkomsten.

Hiervoor worden geen specifieke budgetten aangewend.

1.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

SOCIALE BESCHERMING, MVG excl. DAB

	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	1.467.509	-180.277	1.287.231	1.469.470	-179.287	1.290.183
Toelagen (interne stromen (IS))	3.566.899	362.873	3.929.772	3.567.047	362.873	3.929.920
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	0	0	0	0	0	0
Totaal	5.034.408	182.595	5.217.003	5.036.517	183.586	5.220.103
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Globaal wijzigt het vastleggingskrediet naar 5.217.003 keuro en het vereffeningskrediet naar 5.220.103 keuro. Dit ten gevolge van wijzigingen die geduid worden bij de begrotingsartikels.

1.2.1. Departement Zorg

Uitgavenartikelen

GB0-1GHF2TF-WT - MAXIMUMFACTUUR

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op de interministeriële conferentie van 13 september 2023 is een samenwerkingsakkoord afgesloten tussen de deelstaten en de federale overheid met betrekking tot: de maximumfactuur, de forfaitaire toelage voor chronisch zieken en het statuut van personen met een chronische aandoening. Op basis van dit akkoord zal de uitvoering van de MAF verder geoperationaliseerd worden in overleg met de federale overheid en de andere regio's.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	4.104	4.104
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	4.104	4.104
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er zijn geen wijzigingen van toepassing.

GB0-1GHF2TG-WT - THUIS- EN OUDERENZORGBELEID**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Het woonzorgdecreet van 15 februari 2019 zorgt voor het wetgevend kader voor de subsidiëring van deze voorzieningen en verenigingen. Deze voorzieningen dragen er toe bij dat mensen zo lang mogelijk in de eigen vertrouwde woning en woonomgeving kunnen blijven wonen:

- lokale dienstencentra;
- thuiszorgvoorzieningen:
  - o diensten voor oppashulp;
  - o diensten maatschappelijk werk van het ziekenfonds;
  - o diensten voor gastopvang;
  - o de centra voor kortverblijf type 3;
- verenigingen van gebruikers en mantelzorgers.

Voor de ouderenvoorzieningen betreft het volgende subsidies die vanop dit artikel worden uitbetaald:

- de werkingssubsidies voor de centra voor dagverzorging en de centra voor dagopvang;
- de tegemoetkoming voor de regularisatie van de projectgesco's in de ouderenzorg;
- de DAC-supplementen voor de woonzorgcentra;
- de subsidiëring van het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen en de 9 regionale expertisecentra;
- de subsidiëring van de BEVAK-serviceflats;
- projectsubsidies ouderenzorg.

Daarnaast wordt op dit artikel nog budget voorzien voor de uitvoering van de sociale akkoorden in de woonzorg wat betreft:

- de dotatiefondsen sociale maribel;
- de maatregelen voor de vrijstelling van arbeidsprestaties en eindloopbaan;
- de tegemoetkoming in de vakbondspremie.

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstelling OD 2.1: We werken aan een kwaliteitsvol en gespreid aanbod van woonzorgvoorzieningen.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	262.737	264.698
<i>Index</i>	1.406	1.406
<i>Compensaties</i>	655	655
<i>Andere bijstellingen</i>	9.800	10.791
BO 2024	274.598	277.550
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GE0-1GHF2TH-WT	0	0	Index BO 2024 2% kruissnelheid overschrijding eind 2023
Van GB0-1GHF2TI-WT	1.187	1.187	CVK type 3 (van GD353 naar GD329)
Van GB0-1GHF2TU-PR	135	135	aangroei van CDV en CDO buiten de omzettingsskalender
Naar GB0-1GAF2ZZ-LO	-667	-667	Compensatie in kader van bijkomend personeel departement
TOTAAL	655	655	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Eindeloopbaan	5.000	5.000	Aanpassing van de uitgaven voor de sociale akkoorden in functie van de eindeloopbaanmaatregelen
Aangroei CDV/CDO binnen omzettingsskalender CDV/CDO	606	606	Met dit krediet wordt de aangroei gefinancierd van CDV/CDO binnen de afgesproken omzettingsskalender.
betaling laatste schijf in 2023 op GD341	0	-88	De VEK behoeften worden afgebouwd in functie van de nog uit te betalen schijven.

Uitbreidingsbeleid Ouderenzorg	3.500	3.500	Uitbreidingsbeleid bestemd voor de sector gezinszorg conform inhoudelijke doelstellingen BBT.
Uitbreidingsbeleid Ouderenzorg	654	654	Uitbreiding CVK type 3.
extra VEK op GD349	0	1.079	Aanpassing van het VEK in functie van betaling van eerder aangegane engagementen.
Omzettingskalender VV WZC naar LDC (GD329)	40	40	Erkenning van een lokaal dienstencentrum in het kader van de omzettingskalender voorafgaande vergunningen "Woonzorgcentra"
TOTAAL	9.800	10.791	

GB0-1GHF2TH-WT - THUIS- EN GEZINSZORG

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de diensten voor gezinszorg gesubsidieerd die er toe bijdragen dat mensen zo lang mogelijk in de eigen vertrouwde woning en woonomgeving kunnen blijven wonen. De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstelling OD 2.1: We werken aan een kwaliteitsvol en gespreid aanbod van woonzorgvoorzieningen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	978.251	978.251
<i>Andere bijstellingen</i>	4.322	4.322
BO 2024	982.573	982.573
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Omwille van de fusie worden de uitgaven naar dit begrotingsartikel worden verhangen naar de GE0-1GHF2TH-WT. Het krediet wijzigt als gevolg van het afgesproken groeipad, extra uren gezinszorg en aanvullende thuiszorg, Vlaams klaverblad sociale economie in de aanvullende thuiszorg en het toekennen van index.

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GE0-1GHF2TH-WT	958.513	958.513	Fusie - nieuwe entiteitscode
Van GE0-1GHF2TH-WT	19.170	19.170	Index BO 2024 2% kruissnelheid overschrijding eind 2023
Van JB0-1JEB2HF-WT	568	568	Vlaams klaverblad sociale economie-aanvullende thuiszorg
TOTAAL	978.251	978.251	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Groeipad urencontingent gezinszorg (0,5%)	4.047	4.047	Bijstelling van het krediet op basis van de aanvaarde kostendrijver voor gezinszorg conform afspraken regeerakkoord.
Omzettingskalender VV WZC	275	275	Er worden in het kader van de omzettingskalender "Woonzorgcentra" een aantal voorafgaande vergunningen geconverteerd naar 6156 extra uren gezinszorg en 0,25 VTE aanvullende thuiszorg.
TOTAAL	4.322	4.322	

GB0-1GHF2TI-PA - REVALIDATIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Voor de werkingsuitgaven voor de revalidatieziekenhuizen, de geïsoleerde G (geriatrie) en Sp-diensten (gespecialiseerde dienst voor behandeling en revalidatie) en de uitgaven voor de revalidatie-overeenkomsten wordt gebruik gemaakt van een thesaurie-rekening GE0-7G0726-02. Dit artikel wordt gecreëerd het saldo van de thesaurie-rekening GE0-7G0726-02 te kunnen overboeken.

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstelling OD 2.1: We zorgen voor een gespreid en betaalbaar aanbod van revalidatievoorzieningen, psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven voor beschut wonen en centra voor geestelijke gezondheidszorg.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Geen wijzigingen aan dit krediet.

GB0-1GHF2TI-WT - REVALIDATIE**Korte inhoud begrotingsartikel:**

De uitgaven op dit artikel worden ingekanteld in de Vlaamse Sociale Bescherming.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	141.539	141.539
<i>Index</i>	2.831	2.831
<i>Compensaties</i>	-144.370	-144.370
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar GB0-1GHF2TG-WT	-1.187	-1.187	Compensatie Respijtzorg (naar GD329)
Naar GB0-1GHF2TR-WT	-5.313	-5.313	Naar nieuw artikel "Sociale akkoorden ELGEZ"
Naar GB0-1GHF2TX-IS	-1.445	-1.445	Inkanteling VSB Rolstoeladvies teams (naar GM0-AGHF2TK-WT)
Naar GB0-1GHF2TX-IS	-136.425	-136.425	Inkanteling VSB revalidatieconventies (naar GM0-AGHF2TO-WT)
TOTAAL	-144.370	-144.370	

GB0-1GHF2TJ-WT - GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG**Korte inhoud begrotingsartikel:**

De uitgaven op dit artikel worden ingekanteld in de Vlaamse Sociale Bescherming

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	84.338	84.338
<i>Index</i>	1.687	1.687
<i>Compensaties</i>	-86.779	-86.779
<i>Andere bijstellingen</i>	754	754
BO 2024	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)			
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar GB0-1GHF2TR-WT	-4.700	-4.700	Naar nieuw artikel "Sociale akkoorden ELGEZ"
Naar GE0-1GDF2LA-WT	-603	-603	Uitdovende PVT
Naar GB0-1GHF2TX-IS	-27.300	-27.300	Inkanteling PVT (VSB) GM0-AGHF2TP-WT
Naar GB0-1GHF2TX-IS	-54.176	-54.176	Inkanteling IBW (VSB) naar GM0-AGHF2TP-WT (Van GD363)
TOTAAL	-86.779	-86.779	

(duizend euro)			
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Zero-based raming BO 2024 PVT	754	754	
TOTAAL	754	754	

GB0-1GHF2TR-WT - UITVOERING SOCIALE AKKOORDEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op 1-1-2024 zijn alle sectoren vanuit de zesde staatshervorming ingekanteld in de VSB. Dit geldt voor de prestatiemiddelen en de daaraan gekoppelde budgetten. De budgetten voor Eindloopbaan en Sociale Maribel worden gegroepeerd op dit nieuwe artikel.

Dit bevordert het overzicht en garandeert dat deze budgetten correct kunnen opgevolgd worden aangezien het nieuwe artikel maar één invulling kent: sociale akkoorden.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	10.521	10.521
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	10.521	10.521
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GB0-1GHF2TI-WT	5.313	5.313	Eindeloopbaan 2024 + sociale maribel RevaC
Van GB0-1GDF2KA-WT	508	508	Compensatie eindeloopbaan 2024 MBE
Van GB0-1GHF2TJ-WT	4.700	4.700	Eindeloopbaan 2024 + sociale maribel PVT
TOTAAL	10.521	10.521	

GB0-1GHF2TU-PR - PROVISIE VERSTERKING OUDERENZORGBELEID**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Er wordt een provisie voorzien van 15,5 miljoen euro voor nieuwe beleidsinitiatieven.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	16.278	16.278
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-3.762	-3.762
<i>Andere bijstellingen</i>	2.919	2.919
BO 2024	15.435	15.435
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar GB0-1GHF2TG-WT	-135	-135	Compensatie DVC – VR 2023 1205 DOC.0483/1BIS
Naar HB0-1HAX2ZZ-LO	-350	-350	Loonkrediet CJSM
Naar GB0-1GHF2TX-IS	-1.616	-1.616	Verhoogde kost indicatiestellingen BelRAI
Naar GB0-1GAF2ZZ-LO	-1.511	-1.511	Versterking personeel Departement Zorg
Naar GB0-1GAF2ZZ-WT	-150	-150	Versterking personeel Departement Zorg
TOTAAL	-3.762	-3.762	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Uitbreidingsbeleid ouderenzorg	8.402	8.402	Nog aan de correcte begrotingsartikels toe te wijzen uitbreidingsbeleid, onder ander voor de hervorming in de palliatieve zorg
Bijstelling provisie 2023	-5.483	-5.483	De provisie zoals voorzien bij begrotingsopmaak 2023 wordt met 5,5 miljoen euro naar beneden bijgesteld.
TOTAAL	2.919	2.919	

GB0-1GHF2TX-IS - VLAAMSE SOCIALE BESCHERMING (VSB)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel omvat de ontvangsten interne stromen voor de diverse VSB-pijlers: Zorgbudget zwaar zorgbehoevenden, zorgbudget ouderen met zorgnood, zorgbudget personen met een handicap (vroegere basisondersteuningsbudget), tegemoetkomingen mobiliteit- en hulpmiddelen, tegemoetkomingen in de residentiële ouderenzorg, revalidatie ziekenhuizen, revalidatie conventies/voorzieningen, psychiatrische verzorgingstehuizen, multidisciplinair overleg, initiatieven beschut wonen, multidisciplinaire begeleidingsequipes en algemeen beleid Vlaamse Sociale Bescherming.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	3.566.899	3.567.047
<i>Index</i>	73.184	73.184
<i>Compensaties</i>	240.337	240.337
<i>Andere bijstellingen</i>	49.352	49.352
BO 2024	3.929.772	3.929.920
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Index : detail :
66.101 keuro aan provisie index te verdelen over de pijlers Algemeen Beleid, ZBO, ROZ, MDO, RZH, RVZ en PVT
Manuele berekende indexen: 59 keuro subsidie Kwaliteitscentrum voor Diagnostiek – Algemeen Beleid VSB 46 keuro indexatie controle-orgaan MEDIWE – Algemeen Beleid VSB 617 keuro voor de werkingssubsidie zorgkassen – pijler Zwaar Zorgbehoevenden 27 keuro voor de werkingssubsidie zorgkassen – pijler Personen met een Handicap 454 keuro voor de werkingssubsidie zorgkassen – pijler MOHM 5.829 keuro voor de tegemoetkomingen subsidie zorgkassen – pijler MOHM 51 keuro voor de tegemoetkomingen subsidie zorgkassen – MOHM (RATS)
TOTAAL : 73.184 deuro

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GB0-1GHF2TI-WT	136.425	136.425	Pijler Revalidatie Conventies/voorzieningen
Van GB0-1GHF2TI-WT	1.445	1.445	Inkanteling Rolstoeladvies teams RAT van Z&G
Van GB0-1GDF2KA-WT	11.849	11.849	Pijler MBE
Van GB0-1GIF5SX-IS	5.678	5.678	Stijgende uitgaven infrastructuurforfait OZ vanuit VIPA
Van GB0-1GHF2TU-PR	1.616	1.616	Verhoogde kost indicatiestellingen BelRAI
Van GB0-1GHF2TJ-WT	27.300	27.300	Pijler PVT (Psychiatrische Verzorgingstehuizen)
Van GB0-1GHF2TJ-WT	54.176	54.176	Pijler Beschut Wonen (nieuw)

Naar GD0-1GAF2ZZ-WT	-1.811	-1.811	Pijler Personen Handicap TD-WT naar Opgroeien
Van GE0-1GDF2LA-WT	3.408	3.408	Uitbetalingskosten sectoren overnamedecreet richting VSB
Naar GE0-1GDF2LA-WT	-743	-743	Naar Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg
Naar GB0-1GCF2BA-WT	-83	-83	Sociale akkoorden Reva Ziekenhuizen
Naar GB0-1GCF2BA-WT	-607	-607	Informatiepremie OZ AGH028 naar dep Zorg
Van GB0-1GGF2RX-IS	872	872	Compensatie (376.000,00 euro OC OLO (RCA Antwerpen) + 496.000,00 WVCB (RCA Gent))
Van GB0-1GDF2LA-WT	812	812	Compensatie in het kader van investering in moeder baby units
TOTAAL	240.337	240.337	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Pijler Mobiliteits- en Hulpm. aangroei	2.776	2.776	Zie infra GM0-AGHF2TK-WT
Stijging diverse ontvangsten	-50	-50	Zie infra GM0-BGHFATC-OW
Werking zorgkassen pijler Reva Ziekenhuizen	63	63	Zie infra GM0-AGHF2TN-WT
Daling terugvorderingen ZBO ex THAB	10	10	Zie infra GM0-BGHFATC-OW
Daling ontvangsten LAK invest	1	1	Zie infra GM0-BGHFATC-OP
Facturatie indicatiestellers Vlaamse zorgkas	4	4	Zie infra GM0-AGHF2TY-IS
Subrogatie fee	100	100	Zie infra GM0-AGHF2TA-WT
Vergoeding indicatiestellers pijler ZZZ	103	103	Zie infra GM0-AGHF2TC-WT

Stijging subrogatie inkomsten	-500	-500	Zie infra GMO-BGHFATC-OW
Stijging inkomsten dossiertaksen	-26	-26	Zie infra GMO-BGHFATC-OW
Werking zorgkassen pijler ROZ	-387	-387	Zie infra GMO-AGHF2TL-WT
Uitbreidingsbeleid ouderenzorg: Verhoging 135 naar 140 euro zorgbudget zwaar zorgbehoevenden	15.444	15.444	Zie infra GMO-AGHF2TC-WT
Uitbreidingsbeleid Ouderenzorg - Woonzorgcentra	20.000	20.000	Zie infra GMO-AGHF2TL-WT
Extra kosten tgv schrikkeljaar pijler OZ WZC	6.817	6.817	Zie infra GMO-AGHF2TL-WT
Investeringsuitgaven AVSB	2.822	2.822	Zie infra GMO-AGHF2TA-WT
Stijging inkomsten zorgpremies	-20.658	-20.658	Zie infra GMO-BGHFATC-OW
Subsidie VIP BelRai	10	10	Zie infra GMO-AGHF2TA-WT
Pijler Zorgbudget Zwaar Zorgbehoevenden evolutie bijkomende rechthebbenden	5.253	5.253	Zie infra GMO-AGHF2TC-WT
Stijging beleggingen andere dan overheid	-438	-438	Zie infra GMO-BGHFATC-OW
Beleggingsuitgaven	-420	-420	Zie infra GMO-BGHFATC-OW
Groeipad DVC	929	929	Zie infra GMO-AGHF2TL-WT
Aangroei wgl WZC en CVK in 2023 en 2024	14.822	14.822	Zie infra GMO-AGHF2TL-WT
Daling beleggingen overheid	2.677	2.677	Zie infra GMO-BGHFATC-OW
TOTAAL	49.352	49.352	

1.2.2. Overige entiteiten onder gezag

Entiteit: Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming

Ontvangstenartikelen

Overzicht

	BA 2023	BO 2024
Eigen ontvangsten (-OW)	298.164	317.149
Ontvangsten participaties (-OP)	173	172
Betoelaging (ZZ-OI)	3.567.047	3.929.920

GMO-BGHFATC-OW – Ontvangsten Werking en Toelagen – Sociale Bescherming – Zorgverzekering: 317.149 keuro

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat de inkomsten uit de beleggingsportefeuille (obligaties/aandelenfonds Vladubel/participaties), de inkomsten administratieve geldboetes en achterstallige zorgpremies, de zorgpremies, de ontvangsten uit internationale overeenkomsten, inkomsten uit subrogatiedossiers en diverse terugvorderingen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	298.164	0	0
Bijstelling BO 2024	18.985	0	0
BO 2024	317.149	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Bij BO 2024 wordt het krediet verhoogd met 18.985 keuro. Dit is het resultaat van:

- Een daling met 2.239 keuro van de inkomsten uit beleggingen (voornamelijk door een daling van de couponincasso's in de overheidsobligatieportefeuille)
- Een stijging met 20.658 keuro van de inkomsten uit zorgpremies
- Een daling met 10 keuro van de terugvorderingen van tegemoetkomingen
- De verwachte inkomsten uit dossiertaksen: stijging met 26 keuro tot 89 k euro
- De verwachte inkomsten uit subrogatiedossiers: 1.000 keuro (stijging met 500 keuro)
- De verwachte diverse ontvangsten: 50 keuro

GMO-BGHFATC-OP – Ontvangsten Participaties – Sociale Bescherming – Zorgverzekering: 172 keuro

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	173	0	0
Bijstelling BO 2024	-1	0	0
BO 2024	172	0	0

De verwachte inkomsten die het AVSB heeft uit de participatie bij LAK VMM wordt op dit artikel aangerekend. In 2024 wordt de ontvangst op 172 keuro geraamd.

GMO-BGHFAZZ-OI – Ontvangsten Interne Stromen: 3.929.920 keuro

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat de ontvangsten interne stromen voor de diverse VSB-pijlers te weten: Zorgbudget zwaar zorgbehoevenden, zorgbudget ouderen met zorgnood, zorgbudget personen met een handicap (vroegere basisondersteuningsbudget), tegemoetkomingen mobiliteit- en hulpmiddelen, tegemoetkomingen in de residentiële ouderenzorg, revalidatie ziekenhuizen, revalidatie conventies/voorzieningen, psychiatrische verzorgingstehuizen, multidisciplinair overleg, initiatieven beschut wonen, multidisciplinaire begeleidingsequipes en algemeen beleid Vlaamse Sociale Bescherming.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	3.567.047	0	0
Bijstelling BO 2024	362.873	0	0
BO 2024	3.929.920	0	0

Stijging van de toelage AVSB met 362.873 keuro. Meer duiding vindt men bij de uitgavenartikelen.

GMO-BGHFAZZ-OG – Overgedragen overschot vorige boekjaren

Er is geen saldo opbouw of intering bij de begrotingsopmaak 2024. Het overgedragen overschot van het vorige begrotingsjaar bedraagt bijgevolg 263.036 keuro zoals bij de BA 2023.

Uitgavenartikelen

GMO-AGHF2TA-WT – Werking en Toelagen – Sociale Bescherming – Algemeen Beleid: 23.722 keuro in VAK en VEK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel zijn de uitgaven voor algemene werking gealloceerd. De uitgaven hebben o.m. betrekking op de kosten voor het beheer van beleggingen (beheeren bewaarlonen, effectentaks), de kosten voor het innen van administratieve geldboetes (deurwaarderskosten, boetemailings), de kosten aan MediWé voor de controles op de indicatiestellingen van het zorgbudget zwaar zorgbehoevenden, de roerende voorheffing ad. 30% van het aandelenfonds Vladubel, de subsidie voor het kwaliteitscentrum diagnostiek, de subsidie voor de vzw Vlaams Integratieplatform BelRAI, de jaarlijkse te betalen vergoedingen aan het RIZIV in het kader van het protocol internationale overeenkomsten, de subrogatie fee aan de zorgkassen, de overige werkingsuitgaven en de investeringen voor ICT (inclusief onderhoud).

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	20.988	20.988
<i>Index</i>	<i>272</i>	<i>272</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>2.512</i>	<i>2.512</i>
BO 2024	23.722	23.722
Aanwending VAK-ruiter		

Het indexbedrag ad. 272 keuro betreft een indexering van de looncomponent van de subsidie aan het Kwaliteitsinstituut voor de Diagnostiek (+59 keuro), de indexering van de facturen controleorgaan MEDIWE (+46 keuro) en 167 keuro als indexatie van de werkingsuitgaven van het agentschap (uit de indexprovisie).

De belangrijkste bijstellingen hebben betrekking op een nettostijging met 2.822 keuro van de investeringsuitgaven van het agentschap ingevolge verdere inkantelingen van VSB-pijlers.

De beleggingsuitgaven (beheer- en bewaarlonen portefeuillebeheer en effectentaks) dalen met 420 keuro.

Tenslotte werd de subsidie aan de vzw VIP Bel Rai met 10 keuro verhoogd tot 900k euro en werden de uitgaven in het kader van de subrogatiefees aan de zorgkassen voor het eerst ingeschreven ad. 100 keuro.

GMO- AGHF2TB – WT Hulp aan Bejaarden (Zorgbudget Ouderen met Zorgnood): 370.746 keuro in VAK en VEK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat de tegemoetkomingen sociale bescherming voor deze VSB-pijler, de werkingssubsidie aan de zorgkassen en de overdrachten aan de federale overheid in het kader van de medische inschalingen.

Het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood heeft tot doel ouderen met een beperking en met een beperkt inkomen die bijkomende kosten hebben vanwege een vermindering van de zelfredzaamheid in staat te stellen een deel van de bijkomende kosten te financieren. Het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood wordt toegekend vanaf de leeftijd van 65 jaar, in functie van de zorgbehoefendheid, met een getrapte inschaling.

Het aantal rechthebbenden voor het zorgbudget ouderen vertoont de voorbije jaren een dalende trend.

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstelling OD 1.2: Met het zorgbudget voor ouderen, zorgbehoevenden en personen met een handicap verbeteren we de financiële toegankelijkheid voor zorg op maat voor deze doelgroep.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	364.205	364.205
<i>Index</i>	<i>7.284</i>	<i>7.284</i>
<i>Compensaties</i>	<i>-743</i>	<i>-743</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2024	370.746	370.746
Aanwending VAK-ruiter		

De raming voor de pijler Zorgbudget Ouderen wordt status quo gehouden met de ramingen van de BA 2023.

Het bedrag ad. 743 keuro wordt overgeheveld naar het artikel GE0-1GDF2LA-WT GD 331 van de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG).

De index ad. 7.284 keuro betreft toepassing van 2 procent kruissnelheid overschrijding einde 2023 voor de pijler zorgbudget ouderen.

De overdrachten in het kader van de kosten THAB (federaal) – medische inschalingen worden status quo op 2.119 keuro gehouden.

GMO-AGHF2TC-WT – Werking en Toelagen – Sociale Bescherming – Zorgverzekering: 451.627 keuro in VAK en VEK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat de tegemoetkomingen sociale bescherming voor deze VSB-pijler, de werkingssubsidie aan de zorgkassen tot dekking van hun recurrente uitgaven en de werkingssubsidie aan de zorgkassen tot dekken van de vergoeding voor indicatiestellers.

Het zorgbudget zwaar zorgbehoevenden betaalt een tegemoetkoming uit aan personen met een zwaar verminderd vermogen tot zelfzorg. En dit zowel voor gebruikers in residentieel, semi-residentieel of ambulantly verband. Met deze tegemoetkoming wil de Vlaamse Sociale Bescherming de kosten voor niet-medische hulp- en dienstverlening betaalbaar houden voor de gebruiker. Het zorgbudget zorgbehoevenden bedraagt momenteel 135 euro per maand en wordt in 2024 op 140 euro gebracht.

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstelling OD 1.2: Met het zorgbudget voor ouderen, zorgbehoevenden en personen met een handicap verbeteren we de financiële toegankelijkheid voor zorg op maat voor deze doelgroep

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	428.594	428.594
<i>Index</i>	<i>617</i>	<i>617</i>
<i>Compensaties</i>	<i>1.616</i>	<i>1.616</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>20.800</i>	<i>20.800</i>
BO 2024	451.627	451.627
Aanwending VAK-ruiter		

Index:

+ 617 keuro: het betreft de indexering van de looncomponent van de werkingssubsidie aan de zorgkassen voor deze VSB-pijler.

De compensatie ad. 1.616 keuro heeft betrekking op de stijging van de kosten van de vergoedingen indicatiestellers omwille van verhoogde kosten indicatiestellingen BelRai Screener.

De bijstelling ad. 20.800 keuro heeft betrekking op:

+ 5.253 keuro (effect demografische evolutie – actualiseren van de berekening zorgbudget);

+ 103 keuro (verwachte stijging van het aantal uitgevoerde indicatiestellingen);

+ 15.444 keuro (Uitbreidingsbeleid: opvangen in budget AVSB van de verhoging met 5 euro tot 140 euro van de vergoeding tenlasteneming).

GMO-AGHF2TD-WT – Werking en Toelagen – Sociale Bescherming – Basisondersteuningsbudget (Zorgbudget Personen met Handicap): 29.896 keuro in VAK en VEK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat de tegemoetkomingen sociale bescherming voor deze VSB-pijler en de werkingssubsidie aan de zorgkassen tot dekking van hun recurrente uitgaven.

Het zorgbudget voor mensen met een handicap (vroegere basisondersteuningsbudget) is een maandelijks bedrag van 300 euro dat vrij besteedbaar is en dat de gebruiker niet moet verantwoorden. In uitvoering van het regeerakkoord is het basisondersteuningsbudget uitdovend. Dat betekent dat er niet langer een instroom is van nieuwe rechthebbenden met een integratietegemoetkoming. Ook is er een cumulverbod ingeschreven tussen enerzijds de inkomensvervangende tegemoetkoming/ integratietegemoetkoming en anderzijds het basisondersteuningsbudget.

In 2024 wordt een bedrag van 1.811 keuro overgeheveld van het budget AVSB naar het agentschap Opgroeien.

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstelling OD 1.2: Met het zorgbudget voor ouderen, zorgbehoevenden en personen met een handicap verbeteren we de financiële toegankelijkheid voor zorg op maat voor deze doelgroep

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	31.680	31.680
<i>Index</i>	<i>27</i>	<i>27</i>
<i>Compensaties</i>	<i>-1.811</i>	<i>-1.811</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2024	29.896	29.896
Aanwending VAK-ruiter		

Met de voorgestelde compensatie wordt 1.811 keuro overgedragen naar het agentschap Opgroeien (artikel GB0-1GEF2QX-IS/1GF005).

De indexering ad. 27 keuro heeft betrekking op de looncomponent werkingssubsidie van de zorgkassen.

GMO-AGHF2TK-WT – Werking en Toelagen – Sociale Bescherming – Mobiliteit en Hulpmiddelen: 96.936 keuro in VAK en VEK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat de tegemoetkomingen sociale bescherming voor deze VSB-pijler en de werkingssubsidie aan de zorgkassen tot dekking van hun recurrente uitgaven. Bij de BO 2024 wordt voor het eerst ook de tegemoetkomingen aan de zorgkassen (luik rolstoeladviesrapporten) ingeschreven.

Mobiliteitshulpmiddelen hebben als doel om de bewegingsfunctie van gebruikers te ondersteunen. Als mobiliteitshulpmiddelen worden beschouwd: rolstoelen, loophulpmiddelen, orthopedische driewielfietsen, sta-systemen, zitkussens ter preventie van doorzitwonden, modulair aanpasbare systemen ter ondersteuning van de zithouding en onderstellen en hun aanpassingen. Er wordt een stijging van de uitgaven verwacht die vooral verklaard wordt door een toename van het aantal aanvragen.

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstelling: We evalueren het beleid inzake mobiliteitshulpmiddelen en sturen bij waar nodig.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	86.381	86.381
<i>Index</i>	<i>6.334</i>	<i>6.334</i>
<i>Compensaties</i>	<i>1.445</i>	<i>1.445</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>2.776</i>	<i>2.776</i>
BO 2024	96.936	96.936
Aanwending VAK-ruiter		

De indexeringen hebben betrekking op de looncomponent van de werkingssubsidie aan de zorgkassen (454 keuro), op de subsidie tegemoetkomingen mobiliteits- en hulpmiddelen aan de zorgkassen (5.829 keuro) en de subsidie tegemoetkomingen rolstoeladviesrapporten (51k euro).

Met ingang van 1 januari 2024 worden de rolstoeladviesteams ingekanteld in VSB. Op artikel GE0-1GHF2TI-WT - Revalidatie is op de begroting 2023 een bedrag van 1.445 k euro beschikbaar voor de tegemoetkomingen voor de rolstoeladviesrapporten en vervoerskosten. Er wordt voorgesteld om dit bedrag over te hevelen naar het artikel mobiliteitshulpmiddelen GMO-AGHF2TK-WT – opname in een nieuwe aan te maken allocatie AGH in de begroting van het agentschap.

De tegemoetkomingen voor een rolstoeladviesrapport zijn voor 100% bestemd voor de financiering van de loonkost en worden gekoppeld aan de spilindex.

De bijstelling met + 2.776 keuro betreft een aanvaarde kostendrijver (jaarlijkse groei van het volume).

GMO-AGHF2TL-WT – Werking en Toelagen – Sociale Bescherming – Residentiële Ouderenzorg : 2.791.856 keuro in VAK en keuro in VEK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Met deze middelen worden volgende zaken gefinancierd:

- de basistegemoetkomingen voor zorg die de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf per dag per bewoner factureren aan de zorgkassen;
- de tegemoetkoming in de gesolidariseerde kosten van het incontinentiemateriaal;
- de projecten werkbaar werk;
- de bijzondere erkenning voor woonzorgcentra die personen met jongdementie opnemen;
- de bijkomende erkenning oriënterend kortverblijf;
- de aanvullende financiering naar aanleiding van de hervorming van het derde luik;
- de basistegemoetkomingen voor zorg en de tussenkomst in de reiskosten voor de centra voor dagverzorging;
- de informaticapremies in de ouderenzorg;
- het infrastructuurforfait in de ouderenzorg;
- de werkingssubsidies aan de zorgkassen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	2.690.925	2.690.925
<i>Index</i>	<i>53.824</i>	<i>53.824</i>
<i>Compensaties</i>	<i>-145</i>	<i>-145</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>41.639</i>	<i>41.639</i>
BO 2024	2.791.856	2.791.856
Aanwending VAK-ruiter		

Kredietevolutie woonzorgcentra en centra voor kortverblijf

Raming: 2.791.856 k euro in VAK en 2.791.856 keuro in VEK.

Het budget neemt in totaal toe met 94.366 keuro VAK en VEK. Deze verhoging is inclusief een indexering uit de provisie ad. 52.872 keuro en een toevoeging van 20 miljoen euro Uitbreidingsbeleid.

De resterende 21.494 keuro wordt hierna verder verklaard.

Voor de aangroei van het aantal woongelegenheden WZC en CVK in 2023 en 2024 wordt er 14.822 keuro extra voorzien.

In het kader van de VIA6- maatregel kwaliteit wordt 145 keuro herverdeeld naar de publieke IBW, RevaConventies en RevaZiekenhuizen.

2024 is een schrikkeljaar. Hierdoor is er voor de financiering van de erkende woongelegenheden CVK en WZC, zowel voor de basistegemoetkoming zorg als voor het incontinentiemateriaal, 6.817 keuro extra nodig.

Kredietevolutie tegemoetkomingen voor centra voor dagverzorging

Raming: 48.415 keuro in VAK en VEK.

Deze tegemoetkomingen omvatten enerzijds de basistegemoetkoming voor zorg die de centra voor dagverzorging per dag per gebruiker factureren aan de zorgkassen en anderzijds een vergoeding voor de reiskosten voor de gebruikers van en naar het centrum voor dagverzorging.

Kredietevolutie: er wordt een totale stijging van de uitgaven verwacht van 1.881k euro.

Er wordt een stijging van de uitgaven verwacht van 929 keuro voor de financiering van 80 extra plaatsen bijkomende erkenning en de voorziene aangroei binnen de omzettingsskalender.

Bijkomend werd de index ad. 952 keuro (DVC) met betrekking tot de toepassing van 2 procent kruissnelheid overschrijding per einde 2023 voor de pijler Residentiële Ouderenzorg in rekening gebracht.

Werkingssubsidies aan de zorgkassen (luik residentiële ouderenzorg)

Raming: 7.877 keuro

Met deze subsidie worden de recurrente werkingsuitgaven van de zorgkassen voor deze pijler gefinancierd.

Informaticapremies en projecten

Raming: 0k euro

De 607 keuro uit de BA 2023 wordt via compensatie herverdeeld naar GB0-1GCF2BA-WT.

Infrastructuurforfait in de ouderenzorg

Raming: 35.466 keuro

Dit betreft een jaarlijkse tussenkomst als tegemoetkoming voor infrastructuurkosten voor de woonzorgcentra. Dit wordt uitbetaald 6 euro (bedrag 2023) per dag, per woongelegenheden waarvoor het infrastructuurforfait toegekend is. Dit zit dus niet in de basistegemoetkoming voor zorg. Dit forfait wordt in principe voor onbepaalde duur toegekend. Verhoging met 5.678 keuro via compensatie vanuit artikel GB0-1GIF5SX-IS (VIPA).

GMO-AGHF2TM-WT – Werking en Toelagen – Sociale Bescherming – Multidisciplinair Overleg : 1.350 keuro in VAK en VEK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat de tegemoetkomingen sociale bescherming voor deze VSB-pijler (financiering van de diverse multidisciplinaire overleggen door de zorgkassen) en de werkingssubsidie aan de zorgkassen tot dekking van hun recurrente uitgaven voor deze pijler.

Het betreft de vergoeding van zorgcoördinatie, een ondersteunende dienst die door een zorgaanbieder geleverd wordt ten behoeve van een persoon met een langdurige zorgnood. Tot en met 2020 werd die opdracht uitgevoerd door de verzekeringsinstellingen (wat een verderzetting was van het vroegere federale vergoedingssysteem).

Sedert 2021 is de opdracht toevertrouwd aan de zorgkassen en vanaf 2022 werd het MDO volledig geïntegreerd in de Vlaamse sociale bescherming.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	1.324	1.324
<i>Index</i>	<i>26</i>	<i>26</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2024	1.350	1.350
Aanwending VAK-ruiter		

De kredieten MDO stijgen met 26 keuro zijnde de indexatie met betrekking tot de toepassing van 2 procent kruissnelheid overschrijding einde december 2023.

GMO-AGHF2TN-WT – Werking en Toelagen – Sociale Bescherming – Revalidatie Ziekenhuizen : 117.220 keuro in VAK en VEK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat de tegemoetkomingen sociale bescherming voor deze VSB-pijler en de werkingssubsidie aan de zorgkassen tot dekking van hun recurrente uitgaven. Het betreft de werkingsuitgaven voor de revalidatieziekenhuizen, de geïsoleerde G- (geriatrie) en Sp-diensten (gespecialiseerde dienst voor behandeling en revalidatie) die door de zesde staatshervorming integraal aan de Gemeenschappen en Gewesten zijn overgedragen. Het gaat over 8 instellingen.

Tot en met 2021 werd die opdracht uitgevoerd door de verzekeringsinstellingen (wat een verderzetting was van het vroegere federale vergoedingssysteem). Vanaf 2022 zijn de revalidatieziekenhuizen geïntegreerd in de Vlaamse sociale bescherming. De middelen werden overgedragen vanuit de begroting van het agentschap Zorg en Gezondheid.

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstelling We zetten verdere stappen voor de inkanteling van de sectoren thuiszorg, revalidatie en geestelijke gezondheidszorg in de Vlaamse sociale bescherming

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	114.889	114.889
<i>Index</i>	<i>2.298</i>	<i>2.298</i>
<i>Compensaties</i>	<i>-30</i>	<i>-30</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>63</i>	<i>63</i>
BO 2024	117.220	117.220
Aanwending VAK-ruiter		

De compensatie betreft de overheveling van 53 keuro vanuit de allocatie AGH026 – pijler Residentiële Ouderenzorg (zie supra) en 83 keuro die gaat naar artikel GB0-1GCF2BA-WT – (sociale akkoorden revalidatie ziekenhuizen).

De bijstelling met 63 keuro betreft een verhoging van de werkingssubsidie aan de zorgkassen voor deze pijler.

De indexeringen ad. 2.298 keuro betreffen een indexatie met betrekking tot de toepassing van 2 procent kruissnelheid overschrijding in december 2023 voor deze pijler.

GMO-AGHF2TO-WT – Werking en Toelagen – Sociale Bescherming – Revalidatie Voorzieningen : 200.725 keuro in VAK en VEK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat de tegemoetkomingen sociale bescherming voor deze VSB-pijler en de werkingssubsidie aan de zorgkassen tot dekking van hun recurrente uitgaven. Het betreft de werkingsuitgaven voor de voorzieningen voor psychosociale revalidatie voor volwassenen die door de zesde staatshervorming

integraal aan de Gemeenschappen en Gewesten zijn overgedragen. Het gaat over 15 voorzieningen.

Tot 01/10/2022 wordt die opdracht uitgevoerd door de verzekeringsinstellingen (wat een verderzetting is van het vroegere federale vergoedingssysteem). Vanaf 01/10/2022 worden de voorzieningen voor psychosociale revalidatie voor volwassenen geïntegreerd in de Vlaamse sociale bescherming.

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstelling OD 1.6. We zetten verdere stappen voor de inkanteling van de sectoren thuiszorg, revalidatie en geestelijke gezondheidszorg in de Vlaamse sociale bescherming.

Vanaf 01/10/2023 wordt deel 2 van de voorzieningen met een revalidatieovereenkomst (geestelijke gezondheid en fysieke revalidatie) ingekanteld in de VSB.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	58.821	58.821
<i>Index</i>	<i>1.177</i>	<i>1.177</i>
<i>Compensaties</i>	<i>140.727</i>	<i>140.727</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2024	200.725	200.725
Aanwending VAK-ruiter		

De compensaties ad. 140.727 keuro betreffen:

- 136.425 keuro zijnde de overheveling vanuit het artikel GE0-1GHF2TI-WT (GD353) bij het agentschap Zorg en Gezondheid naar de pijler Revalidatie Ziekenhuizen in de begroting van het agentschap Vlaamse sociale bescherming (tegemoetkomingen aan de zorgkassen).
- 2.547 keuro zijnde de overheveling vanuit artikel GE0-1GDF2LA-WT (GD353) bij het agentschap Zorg en Gezondheid naar de pijler Revalidatie Ziekenhuizen in de begroting van het agentschap Vlaamse sociale bescherming (werkingssubsidie aan de zorgkassen).
- 71 keuro komende vanuit de allocatie AGH026 van de VSB-pijler Residentiële Ouderenzorg (zie supra).
- 872 keuro komende van het VAPH - artikel GB0-1GGF2RX-IS bestemd voor de RCA Antwerpen (376k euro) en RCA Gent (496k euro).
- 812 keuro komende van artikel GB0-1GDF2LA-WT bestemd voor de investering in moeder baby units.
- De indexering ad. 1.177 keuro betreft indexatie met betrekking tot de toepassing van 2 procent kruissnelheid overschrijding in december 2023 voor deze pijler.

GMO-AGHF2TP-WT - Werking en Toelagen - Sociale Bescherming - Psychiatrische Verzorgingstehuizen : 149.761 keuro in VAK en VEK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat de tegemoetkomingen sociale bescherming voor deze VSB-pijler en de werkingssubsidie aan de zorgkassen tot dekking van hun recurrente uitgaven. Het betreft de werkingsuitgaven voor de psychiatrische verzorgingstehuizen die door de zesde staatshervorming integraal aan de Gemeenschappen en Gewesten zijn overgedragen. Het gaat over 23 voorzieningen.

Tot 01/04/2023 werd deze opdracht uitgevoerd door de verzekeringsinstellingen (wat een verderzetting is van het vroegere federale vergoedingssysteem). Vanaf 01/04/2023 worden de pijler PVT geïntegreerd in de Vlaamse sociale bescherming.

In 2024 worden de initiatieven in het kader van beschut wonen opgenomen onder dit artikel zowel wat betreft de tegemoetkomingen als de werkingsubsidie aan de zorgkassen.

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstelling OD 1.6. We zetten verdere stappen voor de inkanteling van de sectoren thuiszorg, revalidatie en geestelijke gezondheidszorg in de Vlaamse sociale bescherming

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	66.241	66.241
<i>Index</i>	<i>1.325</i>	<i>1.325</i>
<i>Compensaties</i>	<i>82.195</i>	<i>82.195</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2024	149.761	149.761
Aanwending VAK-ruiter		

De compensaties ad. 82.195 keuro betreffen de overheveling van:

- 27.300 keuro vanuit het artikel GE0-1GHF2TJ-WT naar de pijler Psychiatrische Verzorgingstehuizen (PVT) in de begroting van het agentschap Vlaamse sociale bescherming.
- 54.176 keuro voor de tegemoetkomingen aan de zorgkassen (initiatieven beschut wonen) vanuit artikel GB0-1GHF2TJ-WT
- 698 keuro voor de werkingsubsidies aan de zorgkassen (initiatieven beschut wonen) vanuit artikel GB0-1GHF2TJ-WT
- Er wordt ook nog 21 keuro overgeheveld vanuit de allocatie AGH026 artikel GM0-AGHF2TL-WT van de pijler Residentiële Ouderenzorg naar de nieuwe allocaties initiatieven beschut wonen (zie supra).
- De indexering ad. 1.325 keuro betreft de indexatie met betrekking tot de toepassing van 2 procent kruissnelheid overschrijding in december 2023 voor deze pijler.

GMO-AGHF2TQ-WT - Werking en Toelagen - Sociale Bescherming - Multidisciplinaire Begeleidingsequipes : 12.012 keuro in VAK en VEK

Vanaf 1 januari 2024 kantelen de multidisciplinaire begeleidingsequipes in de Vlaamse sociale bescherming in. De nodige kredieten werden voorzien en overgeheveld via compensaties vanuit Zorg en Gezondheid.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	0	0
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>12.012</i>	<i>12.012</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2024	12.012	12.012
Aanwending VAK-ruiter		

De compensatie ad. 12.012 keuro is afkomstig van:

- GB0-1GDF2KA-WT (allocatie GD 365): 11.849 keuro bestemd voor de tegemoetkomingen aan de zorgkassen pijler MBE.
- GE0-1GDF2LA-WT (allocatie GD 384): 163 keuro bestemd voor de werkingssubsidies aan de zorgkassen pijler MBE.

GMO-AGHF2TY-IS – Interne Stromen – Sociale Bescherming – vzw Vlaamse zorgkas : 1.340 keuro in VAK en VEK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat de specifieke werkingssubsidie aan de vzw Vlaamse zorgkas tot dekking van haar recurrente uitgaven evenals de subsidie aan de vzw voor de vergoeding indicatiestellers.

De middelen op dit begrotingsartikel worden onder meer aangewend voor het realiseren van operationele doelstelling OD 1.2: Met het zorgbudget voor ouderen, zorgbehoevenden en personen met een handicap verbeteren we de financiële toegankelijkheid voor zorg op maat voor deze doelgroep.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	1.336	1.336
<i>Index</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Compensaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>4</i>	<i>4</i>
BO 2024	1.340	1.340
Aanwending VAK-ruiter		

De werkingssubsidie aan de zorgkas blijft in 2024 ongewijzigd behouden. De subsidie indicatiestellingen wordt met 4 keuro verhoogd tot 279 keuro.

GMO-AGHF2ZZ-OV – Over te dragen overschot van het boekjaar: 263.036 keuro in VEK

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel omvat het vermoedelijke saldo per einde 2024: 263.036 keuro. Wordt status quo gehouden ten aanzien van de BA 2023.

GE0-1GHF2TH-WT - THUIS- EN GEZINSZORG

Korte inhoud begrotingsartikel:

Omwille van de fusie worden de uitgaven van dit begrotingsartikel worden verhangen naar de GB0-1GHF2TH-WT.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	958.513	958.513
<i>Index</i>	<i>19.170</i>	<i>19.170</i>
<i>Compensaties</i>	<i>-977.683</i>	<i>-977.683</i>
<i>Andere bijstellingen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
BO 2024	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar GB0- 1GHF2TH-WT	-977.683	-977.683	Fusie - nieuwe entiteitscode
TOTAAL	-977.683	-977.683	

X. BELEIDSVELD ZORGINFRASTRUCTUUR

Voor dit beleidsveld is er slechts één ISE.

1. ISE Zorginfrastructuur

Het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) subsidieert de realisatie van duurzame, toegankelijke en betaalbare zorginfrastructuur. De subsidies dienen om nieuwe gebouwen op te richten of om bestaande gebouwen voor lange termijn in orde te stellen op functioneel en bouwtechnisch vlak. Het VIPA komt tussen in de bouwkost. Het gaat om de kosten voor bouwen en eerste uitrusting bij het nieuw bouwen, uitbreiden of verbouwen van gebouwen. Het VIPA ondersteunt en begeleidt initiatiefnemers om vanuit een langetermijnvisie zorg- en welzijnsinfrastructuur te realiseren. Het VIPA treedt ook op als kenniscentrum en adviseert, sensibiliseert en inspireert zowel de initiatiefnemers als het beleid om betaalbare, kwaliteitsvolle en duurzame zorginfrastructuur te ontwikkelen. Het VIPA zet actoren ertoe aan om een zorgvriendelijke woon- en leefomgeving te creëren zodat mensen met zorgnoden maximaal aan de samenleving kunnen blijven deelnemen.

Prestatie-informatie: aantal m² betoelaagde zorginfrastructuur

We hebben in 2022 30.740 m² zorginfrastructuur door middel van de VIPA-betoelaging kwaliteitsvol(ler) gemaakt. Hiervoor hebben we in 2022 in totaal een budget van 36.084.776,19 euro toegekend.

Per sector is de maximale subsidiabele oppervlakte vastgelegd waarin VIPA tussenkomt. De bovenstaande cijfers betreffen echter niet de subsidiabele oppervlakte, maar de reële oppervlakte van de betoelaagde bouwprojecten. Dit cijfer is relevant voor alle sectoren die onder de klassieke financiering van VIPA vallen: algemeen welzijnswerk, jeugdhulp, gezinnen met kinderen, personen met een handicap (alles behalve woon- en dagondersteuning), preventieve en ambulante gezondheidszorg, thuiszorg en psychiatrische verzorgingstehuizen. Met deze indicator volgen we de realisatie van de operationele doelstelling 'Met het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden verstrekken we investeringssubsidies' onder SD1 Toegankelijkheid op.

1.1 Strategische en operationele doelstellingen

SD 1: Toegankelijkheid

OD 1.1: Met het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden verstrekken we investeringssubsidies

We continueren het verstrekken van de investeringssubsidies. Duurzaamheid en integrale toegankelijkheid blijven daarbij de sleutelwoorden voor het VIPA.

Klimaat blijft een prioritair thema waarbij we de verschillende sectoren verder ondersteunen bij de verduurzaming van hun infrastructuur met zowel de middelen van het klimaatfonds als VIPA-middelen. We zetten actief in om de bestaande zorg- en welzijnsinfrastructuur tijdig richting zero-emissie te brengen door energieaudits te blijven aanbieden. Want inzetten op klimaatmitigatie- en adaptatie wordt één van onze belangrijkste preventieve gezondheidsdoelstellingen. In functie van energiebesparende maatregelen die voortvloeien uit die energieaudits, subsidiëren we de maatregelen met het grootste rendement. Dit rendement definiëren we als het optimaal rendement tussen broeikasgasreductie en economisch rendement. Deze actie is gelinkt aan de vierde Vlaamse Strategie voor Duurzame Ontwikkeling

(VSDO4), specifiek m.b.t. energie en klimaat en het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP).

In 2024 zetten we ook actief in op het uitfaseren van fossiele brandstoffen. Binnen de energieaudits moet steeds een waardig alternatief voorgesteld worden, enkel dit alternatief zal vervolgens vanuit VIPA gesubsidieerd worden.

In 2024 stellen we opnieuw 50 miljoen euro beschikbaar voor renteloze leningen zodat instellingen vlot kunnen investeren in hernieuwbare energie of verduurzaming. De terugbetaling van de lening moet mogelijk zijn met de uitgespaarde middelen op de energiefactuur.

Om de grootverbruikers in de zorgsector te ondersteunen om versneld richting zero-emissie te gaan, voorziet het Vlaams EnergieBedrijf (VEB) in samenspraak met VIPA een ondersteuningsprogramma voor onderhouds- en energiecontracten.

Naar analogie met het kwaliteitskader voor ventilatie in woonzorgcentra breiden we het kwaliteitskader uit naar de andere kwetsbare sectoren, waar andere kwetsbare volwassenen en kinderen langdurig verblijven zoals kinderopvang, lokale dienstencentra, voorzieningen voor personen met een handicap, psychiatrische verzorgingstehuizen (PVT). We werken in overleg met de sector een aangepast kwaliteitshandboek en een leidraad voor een ventilatieplan uit om voorzieningen maximaal te ondersteunen bij een ventilatiebeleid op maat. De uitgaven voor deze actie worden aangerekend binnen het plan Vlaamse Veerkracht (projectnr. VV045 – inzetten op kwaliteit en good governance van WZC en vooruitschuif nieuw beleid – financiering van de uitbreiding van een kwaliteitskader voor ventilatie in WZC naar andere zorg- en welzijnsvoorzieningen WVG). Als één van de bouwstenen van dat globaal kwaliteitskader voor ventilatie, willen we aan voorzieningen de mogelijkheid bieden om - gekoppeld aan de energieaudit - ook te opteren voor een ventilatieaudit. De directe link tussen een ventilatieaanpak en de energiefactuur vormt het argument om een audit van de ventilatievoorzieningen systematisch als onderdeel van een energieaudit te voorzien.

Om onze voorzieningen toekomstbestendig te maken, voorzien we voorts een extra focus op hittepreventie en een goed zomercomfort tijdens de steeds meer voorkomende hittegolven.

In de sector van de jeugdhulp voorzien we, in navolging van de sector van het algemeen welzijnswerk, de mogelijkheid voor voorzieningen om, naast de bestaande groepsopvang, ook studio's te realiseren, waarin jongeren volledig zelfstandig kunnen wonen. In beide sectoren worden ook vereenvoudigingen inzake bouwtechnische normen voorzien voor de realisatie van kleinschalige projecten (max. 7 wooneenheden).

Als één van de beleidsaanbevelingen uit de evaluatie van de Pilotprojecten Zorg, is de nood aan een centraal aanspreekpunt voor innoverende zorgprojecten binnen de Vlaamse overheid naar voor geschoven. Dit centrale aanspreekpunt wijzen we toe als opdracht aan de Commissie Multifunctionele Infrastructuur. Op die manier hebben ook innoverende zorgprojecten een centraal aanspreekpunt voor hun vragen, verloopt de afstemming tussen verschillende partijen vanuit één centraal punt en kan de Vlaamse overheid, waar zinvol, afwijken van zorgregelgeving om de realisatie van dergelijke innoverende zorgprojecten te faciliteren.

De beleidsuitgaven voor de subsidies aan de ziekenhuizen, personen met een handicap, klimaat en de vroegere alternatieve financiering worden aangerekend op begrotingsartikel GBK-AGIF2SA-WT. De beleidsuitgaven voor de subsidies aan de andere sectoren worden aangerekend op begrotingsartikel GBK-AGIF5SA-WT.

OD 1.2: We voeren een onderbouwd en strategisch infrastructuurbeleid met oog voor duurzaamheid en integrale toegankelijkheid

We zetten verder in op een hoog ambitieniveau voor het verduurzamen van onze WVG-infrastructuur.

Het Facilitair Bedrijf van de Vlaamse overheid heeft GRO als tool ontwikkeld (genoemd naar een Noorse meisjesnaam met de betekenis 'groei') om in de bouwprojecten van de Vlaamse overheid een holistisch en gelijklopend ambitieniveau op het vlak van duurzaamheid te implementeren. In de zomer van 2024 wordt het GRO 3R (3 regio's: Vlaanderen, Wallonië, Brussel) gelanceerd. Het VIPA stemt zijn GRO ZORG addendum (GRO aangepast zodat het hanteerbaar wordt voor de welzijns- en zorginfrastructuur) hierop af, alvorens het ZORG addendum geïntegreerd wordt in de subsidievoorwaarden.

Een integrale toegankelijkheid van onze zorg- en welzijnsgebouwen is een logisch aandachtspunt. Ook dit jaar voorzien we in samenspraak met INTER een verdiepte uitwerking voor de katern toegankelijkheid binnen GRO. In 2023 is de vertaling voor de ziekenhuizen opgeleverd, in 2024 voorzien we een vertaling voor de andere sectoren.

De beleidsuitgaven voor eventuele werkingskosten worden aangerekend op begrotingsartikel GBK-AGIF2SA-WT.

1.2 Budgettair kader voor het begrotingsjaar

ZORGINFRASTRUCTUUR, MVG excl. DAB

	(duizend euro)					
	VAK			VEK		
	BA 2023	evolutie	BO 2024	BA 2023	evolutie	BO 2024
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	2.350	0	2.350	2.350	0	2.350
Toelagen (interne stromen (IS))	518.672	-68.594	450.078	480.051	-51.115	428.936
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	364.997	1.908	366.905	364.997	1.908	366.905
Totaal	886.019	-66.686	819.333	847.398	-49.207	798.191
Aanwending VAK-ruiter						

Inhoudelijke toelichting evolutie:

De toelagen komen terug onder de uitgaven en worden hierna verder toegelicht onder de begrotingsartikelen GB0-1GIF2SX-IS en GB0-1GIF5SX-IS.

De overige uitgaven hebben betrekking op GB0-1GIF2SX-LE.

1.2.1. Departement Zorg

Ontvangstenartikelen

GB0-9GIFASX-OI - VIPA

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel betreft de opbrengst ten gevolge van afboeking van openstaande ESR-schulden, bv. ten gevolge van terugvordering van alternatieve subsidies. Voorlopig wordt voor 2024 niks voorzien, maar het artikel blijft behouden voor eventuele toekomstige terugvorderingen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	0	0	0
Bijstellingen BO 2024	0	0	0
BO 2024	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

In 2024 zijn er momenteel geen terugvorderingen voorzien.

GB0-9GIFASX-OP - VIPA

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het artikel betreft de aflossing van C2 onder A1/A3 BFM van de ziekenhuizen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)		
	AO	TO	LO
BA 2023	23.394	0	0
Bijstellingen BO 2024	-23.394	0	0
BO 2024	0	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Voor 2024 is er geen aflossing voorzien.

Uitgavenartikelen

GB0-1GIF2SB-WT - VLABZORGINVEST

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel bevat de middelen die voorzien worden voor investeringen om de historische achterstand in de welzijns- en gezondheidssectoren in de Vlaamse Rand weg te werken.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	2.350	2.350
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	2.350	2.350
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

Er zijn geen wijzigingen in dit krediet.

GB0-1GIF2SX-IS - VIPA**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel omvat de toelage aan het VIPA met betrekking tot:

- Werkingskosten;
- Alternatieve subsidies: het intrestdeel dat ESR-matig moet aangerekend worden. Het kapitaaldeel zit onder het LE-artikel;
- Forfaits:
  - o Ziekenhuizen (instandhouding + strategisch forfait);
  - o Ouderenforfait;
  - o VAPH-forfait;
- Revalidatieziekenhuizen;
- A1/A3 BFM: ESR-kost: in hoofdzaak het intrestdeel dat dient aangerekend te worden. Het kapitaaldeel zit onder het LE-artikel.
- Klimaatsubsidies: het aandeel van het VIPA.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	360.654	360.654
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	8.593	8.593
<i>Andere bijstellingen</i>	-708	-708
BO 2024	368.539	368.539
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GB0-1GIF5SX-IS	1.320	1.320	Stijging uitgave PH- infrastructuurforfait voor geplande ingebruiknames en indexering
Van GB0-1GIF5SX-IS	12.181	12.181	ZH- strategisch forfaits ten gevolge van bijkomende ingebruiknames
Naar GB0-1GIF2SX- LE	-4.908	-4.908	Naar kapitaaldeel gebruikstoelagen gezien gebruikstoelage annuïteit is met elk jaar een kleiner intrestdeel en een overeenstemmend groter kapitaaldeel
TOTAAL	8.593	8.593	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Instandhoudingsforfait	5.506	5.506	Stijging ten gevolge van aanpassing aan de afgevlakte gezondheidsindex, toename daghospitalisatie en daling van de correctiefactor door daling BFM
Strategisch forfait: bouwkalender	-357	-357	Bijstelling van de bouwkalenderprojecten
BFM: A1/A3	-5.857	-5.857	Vermindering door negatieve herzieningen en dalende intrestlasten
TOTAAL	-708	-708	

GB0-1GIF2SX-LE - VIPA

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het betreft het kapitaaldeel van de volgende uitgaven dat niet ESR-matig moet aangerekend worden:

- Gebruikstoelagen;
- A1/A3 BFM.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	364.997	364.997
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	4.908	4.908
<i>Andere bijstellingen</i>	-3.000	-3.000
BO 2024	366.905	366.905
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GB0-1GIF2SX-IS	4.908	4.908	Van kapitaaldeel gebruikstoelagen
TOTAAL	4.908	4.908	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Kapitaalaflossing A1/A3 BFM	-3.000	-3.000	Afname van de kapitaalaflossing voor A1/A3
TOTAAL	-3.000	-3.000	

GB0-1GIF5SX-IS - VIPA**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel omvat de toelage aan VIPA met betrekking tot de klassieke infrastructuursubsidies die over de bouwperiode worden uitbetaald.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	158.018	119.397
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-16.479	-16.479
<i>Andere bijstellingen</i>	-60.000	-42.521
BO 2024	81.539	60.397
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar GB0-1GIF2SX-IS	-1.320	-1.320	Naar infrastructuurforfait VAPH
Naar GB0-1GIF2SX-IS	-12.181	-12.181	Naar strategische forfaits
Van GB0-1GCF2BA-WT	2.700	2.700	Terugzetten compensatie VIA-5 (2020-2023)
Naar GB0-1GHF2TX-IS	-5.678	-5.678	Naar infrastructuurforfait ouderen
TOTAAL	-16.479	-16.479	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Terugdraaien compensatie VIA-5 in VEK	0	-2.700	De compensatie betrof in 2020-23 betrof enkel VAK.
Terugdraai BO 2023: Compensatie energiekost welzijn- en zorgvoorzieningen	-59.000	-59.000	Terugdraai eenmalige middelen 2023.
Neutralisatie betaaleffect forfaits	0	19.179	De compensatie van de forfaits zorgde voor 19.179 keuro VEK-uitgaven.
Renteloze energieleningen: intresteffect	-1.000	0	De gedeerde intrest wordt gecompenseerd.
TOTAAL	-60.000	-42.521	

1.2.2. Overige entiteiten onder gezag

Entiteit: Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA)

Omschrijving

Het VIPA staat in voor de infrastructuursubsidies aan de welzijns- en zorgvoorzieningen.

Ontvangstenartikelen

De ontvangsten (in VEK) dalen tussen begrotingsaanpassing 2023 en begrotingsopmaak 2024 met 63.902 keuro van 896.374 keuro tot 832.472 keuro.

In keuro	BA23	BO24	delta
GB0-9GIFASX-OP (1)	23.394	0	-23.394
GB0-1GIF2SX-IS (2)	360.654	368.539	7.885
GB0-1GIF5SX-IS (3)	119.397	60.397	-59.000
GB0-1GIF2SX-LE (4)	364.997	366.905	1.908
diverse opbrengsten	325	325	0
opname reservefonds	25	25	0
overgedragen overschot	27.582	36.281	8.699
Totaal	896.374	832.472	-63.902

Het gros van de daling kan verklaard worden door de evolutie van de begrotingsartikelen (items 1-4) die hiervoor bij de dotaties werd toegelicht. De daling hiervan valt terug te brengen tot het wegvallen van de aflossing van C2 (-23.394 keuro) en de tussenkomst in de energiekost in 2024 (-59.000 keuro).

Daarnaast is er een toename van het over te dragen tekort met 8.699 keuro voor het betaalkrediet van de klimaatsubsidies.

Uitgavenartikelen

De uitgaven in VEK volgen de evolutie van de ontvangsten in VEK voor 63.902 keuro.

Daarnaast zijn er volgende afwijkingen van de VAK-mutatie versus de VEK-mutatie voor een totaalbedrag van -26.185 keuro:

- correctie van toename overgedragen tekort die geen VAK-uitgave is (-7.573 keuro);
- klassieke subsidies: sterkere toename VEK t.o.v. VAK in functie van betaalritme klassieke financiering (-17.479 keuro);
- klimaatfonds: geen toename van VAK versus toename VEK (-1.133 keuro). Het VAK wordt in de loop van het jaar bijgeschreven naar aanleiding van de oproepen. Hiervoor wordt geput uit het Vlaams Klimaatfonds en de cofinanciering vanwege het VIPA.

XI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

1.1 Departement Zorg

PROGRAMMA GA - GB0 - DEPARTEMENT ZORG

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	5	545	0	31.096	31.427
Bijstelling BO 2024	0	-49	0	30.853	30.522
BO 2024	5	496	0	61.949	61.949

Ontvangstenartikelen

GB0-9GAFAZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel worden de algemene ontvangsten aangerekend met betrekking tot de interne werking (apparaatskredieten) van het Departement Zorg.

Kredietevolutie:

(duizend euro)

	AO	TO	LO
BA 2023	5	0	0
Bijstellingen BO 2024	0	0	0
BO 2024	5	0	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De raming van de te verwachte ontvangsten op dit begrotingsartikel wordt behouden op 5 keuro.

GB0-9GAFTZY-OW - FONDS VOOR PERSONEELSLEDEN MET VERLOF VOOR OPDRACHT VOOR BELEIDSDOMEIN G (EX-PROVINCIES)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Bij de overheveling van provinciale bevoegdheden naar de Vlaamse overheid in 2018 werden een aantal statutaire personeelsleden van de provincies overgeheveld naar het Departement Zorg en vervolgens ter beschikking gesteld van voorheen provinciale instellingen. De salarissen en toelagen van deze personeelsleden worden uitbetaald door het Departement Zorg en vervolgens teruggevorderd. Op dit begrotingsartikel worden de ontvangsten aangerekend. Uitgaven die met deze ontvangsten worden gefinancierd, worden aangerekend op artikel GB0-1GAF4ZY-LO van de uitgavenbegroting.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2023	0	338	0
Bijstellingen BO 2024	0	7	0
BO 2024	0	345	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De bijstelling met 7 keuro is in functie van een simulatie van de verwachte loonkost 2024 van de betrokken personeelsleden wat ook aanleiding geeft tot hogere verwachte ontvangsten.

GB0-9GAFTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

In voorkomend geval worden de salarissen en toelagen van personeelsleden van het Departement Zorg die met verlof voor opdracht zijn, uitbetaald door het Departement Zorg en worden deze vervolgens teruggevorderd.

Daarnaast staat het Departement Zorg, conform het decreet van 15 december 2006, in voor de betaling van de salarissen en toelagen voor de aalmoezeniers en moreel consulenten tewerkgesteld bij de EVA's OPZ Geel en OPZC Rekem. Het Departement Zorg ontvangt van beide instellingen een bedrag dat de uitgaven compenseert.

Op dit begrotingsartikel worden de ontvangsten aangerekend. Uitgaven die met deze ontvangsten worden gefinancierd worden aangerekend op artikel GB0-1GAF4ZZ-LO en GB0-1GAF4ZZ-WT van de uitgavenbegroting.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	AO	TO	LO
BA 2023	0	207	0
Bijstellingen BO 2024	0	-56	0
BO 2024	0	151	0

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

De raming van de ontvangsten 2024 versus 2023 wordt naar onder bijgesteld omwille van een detachering dat beëindigd werd.

*Uitgavenartikelen***GB0-1GAF2ZZ-LO - LONEN****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Op dit begrotingsartikel worden de lonen, toelagen en sociale voordelen aangerekend van de personeelsleden van het Departement Zorg. Op 1 juni 2023 fusioneerde het agentschap Zorg en Gezondheid en het Departement WVG tot het Departement Zorg. Voorheen werden de lonen van de personeelsleden van het agentschap Zorg en Gezondheid aangerekend op begrotingsartikel GE0-1GAF2ZZ-LO. Naar aanleiding van de fusie wordt het budget van GE0-1GAF2ZZ-LO nu integraal gecompenseerd naar dit begrotingsartikel.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	28.007	28.007
<i>Index</i>	559	559
<i>Compensaties</i>	27.556	27.556
<i>Andere bijstellingen</i>	22	22
BO 2024	56.144	56.144
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GB0-1GHF2TU-PR	1.511	1.511	Personeelsuitbreiding Departement Zorg – onderdeel lonen
Van GB0-1GHF2TG- WT	667	667	Personeelsuitbreiding Departement Zorg – onderdeel lonen
Van GE0-1GAF2ZZ-LO	24.880	24.880	Fusie van Departement WVG en agentschap Zorg en Gezondheid tot Departement Zorg
Van GE0-1GAF2ZZ-LO	498	498	Index BO 2024 2% kruissnelheid overschrijding eind 2023
TOTAAL	27.556	27.556	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Versterking Zorginspectie ikv kinderopvang	360	360	Personeelsuitbreiding Departement Zorg mbt Zorginspectie kinderopvang – onderdeel lonen
Efficiëntie en kerntaken - Personeelsbesparing 2024	-338	-338	In het kader van de generieke besparingen op personeel wordt het budget met 338 keuro verminderd
TOTAAL	22	22	

GB0-1GAF2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel omvat de werkingsmiddelen van het Departement Zorg. Op 1 juni 2023 fuseerde het agentschap Zorg en Gezondheid en het Departement WVG tot het Departement Zorg. Om deze reden wordt het budget werking van het agentschap Zorg en Gezondheid (begrotingsartikel GE0-1GAF2ZZ-WT) integraal gecompenseerd naar dit begrotingsartikel.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	2.544	2.875
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	2.756	2.756
<i>Andere bijstellingen</i>	9	-322
BO 2024	5.309	5.309
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:**(duizend euro)**

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GE0-1GAF2ZZ-WT	2.606	2.606	Fusie van Departement WVG en agentschap Zorg en Gezondheid tot Departement Zorg
Van GB0-1GHF2TU-PR	150	150	Personeelsuitbreiding Departement Zorg – onderdeel werking
TOTAAL	2.756	2.756	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Efficiëntie en kerntaken - Besparing apparaat 2024 (niet loon)	-27	-27	In het kader van de generieke besparingen op de werkmiddelen wordt het budget met 27 keuro verminderd
Versterking Zorginspectie ikv kinderopvang	36	36	Personeelsuitbreiding Departement Zorg m.b.t. Zorginspectie kinderopvang – onderdeel lonen
Bijstelling in functie van vereffeningstabel	0	-331	Betreft een bijstelling op basis van een raming van het benodigde VEK voor 2024
TOTAAL	9	-322	

GB0-1GAF4ZY-LO - FONDS VOOR PERSONEELSLEDEN MET VERLOF VOOR OPDRACHT VOOR BELEIDSDOMEIN G (EX-PROVINCIES)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Bij de overheveling van provinciale bevoegdheden naar de Vlaamse overheid in 2018 werden een aantal statutaire personeelsleden van de provincies overgeheveld naar het Departement Zorg en vervolgens ter beschikking gesteld van voorheen provinciale instellingen. De salarissen en toelagen van deze personeelsleden worden uitbetaald door het Departement Zorg en vervolgens teruggevorderd. Op dit begrotingsartikel worden de uitgaven aangerekend. Deze uitgaven worden gefinancierd met de ontvangsten die worden aangerekend op artikel GB0-9GAFTZY-OW van de middelenbegroting.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	338	338
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	7	7
BO 2024	345	345
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Actualisering raming uitgaven	7	7	Bijstelling in functie van verwachte loonkost 2024 van de betrokken personeelsleden
TOTAAL	7	7	

GB0-1GAF4ZZ-LO - LONEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

In voorkomend geval worden de salarissen en toelagen van personeelsleden van het Departement Zorg die met verlof voor opdracht zijn, uitbetaald door het Departement Zorg en worden deze vervolgens teruggevorderd. Daarnaast staat het Departement Zorg, conform het decreet van 15 december 2006, in voor de betaling van de salarissen en toelagen voor de aalmoezeniers en moreel consultants tewerkgesteld bij de EVA's OPZ Geel en OPZC Rekem. Het Departement Zorg ontvangt van beide instellingen een bedrag dat de uitgaven compenseert.

Dit begrotingsartikel is onderdeel van een begrotingsfonds. De ontvangsten van dit begrotingsfonds worden aangerekend op artikel GB0-9GAFTZZ-OW van de middelenbegroting; langs uitgavenzijde zijn er op dit begrotingsfonds 2 begrotingsartikels van toepassing (GB0-1GAF4ZZ-LO en GB0-1GAF4ZZ-WT).

Op dit begrotingsartikel worden de uitgaven aangerekend met betrekking tot enerzijds de aalmoezeniers en moreel consultants tewerkgesteld bij de EVA's OPZ Geel en OPZC Rekem en anderzijds met betrekking tot de personeelsleden aangeworven ter vervanging van personeelsleden met verlof voor opdracht.

Kredietevolucie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	7	7
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	7	7
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

De raming van de uitgaven in 2024 wordt behouden op 7 keuro.

GB0-1GAF4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

In voorkomend geval worden de salarissen en toelagen van personeelsleden van het Departement Zorg die met verlof voor opdracht zijn, uitbetaald door het Departement Zorg en worden deze vervolgens teruggevorderd. Daarnaast staat het Departement Zorg, conform het decreet van 15 december 2006, in voor de betaling van de salarissen en toelagen voor de aalmoezeniers en moreel consulenten tewerkgesteld bij de EVA's OPZ Geel en OPZC Rekem. Het Departement Zorg ontvangt van beide instellingen een bedrag dat de uitgaven compenseert. Dit begrotingsartikel is onderdeel van een begrotingsfonds. De ontvangsten van dit begrotingsfonds worden aangerekend op artikel GB0-9GAF4ZZ-OW van de middelenbegroting; langs uitgavenzijde zijn er op dit begrotingsfonds 2 begrotingsartikels van toepassing (GB0-1GAF4ZZ-LO en GB0-1GAF4ZZ-WT).

Op dit begrotingsartikel worden uitgaven aangerekend met betrekking tot het inzetten van uitzendarbeid of externe ICT-profielen.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	200	200
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-56	-56
BO 2024	144	144
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Actualisering raming uitgaven	-56	-56	Actualisering raming uitgaven op dit begrotingsfonds
TOTAAL	-56	-56	

1.2 IVA zonder rechtspersoonlijkheid Zorg en Gezondheid

PROGRAMMA GA - GEO - ZORG EN GEZONDHEID

	(duizend euro)				
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	0	0	0	27.421	27.421
Bijstelling BO 2024	0	0	0	-27.421	-27.421
BO 2024	0	0	0	0	0

Uitgavenartikelen

GE0-1GAF2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit begrotingsartikel werden de wedden, toelagen en voordelen in natura van de personeelsleden van het agentschap Zorg en Gezondheid aangerekend. Op 1 juni 2023 fuseerde het agentschap Zorg en Gezondheid en het Departement WVG tot het Departement Zorg. De wedden, toelagen en voordelen in natura van de personeelsleden van het Departement Zorg worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GAF2ZZ-LO; dit is de reden dat het budget van dit begrotingsartikel integraal wordt gecompenseerd naar begrotingsartikel GB0-1GAF2ZZ-LO.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	24.880	24.880
<i>Index</i>	498	498
<i>Compensaties</i>	-25.378	-25.378
<i>Andere bijstellingen</i>	0	0
BO 2024	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:

	(duizend euro)		
Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar GB0-1GAF2ZZ-LO	-498	-498	Index BO 2024 2% kruissnelheid overschrijding eind 2023
Naar GB0-1GAF2ZZ-LO	-24.880	-24.880	Fusie van Departement WVG en agentschap Zorg en Gezondheid in Departement Zorg
TOTAAL	-25.378	-25.378	

GE0-1GAF2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel voorziet in de werkmiddelen van het agentschap Zorg en Gezondheid, zowel voor de dagelijkse werking als voor het beschikbaar houden, het onderhouden en herstellen van de bestaande ICT-omgeving. Op 1 juni 2023 fuseerde het agentschap Zorg en Gezondheid en het Departement WVG tot het Departement Zorg. De werkkosten van het Departement Zorg worden aangerekend op begrotingsartikel GB0-1GAF2ZZ-WT; dit is de reden dat het budget op dit begrotingsartikel integraal gecompenseerd wordt naar begrotingsartikel GB0-1GAF2ZZ-WT.

Kredietevolutie:

	(duizend euro)	
	VAK	VEK
BA 2023	2.541	2.541
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	-2.606	-2.606
<i>Andere bijstellingen</i>	65	65

BO 2024	0	0
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutive:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Naar GB0-1GAF2ZZ-WT	-2.606	-2.606	Fusie van Departement WVG en agentschap Zorg en Gezondheid in Departement Zorg
TOTAAL	-2.606	-2.606	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Efficiëntie en kerntaken - Besparing apparaat 2024 (niet loon)	-22	-22	In het kader van de generieke besparingen op de werkmiddelen wordt het budget met 22 keuro verminderd
Applicatie e-Cad	87	87	Verhoging van de bijdrage in de financiering van de exploitatie, het onderhoud en de nieuwe ontwikkelingen van de applicatie e-Cad
TOTAAL	65	65	

1.2 IVA zonder rechtspersoonlijkheid Opgroeien

PROGRAMMA GA - GDO - JONGERENWELZIJN

(duizend euro)

	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2023	0	0	0	118.052	118.221
Bijstelling BO 2024	0	0	0	9.695	9.695
BO 2024	0	0	0	127.747	127.916

Uitgavenartikelen

GD0-1GAF2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit begrotingsartikel heeft betrekking op de personeelsuitgaven in het kader van jeugdhulp.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	115.151	115.151
<i>Index</i>	2.303	2.303
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	5.177	5.177
BO 2024	122.631	122.631
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolutie:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Matching Europese subsidie (valt weg vanaf 2024, zie ook IS/OI komende van OGR)	-7	-7	Deze Europese subsidie valt weg in 2024
Efficiëntie en kerntaken - Personeelsbesparing 2024	-104	-104	Besparing op personeel vastgelegd bij aanvang legislatuur
Extra consulenten jeugdhulp	5.288	5.288	Het betreft hier de aanwerving van 90 extra consulenten jeugdhulp n.a.v.de extra werkdruk en de taken die erbij komen door Veilige Huizen (zie ook inhoudelijk luik BBT hieromtrent). Het betreft hier 57 structurele aanwervingen en 33 aanwervingen die geëvalueerd zullen worden naar 2025 toe.
TOTAAL	5.177	5.177	

GD0-1GAF2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit begrotingsartikel heeft betrekking op de werkingsuitgaven gerelateerd aan personeel van Opgroeien.

Kredietevolutie:**(duizend euro)**

	VAK	VEK
BA 2023	2.901	3.070
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	1.811	1.811
<i>Andere bijstellingen</i>	404	404
BO 2024	5.116	5.285
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:

(duizend euro)

Compensaties	VAK	VEK	Toelichting
Van GB0-1GHF2TX-IS	1.811	1.811	Eénmalige compensatie voor investeringen gerelateerd aan de bijkomende consulenten
TOTAAL	1.811	1.811	

(duizend euro)

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Efficiëntie en kerntaken - Besparing apparaat 2024 (niet loon)	-68	-68	Besparing op werking vastgelegd bij aanvang legislatuur
Werkingsrugzakjes extra consulenten jeugdhulp	472	472	Het betreft hier de werkingsrugzakjes van de 90 extra consulenten
TOTAAL	404	404	

2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

2.1 Programma GB – Provisies

GB0-1GBF2JA-PR - UITGAVEN IN HET PREVENTIEF GEZONDHEIDSBELEID N.A.V. COVID-19

Korte inhoud begrotingsartikel:

De provisionele kredieten op dit artikel dienen voor de uitgaven in het preventief gezondheidsbeleid naar aanleiding van de bestrijding en preventie van COVID-19. In de eerste plaats worden nog ondersteunende uitgaven verwacht inzake vaccinatie.

Deze provisionele kredieten worden in de loop van het jaar herverdeeld naar de begrotingsartikelen waarop de uitgaven zullen aangerekend worden, hetzij binnen het beleidsdomein WVG, hetzij binnen andere beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid waarmee samengewerkt wordt in het kader van de bestrijding en preventie van COVID-19.

Kredietevolucie:

(duizend euro)

	VAK	VEK
BA 2023	40.000	40.000
<i>Index</i>	0	0
<i>Compensaties</i>	0	0
<i>Andere bijstellingen</i>	-35.000	-35.000
BO 2024	5.000	5.000
Aanwending VAK-ruiter		

Inhoudelijke toelichting kredietevolucie:**(duizend euro)**

Andere bijstellingen	VAK	VEK	Toelichting
Correctie COVID- provisie	-35.000	-35.000	In functie van de verwachte uitgaven wordt de provisie bijgesteld naar 5 miljoen euro.
TOTAAL	-35.000	-35.000	

XII. LIJST MET AFKORTINGEN

1G1P	Één gezin – één plan
AI	Artificiële intelligentie
AO	Algemene Ontvangsten
BA	Goedgekeurde begroting zoals neergelegd bij Vlaams Parlement
BA-JR	Goedgekeurde begroting inclusief herverdelingen en overdrachten, zoals opgenomen in de jaarrekening
BBT	Beleids- en Begrotingstoelichting
BOB	Basisondersteuningsbudget
BU	Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrekening
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAR	Centrum voor ambulante revalidatie
CAW	Centrum voor Algemeen Welzijnswerk
CGG	Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg
CICOV	Centrum voor informatie, communicatie en vorming in de welzijnssector
CIG	Centrum Integrale Gezinszorg
CLB	Centrum voor Leerlingenbegeleiding
COVID-19	Coronavirus disease 2019
CRA	Coördinerend en raadgevend arts
CRM	Customer relationship management
DAB	Dienst met afzonderlijk beheer
DNA	Deoxyribonucleic acid
DOP	Diensten ondersteuningsplan
DZOP	Digitaal Zorg- en Ondersteuningsplan
ESR	Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen
EU	Europese Unie
EUREGHA	European Network of Local and Regional Health Authorities
EWI	Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie
GBO	Geïntegreerd Breed Onthaal
GGC	Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
HBM	Humane biomonitoring
HIGKP	Integratie- en gelijkekansenbeleidsplan
IBW	Initiatief Beschut Wonen
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IFG	Intrafamiliaal Geweld
IJH	Integrale Jeugdhulp
IMB	Individuele materiële bijstand
IS	interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
JKP	Jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan
KOALA	Kind- en OuderActiviteiten voor Lokale Armoedebestrijding
LDC	Lokaal dienstencentrum
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LIVC	Lokale Integrale VeiligheidsCel
LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
LOGO	Locoregionaal gezondheidsoverleg en -organisatie
LTCF	Long Term Care Facilities
MAGDA	Maximale gegevensdeling tussen administraties
MBE	Multidisciplinaire begeleidingsequipe voor palliatieve verzorging
MDT	Multidisciplinair team
MFC	Multifunctioneel centrum
MMK	Medisch milieukundige
MMPPS	Medisch, mentaal, psychisch, psychiatrisch en/of sociaal probleem
MVG	Ministerie Vlaamse Gemeenschap

NAH	Niet-aangeboren hersenaandoening
OCJ	Ondersteuningscentrum Jeugdzorg
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OST	Outbreak support team
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PAAZ	Psychiatrische afdeling van een algemeen ziekenhuis
PAB	Persoonlijk Assistentiebudget
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PR	Provisies (ESR-aggregaat)
PVB	Persoonsvolgend Budget
PVF	Persoonsvolgende Financiering
PVT	Psychiatrisch Verzorgingstehuis
PZ	Psychiatrisch Ziekenhuis
REVA	Revalidatievoorzieningen
RHN	Regions for Health Network
RIZIV	Rijksdienst voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
ROB	Rustoord voor bejaarden
RVT	Rust- en verzorgingstehuis
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SOA	Seksueel overdraagbare aandoening
SAM	Steunpunt Mens en Samenleving
SUM	Samenwerkingsplatform Uitbraakmanagement
TO	Toegewezen ontvangsten
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VAPA	Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
VAPH	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VASGAZ	Vlaams Agentschap voor de Samenwerking rond Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling
VCA	Vlaamse Centrale Autoriteit
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VGC	Vlaamse gemeenschapscommissie
VIA	Vlaams intersectoraal akkoord
VIKZ	Vlaams Instituut voor Kwaliteit van Zorg
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VIVEL	Vlaams Instituut voor de Eerste Lijn
VECK	Vlaams expertisecentrum kindermishandeling
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
VK	Vertrouwenscentrum Kindermishandeling
VLORA	Vlaamse Ouderenraad
VN	Verenigde Naties
VS	Vlaamse sociale bescherming
VTE	Voltijds equivalent
VUTG	Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WHO	Wereldgezondheidsorganisatie
WT	Werkings en Toelagen (ESR-aggregaat)
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
WZC	Woonzorgcentrum

XIII. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

Titel: Kaderbesluit om uitvoering te geven aan het nieuwe kwaliteitsdecreet

ISE	Beleidsondersteuning
Aard van het initiatief	Besluit van de Vlaamse Regering
Korte omschrijving	Kaderbesluit om uitvoering te geven aan het nieuwe kwaliteitsdecreet, waarin de kwaliteitsthema's en modaliteiten voor belanghebbendenoverleg worden bepaald
Betrokken entiteit(en)	Departement Zorg, Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, Opgroeien
Vooropgestelde planning	Eerste goedkeuring door de VR in november 2023

Titel: Fase 3 van aanpassing van het preventiedecreet.

ISE	Preventie
Aard van het initiatief	Wijziging decreet
Korte omschrijving	In deze derde fase wordt een aantal wijzigingen uitgewerkt met betrekking tot partnerorganisaties, Logo's, bevolkingsonderzoek, GDPR
Betrokken entiteit(en)	Departement Zorg
Vooropgestelde planning	Begin 2024

Titel: Besluit Vlaamse Regering voor het nieuwe overheidskader voor de Centra Ambulante Revalidatie (CAR) en de Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG)

ISE	Gespecialiseerde Zorg
Aard van het initiatief	Besluit Vlaamse Regering
Korte omschrijving	In opvolging van het traject dat in 2022 en 2023 werd gelopen met de sector leggen we aan de Vlaamse Regering een conceptnota en BVR voor ter goedkeuring. Dit BVR omvat de erkenning van de functies die beide organisaties in de toekomst kunnen aanbieden, namelijk gespecialiseerde diagnostiek, gespecialiseerde behandeling, en uitwisseling en samen inzetten van expertise tussen netwerkpartners.
Betrokken entiteit(en)	Departement Zorg
Vooropgestelde planning	Eerste goedkeuring door de VR in november 2023

Titel: Besluit Vlaamse Regering erkenning van de geestelijke gezondheidsnetwerken

ISE	Gespecialiseerde Zorg
Aard van het initiatief	Besluit Vlaamse Regering
Korte omschrijving	Ter uitvoering van het decreet betreffende de organisatie en ondersteuning van het geestelijke gezondheidsaanbod maken we een BVR op in verband met de erkenning van de geestelijke gezondheidsnetwerken.
Betrokken entiteit(en)	Departement Zorg
Vooropgestelde planning	Eerste goedkeuring door de VR in december 2023

Titel: Uitvoering decreet jeugddelinquentierecht in samenwerking met minister van Justitie en Handhaving: verankering

ISE SD Toegankelijkheid
ISE Jeugdhulp

Aard van het initiatief Decreet

Korte omschrijving Opheffing maximale leeftijdsgrenzen, Verankering lokale ketenaanpak in elk gerechtelijk arrondissement, formule kortverblijf in de gemeenschapsinstelling, elektronische monitoring in fase voorlopige rechtspleging, in werking stellen terbeschikkingstelling, gegevensverwerking door en gegevensdeling met het agentschap Justitie en Handhaving

Betrokken entiteit(en) Opgroeien
Agentschap Justitie en Handhaving

Vooropgestelde planning 2023/2024

Titel: Besluit van de Vlaamse Regering betreffende elektronische monitoring voor minderjarigen in samenwerking met minister van Justitie en Handhaving

ISE SD Toegankelijkheid
ISE Jeugdhulp

Aard van het initiatief BVR

Korte omschrijving Uitvoeringsbesluit m.b.t. de inhoudelijke en technische elementen m.b.t. inschatting voor de uitvoering van EM door de sociale dienst en de modaliteiten van de controle en de begeleiding waarmee de elektronische monitoring gecombineerd moet worden.

Betrokken entiteit(en) Opgroeien
Agentschap Justitie en Handhaving

Vooropgestelde planning Najaar 2023/voorjaar 2024

Titel: Aanpassing BVR tot uitvoering van artikel 16 van het decreet jeugddelinquentierecht wat betreft de aanwijzing van de dienst die het slachtoffer informeert over de beslissing tot herziening van een maatregel of sanctie in samenwerking met minister van Justitie en Handhaving

ISE SD Toegankelijkheid
ISE Jeugdhulp

Aard van het initiatief BVR

Korte omschrijving Uitbreiding naar algemene informatieplicht ten aanzien van slachtoffers vanaf opleggen van reactie aan minderjarigen

Betrokken entiteit(en) Opgroeien
Agentschap Justitie en Handhaving

Vooropgestelde planning Najaar 2023/voorjaar 2024

Titel: Aanpassing van het Decreet betreffende de integrale jeugdhulp

ISE SD Innovatie
ISE Jeugdhulp

Aard van het initiatief Decreet
Korte omschrijving Invoeren van juridische bepalingen die het mogelijk maken een digitaal platform voor de jongere te lanceren en voor de jongere om de betreffende applicatie te gebruiken.
Betrokken entiteit(en) Opgroeien
Digitaal Vlaanderen
Vooropgestelde planning Voorjaar 2024

Titel: Aanpassing besluit van de Vlaamse Regering van 7 december 2018 betreffende de nadere regels voor het verkrijgen van een zorgtoeslag

ISE ISE Groeipakket
Aard van het initiatief BVR
Korte omschrijving Aanpassen van de procedure 'evaluatie van de specifieke ondersteuningsbehoefte' door een geoptimaliseerd model van zorgtoeslagevaluatie in te voeren, met nadruk op een korte doorlooptijd en een eenduidige manier van inschalen op basis van objectieve gegevens.
Betrokken entiteit(en) Opgroeien
Vooropgestelde planning Najaar 2023/voorjaar 2024

Titel: Aanpassing uitvoeringsbesluiten toeleiding PVB

ISE Personen met een handicap
Aard van het initiatief Aanpassing van de uitvoeringsbesluiten toeleiding persoonsvolgend budget (PVB)
Korte omschrijving De nieuwe toeleidingsprocedure voor PVB is gepland tegen het voorjaar 2024. Voor de nieuwe procedure dienen een of meerdere uitvoeringsbesluiten (BVR) aangepast te worden.
Betrokken entiteit(en) VAPH
Vooropgestelde planning Voorjaar 2024

Titel: Wijziging BVR i.k.v. BelRAI-screener

ISE Vlaamse sociale bescherming
Aard van het initiatief Wijziging besluit Vlaamse Regering
Korte omschrijving Invoering van de BelRAI-screener als inschalingsinstrument voor nieuwe aanvragen van het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood
Betrokken entiteit(en) Departement Zorg
Vooropgestelde planning Start op 1 juli 2024